

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

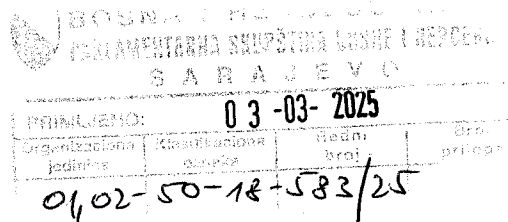
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

Број: 04-2-50-4-1192-91/20
Сарајево, 28. 2. 2025. године

Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине
Трг Босне и Херцеговине 1, Сарајево 71000

Представнички дом

Дом народа

S

ПРЕДМЕТ: Завршни Извјештај спроведених пилот пројеката увођења нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини и Студија изводљивости за увођење специфичних изборних технологија у изборни процес Босне и Херцеговине, *доставља се -*

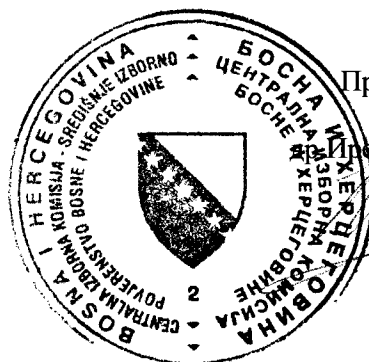
У складу с чланом 20.16е став (4) Изборног закона Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 52/22, 67/22 и 24/24) прописано је да ће Централна изборна комисија Босне и Херцеговине, Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине редовно достављати свеобухватне извјештаје о својим активностима на увођењу нових технологија.

С тим у вези, Централна изборна комисија БиХ је 30. 7. 2024. године Парламентарној скупштини БиХ доставила Први периодични Извјештај о увођењу нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини, који је разматран и усвојен 28. 8. 2024. године на 21. сједници Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ. Други периодични Извјештај о увођењу нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини разматран је на 23. сједници Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ одржаној 3. 12. 2024. године када је Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ усвојио закључак (број: 01-05-1-15-23/24, веза: 1,02-50-18-1894/24) којим задужује Централну изборну комисију БиХ да изради студију изводљивости за увођење специфичних изборних технологија у изборни процес Босне и Херцеговине, у року од 90 дана од дана усвајања наведеног закључка.

У вези с наведеним, достављамо Завршни Извјештај спроведених пилот пројеката увођења нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини и Студију изводљивости за увођење специфичних изборних технологија у изборни процес Босне и Херцеговине.

Наведени документи се достављају на језицима/писмима у званичној употреби у Босни и Херцеговини.

С поштовањем,

Предсједница

Др Илена Хаџиабдић

Прилог: као у тексту

Достављено:

- Наслову,
- а/а

Број: 04-2-50-4-1192-90/20
Сарајево, 28. 2. 2025. године

На основу члана 18. Пословника Централне изборне комисије Босне и Херцеговине (пречишћени текст), („Службени гласник БиХ“, број 32/23), Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је на 11. сједници, одржаној дана 28. 2. 2025. године, д о н и ј е л а

ЗАКЉУЧАК

Члан 1.

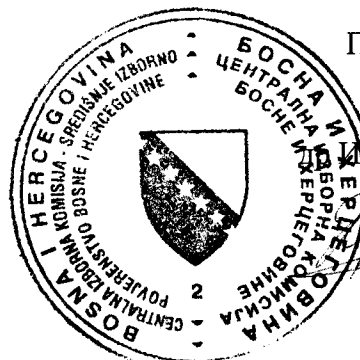
Утврђује се текст Завршног Извјештаја спроведених пилот пројеката увођења нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини и Студије изводљивости за увођење специфичних изборних технологија у изборни процес Босне и Херцеговине.

Члан 2.

У складу с чланом 2.9 и чланом 20.16е став (4) Изборног закона Босне и Херцеговине, Извјештај из члана 1. овог закључка доставља се Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине.

Члан 3.

Овај закључак ступа на снагу на дан доношења.

Предсједница

Др. Ирена Хаџиабдић

Доставити:

- Парламентарној скупштини БиХ
- а/а

**ЗАВРШНИ ИЗВЈЕШТАЈ
СПРОВЕДЕНИХ ПИЛОТ ПРОЈЕКТА
УВОЂЕЊА НОВИХ ТЕХНОЛОГИЈА У
ИЗБОРНИ ПРОЦЕС
У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ
И
СТУДИЈА ИЗВОДЉИВОСТИ ЗА
УВОЂЕЊЕ СПЕЦИФИЧНИХ
ИЗБОРНИХ ТЕХНОЛОГИЈА У
ИЗБОРНИ ПРОЦЕС БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Сарајево, фебруар 2025. године

ЗАВРШНИ ИЗВЈЕШТАЈ
СПРОВЕДЕНИХ ПИЛОТ ПРОЈЕКТА
УВОЂЕЊА НОВИХ ТЕХНОЛОГИЈА У
ИЗБОРНИ ПРОЦЕС
У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ
И
СТУДИЈА ИЗВОДЉИВОСТИ ЗА
УВОЂЕЊЕ СПЕЦИФИЧНИХ
ИЗБОРНИХ ТЕХНОЛОГИЈА У
ИЗБОРНИ ПРОЦЕС БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ

© Централна изборна комисија Босне и Херцеговине, 2025.

Централна изборна комисија Босне и Херцеговине дозвољава репродуковање овог материјала уз навођење власника ауторских права и у неизмијењеном садржају.

Захтјеви у вези с ауторским правима могу се послати Централној изборној комисији Босне и Херцеговине путем *имејл* адресе kontakt@izbori.ba или на адресу Данијела Озме 7, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина.

Централна изборна комисија Босне и Херцеговине

Данијела Озме бр. 7, 71000 Сарајево

Босна и Херцеговина

Тел.: +387 (0) 33 251 300

Факс: +387 (0) 33 251 329

Имејл: kontakt@izbori.ba

Интернет-страница: www.izbori.ba

X: @IZBORI_BA

Instagram: [izbori_ba](https://www.instagram.com/izbori_ba)

Facebook: <https://www.facebook.com/people/Centralna-izborna-komisija-Bosne-i-Hercegovine/100083235705310/>

LinkedIn: <https://ba.linkedin.com/company/centralna-izborna-komisija-bosne-i-hercegovine>

<https://www.youtube.com/c/IZBORIBIH>

Изрази писани у једном роду односе се без дискриминације на оба пола.

САДРЖАЈ:

Преглед скраћеница.....	5
САЖЕТАК.....	7
УВОД.....	13

И ДИО – ЕВАЛУАЦИЈА И АНАЛИЗА СПРОВЕДЕНИХ ПИЛОТ ПРОЈЕКТА УВОЂЕЊА НОВИХ ТЕХНОЛОГИЈА У ИЗБРОНИ ПРОЦЕС У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ	17

Пилот пројекат 1 – Аутентификација бирача и трансмисија резултата	19
1. Опште информације о пројекту.....	19
2. Легислатива.....	21
3. Локација спровођења пилот пројекта 1.....	21
4. Евалуација и резултати Пилот пројекта 1.....	22
5. Изазови и научене лекције	63

Пилот пројекат 2 - Оптички скенери и аутоматско пребројавање гласачких листића	89
1. Опште информације о пројекту.....	89
2. Легислатива.....	90
3. Локација спровођења Пилот пројекта 2 – Оптички скенери и аутоматско пребројавање гласачких листића	91
4. Евалуација и резултати Пилот пројекта 2.....	91
5. Изазови и научене лекције.....	112

Пилот пројекат 3 – Биометријска идентификација и аутентификација бирача...	121
1. Опште информације о пројекту.....	121
2. Легислатива.....	121
3. Локација спровођења Пилот пројекта 3 – Биометријска идентификација и аутентификација бирача	122
4. Евалуација и резултати Пилот пројекта 3.....	123
5. Изазови и научене лекције.....	145

Пилот пројекат 4 – Видео надзор на бирачким мјестима	147
1. Опште информације о пројекту.....	147

2. Легислатива.....	148
3. Локација спровођења Пилот пројекта 4 – Видео надзор на бирачким мјестима	148
4. Евалуација и резултати Пилот пројекта 4	149
5. Изазови и научене лекције.....	158

II ДИО - СТУДИЈА ИЗВОДЉИВОСТИ ЗА УВОЂЕЊЕ СПЕЦИФИЧНИХ ИЗБОРНИХ ТЕХНОЛОГИЈА У ИЗБОРНИ ПРОЦЕС БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ .....

Сажетак.....	163

1. Увод.....	166
Сврха студије	166
Обим студије	166
Коришћена методологија	166

2. Изборни процес	167
Опис тренутног изборног процеса.....	167
Постојећи изазови и ограничења	169

3. Циљеви студије.....	169
Примарни циљеви	169
Секундарни циљеви.....	170
Специфични циљеви	171

4. Биометријска верификација бирача	171
Преглед технологије.....	171
Предности.....	171
Изазови	171

5. Технологије скенирања гласачких листића.....	172
Преглед технологије.....	172
Предности.....	172
Изазови	172

6. Утицај на изборни интегритет	172
Унапређење транспарентности	173
Повећана ефикасност	173
Изградња повјерења	173
Изазови и могућности за унапређење	173
 7. Анализа трошкова и користи	174
Иницијална инвестиција	174
Оперативни трошкови	175
Дугорочне штедње	175
 8. Правна и регулаторна анализа	176
Усклађеност с важећим законима	176
Заштита података и приватност	178
Потребне законске промјене	178
Међународни стандарди и препоруке	178
 9. Инфраструктура и технички захтјеви	179
Захтјеви за складиштење	179
Логистички захтјеви	179
Хардверски захтјеви	180
Захтјеви за Дата центром	180
Мрежа и повезивање	181
Безбједносне мјере	181
Техничка подршка	181
Управљање ризиком	182
 10. Заштита личних података	182
Заштита података	182
Безбједност система и мреже	183
Мјере сајбер безбједности	183
Препоруке	184
 11. Пилот тестирање и евалуација	184
Циљеви пилот пројеката	185

Методологија.....	185
Резултати евалуације.....	186
Мјерила евалуације.....	186
Препоруке за будућу имплементацију.....	186
Рјешавање брзине гласања.....	187
 1 2. Обука и изградња капацитета	190
Тим за управљање пројектима у ЦИК БиХ.....	190
Програми обуке које треба покрити	190
Подршка и техничка помоћ.....	191
Евалуација ефикасности обуке	191
Препоруке за будућу обуку и изградњу капацитета	191
 1 3. Ангажман заинтересованих страна.....	192
Кључне заинтересоване стране.....	192
Стратегије ангажмана	193
Евалуација и научене лекције.....	193
Препоруке за будући ангажман	193
 14. Процјена и ублажавање ризика	194
Идентификовани ризици	194
Стратегије ублажавања	195
 15. Временски оквир имплементације	197
 1 6. Закључци и препоруке	199
Препоруке за имплементацију	199
 17. Приједлог оквирног буџета	200
Број: 04-2-50-4-1192-89/20.....	201

Преглед скраћеница

Ознака	Назив
БиХ	Босна и Херцеговина
БМ	Бирачка мјеста
ЦБС	Централни бирачки списак
ЦИК БиХ	Централна изборна комисија Босне и Херцеговине
DI	Democracy International
ЕУ	Европска унија
ЕУ ДЕЛЕГАЦИЈА	Делегација Европске уније
EUR	Евро
IDDEEA	Агенција за идентификационе документе, евиденције и размјену података Босне и Херцеговине
ЈИИС	Јединствени изборни информациони систем
ОИК/ГИК	Општинска/градска изборна комисија
ОЕБС	Организација за европску безбједност и сарадњу
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	Општинско вијеће / Скупштина општине / Градско вијеће / Скупштина града / Скупштина БД БиХ
ПСБиХ	Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине
RMS	Систем управљања резултатима/Results Management System
SD	Безбједне дигиталне картице
SEI	Подршка изборном интегритету
USAID	Америчка агенција за међународни развој
USD	Амерички долар

САЖЕТАК

1. Пилот пројекти тестирања различитих изборних технологија на бирачким мјестима у Босни и Херцеговини су добар примјер како нове технологије могу унаприједити интегритет, транспарентност и ефикасност изборног процеса, спријечити преваре, обезбиједити аутоматско бројање гласова и резултате изборе у врло кратком времену након затварања бирачких мјеста те документовати путем аудио и видео записа операције на бирачком мјесту. Четири пилот пројекта су спроведена на дан одржавања Локалних избора у Босни и Херцеговини (6. 10. 2024.) у 24 основне изборне јединице на 456 од планираних 458 бирачких мјеста.
2. Три пилот пројекта су финансирана из донаторских средстава и све процедуре јавних набавки роба и услуга је спровео донатор, а један пилот пројекат је финансиран из буџета Централне изборне комисије БиХ.
3. **Методолошки приступ** за израду извјештаја – Аналитички оквир укључује пет категорија за сваки од пилот пројеката: опште информације о пројекту; легислатива; локација спровођења пилот пројекта; евалуација и резултати пилот пројекта и изазови и научене лекције.
Овај извјештај комбинује неколико методолошких алата који су различити за сваки пилот пројекат. У **пилот пројекту 1** коришћене су методе анализе и компарације података који су добијени из примарних извора (подаци из база података и апликативних рјешења које није могуће аутоматски консолидовати) и секундарних извора односно резултата анализе упитника изборне администрације, оператера и бирача. У **пилот пројекту 2** коришћени су подаци који су добијени електронски/аутоматски из система оптичких скенера и пренесени су на систем управљања резултатима у оквиру интегралног софтверског рјешења. Такође су за одређена бирачка мјеста коришћене методе компарације резултата електронског и ручног бројања. Секундарни извори су резултати анализе упитника изборне администрације, оператера и бирача. У **пилот пројекту 3** консолидоване датотеке с уређаја које садрже све ревизијске трагове идентификације и аутентификације бирача су пренесене и консолидоване у Систем за управљање идентитетом који омогућава преглед различитих категорија података (статистика идентификације и аутентификације бирача, информације о бирачима, статус уређаја и друге податке које омогућава софтвер). Секундарни извор података за овај пилот пројекат су резултати анализе упитника оператера и бирача. У **пилот пројекту 4** извршен је мониторинг процедуре јавне набавке, поштовање примјене и функционалности видео опреме на бирачком мјесту у складу с правним актима и заштитом тајности гласања, а секундарни извор података су резултати спроведене анкете за оператере, изборну администрацију и бираче.
4. **Кључни налази** – Пилот пројекти спроведени 2024. године показали су значајна побољшања у аутентификацији бирача, брзини бројања гласова, смањењу ручних грешака, брзини преноса резултата с бирачког мјеста до ЦИК БиХ, као и заштити интегритета процеса гласања и бројања примјеном видео надзора на бирачким мјестима. Све ове технологије наишле су на добар пријем од стране испитаника и

бирача, као и других актера на изборима, што указује на високи ниво задовољства и повјерења у ове системе. Међутим, учени су неки технички и логистички изазови, као што су кварови на уређају и проблеми с уносом више гласачких листића у скенере. Рјешавање ових изазова кроз свеобухватне оквири подршке и континуиране програме обуке биће од суштинског значаја за успјешну ширу имплементацију.

5. **Кључне препоруке** укључују интервенције у неколико области: 1.) Обезбјеђивање буџета прије изборне године како би се омогућило довољно времена за набавку, тестирање и прихватање рјешења; 2.) Обезбиједити транспарентну комуникацију и сарадњу са свим изборним актерима како би се изградила широка подршка и повјерење у нове технологије; 3.) ЦИК БиХ треба ангажовати посебан тим за управљање технологијом и њеном примјеном на изборима. Постојећи људски ресурси морају у потпуности разумјети технологију и њен утицај на њихове улоге; 4.) Успоставити намјенске позивне центре и теренске техничаре на лицу мјеста за подршку операцијама и брзо рјешавање свих техничких проблема; 5.) Развити и проширити текуће програме обуке за изборне званичнике и актере како би се обезбиједила стручност у коришћењу нових технологија; 6.) Ангажовати једног специјализованог добављача система изборне технологије како би се поједноставило складиштење, логистика и подршка; 7.) Унаприједити инфраструктуру за безбједно и поуздано напајање, те обезбиједити ефикасну логистику за руковање опремом; 8.) Континуирано едуковати бираче како би се изградило повјерење и разумијевање нових система; 9.) Развити и имплементирати детаљне планове управљања ризицима како би се припремили за потенцијалне изазове и обезбиједило несметано пословање; 10.) Поједноставити процес гласања укључивањем свих утрка на једном гласачком листићу, што може захтијевати законодавне реформе и могуће нове напоре у образовању бирача.
6. У наставку је дат резиме сваког спроведеног пилот пројекта.
7. **Пилот пројекат 1 – Аутентификација бирача и трансмисија резултата** је тестирао систем електронске идентификације бирача и систем онлајн уноса и брзог трансфера изборних резултата с бирачког мјеста до Централне изборне комисије БиХ ради утврђивања модалитета технолошког јачања изборних институција и процеса како би се минимизовале или отклониле могућности изборних превара. Укупна вриједност пилот пројекта 1 којег је подржала Делегација Европске уније је 639.991,00 ЕУР-а. Пилот пројектом је обухваћена набавка и инсталација одговарајућих хардвера, као и развој, инсталација и тестирање софтвера за процес аутентификације бирача, уноса и преноса изборних резултата с бирачког мјеста, стручну обуку корисника, као и организовање и спровођење пилот пројекта 1. на 165 бирачких мјеста у 11 основних изборних јединица: Стари Град Сарајево, Домаљевац-Шамац, Бијељина, Добој, Горажде, Градишка, Сански Мост, Сребреница, Тешањ, Требиње и Зворник. За потребе спровођења пилот пројекта развијена је у оквиру компоненте 1. посебна апликација за аутентификацију бирача, те у оквиру компоненте 2. апликација за трансмисију резултата инсталираних на преносне рачунаре који су постављени на бирачка мјеста на којима се спровео пилот пројекат. Компонентом 1. успостављен је Информациони

систем идентификације с коришћењем биометријских података и отисака прстију бирача уз употребу скенера отисака прста и бар-код скенера личних докумената уз паралелну редовну регистрацију бирача на бирачком мјесту. Подаци који су добијени су обезбијеђени на основу узимања отиска прста бирача на бирачком мјесту који су претворени у математички алгоритам, а који су упоређени с алгоритмом отиска прста бирача у евиденцијама којима располаже IDDEEA. На основу података повучених из базе IDDEEA-е након онлајн провјере биометријских предлога, утврђено је да је пилот пројектом 1. успјешно аутентификовано 94.15 % бирача, да 2.58 % бирача није могло дати отисак прста, те да је за 3.50 % бирача евидентирана грешка приликом идентификације. Лични подаци који су коришћени за потребе пилот пројекта су идентични подацима садржаним у евиденцијама ЦИК-а БиХ и IDDEEA-е и коришћени су искључиво за потребе спровођења пилот пројекта. Заштита личних података у аутоматској обради спроведена је кроз техничке мјере, организационе мјере, мрежне баријере, права приступа, безбједносне копије, приступ у телекомуникациони, рачунарски и апликативни систем, кроз употребу јединствених корисничких имена и пропусница за приступ систему, праћење приступа и покушаја неовлашћеног приступа систему итд. За потребе реализације компоненте 2. успостављен је Информациони систем за унос и пренос резултата с бирачких мјеста с циљем бржег добијања резултата избора путем веб апликације. На дан избора резултати су се након ручног пребројавања резултата гласања на бирачким мјестима унијели у апликацију, те с бирачких мјеста пренијели путем безбједног тунела телеком оператора на сервер ЦИК-а БиХ. Резултати су независно од ЈИИС система били објављени на веб страници ЦИК-а под називом „Пилот пројекат 1 – Аутентификација бирача и трансмисија резултата“. Технички проблеми који су се појавили на појединим бирачким мјестима, а који су незнатни, односе се на кратко „рушење“ апликације за трансмисију, проблем покривености сигналом бирачког мјеста, загушења безбједног тунела, грешке у програму при уносу појединачних гласова, неуспјешног читавања отиска прста код лица старије животне доби, проблем читавања личних докумената бирача с трајном личном картом, проблеми с радом апликације за идентификацију (блокирање, успорен рад, баг), апликација није добро разврставала аутентификоване и неаутентификоване бираче у крајњем збиру, а што је детаљно наведено у дијелу извјештаја који се односи на евалуацију и резултате Пилот пројекта 1. Изузев проблема техничке природе, не би требало изоставити грешке људског фактора, као што је погрешно постављање времена на лаптопима, типковне грешке које су се у једном случају односиле не погрешан унос гласова за кандидата, као и појаву да оператери уопште нису унијели резултате у апликацију. Оцјена Пилот пројекта 1. се заснива на добијеним апликативним извјештајима, подацима из базе података IDDEEA-е, ЈИИС-а, као и оператора, чланова изборне администрације и бирача у БиХ који су учествовали у пилот пројекту. Спроведеним анкетама, 85 % испитаника (предсједника и чланова бирачких одбора), 82 % оператора, као и 75 % бирача се у потпуности слаже или слаже да уређаји за аутентификацију бирача чине изборни процес транспарентнијим. Дорадом апликативних рјешења би се ријешили претходно наведени проблеми, те би се увођењем изборних технологија из Пилот пројекта 1 – омогућио бржи процес идентификације и аутентификације бирача, спријечило би се гласање у име другог лица, вишеструко гласање, као и гласање након затварања бирачког мјеста, а резултати гласања би се одмах унијели у апликацију

и једноставно пренијели до сервера ЦИК-а БиХ, који би аутоматски били објављени на веб страници ЦИК-а БиХ.

8. **Пилот пројекат 2 – Оптички скенери и аутоматско пребројавање гласачких листића** је тестирао електронско пребројавање гласова путем оптичких скенера и аутоматског преноса резултата гласања с бирачког мјеста до Централне изборне комисије БиХ. Циљеви пилот пројекта 2 су били допринијети директном и бржем преносу, као и обради резултата с бирачког мјеста, што може утицати на повећање повјерења грађана у изборни процес и спречавања манипулација изборних резултата. У коначници, сврха овог пилот пројекта је била јачање капацитета изборних органа БиХ за управљање и надгледање вјеродостојних избора и јачање капацитета цивилног друштва за вршење изборног надзора и учешће грађана како би се захтијевала одговорност и транспарентност. Укупна вриједност набављене и дониране опреме (оптичких скенера) износи 500.000 USD, а према подацима USAID пројекта „Подршка изборном интегритету“ (SEI) за реализацију свих активности пилот пројекта укључујући стручну подршку за организацију избора путем скенера, те идентификовање добављача, набавку опреме и пратеће опреме, развој софтвера и обуку изборне администрације, USAID SEI тим од петеро људи, те техничког партнера за период од четири мјесеца обезбијеђено је је пца 1 милион USD. Оптички скенери с аутоматским бројањем гласова и директном трансмисијом резултата успјешно су тестирани на 143 бирачка мјеста у 7 основних изборних јединица (Вогошћа, Тузла, Високо, Столац, Нови Град, Приједор и Мостар). Ова оцјена заснива се на налазима и препорукама међународних и домаћих посматрача избора, као и актера цивилног друштва и бирача у БиХ. Такође, у складу је са закључцима ЦИК БиХ и општинских/градских изборних комисија које су учествовале у пилот пројекту. Од 145 оптичких скенера, 143 (98 %) су функционисала, док два скенера нису била коришћена на дан избора (један због техничког проблема, а други због погрешно штампаних гласачких листића). Процес гласања коришћењем оптичких скенера трајао је између 40 и 44,9 секунди. Укупно 98 % резултата је електронски пренесено, док је преосталих 2 % пренесено физички због оптерећења безбједне интернет мреже у минутима након гласања. 140 бирачких мјеста је затворено на вријеме што указује на то да су скенери исправно радили, те да није било претјераних гужви. Скенери су помогли у смањењу броја неважећих листића на основу поређења Локалних избора 2020. и 2024. године у којој је већина пилот општина забиљежила смањење броја неважећих листића.

9. **Пилот пројекат 3 – Биометријска идентификација и аутентификација бирача** је имао за сврху спречавање изборних превара, злоупотребе идентитета гласача, и вишеструког гласања с циљем унапређења интегритета изборног процеса. Мисија ОЕБС-а у БиХ је за потребе овог пројекта извршила координацију између институција надлежних за спровођење пилот пројекта (ЦИК БиХ и IDDEEA), испоручила уређаје за идентификацију, обезбиједила потребна апликативна рјешења, те пружила подршку ЦИК-у БиХ у спровођењу обуке корисника уређаја и спровела едукативну и информативну кампању у Брчко дистрикту БиХ. Вриједност пилот пројекта је 400.000,00 EUR-а. Идентификација и аутентификација на 138 бирачких мјеста је извршена за укупно 38.177 бирача у Брчко дистрикту БиХ, од чега за 2.207 бирача (5,78 %) није било могуће извршити идентификацију и аутентификацију у односу на одзив бирача. Више од 72 %

бирача који нису могли бити идентификовани путем отиска прста је старије од 65 година. Просјечно потребно вријеме за биометријску идентификацију и аутентификацију бирача у базама Агенције за идентификационе документе, евиденцију и размјену података БиХ (IDDEEA) износило је 35 секунди. Више од 75 % бирачких мјеста има вријеме провјере идентитета бирача испод 40 секунди. Упоредивањем укупних података одзива према подацима за биометријску идентификацију и аутентификацију у 67 % случајева нема одступања у подацима, док у 93 % случаја одступање је ± 2 . Од укупног броја бирача који су приступили бирачком мјесту (38.177), на погрешно бирачко мјесто је приступило 2.977 бирача или 3,48 %. Након добијене информације о исправном бирачком мјесту, 1.945 бирача остварило је своје бирачко право на исправном мјесту, док 132 бирача нису гласала.

У 2,2 % случајева извршена је замјена уређаја због техничких проблема. На 32 % бирачких мјеста није било могуће ангажовати оператера с тог бирачког мјеста, те је био потребан додатни ангажман особља. На основу спроведене анкете, више од 96,3 % оператера и 90,1 % бирача сматра да се повећава транспарентност изборног процеса, 97 % оператера и 88 % бирача дају предност коришћењу биометријске идентификације у односу на традиционални начин идентификације.

10. **Пилот пројекат 4 – Видео надзор на бирачким мјестима** је тестирао могућности увођења изборних технологија на бирачка мјеста у виду надзора над процесом гласања и бројања, путем снимања аудио и видео технологијом у циљу заштите интегритета процеса гласања и бројања. Видео надзор је снимао само гласачку кутију, а током бројања гласачких листића бирачки одбор је обезбиједио снимање гласачких листића и читао наглас резултате гласања о чему постоји аудио и видео запис. Пилот пројекат 4 спроведен је на 10 бирачких мјеста у 5 основних изборних јединица и то: Зеница, Центар Сарајево, Бања Лука, Источно Ново Сарајево и Власеница. Укупна вриједност набавке опреме из овог пилот пројекта је била 29.652,00 КМ и финансиран је из средстава ЦИК-а БиХ. Евалуација и анализа Пилот пројекта 4 је показала да је пилот пројекат спроведен у оквиру предвиђеног финансијског оквира. Опрема је коришћена у складу с прописаним правним актима уз очување тајности гласања. Бирачи су били упознати да се на бирачким мјестима користи видео надзор, а ни бирачи, нити посматрачи изборног процеса нису исказали забринутост због коришћења видео надзора. Искуства гласања на бирачком мјесту уз употребу видео надзора су оцијењена задовољавајуће и у будућности се преферира употреба ових уређаја на бирачком мјесту. Пилот пројекат 4 – Видео надзор је имао за циљ заштиту интегритета процеса гласања и бројања гласова – ова метода је тестирана и може се сматрати да се показала корисном; повећана је свијест изборних корисника; постојање аудио и видео записа процеса гласања и бројања гласова документују цијелу процедуру на бирачком мјесту и могу бити вјеродостојан доказ у случају изборних неправилности. Резултати спроведене анкете су показали да 89 % испитаника из изборне администрације мисли да је коришћење видео опреме очувало тајност гласања; 44 % испитаника из изборне администрације и 75 % бирача сматра да је коришћење видео опреме спријечило потенцијалне преваре; 100 % бирача сматра да је повећана транспарентност изборног процеса, 67 % испитаника из изборне администрације и 75 % бирача преферира употребу видео надзора на бирачким мјестима у будућности.

УВОД

11. Централна изборна комисија Босне и Херцеговине (ЦИК БиХ) надлежна је за спровођење Анекса III. Дејтонског мировног споразума, Изборног закона Босне и Херцеговине,¹ Закона о финансирању политичких странака,² Изборног закона Републике Српске,³ Изборног закона Брчко дистрикта БиХ,⁴ Закона о избору, престанку мандата, опозиву и замјени начелника општина у Федерацији БиХ,⁵ Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине⁶ те Устава Босне и Херцеговине (Анекс 4. Оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини), Устава Федерације БиХ и Устава Републике Српске у дијелу који се односи на изборе.
12. Дана, 26. 3. 2024. године донесене су свеобухватне измјене и допуне Изборног закона БиХ којима је између осталих омогућена употреба изборних технологија и спровођење пилот пројеката, тестирања изборних технологија прије њиховог евентуалног увођења у изборни процес за Опште изборе 2026. године.⁷ Ове измјене и допуне Изборног закона БиХ су се десиле пред само расписивање Локалних избора 2024. године, чиме је процес планирања и реализације пилот пројеката представљао додатни изазов.
13. У складу с чланом 20.16е став (4) Изборног закона БиХ прописано је да ће Централна изборна комисија БиХ Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине (ПС БиХ) редовно достављати извјештаје о својим активностима на увођењу нових технологија.
14. Централна изборна комисија БиХ је 30. 7. 2024. године ПСБиХ доставила Први периодични Извјештај о увођењу нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини,⁸ који је разматран и усвојен 28. 8. 2024. године на 21. сједници Представничког дома ПСБиХ.⁹ Овај извјештај је обухватио активности ЦИК-а БиХ на модернизацији и увођењу иновација у изборни процес у Босни и Херцеговини од 2006. године до 2022. године, односно од 2022. године до јула 2024. године када су започете активности с донаторским организацијама, које су ЦИК-у БиХ упутиле писмо намјере о могућности тестирања дигиталних технологија у БиХ.
15. Други периодични Извјештај о увођењу нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини посвећен је дигитализацији изборног процеса с фокусом на техничке и правне аспекте реализације активности четири (4) пилот пројекта која су спроведена на дан Локалних избора 2024. године. Предметни извјештај је

---

¹ „Службени гласник БиХ“, бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 и 24/24

² „Службени гласник БиХ“, бр. 95/12 и 41/16

³ „Службени гласник БиХ“, бр. 34/2, 35/03, 24/04, 19/05, 24/12, 109/12, 45/18 и 18/20

⁴ „Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бр. 17/08, 43/08, 49/18

⁵ „Службене новине ФБиХ“, број: 19/08

⁶ „Службени гласник БиХ“, бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07 и 24/08

⁷ <https://www.ohr.int/decision-enacting-the-law-on-amendments-to-the-election-law-of-bosnia-and-herzegovina-16/>

⁸ Акт број 04-2-50-4-1192-56/20

⁹ Акт Представничког дома ПС БиХ број 01-50-1-15-21/24 од 28. 8. 2024.

разматран на 23. сједници Представничког дома ПСБиХ одржаној 3. 12. 2024. године и уз Извјештај, Представнички дом ПСБиХ је усвојио и закључке којим задужује ЦИК БиХ да изради студију изводљивости за увођење специфичних изборних технологија у изборни процес Босне и Херцеговине у року од 90 дана од дана усвајања овог закључка и задужује Савјет министара БиХ да, у складу са захтјевом ЦИК-а БиХ, обезбиједи финансијска средства у Буџету институција БиХ за 2025. годину за набавку потребне опреме за увођење специфичних изборних технологија у изборни процес БиХ, у складу с чланом 20.16е Изборног закона БиХ.¹⁰

16. На дан одржавања Локалних избора 2024. године, ЦИК БиХ је уз помоћ донаторских организација и властитих извора спровео четири (4) пилот пројекта уз тестирање различитих изборних технологија¹¹ и то: 1) Аутентификација бирача и трансмисија резултата; 2) Оптички скенери и пребројавање гласачких листића; 3) Биометријска идентификација и аутентификација бирача; 4) Видео надзор на бирачким мјестима, у **24 основне изборне јединице на 458 бирачких мјеста**. Ово је први пут да је на бирачким мјестима коришћена напредна изборна технологија.
17. Током припреме и спровођења пилот пројекта посебна пажња је посвећена заштити личних података бирача у складу бирача с одредбама Закона о заштити личних података БиХ¹².
18. Поред општих подзаконских аката који регулишу спровођење свих пилот пројеката на Локалним изборима 2024. године (Одлука о дјелокругу примјене пилот пројеката Централне изборне комисије БиХ за Локалне изборе 2024. године¹³, Одлука о измјенама и допунама Одлуке о дјелокругу примјене пилот пројеката Централне изборне комисије БиХ за Локалне изборе 2024. године¹⁴, Упутство о спровођењу пилот пројеката на Локалним изборима 2024. године уз употребу изборних технологија,¹⁵ Одлука о одређивању бирачких мјеста за спровођење пилот пројеката за Локалне изборе 2024. године,¹⁶ Исправку текста Одлуке о одређивању бирачких мјеста за спровођење пилот пројеката за Локалне изборе 2024. године,¹⁷ Упутство о спровођењу пилот пројеката на Локалним изборима 2024. године уз употребу изборних технологија,¹⁸ ЦИК БиХ је усвојио низ докумената којима се регулишу различити аспекти спровођења појединачних пилот пројеката.
19. Након избора ЦИК БиХ је спровео евалуацију и анализу пилот пројеката. Евалуација је обухватила и анкетирање изборне администрације (чланова изборних комисија основних изборних јединица – ОИК/ГИК, председника

---

¹⁰ Акт Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ број 01-50-1-15-23/24 од 3. 12. 2024. године

¹¹ Колегиј ЦИК-а БиХ је 2. 7. 2024. године именовао четири оперативна тима за спровођење пилот пројеката (број: 63/2024 од 2. 7. 2024. године).

¹² „Службени гласник БиХ” број 49/06, 76/11 и 89/11 (исправка).

¹³ „Службени гласник БиХ” број 31/24

¹⁴ „Службени гласник БиХ” број 57/24

¹⁵ „Службени гласник БиХ” број 31/24

¹⁶ „Службени гласник БиХ” број 57/24

¹⁷ „Службени гласник БиХ” број 59/24

¹⁸ Акт број 05-1-02-2-601-1/24 од 3. 5. 2024.

бирачких одбора), стручног особља (оператера) и бирача о њиховом искуству у коришћењу нових технологија на бирачком мјесту. Прикупљене информације и резултати анкета су сумирани и презентовани у евалуацији и анализи сваког пилот пројекта.

20. Завршни извјештај се састоји од два дијела: **I ДИО – Евалуација и анализа спроведених пилот пројеката увођења нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини и II ДИО – „Студија изводљивости за увођење специфичних изборних технологија у изборни процес Босне и Херцеговине“** како би се на основу информисаних избора, Парламентарна скупштина могла одредијелити у којем правцу ће ићи увођење изборних технологија.
21. Достављањем предметног извјештаја и Студије изводљивости за увођење специфичних изборних технологија у изборни процес Босне и Херцеговине Парламентарној скупштини БиХ реализује се Закључак Представничког дома ПСБиХ од 3. 12. 2024. године.

I ДИО

ЕВАЛУАЦИЈА И АНАЛИЗА СПРОВЕДЕНИХ ПИЛОТ ПРОЈЕКТА УВОЂЕЊА НОВИХ ТЕХНОЛОГИЈА У ИЗБОРНИ ПРОЦЕС У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Пилот пројекат 1 – Аутентификација бирача и трансмисија резултата

1. Опште информације о пројекту

22. На дан одржавања Локалних избора у Босни и Херцеговини 6. 10. 2024. године, Централна изборна комисија БиХ (ЦИК БиХ) је спровела Пилот пројекат 1 – Аутентификација бирача и трансмисија резултата у оквиру пројекта подршке Европске уније за увођење нових технологија у изборни процес у БиХ за аутентификацију бирача и унос и трансмисију резултата с бирачког мјеста.
23. **Делегација Европске уније у БиХ (ЕУ)**, коју представља Европска комисија у име и за рачун Босне и Херцеговине је уговорачки орган, као донатор, односно финансијер пројекта.
24. **Компаније iBusiness и УНИС Телеком** су уговорне стране пилот пројекта ЕУ. Уговорачи су у складу с пројектним задатком били дужни обезбиједити хардверску компоненту и интегрисати корисничке апликације. То је подразумијевало инсталацију, конфигурацију, тестирање и стављање у рад хардверских компоненти у један информациони систем и повезивање с постојећим информационим системима и телекомуникационом мрежом ЦИК-а БиХ и IDDEEA-е.
25. **ЦИК БиХ** је корисник пројекта, док је **IDDEEA** пружала техничку подршку имплементацији пројекта, с обзиром на то да IDDEEA посједује серверску инфраструктуру која је неопходна за брзу и учинковиту претрагу евиденција о отисцима прстију, односно биометријских предлогака који се стварају од добијених отисака прстију. У ову сврху ЦИК БиХ је обезбиједио проширени линк за комуникацију с IDDEEA-ом како не би дошло до загушења промета. За потребе комуникације с бирачким мјестима обезбијеђени су „безбједни тунели“ на основу услуга које пружају телеком оператори.
26. **Циљеви пројекта** и очекивани резултати су обезбиједити интегритет, транспарентност и ефикасност изборног процеса у БиХ у складу с међународним стандардима.
27. **Сврха пројекта** је тестирање напредних изборних технологија и симулација њихове примјене на бирачким мјестима у БиХ на изборни дан, ради утврђивања модалитета технолошког јачања изборних институција и процеса како би се минимизирале или отклониле могућности изборних превара. У сврху спровођења пилот пројекта аутентификације бирача и трансмисије резултата на бирачком мјесту су се користили **преносни рачунари, скенери отиска прста, бар-код**

скенери и мобилни интернет пакети с USB модемом.¹⁹ Пројектним активностима је реализована и набавка и опремање ЦИК-а БиХ и IDDEEA-е хардвером и софтвером за пријем, контролу и заштиту података за процес аутентификације бирача и унос резултата с бирачког мјеста.

28. Реализација Пилот пројекта 1 је обухватила набавку и инсталацију одговарајућих хардвера, као и развој, инсталацију и тестирања софтвера за процес аутентификације бирача, уноса и преноса изборних резултата с бирачког мјеста, стручну обуку корисника, као и организовање и **спровођење пилот пројекта на 165 бирачких мјеста** у 11 основних изборних јединица и то: Стари Град Сарајево, Домаљевац-Шамац, Бијељина, Добој, Горажде, Градишка, Сански Мост, Сребреница, Тешањ, Требиње и Зворник.²⁰
29. Пилот пројекат 1 се састојао од двије компоненте и то: 1. Идентификација и аутентификација бирача на бирачком мјесту, и 2. Трансмисија резултата с бирачког мјеста.
30. Прва компонента је имала за циљ додатну провјеру бирача на начин да се након извршене идентификације путем идентификационог документа изврши додатна потврда (аутентификација) бирача путем узимања отиска прста и његовим упоређивањем с отиском прста у базама Агенције за идентификационе документе, евиденцију и размјену података БиХ у реалном времену.
31. Друга компонента је имала је за циљ провјеру могућности директног трансфера изборних резултата с бирачког мјеста на сервере ЦИК-а БиХ.
32. Укупна вриједност пројекта је 639.991,00 EUR-а.
33. Дана 27. 9. 2024. године ЦИК БиХ је донио Одлуку о именовању главних оператера и оператера за инсталацију, провјеру, рад на опреми, рјешавање техничких проблема, деинсталацију и припрему опреме за спровођење пилот пројекта²¹, а дана 2. 10. 2024. године Одлуку о измјени и допуни одлуке о именовању главних оператера и оператера код спровођења пилот пројекта²². За Пилот пројекат 1 – Аутентификација бирача и трансмисија резултата, именовано је 14 главних оператера и 177 оператера. Ангажман и плаћање 154 оператера за рад у току изборног дана извршено је од стране Централне изборне комисије БиХ.²³

---

¹⁹ Набављена опрема за бирачка мјеста укључује 175 лаптопа, 175 уређаја за електронску идентификацију бирача путем отиска прста и 175 читача бар-кода с личних докумената, као и 2 сервера за потребе ЦИК-а БиХ и IDDEEA-е, 1 Firewall и 2 екрана.

²⁰ Одлука о дјелокругу примјене пилот пројекта Централне изборне комисије БиХ за Локалне изборе 2024. године ("Службени гласник БиХ", број 31/24), Одлука о измјенама и допунама Одлуке о дјелокругу примјене пилот пројекта Централне изборне комисије БиХ за Локалне изборе 2024. године ("Службени гласник БиХ", број 57/24).

²¹ 71. сједница од 27. 9. 2024. године, број акта: 06-1-07-2323-1/24 од 27. 9. 2024. године.

²² 73. сједница ЦИК БиХ, број акта 06-1-07-1-2323-2/24.

²³ Одлука о именовању главних оператера и оператера за инсталацију, провјеру, рад на опреми, рјешавање техничких проблема, деинсталацију и припрему опреме за спровођење пилот пројекта (број акта: 06-1-07-2323-1/24 од 27. 9. 2024. године) и Одлука о измјени и допуни одлуке о именовању главних оператера и оператера код спровођења пилот пројекта (73. сједница ЦИК БиХ од 2. 10. 2024.).

https://www.izbori.ba/Documents/izbori_2024/09/d30/odluka_o_imenovanju_operatera-bos.pdf

34. У оквиру пилот пројекта 1, ЦИК БиХ је у сарадњи с Делегацијом ЕУ у БиХ и IDDEEA-ом дана 19. 9. 2024. године у Центру за едукацију спровео обуку изборних комисија и администратора за 11 општина које су обухваћене пилот пројектом 1. (Стари Град Сарајево, Тешањ, Добој, Бијељина, Требиње, Градишка, Горажде, Домањевац-Шамац, Сански Мост, Зворник и Сребреница).
35. У периоду 27. – 30. 9. 2024. године УНИС Телеком као имплементатор пројекта спровео је финалну обуку изборних комисија и оператера за 11 општина обухваћених пилот пројектом 1.

2. Легислатива

36. Поред општих подзаконских аката који регулишу спровођење свих пилот пројеката на Локалним изборима 2024. године, за потребу спровођења пилот пројекта 1 – Аутентификација бирача и трансмисија резултата, ЦИК БиХ је донио следеће подзаконске акте:
- Правилник о чувању и посебним мјерама техничке заштите личних података бирача на бирачким мјестима на којима се спроводи пилот пројекат 1 – Аутентификација бирача и трансмисија резултата и пилот пројекат 3 – Биометријска идентификација и аутентификација бирача за Локалне изборе 2024. године.²⁴
  - План безбједности личних података на бирачким мјестима на којима се спроводи пилот пројекат 1 – аутентификација бирача и трансмисија резултата и пилот пројекат 3. – биометријска идентификација и аутентификација за Локалне изборе 2024. године.²⁵
  - Упутство о раду бирачког одбора на бирачком мјесту на којем се спроводи Пилот пројекат 1 – Аутентификација бирача и трансмисија резултата.²⁶

3. Локација спровођења пилот пројекта 1

37. Пилот пројекат 1 – Аутентификација бирача и трансмисија резултата за Локалне изборе 2024. године спроведен је на 165 бирачких мјеста у 11 основних изборних јединица (Стари Град Сарајево, Домањевац-Шамац, Бијељина, Добој, Горажде, Градишка, Сански Мост, Сребреница, Тешањ, Требиње, Зворник) што је регулисано у члану 1. Одлуке о одређивању бирачких мјеста за спровођење пилот пројеката за Локалне изборе 2024. године²⁷ и Одлуци о исправци одлуке о одређивању бирачких мјеста за спровођење пилот пројеката за Локалне изборе 2024. године.²⁸

---

²⁴ 59. сједница, 29. 8. 2024. године, број: 05-1-02-2-1879-1/24

²⁵ Акт број: 05-02-2-1879-2/24 од 10. 9. 2024. године

²⁶ „Службени гласник БиХ“ број 61/24, Акт број: 05-1-02-2-1873-1/24 од 29. 8. 2024. године.

²⁷ „Службени гласник БиХ“ бр. 57/24

²⁸ „Сл. гласник БиХ“ бр. 59/24

4. Евалуација и резултати Пилот пројекта 1

Аутентификација бирача

38. Чланом 4. Одлуке о дјелокругу примјене пилот пројекта ЦИК БиХ за Локалне изборе 2024. године²⁹ и чланом 4. (Аутентификација бирача и трансмисија резултата) Упутства о спровођењу пилот пројекта на Локалним изборима 2024. године уз употребу изборних технологија,³⁰ описана је процедура аутентификације бирача, као поступак потврђивања идентитета бирача на бирачком мјесту, који се врши након извршене идентификације путем личног документа из члана 5.12 став (4) Изборног закона БиХ (лична карта, возачка дозвола или пасош), и подразумијева процедуру поређења математичког модела отиска прста у евиденцијама IDDEEA-е. Комуникација између бирачког мјеста и ЦИК БиХ рађена је путем „безбједног тунела“ за који су коришћене услуге телеком оператора, а комуникација између ЦИК БиХ и IDDEEA-е вршила се путем безбједне СДХ мреже.
39. Идентификација је вршена паралелно с редовном процедуром на бирачком мјесту, приликом чега је члан бирачког одбора пронашао име бирача на изводу из Централног бирачког списка (ЦБС), те идентификациони документ бирача предао оператору (члан 9. став (1) Упутства о раду бирачког одбора на бирачком мјесту на којем се спроводи Пилот пројекат 1 – Аутентификација бирача и трансмисија резултата). Оператер је по преузимању идентификационог документа исти скенирао на бар-код читач како би утврдио да ли је име бирача уписано на изводу из ЦБС-а за то бирачко мјесто. Уколико је оператер преузео пасош, тада је уписао у апликацију јединствени матични број бирача како би утврдио да се име бирача налази на изводу из ЦБС-а.
40. Након утврђеног идентитета, и проналаска имена у Централном бирачком списку (ЦБС) бирач се потписао на изводу из ЦБС-а идентично као на идентификационом документу.
41. Након што се бирач потписао на изводу из ЦБС-а, оператер је упутио бирача да стави кажипрст десне руке на читач отиска прста како би извршио аутентификацију. У случају да се аутентификација није могла спровести с кажипрстом десне руке, оператер је упутио бирача да на читач отиска прста ставља редослиједом: палац десне руке, кажипрст лијеве руке и палац лијеве руке како би се аутентификација бирача извршила.
42. Када је бирач ставио отисак одговарајућег прста на читач отиска прста исти се путем апликације и математичког модела отиска прста упоређивао с базом података IDDEEA-е.

---

²⁹ „Сл. гласник БиХ“ бр. 31/24

³⁰ „Сл. гласник БиХ“ бр. 31/24

43. Успостављање комуникације с бирачког мјеста је дефинисано чланом 9. Правилника о чувању и посебним мјерама техничке заштите личних података бирача на бирачким мјестима на којима се спроводи пилот пројекат 1 – Аутентификација бирача и трансмисија резултата и пилот пројекат 3 – Биометријска идентификација и аутентификација бирача за Локалне изборе 2024 године.
44. За потребе спровођења Пилот пројекта 1. IDDEEA је тестирала и инсталирала софтвере у сарадњи с ЦИК-ом БиХ, а с циљем постизања безбједне комуникације с ЦИК-ом БиХ и Synchronous Digital Hierarchy (СДХ) мрежом и серверима с базама података отисака прстију свих бирача, ради брзе и учинковите претраге евиденција о отисцима прстију, односно биометријских предлога који се стварају од добијених отисака прстију. Подаци који су добијени су обезбијеђени на основу узимања отиска прста бирача на бирачком мјесту, који су претворени у математички алгоритам, а који су упоређени с алгоритмом отиска прста бирача у евиденцијама којима располаже IDDEEA.
45. Лични подаци који су коришћени за потребе пилот пројекта су идентични подацима садржаним у евиденцијама ЦИК-а БиХ и IDDEEA-е и коришћени су искључиво за потребе спровођења пилот пројекта. Заштита личних података у аутоматској обради спроведена је кроз техничке мјере, организационе мјере, мрежне баријере, права приступа, безбједносне копије, приступ у телекомуникациони, рачунарски и апликативни систем, кроз употребу јединствених корисничких имена и пропусница за приступ систему, праћење приступа и покушаја неовлашћеног приступа систему итд. Уклањање података је описано под потпоглављем „Деинсталација опреме, предаја и чување опреме, уклањање података“.
46. Апликација сачињена за потребе идентификације и аутентификације бирача је инсталирана на лаптопима који су достављени на бирачка мјеста, а садржи сљедеће извјештаје: Преглед логовања на радној станици, Преглед лица која су приступила идентификацији, Преглед успјешно идентификованих бирача, Преглед неуспјешно идентификованих бирача, Преглед вишеструких покушаја идентификације, а који су сачувани у ПДФ формату на сваком лаптопу засебно. Пројектним задатком није предвиђена апликација која ће приказати сумарни, обједињени преглед података који би се повукли из извјештаја, с лаптопа на централну тачку у ЦИК БиХ.
47. У сљедећем табеларном прегледу локације на којима је спроведен Пилот пројекат 1 су унесени сљедећи подаци:
- а) Колона 1. – Код бирачког мјеста на којем је спроведен пилот пројекат одређен на основу Упутства о врстама, начину и роковима за одређивање бирачких мјеста;³¹
  - б) Колона 2. – Назив бирачког мјеста на којем је спроведен пилот пројекат;

---

³¹ „Службени гласник БиХ“ број 31/24

- ц) Колона 3. – Адреса на којој се налази бирачко мјесто на којем је спроведен пилот пројекат;
  - д) Колона 4. – Број бирача уписан у Извод из Централног бирачког списка за бирачко мјесто на којем је спроведен пилот пројекат;
  - е) Колона 5. – Број бирача који је гласао на бирачком мјесту на којем је спроведен пилот пројекат (подаци из ЈИИС-а);
  - ф) Колона 6. – Број бирача на којем је извршена аутентификација (подаци достављени од стране IDDEEA-е);
  - г) Колона 7. – Разлика броја бирача који су гласали и и броја аутентификованих бирача;
  - х) Колона 8. – Број лица којима није било могуће узети отисак прста;
  - и) Колона 9. – Број успјешних аутентификација;
  - ј) Колона 10. – Број аутентификованих бирача који се налазе на другом бирачком мјесту.
48. Разлика између броја лица која су изашла на гласање (колона 5.) и броја аутентификованих бирача је чињеница да поступак аутентификације није вршен за сва лица која су гласала, из разлога што је током процеса аутентификације долазило до загушења тунела, као и проблема с логовањем на апликацију, с коришћењем уређаја за скенирање отиска прста, с радом апликације (блокирање и успоравање), губитка интернет конекције, односно покривености сигнала бирачког мјеста, што је стварало проблеме у раду бирачког одбора. Такође је евидентирано погрешно постављено вријеме на лаптопу због чега су након 12 часова побрисани сви дотадашњи апликативни извјештаји (апликација је реаговала као да је нови дан).
49. С обзиром на то да се радило о првом тестирању технолошких рјешења у реалним условима, ове грешке су биле очекиване због чега би у будућности требало радити на њиховим побољшањима. Без обзира на одређене проблеме, пилот пројекат је оцијењен као врло успјешан. Захваљујући тестирању ЦИК БиХ је добио следеће одговоре:
- а) Повезаност бирачких мјеста са серверима ЦИК БиХ и IDDEEA-е путем заштићених „безбједних тунела“ којима је загарантована безбједност и интегритет размијењених података;
  - б) Брзина размјене података и повратна информација према бирачким одборима;
  - ц) Врло велики узорак лица за која је могуће извршити аутентификацију тј. квалитета биометријских података у базама.
50. Слиједи приказ бирачких мјеста на којима је спроведен Пилот пројекат 1:

а) Стари Град Сарајево – 46 редовних бирачких мјеста

Код БМ	Назив БМ	Локација	Број бирача (ЈИИС)	Гласало бирача (ЈИИС) ³²	Укупан број бирача на БМ (IDDEEA) ³³	Разлика ЈИИС и IDDEEA	Лице не може дати отисак (IDDEEA)	Онлајн аутентификован отиском прста (IDDEEA)	Грешка приликом идентификације (IDDEEA) ³⁴
137A001	ШИРОКАЧА 1	ОШ ЕДХЕМ МУЛАБДИЋ УЛ. ЗА БЕГЛУКОМ 60	798	345	342	3	10	323	9
137A002	ШИРОКАЧА 2	ОШ ЕДХЕМ МУЛАБДИЋ УЛ. ЗА БЕГЛУКОМ 60	722	306	300	6	14	281	5
137A003	ШИРОКАЧА 3	ОШ ЕДХЕМ МУЛАБДИЋ УЛ. ЗА БЕГЛУКОМ 60	768	345	339	6	11	317	11
137A004	ТОКАЦЕКА 1	ОШ ЕДХЕМ МУЛАБДИЋ УЛ. ЗА БЕГЛУКОМ 60	646	234	232	2	2	225	5
137A005	ТОКАЦЕКА 2	ОШ ЕДХЕМ МУЛАБДИЋ УЛ. ЗА БЕГЛУКОМ 60	765	252	250	2	2	243	5
137A006	МАХМУТОВАЦ 1	ОШ ШЕЈХ МУХАМЕД ЕФ. ХАЦИЈАКОВИЋ, УЛ. ИЗА ХРИДА БР.11	673	292	286	6	2	280	4
137A007	МАХМУТОВАЦ 2	ОШ ШЕЈХ МУХАМЕД ЕФ. ХАЦИЈАКОВИЋ, УЛ. ИЗА ХРИДА БР.11	739	263	261	2	5	249	7
137A008	МАХМУТОВАЦ 3	ОШ ШЕЈХ МУХАМЕД ЕФ. ХАЦИЈАКОВИЋ, УЛ. ИЗА ХРИДА БР.11	627	284	281	3	11	260	10
137A009	ХРИД-ЈАРЧЕДОЛИ 1	ОШ ШЕЈХ МУХАМЕД ЕФ. ХАЦИЈАКОВИЋ, УЛ. ИЗА ХРИДА 11	835	333	332	1	10	308	14
137A010	ХРИД-ЈАРЧЕДОЛИ 2	ОШ ШЕЈХ МУХАМЕД ЕФ. ХАЦИЈАКОВИЋ, УЛ. ИЗА ХРИДА 11	827	390	385	5	4	373	8

³² Подаци унесени у ОИК-у са ЗР образаца

³³ IDDEEA Прилог 3_укупно_гласало_статуси_по_бмј

³⁴ Грешке приликом идентификације приказују број лица која су требала провјерити своје бирачко право

Код БМ	Назив БМ	Локација	Број бирача (ЈИИС)	Гласало бирача (ЈИИС) ³²	Укупан број бирача на БМ (IDDEEA) ³³	Разлика ЈИИС и IDDEEA	Лице не може дати отисак (IDDEEA)	Онлајн аутентификован отиском прста (IDDEEA)	Грешка приликом идентификације (IDDEEA) ³⁴
137A011	ХРИД-ЈАРЧЕДОЛИ 3	ОШ ШЕЈХ МУХАМЕД ЕФ. ХАЦИЈАКОВИЋ, УЛ. ИЗА ХРИДА 11	887	429	425	4	6	414	5
137A012	БАБИЋА БАШЧА 1	МЗ БАБИЋА БАШЋА МАГУДА 1	692	319	315	4	3	308	4
137A013	БАБИЋА БАШЧА 2	МЗ БАБИЋА БАШЋА МАГУДА 1	723	264	254	10	7	236	11
137A014	БИСТРИК1	ОШ ЕДХЕМ МУЛАБДИЋ КОНАК 1	691	319	319	0	6	304	9
137A015	БИСТРИК2	ОШ ЕДХЕМ МУЛАБДИЋ КОНАК 1	860	321	315	6	9	299	7
137A016	БИСТРИК3	ОШ ЕДХЕМ МУЛАБДИЋ БИСТРИК 31	903	334	320	14	14	300	6
137A017	БИСТРИК4	ОШ ЕДХЕМ МУЛАБДИЋ БИСТРИК 31	810	291	290	1	3	282	5
137A018	МЈЕДЕНИЦА	МСШ ХАМДИЈЕ КРЕШЕВЉАКОВИЋА 55	711	302	298	4	10	281	7
137A019	МОШЋАНИЦА 1	МЗ МОШЋАНИЦА САРАЈЕВСКИХ ГАЗИЈА 25	829	402	397	5	0	386	11
137A020	МОШЋАНИЦА 2	ОШ ВРХБОСНА БАРУТХАНА 60	960	473	470	3	11	445	14
137A021	МОШЋАНИЦА 3	ОШ ВРХБОСНА БАРУТХАНА 60	974	437	430	7	11	409	10
137A022	МОШЋАНИЦА 4	ОШ ВРХБОСНА БАРУТХАНА 60	933	429	391	38	5	374	12
137A023	ВРАТНИК 1	ОШ ХАМДИЈА КРЕШЕВЉАКОВИЋ ЦАРИНА 2	871	375	363	12	15	338	10
137A024	ВРАТНИК 2	ОШ ХАМДИЈА КРЕШЕВЉАКОВИЋ ЦАРИНА 2	890	424	414	10	12	392	10
137A025	ВРАТНИК 3	МЗ ВРАТНИК МУСТАФЕ ДОВАЦИЈЕ 17	788	370	336	34	16	337	13
137A026	ВРАТНИК 4	МЗ ВРАТНИК МУСТАФЕ ДОВАЦИЈЕ 17	779	309	307	2	11	290	6

Код БМ	Назив БМ	Локација	Број бирача (ЈИИС)	Гласало бирача (ЈИИС) ³²	Укупан број бирача на БМ (IDDEEA) ³³	Разлика ЈИИС и IDDEEA	Лице не може дати отисак (IDDEEA)	Онлајн аутентификован отиском прста (IDDEEA)	Грешка приликом идентификације (IDDEEA) ³⁴
137A027	КОВАЧИ 1	ОШ САБУРИНА САБУРИНА 4	709	285	279	6	8	264	7
137A028	КОВАЧИ 2	ОШ САБУРИНА САБУРИНА 4	591	267	260	7	4	252	4
137A029	СУМБУЛУША1	ОШ САБУРИНА САБУРИНА 4	709	306	302	4	9	283	10
137A030	СУМБУЛУША 2	ОШ САБУРИНА САБУРИНА 4	779	372	362	10	7	350	5
137A031	МЕДРЕСА 1	ТЕКСТИЛНА ШКОЛА МЕДРЕСЕ 5	837	364	363	1	4	352	7
137A032	МЕДРЕСА 2	ТЕКСТИЛНА ШКОЛА МЕДРЕСЕ 5	735	345	344	1	5	333	6
137A033	МЕДРЕСА 3	ТЕКСТИЛНА ШКОЛА МЕДРЕСЕ 5	670	266	256	10	12	239	5
137A034	МЕДРЕСА 4	ТЕКСТИЛНА ШКОЛА МЕДРЕСЕ 5	821	351	350	1	10	328	12
137A035	СЕДРЕНИК 1	ПРОСТОР ОШ НА СЕДРЕНИКУ, СЕДРЕНИК ББ	770	327	316	11	6	298	12
137A036	СЕДРЕНИК 2	ПРОСТОР ОШ НА СЕДРЕНИКУ, СЕДРЕНИК ББ	772	383	373	10	3	364	6
137A037	СЕДРЕНИК 3	ПРОСТОР ОШ НА СЕДРЕНИКУ, СЕДРЕНИК ББ	788	396	396	0	8	379	9
137A038	ЛОГАВИНА 1	ОШ М. М. БАШЕСКИЈЕ ЛОГАВИНА 52	711	256	250	6	11	230	9
137A039	ЛОГАВИНА 2	ОШ М. М. БАШЕСКИЈЕ ЛОГАВИНА 52	664	263	258	5	12	240	6
137A040	ЛОГАВИНА 3	ОШ М. М. БАШЕСКИЈЕ ЛОГАВИНА 52	710	290	285	5	13	268	4
137A041	ЛОГАВИНА4	ОШ М. М. БАШЕСКИЈЕ ЛОГАВИНА 52	771	311	307	4	12	280	15
137A042	ЛОГАВИНА 5	ОШ М. М. БАШЕСКИЈЕ ЛОГАВИНА 52	870	343	332	11	6	311	15
137A043	БАШЧАРШИЈА 1	ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ ТРГ ОСЛОБОЂЕЊА 1	833	307	302	5	2	295	5
137A044	БАШЧАРШИЈА 2	ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ ТРГ ОСЛОБОЂЕЊА 1	800	269	262	7	10	249	3

Код БМ	Назив БМ	Локација	Број бирача (ЈИИС)	Гласало бирача (ЈИИС) ³²	Укупан број бирача на БМ (IDDEEA) ³³	Разлика ЈИИС и IDDEEA	Лице не може дати отисак (IDDEEA)	Онлајн аутентификован отиском прста (IDDEEA)	Грешка приликом идентификације (IDDEEA) ³⁴
137A045	БАШЧАРШИЈА 3	ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ ТРГ ОСЛОБОЂЕЊА 1	766	227	225	2	6	213	6
137A046	ФЕРХАДИЈА	ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ ТРГ ОСЛОБОЂЕЊА 1	771	253	252	1	0	251	1
УКУПНО			35788	15023	14726	297 (1.977 %)³⁵	358 (2.431 %)³⁶	14033 (95.294 %)³⁷	365

51. Из табеларног приказа на 46 редовних бирачких мјеста у Старом Граду Сарајево према подацима који су повучени из ЈИИС-а, гласало је 15023 бирача, док је према подацима добијеним из IDDEEA-е гласало 14726 бирача, што чини разлику од 297 бирача или 1.977 %.
52. Такође, према подацима IDDEEA-е 358 лица или 2.431 % није могло дати отисак, успјешно је аутентификовано 14033 лица ли 95.294 %, док је за 365 бирача евидентирана грешка при идентификацији (која приказује број лица која су требала провјерити своје бирачко право, односно бирачко мјесто). Уједно, према подацима из база IDDEEA-е, на 4 бирачка мјеста у Старом Граду у Сарајеву је евидентирано 7 покушаја вишеструке идентификације бирача.³⁸

³⁵ Процентуални резултат је добијен количником „укупног броја бирача на бирачком мјесту (IDDEEA)“ и „гласало бирача (ЈИИС)“ x 100 (иста формула је примијењена на свим наредним табелама о бирачким мјестима гдје је спроведен пилот пројекат)

³⁶ Процентуални резултат је добијен количником „укупног броја лица која не могу дати отисак прста (IDDEEA)“ и „укупног броја бирача на бирачком мјесту (IDDEEA)“ x 100 (иста формула је примијењена на свим наредним табелама о бирачким мјестима гдје је спроведен пилот пројекат)

³⁷ Процентуални резултат је добијен количником „онлајн аутентификован отиском прста (IDDEEA)“ и Укупан број бирача на бирачком јесте (IDDEEA) x 100 (иста формула је примијењена на свим наредним табелама о бирачким мјестима гдје је спроведен пилот пројекат)

³⁸ На појединим бирачким мјестима за једног бирача је евидентирано више покушаја идентификације. IDDEEA Прилог_4_visestruk_pok_ident_po_bmj

б) Бијељина – 28 редовних бирачких мјеста

Код БМ	Назив БМ	Локација	Број бирача ЈИИС	Гласало бирача (ЈИИС) ³⁹	Укупан број бирача на БМ (IDDEEA) ⁴⁰	Разлика ЈИИС и IDDEEA	Лице не може дати отисак (IDDEEA)	Онлајн аутентификација отиском прста (IDDEEA)	Грешка приликом идентификације (IDDEEA) ⁴¹
029Б012	ОШ КНЕЗ ИВО 1	ОШ КНЕЗ ИВО ОД СЕМБЕРИЈЕ, УЛ. НЕЗНАНИХ ЈУНАКА 46	581	337	335	2	10	319	6
029Б013	ОШ КНЕЗ ИВО 2	ОШ КНЕЗ ИВО ОД СЕМБЕРИЈЕ, УЛ. НЕЗНАНИХ ЈУНАКА 46	722	308	306	2	6	293	7
029Б014	ОШ КНЕЗ ИВО 3	ОШ КНЕЗ ИВО ОД СЕМБЕРИЈЕ, УЛ. НЕЗНАНИХ ЈУНАКА 46	464	235	231	4	5	219	7
029Б015	ОШ КНЕЗ ИВО 4	ОШ КНЕЗ ИВО ОД СЕМБЕРИЈЕ, УЛ. НЕЗНАНИХ ЈУНАКА 46	620	286	287	1	4	270	13
029Б016	ОШ КНЕЗ ИВО 5	ОШ КНЕЗ ИВО ОД СЕМБЕРИЈЕ, УЛ. НЕЗНАНИХ ЈУНАКА 46	789	296	294	2	12	277	5
029Б017	ОШ КНЕЗ ИВО 6	ОШ КНЕЗ ИВО ОД СЕМБЕРИЈЕ, УЛ. НЕЗНАНИХ ЈУНАКА 46	517	215	205	10	8	192	5
029Б051	ОШ КНЕЗ ИВО 7	ОШ КНЕЗ ИВО ОД СЕМБЕРИЈЕ, УЛ. НЕЗНАНИХ ЈУНАКА 46	849	436	432	4	0	423	9
029Б103	ОШ КНЕЗ ИВО 8	ОШ КНЕЗ ИВО ОД СЕМБЕРИЈЕ, УЛ. НЕЗНАНИХ ЈУНАКА 46	461	247	243	4	38	194	11
029Б106	ОШ КНЕЗ ИВО 9	ОШ КНЕЗ ИВО ОД СЕМБЕРИЈЕ, УЛ. НЕЗНАНИХ ЈУНАКА 46	832	417	293	124	6	282	5
029Б111	ОШ КНЕЗ ИВО 10	ОШ КНЕЗ ИВО ОД СЕМБЕРИЈЕ, УЛ. НЕЗНАНИХ ЈУНАКА 46	501	265	263	2	2	251	10

³⁹ Подаци унесени у ОИК-у са ЗР образаца

⁴⁰ IDDEEA Прилог 3_укупно_гласало_статуси_по_бмј

⁴¹ Грешке приликом идентификације приказују број лица која су требала провјерити своје бирачко право

Код БМ	Назив БМ	Локација	Број бирача ЈИИС	Гласало бирача (ЈИИС) ³⁹	Укупан број бирача на БМ (IDDEEA) ⁴⁰	Разлика ЈИИС и IDDEEA	Лице не може дати отисак (IDDEEA)	Онлајн аутентификован отиском прста (IDDEEA)	Грешка приликом идентификације (IDDEEA) ⁴¹
029Б121	ОШ КНЕЗ ИВО 11	ОШ КНЕЗ ИВО ОД СЕМБЕРИЈЕ, УЛ. НЕЗНАНИХ ЈУНАКА	843	469	465	4	13	442	10
029Б122	ОШ КНЕЗ ИВО 12	ОШ КНЕЗ ИВО ОД СЕМБЕРИЈЕ, УЛ. НЕЗНАНИХ ЈУНАКА	667	374	371	3	7	347	17
029Б123	ОШ КНЕЗ ИВО 13	ОШ КНЕЗ ИВО ОД СЕМБЕРИЈЕ, УЛ. НЕЗНАНИХ ЈУНАКА	646	393	387	6	10	374	3
029Б133	ОШ КНЕЗ ИВО 14	ОШ КНЕЗ ИВО ОД СЕМБЕРИЈЕ, УЛ. НЕЗНАНИХ ЈУНАКА	553	302	301	1	1	289	11
029Б136	ОШ КНЕЗ ИВО 15	ОШ КНЕЗ ИВО ОД СЕМБЕРИЈЕ, УЛ. НЕЗНАНИХ ЈУНАКА	325	142	142	0	5	132	5
029Б137	ОШ КНЕЗ ИВО 16	ОШ КНЕЗ ИВО ОД СЕМБЕРИЈЕ, УЛ. НЕЗНАНИХ ЈУНАКА	693	395	392	3	14	368	10
029Б138	ОШ КНЕЗ ИВО 17	ОШ КНЕЗ ИВО ОД СЕМБЕРИЈЕ, УЛ. НЕЗНАНИХ ЈУНАКА	590	297	298	1	2	285	11
029Б143	ОШ КНЕЗ ИВО 18	ОШ КНЕЗ ИВО ОД СЕМБЕРИЈЕ, УЛ. НЕЗНАНИХ ЈУНАКА	568	300	226	74	0	223 ⁴²	3
029Б180	ОШ КНЕЗ ИВО 19	ОШ КНЕЗ ИВО ОД СЕМБЕРИЈЕ, УЛ. НЕЗНАНИХ ЈУНАКА	686	361	361	0	12	346	3
029Б182	ОШ КНЕЗ ИВО 20	ОШ КНЕЗ ИВО ОД СЕМБЕРИЈЕ, УЛ. НЕЗНАНИХ ЈУНАКА (ХОЛ ШКОЛЕ)	624	299	293	6	8	278	7
029Б090	МОДРАН	ОШ МОДРАН	961	503	503	0	30	451	22
029Б038	ОШ МЕША СЕЛИМОВИЋ 2	ОШ МЕША СЕЛИМОВИЋ, УЛ. БИЈЕЉИНСКА 250, ЈАЊА	543	136	134	2	8	117	9
029Б039	ОШ МЕША СЕЛИМОВИЋ 3	ОШ МЕША СЕЛИМОВИЋ, УЛ. БИЈЕЉИНСКА 250, ЈАЊА	711	242	242	0	7	233	2

⁴² 221 бирач онлајн аутентификован отиском прста и 2 бирача накнадно онлајн аутентификована путем отиска прста

Код БМ	Назив БМ	Локација	Број бирача ЈИИС	Гласало бирача (ЈИИС) ³⁹	Укупан број бирача на БМ (IDDEEA) ⁴⁰	Разлика ЈИИС и IDDEEA	Лице не може дати отисак (IDDEEA)	Онлајн аутентификован отиском прста (IDDEEA)	Грешка приликом идентификације (IDDEEA) ⁴¹
029Б041	ОШ МЕША СЕЛИМОВИЋ 4	ОШ МЕША СЕЛИМОВИЋ, УЛ. БИЈЕЉИНСКА 250, ЈАЊА	442	130	126	4	14	105	7
029Б043	ОШ МЕША СЕЛИМОВИЋ 5	ОШ МЕША СЕЛИМОВИЋ, УЛ. БИЈЕЉИНСКА 250, ЈАЊА	699	186	184	2	10	170	4
029Б148	ОШ МЕША СЕЛИМОВИЋ 6	ОШ МЕША СЕЛИМОВИЋ, УЛ. БИЈЕЉИНСКА 250, ЈАЊА	455	203	201	2	0	199 ⁴³	2
029Б066	ЦРЊЕЛОВО ГОРЊЕ 1	ОШ ЦРЊЕЛОВО ГОРЊЕ	566	299	286	13	10	262	14
029Б158	ЦРЊЕЛОВО ГОРЊЕ 2	ОШ ЦРЊЕЛОВО ГОРЊЕ	719	393	400	7	7	373	20
УКУПНО			17627	8466	8201	283 (3.343 %)	249 (3.036 %)	7714 (94.062 %)	238

53. Из табеларног приказа на 28 редовних бирачких мјеста у Бијелјини према подацима који су повучени из ЈИИС-а, гласало је 8466 бирача, док је према подацима добијеним из IDDEEA-е гласало 8201 бирача, а одступање у излазности износи 283 бирача или 3.343 %. Такође, према подацима IDDEEA-е, 249 лица или 3.036 % није могло дати отисак, успјешно је аутентификовано 7714 лица или 94.062 %, док је за 238 бирача евидентирана грешка при идентификацији (која приказује број лица која су требала провјерити своје бирачко право, односно бирачко мјесто). Уједно према подацима из база IDDEEA-е, на 4 бирачка мјеста у Бијелјини је евидентирано 5 покушаја вишеструке идентификације бирача.⁴⁴

⁴³ 198 бирача онлајн аутентификовано отиском прста и 1 бирач накнадно онлајн аутентификован путем отиска прста

⁴⁴ На појединим бирачким мјестима за једног бирача је евидентирано више покушаја идентификације. IDDEEA Прилог_4_висеструк_пок_идент_по_бмј

ц) Добој – 17 редовних бирачких мјеста

Код БМ	Назив БМ	Локација	Број бирача (ЈИИС)	Гласало бирача (ЈИИС) ⁴⁵	Укупан број бирача на БМ (IDDEEA) ⁴⁶	Разлика ЈИИС и IDDEEA	Лице не може дати отисак (IDDEEA)	Онлајн аутентификован отиском прста (IDDEEA)	Грешка приликом идентификације (IDDEEA) ⁴⁷
038Б074А	КОТОРСКО	ОСНОВНА ШКОЛА	676	209	203	6	5	186	12
038Б074Б	КОТОРСКО	ОСНОВНА ШКОЛА	773	227	224	3	1	218	5
038Б074Ц	КОТОРСКО	ОСНОВНА ШКОЛА	601	184	161	23	11	145	5
038Б012	ОШ СВЕТИ САВА 1	ОШ СВЕТИ САВА	964	471	461	10	8	445	8
038Б013	ОШ СВЕТИ САВА 2	ОШ СВЕТИ САВА	934	496	492	4	1	478	13
038Б018А	ОШ ВУК КАРАЦИЋ 5	ОШ ВУК КАРАЦИЋ/СПОРТСКА САЛА/	674	278	267	11	18	232	17
038Б018Б	ОШ ВУК КАРАЦИЋ 5	ОШ ВУК КАРАЦИЋ/СПОРТСКА САЛА/ ⁴⁸	1547	337	335	2	15	314	6
038Б019	ОШ ВУК КАРАЦИЋ 3	ОШ ВУК КАРАЦИЋ	818	415	394	21	34	348	12
038Б020	ОШ ВУК КАРАЦИЋ 4	ОШ ВУК КАРАЦИЋ	763	323	321	2	6	307	8
038Б021	ОШ ВУК КАРАЦИЋ 1	ОШ ВУК КАРАЦИЋ	648	325	325	0	2	319	4
038Б022	ОШ ВУК КАРАЦИЋ 2	ОШ ВУК КАРАЦИЋ	485	237	237	0	5	319	4
038Б023А	САОБРАЋАЈНИ ФАКУЛТЕТ 1	САОБРАЋАЈНИ ФАКУЛТЕТ	719	361	354	7	4	343	7
038Б023Б	САОБРАЋАЈНИ ФАКУЛТЕТ 1	САОБРАЋАЈНИ ФАКУЛТЕТ	858	458	450	8	5	438	7

⁴⁵ Подаци унесени у ОИК-у са ЗР образаца

⁴⁶ IDDEEA Прилог 3 _укупно_гласало_статуси_по_бмј

⁴⁷ Грешке приликом идентификације приказују број лица која су требала провјерити своје бирачко право

⁴⁸ Одлука о исправци Одлуке о одређивању бирачких мјеста за спровођење пилот пројеката за Локалне изборе 2024. године од 2. 10. 2024. године

Код БМ	Назив БМ	Локација	Број бирача (ЈИИС)	Гласало бирача (ЈИИС) ⁴⁵	Укупан број бирача на БМ (IDDEEA) ⁴⁶	Разлика ЈИИС и IDDEEA	Лице не може дати отисак (IDDEEA)	Онлајн аутентификован отиском прста (IDDEEA)	Грешка приликом идентификације (IDDEEA) ⁴⁷
038Б024	САОБРАЋАЈНИ ФАКУЛТЕТ 2	САОБРАЋАЈНИ ФАКУЛТЕТ	563	300	294	6	3	281	10
038Б025А	ПИЈЕСКОВИ	САОБРАЋАЈНИ ФАКУЛТЕТ	636	300	299	1	0	285	14
038Б025Б	ПИЈЕСКОВИ	САОБРАЋАЈНИ ФАКУЛТЕТ	739	377	373	4	9	354	10
038Б026	ПИЈЕСКОВИ	САОБРАЋАЈНИ ФАКУЛТЕТ	485	229	220	9	0	215	5
УКУПНО			12883	5527	5410	117 (2.117 %)	127 (2.348 %)	5227 (96.617 %)	147

54. Из табеларног приказа, на 17 редовних бирачких мјеста у Добоју према подацима који су повучени из ЈИИС-а гласало је 5527 бирача, док је према подацима добијеним из IDDEEA-е гласало 5410 бирача, а одступање у излазности износи 117 бирача или 2.117 %. Такође, према подацима IDDEEA-е 127 лица или 2.348 % није могло дати отисак, успјешно је аутентификовано 5227 лица или 96.617 %, док је за 147 бирача евидентирана грешка при идентификацији (која приказује број лица која су требала провјерити своје бирачко право, односно бирачко мјесто). Уједно, према подацима из база IDDEEA-е, на 1 бирачком мјесту у Добоју је евидентиран 1 покушај вишеструке идентификације бирача.⁴⁹

---

⁴⁹ На појединим бирачким мјестима за једног бирача је евидентирано више покушаја идентификације. IDDEEA Прилог_4_висеструк_пок_идент_по_бмј

д) Горажде – 7 редовних бирачких мјеста

Код БМ	Назив БМ	Локација	Број бирача (ЈИИС)	Гласало бирача (ЈИИС) ⁵⁰	Укупан број бирача на БМ (IDDEEA) ⁵¹	Разлика ЈИИС и IDDEEA	Лице не може дати отисак (IDDEEA)	Онлајн аутентификован отиском прста (IDDEEA)	Грешка приликом идентификације (IDDEEA) ⁵²
167A002	ОШ ХУСЕИН ЕФ. ЂОЗО 1	ОШ ХУСЕИН ЕФ. ЂОЗО	764	414	405	9	9	393	3
167A003	ОШ ХУСЕИН ЕФ. ЂОЗО 2	ОШ ХУСЕИН ЕФ. ЂОЗО	929	536	533	3	1	512	20
167A004	ОШ ХУСЕИН ЕФ. ЂОЗО 3	ОШ ХУСЕИН ЕФ. ЂОЗО	703	372	368	4	6	351	11
167A005	ОШ ХУСЕИН ЕФ. ЂОЗО 4	ОШ ХУСЕИН ЕФ. ЂОЗО	732	387	386	1	17	364	5
167A006	ССШ ЏЕМАЛ БИЈЕДИЋ 1	ССШ ЏЕМАЛ БИЈЕДИЋ	687	357	350	7	8	333	9
167A007	ССШ ЏЕМАЛ БИЈЕДИЋ 2	ССШ ЏЕМАЛ БИЈЕДИЋ	792	445	444	1	9	407	28
167A021	МРАВИЊАЦ	МЗ МРАВИЊАЦ	551	304	290	14	0	285	5
УКУПНО			5158	2815	2776	39 (1.385 %)	50 (1.801 %)	2645 (95.281 %)	81

55. Из табеларног приказа на 7 редовних бирачких мјеста у Горажду према подацима који су повучени из ЈИИС-а гласало је 2815 бирача, док је према подацима добијеним из IDDEEA-е гласало 2776 бирача, а одступање у излазности износи 39 бирача или 1.385 %. Такође, према подацима IDDEEA-е 50 лица или 1.801% није могло дати отисак, успјешно је аутентификовано 2645 лица или 95.281 %, док је за 81 бирача евидентирана грешка при идентификацији (која приказује број лица која су требала провјерити своје бирачко право, односно бирачко мјесто).

⁵⁰ Подаци унесени у ОИК-у са ЗР образаца

⁵¹ IDDEEA Прилог 3_укупно_гласало_статуси_по_бмј

⁵² Грешке приликом идентификације приказују број лица која су требала провјерити своје бирачко право

е) Градишка – 14 редовних бирачких мјеста

Код БМ	Назив БМ	Локација	Број бирача (ЈИИС)	Гласало бирача (ЈИИС) ⁵³	Укупан број бирача на БМ (IDDEEA) ⁵⁴	Разлика ЈИИС и IDDEEA	Лице не може дати отисак (IDDEEA)	Онлајн аутентификован отиском прста (IDDEEA)	Грешка приликом идентификације (IDDEEA) ⁵⁵
010Б004	ВРБАШКА	ОСНОВНА ШКОЛА ВРБАШКА	845	385	381	4	8	353	20
010Б055	ЦЕНТАР 1	ОСНОВНА ШКОЛА ВАСА ЧУБРИЛОВИЋ	668	251	251	0	8	236	7
010Б057	ЦЕНТАР 3	ОСНОВНА ШКОЛА ВАСА ЧУБРИЛОВИЋ ГРАДИШКА	692	333	332	1	8	312	12
010Б064	СЕЊАК 3	ОСНОВНА ШКОЛА ДАНИЛО БОРКОВИЋ	674	348	347	1	15	314	18
010Б065	СЕЊАК 4	ОСНОВНА ШКОЛА ДАНИЛО БОРКОВИЋ ГРАДИШКА	855	488	487	1	13	456	18
010Б066	СЕЊАК 5	ОСНОВНА ШКОЛА ДАНИЛО БОРКОВИЋ - ГРАДИШКА	844	426	424	2	1	396	27
010Б072	СЕЊАК 7	ОСНОВНА ШКОЛА ДАНИЛО БОРКОВИЋ	848	391	373	18	0	338	35
010Б080	СЕЊАК 9	ОСНОВНА ШКОЛА ДАНИЛО БОРКОВИЋ ГРАДИШКА	680	332	310	22	15	290	5
010Б084	СЕЊАК 8	ОСНОВНА ШКОЛА ДАНИЛО БОРКОВИЋ	475	198	196	2	7	185	4
010Б062	СЕЊАК 1	СРЕДЊА СТРУЧНА И ТЕХНИЧКА ШКОЛА ГРАДИШКА	872	337	338	1	11	319	8
010Б071	СЕЊАК 6	СРЕДЊА СТРУЧНА И ТЕХНИЧКА ШКОЛА	754	367	366	1	8	344	14
010Б069	КОЗИНЦИ 2	СТАДИОН КОЗИНЦИ	922	524	518	6	18	451	49
010Б079	КОЗИНЦИ 3	СТАДИОН КОЗИНЦИ	701	354	348	6	22	290	36

⁵³ Подаци унесени у ОИК-у са ЗР образаца

⁵⁴ IDDEEA Прилог 3_укупно_гласало_статуси_по_бмј

⁵⁵ Грешке приликом идентификације приказују број лица која су требала провјерити своје бирачко право

010B076	ГИМНАЗИЈА	ГИМНАЗИЈА	334	163	163	0	11	150	2
УКУПНО			10164	4897	4834	65 (1.327 %)	145 (2.999 %)	4434 (91.725 %)	255 (5.275 %)

56. Из табеларног приказа на 14 редовних бирачких мјеста у Градишци према подацима који су повучени из ЈИИС-а гласало је 4897 бирача, док је према подацима добијеним из IDDEEA-е гласало 4834 бирача, а одступање у излазности износи 65 бирача или 1.327 %. Такође, према подацима IDDEEA-е 145 лица или 2.999 % није могло дати отисак, успјешно је аутентификовано 4434 лица или 91.725 %, док је за 255 бирача евидентирана грешка при идентификацији (која приказује број лица која су требала провјерити своје бирачко право, односно бирачко мјесто). Уједно, према подацима из база IDDEEA-е на 1 бирачком мјесту у Градишци су евидентирана 3 покушаја вишеструке идентификације бирача.⁵⁶

ф) Сански Мост – 8 редовних бирачких мјеста

Код БМ	Назив БМ	Локација	Број бирача (ЈИИС)	Гласало бирача (ЈИИС) ⁵⁷	Укупан број бирача на б.м. (IDDEEA) ⁵⁸	Разлика ЈИИС и IDDEEA	Лице не може дати отисак (IDDEEA)	Онлајн аутентификован отиском прста (IDDEEA)	Грешка приликом идентификације (IDDEEA) ⁵⁹
032A006	ГРАД ЛИЈЕВА ОБАЛА 2	ЈУ "МЈЕШОВИТА СРЕДЊА ШКОЛА С. МОСТ	816	204	196	8	5	187	4
032A008A	ГРАД ЛИЈЕВА ОБАЛА 3	ЈУ "МЈЕШОВИТА СРЕДЊА ШКОЛА С. МОСТ	551	138	137	1	5	128	4

⁵⁶ На појединим бирачким мјестима за једног бирача је евидентирано више покушаја идентификације. IDDEEA Прилог_4_висеструк_пок_идент_по_бмј

⁵⁷ Подаци унесени у ОИК-у са ЗР образаца

⁵⁸ IDDEEA Прилог_3_укупно_гласало_статуси_по_бмј

⁵⁹ Грешке приликом идентификације приказују број лица која су требала провјерити своје бирачко право

032A008Б	ГРАД ЛИЈЕВА ОБАЛА 3	ЈУ "МЈЕШОВИТА СРЕДЊА ШКОЛА С. МОСТ	558	148	136	12	5	131	0
032A009	ГРАД ЛИЈЕВА ОБАЛА 4	ЈУ "МЈЕШОВИТА СРЕДЊА ШКОЛА С. МОСТ	923	227	224	3	16	196	12
032A010	МАХАЛА 1	ОШ "МАХАЛА"	898	205	203	2	9	185	9
032A011	МАХАЛА 2	ОШ "МАХАЛА"	824	217	216	1	19	188	9
032A023	ФАЈТОВЦИ	ОШ "ФАЈТОВЦИ"	763	248	231	17	4	218	9
032A026	ГОРИЦЕ - ЛУКАВИЦЕ	ОШ "ФАЈТОВЦИ"	800	185	179	6	23	143	13
УКУПНО			6133	1572	1522	50 (3.181 %)	86 (5.65 %)	1376 (90.407 %)	60

57. Из табеларног приказа на 8 редовних бирачких мјеста у Санском Мосту према подацима који су повучени из ЈИИС-а гласало је 1572 бирача, док је према подацима добијеним из IDDEEA-е гласало 1522 бирача, а одступање у излазности износи 50 бирача или 3.181 %. Такође, према подацима IDDEEA-е 86 лица или 5.65 % није могло дати отисак, успјешно је аутентификовано 1376 лица или 90.407 %, док је за 60 бирача евидентирана грешка при идентификацији (која приказује број лица која су требала провјерити своје бирачко право, односно бирачко мјесто). Уједно, према подацима из база IDDEEA-е на 4 бирачка мјеста у Санском Мосту је евидентирано 7 покушаја вишеструке идентификације бирача.⁶⁰

---

⁶⁰ На појединим бирачким мјестима за једног бирача је евидентирано више покушаја идентификације. IDDEEA Прилог_4_висеструк_пок_идент_по_бмј

г) Сребреница – 7 редовних бирачких мјеста

Код БМ	Назив БМ	Локација	Број бирача (ЈИИС)	Гласало бирача (ЈИИС) ⁶¹	Укупан број бирача на БМ (IDDEEA) ⁶²	Разлика ЈИИС и IDDEEA	Лице не може дати отисак (IDDEEA)	Онлајн аутентификован отиском прста (IDDEEA)	Грешка приликом идентификације (IDDEEA) ⁶³
105Б012А	СКЕЛАНИ	ОШ СКЕЛАНИ	727	376	375	1	1	355	19
105Б012Б	СКЕЛАНИ	ОШ СКЕЛАНИ	997	569	569	0	13	513	43
105Б004	ПОТОЧАРИ 1	ОШ ПОТОЧАРИ	609	362	361	1	5	335	21
105Б006	ПОТОЧАРИ 2	ОШ ПОТОЧАРИ	796	358	348	10	0	327	21
105Б003	ОШ СРЕБРЕНИЦА 1	ОШ СРЕБРЕНИЦА	682	378	374	4	3	351	20
105Б007	ОШ СРЕБРЕНИЦА 2	ОШ СРЕБРЕНИЦА	657	381	374	7	0	349	25
105Б023	ОШ СРЕБРЕНИЦА 3	ОШ СРЕБРЕНИЦА	655	311	307	4	1	287	19
УКУПНО			5123	2735	2708	27 (0.987 %)	23 (0.849 %)	2517 (92.947 %)	168

58. Из табеларног приказа на 7 редовних бирачких мјеста у Сребреници према подацима који су повучени из ЈИИС-а гласало је 2735 бирача, док је према подацима добијеним из IDDEEA-е гласало 2708 бирача, а одступање у излазности износи 27 бирача или 0.987 %. Такође, према подацима IDDEEA-е 23 лица (или 0.849 %) нису могла дати отисак, успјешно је аутентификовано 2517 лица или 92.947%, док је за 168 бирача евидентирана грешка при идентификацији (која приказује број лица која су требала провјерити своје бирачко право, односно бирачко мјесто). Уједно, према подацима из база IDDEEA-е на 3 бирачка мјеста у Сребреници су евидентирана 3 покушаја вишеструке идентификације бирача.⁶⁴

⁶¹ Подаци унесени у ОИК-у са ЗР образаца

⁶² IDDEEA Прилог 3_укупно_гласало_статуси_по_бмј

⁶³ Грешке приликом идентификације приказују број лица која су требала провјерити своје бирачко право

⁶⁴ На појединим бирачким мјестима за једног бирача је евидентирано више покушаја идентификације. IDDEEA Прилог 4_висеструк_пок_идент_по_бмј

х) Тешањ – 9 редовних бирачких мјеста

Код БМ	Назив БМ	Локација	Број бирача (ЈИИС)	Гласало бирача (ЈИИС) ⁶⁵	Укупан број бирача на БМ (IDDEEA) ⁶⁶	Разлика ЈИИС и IDDEEA	Лице не може дати отисак IDDEEA	Онлајн аутентификован отиском прста (IDDEEA)	Грешка приликом идентификације (IDDEEA) ⁶⁷
039A024A	ШИЈЕ	ПОДРУЧНА ШКОЛА	694	365	365	0	9	340	16
039A024Б	ШИЈЕ	ПОДРУЧНА ШКОЛА	767	411	405	6	0	371	34
039A024Ц	ШИЈЕ	ПОДРУЧНА ШКОЛА	823	391	389	2	8	345	36
039A007	ЈЕЛАХ 1	ОШ ЈЕЛАХ	829	297	296	1	8	272	16
039A008	ЈЕЛАХ 2	ОШ ЈЕЛАХ	886	336	337	1	8	315	14
039A009	ЈЕЛАХ 3	ОШ ЈЕЛАХ	993	225	224	1	9	214	1
039A033	ЈЕЛАХ 4	ОШ ЈЕЛАХ	820	252	250	2	11	222	17
039A037	ЈЕЛАХ 5	ОШ ЈЕЛАХ	885	375	375	0	4	366	5
039A039	ЈЕЛАХ 6	ОШ ЈЕЛАХ	964	322	311	11	1	300	10
УКУПНО			7661	2974	2952	24 (0.807 %)	58 (1.965 %)	2745 (92.988 %)	149

59. Из табеларног приказа на 9 редовних бирачких мјеста у Тешњу према подацима који су повучени из ЈИИС-а гласало је 2974 бирача, док је према подацима добијеним из IDDEEA-е гласало 2952 бирача, а одступање у излазности износи 24 бирача или 0.807 %. Такође, према подацима IDDEEA-е 58 лица или 1.965 % није могло дати отисак прста, успјешно је аутентификовано 2745 лица или 92.988 %, док је за 149 бирача евидентирана грешка при идентификацији (која приказује број лица која су требала провјерити своје бирачко право, односно бирачко мјесто). Уједно, према подацима из база IDDEEA-е на 2 бирачка мјеста у Сребреници су евидентирана 2 покушаја вишеструке идентификације бирача.⁶⁸

⁶⁵ Подаци унесени у ОИК-у са ЗР образаца

⁶⁶ IDDEEA Прилог 3_укупно_гласало_статуси_по_бмј

⁶⁷ Грешке приликом идентификације приказују број лица која су требала провјерити своје бирачко право

⁶⁸ На појединим бирачким мјестима за једног бирача је евидентирано више покушаја идентификације. IDDEEA Прилог 4_висеструк_пок_идент_по_бмј

и) Требиње – 8 редовних бирачких мјеста

Код БМ	Назив БМ	Локација	Број бирача (ЈИИС)	Гласало бирача (ЈИИС) ⁶⁹	Укупан број бирача на БМ (IDDEEA) ⁷⁰	Разлика ЈИИС и IDDEEA	Лице не може дати отисак (IDDEEA)	Онлајн аутентификован отиском прста (IDDEEA)	Грешка приликом идентификације (IDDEEA) ⁷¹
182Б008	ВИНОГРАДИ 1	ОШ СВЕТИ ВАСИЛИЈЕ ОСТРОШКИ ГОРИЦА НИКШИЋКИ ПУТ 19	940	605	585	20	20	539	26
182Б009	ВИНОГРАДИ 2	ОШ СВЕТИ ВАСИЛИЈЕ ОСТРОШКИ ГОРИЦА НИКШИЋКИ ПУТ 19	877	612	614	2	20	569	25
182Б026А	НИКШИЋКИ ПУТ	ОШ СВЕТИ ВАСИЛИЈЕ ОСТРОШКИ ГОРИЦА НИКШИЋКИ ПУТ 19	492	343	341	2	6	321	14
182Б033	ВИНОГРАДИ 3	ОШ СВ. ВАСИЛИЈЕ ОСТРОШКИ ГОРИЦА	732	484	481	3	14	455	12
182Б038	ВИНОГРАДИ 4	ОШ СВ. ВАСИЛИЈЕ ОСТРОШКИ	830	576	572	4	20	535	17
182Б011	ПОЛИЦЕ 1	ОШ ВУК КАРАЦИЋ МИЛОША ЦРЊАНСКОГ ББ	781	427	425	2	31	377	17
182Б012	ПОЛИЦЕ 2	ОШ ВУК КАРАЦИЋ МИЛОША ЦРЊАНСКОГ ББ	864	587	515	72	20	483	12
182Б025	ПОЛИЦЕ 3	ОШ ВУК КАРАЦИЋ МИЛОША ЦРЊАНСКОГ ББ	775	434	432	2	34	385	13
УКУПНО			6291	4068	3965	107 (2.63 %)	165 (4.161 %)	3664 (92.408 %)	136

60. Из табеларног приказа на 8 редовних бирачких мјеста у Требињу према подацима који су повучени из ЈИИС-а гласало је 4068 бирача, док је према подацима добијеним из IDDEEA-е гласало 2965 бирача, а одступање у излазности износи 107 бирача или 2.63 %. Такође, према подацима IDDEEA-е 165 лица или 4.161 % није могло дати отисак прста, успјешно је аутентификовано 3664 лица или 92.408 %, док је за 136 бирача евидентирана грешка при идентификацији (која приказује број лица која су требала провјерити

⁶⁹ Подаци унесени у ОИК-у са ЗР образаца

⁷⁰ IDDEEA Прилог 3_укупно_гласало_статуси_по_бмј

⁷¹ Грешке приликом идентификације приказују број лица која су требала провјерити своје бирачко право

своје бирачко право, односно бирачко мјесто). Уједно, према подацима из база IDDEEA-е на 1 бирачком мјесту у Требињу је евидентиран 1 покушај вишеструке идентификације бирача.⁷²

ј) Зворник – 14 редовних бирачких мјеста

Код БМ	Назив БМ	Локација	Број бирача (ЈИИС)	Гласало бирача (ЈИИС) ⁷³	Укупан број бирача на БМ (IDDEEA) ⁷⁴	Разлика ЈИИС и IDDEEA	Лице не може дати отисак (IDDEEA)	Онлајн аутентификација отиском прста (IDDEEA)	Грешка приликом идентификације (IDDEEA) ⁷⁵
083Б062	ОРАОВАЦ	ОШ ОРАОВАЦ	745	418	412	6	5	390	17
083Б011	НОВО НАСЕЉЕ 1	СШЦ ЗВОРНИК	963	518	516	2	8	494	14
083Б012	НОВО НАСЕЉЕ 2	СШЦ ЗВОРНИК	866	407	398	9	6	370	22
083Б013	НОВО НАСЕЉЕ 3	СШЦ ЗВОРНИК	743	348	347	1	3	336	8
083Б014	НОВО НАСЕЉЕ 4	СШЦ ЗВОРНИК	761	376	376	0	11	358	7
083Б015	НОВО НАСЕЉЕ 5	СШЦ ЗВОРНИК	799	381	379	2	3	366	10
083Б016	НОВО НАСЕЉЕ 6	СШЦ ЗВОРНИК	588	221	218	3	3	208	7
083Б017	НОВО НАСЕЉЕ 7	СШЦ ЗВОРНИК	544	252	251	1	15	229	7
083Б018	НОВО НАСЕЉЕ 8	СШЦ ЗВОРНИК	632	142	144	2	5	134	5
083Б022	ЕКОНОМИЈА 1	ПРОСТОРИЈЕ МЈЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ	640	379	376	3	6	344	26
083Б023	ЕКОНОМИЈА 2	ПРОСТОРИЈЕ МЈЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ	626	391	392	1	5	379	8
083Б026А	ЧЕЛОПЕК	ОШ ЧЕЛОПЕК	646	359	386	27	5	370	11
083Б026Б	ЧЕЛОПЕК	ОШ ЧЕЛОПЕК	709	413	409	4	5	392	12
083Б026Ц	ЧЕЛОПЕК	ОШ ЧЕЛОПЕК	629	381	373	8	8	342	23

⁷² На појединим бирачким мјестима за једног бирача је евидентирано више покушаја идентификације. IDDEEA Прилог_4_висеструк_пок_идент_по_бмј

⁷³ Подаци унесени у ОИК-у са ЗР образаца

⁷⁴ IDDEEA Прилог 3_укупно_гласало_статуси_по_бмј

⁷⁵ Грешке приликом идентификације приказују број лица која су требала провјерити своје бирачко право

УКУПНО			9891	4986	4977	69 (1.384%)	88 (1.768 %)	4712 (94.675 %)	177

61. Из табеларног приказа на 14 редовних бирачких мјеста у Зворнику према подацима који су повучени из ЈИИС-а гласало је 4986 бирача, док је према подацима добијеним из IDDEEA-е гласало 4977 бирача, а одступање у излазности износи 69 бирача или 1.384%. Такође, према подацима IDDEEA-е 88 лица или 1.768 % није могло дати отисак прста, успјешно је аутентификовано 4712 лица или 94.675%, док је за 177 бирача евидентирана грешка при идентификацији (која приказује број лица која су требала провјерити своје бирачко право, односно бирачко мјесто). Уједно, према подацима из база IDDEEA-е на 2 бирачка мјеста у Зворнику је евидентирано 6 покушаја вишеструке идентификације бирача.⁷⁶
62. На основу претходних табеларних приказа, може се извести сумарни резултат из којег је видљиво да 2.58 % бирача није могло дати отисак прста, да је 94.15 % бирача успјешно онлајн аутентификовано, те да је за 3.50 % бирача евидентирана грешка приликом идентификације.

Редовна бирачка мјеста на локацијама	Гласало бирача (ЈИИС)	Број бирача на БМ (IDDEEA)	Лице не може дати отисак (IDDEEA)	Онлајн аутентификован отиском прста (IDDEEA)	Грешка приликом идентификације (IDDEEA)
Стари Град Сарајево	15023	14726	358	14033	365
Домањевац-Шамац	1425	1396	29	1270	97
Бијељина	8466	8201	249	7714	238
Добој	5527	5410	127	5227	147
Горажде	2815	2776	50	2645	81
Градишка	4897	4834	145	4434	255
Сански Мост	1572	1522	86	1376	60
Сребреница	2735	2708	23	2517	168
Тешањ	2974	2952	58	2745	149

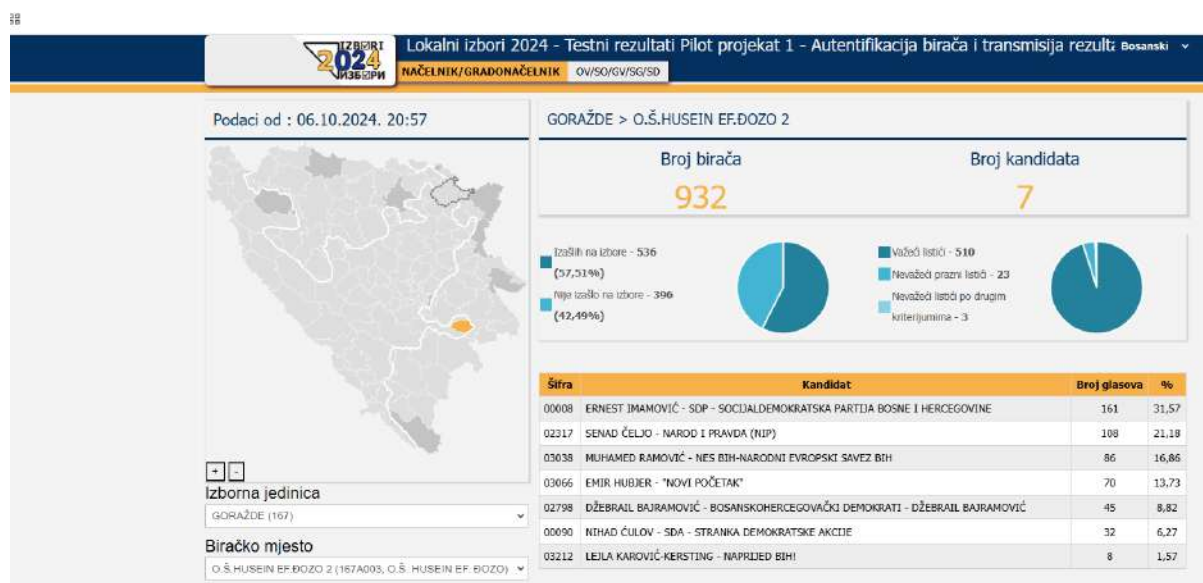
⁷⁶ На појединим бирачким мјестима за једног бирача је евидентирано више покушаја идентификације. IDDEEA Прилог_4_висеструк_пок_идент_по_бмј

Редовна бирачка мјеста на локацијама	Гласало бирача (ЈИИС)	Број бирача на БМ (IDDEEA)	Лице не може дати отисак (IDDEEA)	Онлајн аутентификован отиском прста (IDDEEA)	Грешка приликом идентификације (IDDEEA)
Требиње	4068	3965	165	3664	136
Зворник	4986	4977	88	4712	177
УКУПНО	54488	53467	1378 (2.58 %)	50337 (94,15 %)	1873 (3,50 %)

Трансмисија резултата с бирачких мјеста

63. Чланом 4. Одлуке о дјелокругу примјене пилот пројекта ЦИК БиХ за Локалне изборе⁷⁷ и чланом 4. (Аутентификација бирача и трансмисија резултата) Упутства о спровођењу пилот пројекта на Локалним изборима 2024. године уз употребу изборних технологија⁷⁸, описана је трансмисија резултата као поступак уноса изборних резултата путем онлајн апликације и врши се након ручног пребројавања резултата гласања на бирачким мјестима. Резултати бројања су се с бирачких мјеста пренијели путем безбједног тунела телеком оператора, а били су независно од ЈИИС система објављени на веб страници ЦИК-а под називом „Пилот пројекат 1 – Аутентификација бирача и трансмисија резултата“ (Слика 1):

Слика 1. Тестни резултати Пилот пројекат 1 – Аутентификација бирача и трансмисија резултата

64. За потребе трансмисије резултата с бирачког мјеста, сваком бирачком мјесту је омогућен приступ апликацији која има за циљ доставу резултата према серверу ЦИК БИХ. Оператер или члан бирачког одбора путем одговарајуће апликације је донио следеће податке:

- Вријеме отварања бирачког мјеста и евентуални коментар
- Одзив у 11.00 часова,
- Одзив у 15.00 часова,
- Одзив у 19.00 часова,
- Затварање бирачког мјеста.

⁷⁷ Акт број: 05-1-02-2-419-1/24 од 3. 4. 2024.

⁷⁸ Акт број: 05-1-02-2-601-1/24 од 3. 5. 2024.

65. Након **затварања бирачког** мјеста спроводе се процедуре пребројавања гласачких листића прописане чланом 15. – 30. Правилника о Спровођењу избора у Босни и Херцеговини.⁷⁹
66. **Унос резултата избора у апликацију** врши се одмах након завршавања пребројавања одређеног нивоа и уноса резултата у ЗР образац. Изборни резултати се путем „безбједног тунела“ трансферишу на сервер ЦИК-а БиХ (члан 15. став (5) Упутства о спровођењу пилот пројеката на Локалним изборима 2024. године уз употребу изборних технологија).
67. Чланом 14. Упутства о раду бирачког одбора на бирачком мјесту на којем се спроводи Пилот пројекат 1 – Аутентификација бирача и трансмисија резултата⁸⁰, оператер, одмах након што бирачки одбор утврди број потписа на изводу из Централног бирачког списка, број оштећених и неискоришћених гласачких листића, те након што се попуни Образац бројног стања уноси у апликацију податке за ниво градоначелника града / начелника општине, као и за ниво градског вијећа / скупштине града / општинског вијећа / скупштине општине с Обрасца бројног стања. Такође, оператер након што бирачки одбор преброји гласачке листиће и предсједник бирачког одбора заврши попуњавање Обрасца ЗР-већински глас, уноси у апликацију изборне резултате за начелника општине.
68. Чланом 15. Упутства о раду бирачког одбора на бирачком мјесту на којем се спроводи Пилот пројекат 1 – Аутентификација бирача и трансмисија резултата, оператер након бројања гласачких листића и попуњавања Обрасца ЗР – пропорционална заступљеност у апликацију носи изборне резултате за општинско вијеће / скупштину општине.
69. Централна изборна комисија БиХ објављује засебно резултате из Пилот пројекта трансмисија изборних резултата (члан 16. Упутства о раду бирачког одбора на бирачком мјесту на којем се спроводи Пилот пројекат 1 – Аутентификација бирача и трансмисија резултата).
70. Ова компонента пројекта имала је за циљ да провјери могућност директног трансфера изборних резултата с бирачких мјеста на сервере ЦИК-а БиХ, а одмах затим и објаве тих резултата на интернет страницама ЦИК-а БиХ, а ради потреба што бржег информисања јавности о резултатима избора.
71. Анализом података из ЈИИС апликације ЦИК-а БиХ и поређењем с подацима из тестне апликације која је креирана за потребе пилот пројекта евидентирано је сљедеће:
- **Унос одзива** – Одзив бирача није био уношен у апликацију Трансмисија резултата.

---

⁷⁹ Број акта: 05-1-02-2-605-1/24 од 3. 5. 2024. („Службени гласник БиХ“, број 31/24)

⁸⁰ „Службени гласник БиХ“, број 61/24, Акт број: 05-1-02-2-1873-1/24 од 29. 8. 2024. године.

- **Унос бројног стања гласача** – Од 165 бирачких мјеста, колико је предвиђено пилот пројектом, потписе је унијело 154 бирачка мјеста (93 %). Општине које нису унијеле број потписа су Тешањ и Бијељина, и то Тешањ који није унио број ни на једном бирачком мјесту од 9 предвиђених (100 %) док Бијељина није унијела на 2 од 28 предвиђених бирачких мјеста (7 %) Остале општине су унијеле број потписа.
72. **Преклапање бројног стања гласача** – Од 165 бирачких мјеста, бројно стање гласача се поклопило на 150 мјеста (90 %). Општине које су имале 100 % поклапање са званичним резултатима су Домањевац-Шамац, Сански Мост, Добој, Сребреница, Стари Град и Требиње. Бирачка мјеста која имају различит број од званичног су ГОРАЖДЕ, 167А002 (1), БИЈЕЉИНА 029Б012 (-1), БИЈЕЉИНА 029Б017 (1) и ГРАДИШКА 010Б004 (51), а за преостала бирачка мјеста подаци уопште нису унесени у апликацију.
  73. Спровођењем ове компоненте утврђено је да је могуће успоставити директну комуникацију с бирачког мјеста са серверима ЦИК БиХ, да се та комуникација одвија путем безбједносних тунела чиме је загарантована безбједност и интегритет података, те да је унесене податке са сервера могуће трансферисати на интернет странице ЦИК-а БиХ. Међутим, ови резултати нису пролазили никакву контролу и као такви су објављени.
  74. **Преклапање времена уноса бројног стања** - На већини бирачких мјеста оператери из Пилот пројекта 1. су податке о бројном стању унијели прије него што су унесени у ОИК-у. Временска разлика уноса података се кретала у распону од 1 до 2 часа, с тим што су забиљежене и разлике од 10 или 15 часова између уноса од стране оператора на бирачком мјесту и уноса података у ОИК-у. Забиљежено је и неколико случајева да су оператери на бирачком мјесту унијели резултате након уноса у ОИК-у (БИЈЕЉИНА 029Б137 -1 час, БИЈЕЉИНА 029Б090 -1 час, БИЈЕЉИНА 029Б103 -1 час, СРЕБРЕНИЦА 105Б012А -8 часова).⁸¹ Оператери на бирачким мјестима предвиђеним пилот пројектом у општини Тешањ и на два бирачка мјеста у Бијељини нису имали никакве уносе.
  75. **Разлике у уносу кандидата за ОВ/СО/ГВ/СГ/СД** су приказани у табели која садржи искључиво оне разлике у резултатима које су унијели оператери на бирачком мјесту и резултате који су унесени у ОИК-у. Од укупно 165 бирачких мјеста обухваћених Пилот пројектом 1, на 116 бирачких мјеста постоје разлике у уносу резултата од стране оператора и од стране ОИК-а.

---

⁸¹ Негативним бројем је изражен временски заостатак уноса података од стране оператора на бирачком мјесту у односу на унос у ОИК-у (изражено у часовима)

Табела 1. Разлика у броју гласова за кандидате за ОВ/СО/ГВ/СГ/СД у пилот општинама – резултати унесени у ОИК-у у односу на резултате унесене од стране оператера на бирачком мјесту

Трка	Општина	Код бирачког мјеста	Странка	Гласова ЈИПС - унесени у ОИК-у	Гласова Које су унијели оператери на БМ	Разлика
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б004	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	4	5	-1.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б055	НАРОДНИ ФРОНТ - ЈЕЛЕНА ТРИВИЋ	16	15	1.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б055	ДНС - НЕНАД НЕШИЋ	38	36	2.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б055	НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ - ДАРКО БАЊАЦ	34	35	-1.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б055	СПС - СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА СРПСКЕ - ГОРАН СЕЛАК	24	23	1.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б055	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	22	21	1.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б055	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД - МИЛОРАД ДОДИК	210	206	4.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б055	ПДП - ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА	5	4	1.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б057	НАРОДНИ ФРОНТ - ЈЕЛЕНА ТРИВИЋ	14	16	-2.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б057	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	8	0	8.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б064	СПС - СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА СРПСКЕ - ГОРАН СЕЛАК	97	5856266 ⁸²	- 5856169.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б064	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	56	51	5.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б064	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА - ВОЉА НАРОДА	24	23	1.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б065	НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ-ДАРКО БАЊАЦ	83	86	-3.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б065	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	90	100	-10.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б069	НАРОДНИ ФРОНТ - ЈЕЛЕНА ТРИВИЋ	35	56	-21.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б069	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	104	106	-2.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б071	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	65	92	-27.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б071	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	13	11	2.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б072	НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ-ДАРКО БАЊАЦ	113	63	50.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б072	СПС - СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА СРПСКЕ - ГОРАН СЕЛАК	56	46	10.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б072	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	79	49	30.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б072	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	57	37	20.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б072	ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ-ДЕМОС	40	30	10.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б072	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД - МИЛОРАД ДОДИК	250	110	140.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б079	НАРОДНИ ФРОНТ - ЈЕЛЕНА ТРИВИЋ	33	31	2.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б079	НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ-ДАРКО БАЊАЦ	168	166	2.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б079	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА - ВОЉА НАРОДА	8	21	-13.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б080	НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ-ДАРКО БАЊАЦ	80	78	2.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б080	СПС - СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА СРПСКЕ - ГОРАН СЕЛАК	52	51	1.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б080	НЕЗАВИСНИ ПОКРЕТ "СВОЈИМ ПУТЕМ" - ИГОР РАДОЈЧИЋ	3	4	-1.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б080	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД - МИЛОРАД ДОДИК	220	217	3.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б084	НАРОДНИ ФРОНТ - ЈЕЛЕНА ТРИВИЋ	26	25	1.00
ОВ/СО/ГВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б084	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	37	35	2.00

⁸² Људски фактор грешке – типковна грешка у уносу броја гласова

Трка	Општина	Код бирачког мјеста	Странка	Гласова ЈИИС - унесени у ОИК-у	Гласова Које су унијели оператери на БМ	Разлика
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ГРАДИШКА	010Б084	БХ ЗЕЛЕНИ / СДА / СБИХ	5	3	2.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОМАЉЕВАЦ - ШАМАЦ	020А001	ЂУРО ПЕРИШИЋ - НЕОВИСНИ КАНДИДАТ	9	4	5.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОМАЉЕВАЦ - ШАМАЦ	020А007	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА ХБ И БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	26	16	10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б012	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА - ВОЉА НАРОДА	99	98	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б013	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	65	49	16.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б014	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	18	31	-13.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б015	ПОКРЕТ ЗА БИЈЕЉИНУ, СДС СЕМБЕРИЈА, СПС - ГОРАН СЕЛАК	15	12	3.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б016	НАРОДНИ ФРОНТ - ЈЕЛЕНА ТРИВИЋ	28	34	-6.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б016	НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ-ДАРКО БАЊАЦ	51	50	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б016	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА - ВОЉА НАРОДА	85	84	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б016	ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ-ДЕМОС	79	77	2.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б016	РЕПУБЛИЧКА СТРАНКА СРПСКЕ-РСС	70	66	4.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б016	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД - МИЉАРАД ДОДИК	82	84	-2.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б017	ЗА ПРАВДУ И РЕД - ЛИСТА НЕБОЈШЕ ВУКАНОВИЋА	1	0	-1
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б017	ПДП - ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА	20	19	-1
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б017	ПОКРЕТ ЗА БИЈЕЉИНУ,СДС СЕМБЕРИЈА, СПС - ГОРАН СЕЛАК	7	0	-7
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б017	ДНС - НЕНАД НЕШИЋ - СРС - СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА	40	35	-5
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б039	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА - ВОЉА НАРОДА	10	1	-9
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б039	ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ-ДЕМОС	9	6	-3
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б051	ПОКРЕТ УСПЕШНА СРПСКА – ДР. ЗЛАТКО МАКСИМОВИЋ	16	10	-6
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б051	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	76	75	-1
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б090	НАРОДНИ ФРОНТ - ЈЕЛЕНА ТРИВИЋ	157	180	-23
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б090	ПОКРЕТ УСПЕШНА СРПСКА – ДР. ЗЛАТКО МАКСИМОВИЋ	27	50	-23
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б090	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	52	61	-9
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б090	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	117	130	-13
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б090	РЕПУБЛИЧКА СТРАНКА СРПСКЕ - РСС	81	76	5
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б090	ПОКРЕТ ЗА БИЈЕЉИНУ,СДС СЕМБЕРИЈА, СПС - ГОРАН СЕЛАК	42	23	19
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б103	ПОКРЕТ УСПЕШНА СРПСКА – ДР. ЗЛАТКО МАКСИМОВИЋ	45	34	11
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б103	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	45	44	1
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б103	ПОКРЕТ ЗА БИЈЕЉИНУ, СДС СЕМБЕРИЈА,СПС - ГОРАН СЕЛАК	15	14	1
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б111	РЕПУБЛИЧКА СТРАНКА СРПСКЕ-РСС	76	94	-18.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б121	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	88	87	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б123	НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ-ДАРКО БАЊАЦ	28	12	16.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б123	ЗА ПРАВДУ И РЕД - ЛИСТА НЕБОЈШЕ ВУКАНОВИЋА	4	1	3.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б123	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	55	105	-50.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б123	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА - ВОЉА НАРОДА	103	143	-40.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б123	ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ - ДЕМОС	65	95	-30.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б123	РЕПУБЛИЧКА СТРАНКА СРПСКЕ - РСС	93	94	-1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б133	НАРОДНИ ФРОНТ - ЈЕЛЕНА ТРИВИЋ	24	26	-2.00

Трка	Општина	Код бирачког мјеста	Странка	Гласова ЈИИС - унесени у ОНК-у	Гласова Које су унијели оператери на БМ	Разлика
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б133	НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ - ДАРКО БАЊАЦ	21	22	-1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б133	ПОКРЕТ ЗА БИЈЕЉИНУ,СДС СЕМБЕРИЈА, СПС - ГОРАН СЕЛАК	87	74	13.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б136	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	75	69	6.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б136	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД - МИЛОРАД ДОДИК	56	89	-33.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б136	ПОКРЕТ ЗА БИЈЕЉИНУ,СДС СЕМБЕРИЈА, СПС - ГОРАН СЕЛАК	15	22	-7.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б137	НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ-ДАРКО БАЊАЦ	51	64	-13.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б137	ЗА ПРАВДУ И РЕД - ЛИСТА НЕБОЛШЕ ВУКАНОВИЋА	33	47	-14.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б137	ПОКРЕТ УСПЈЕШНА СРПСКА – ДР. ЗЛАТКО МАКСИМОВИЋ	19	21	-2.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б137	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА - ВОЉА НАРОДА	117	118	-1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б137	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД - МИЛОРАД ДОДИК	197	196	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б138	ЗА ПРАВДУ И РЕД - ЛИСТА НЕБОЛШЕ ВУКАНОВИЋА	8	7	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б138	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА - ВОЉА НАРОДА	95	96	-1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б138	РЕПУБЛИЧКА СТРАНКА СРПСКЕ-РСС	58	73	-15.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б138	ДНС - НЕНАД НЕШИЋ - СРС - СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА	5	10	-5.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б143	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	70	75	-5.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б143	ПДП - ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА	61	51	10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б148	НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ-ДАРКО БАЊАЦ	61	58	3.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б158	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	34	27	7.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б158	ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ-ДЕМОС	69	93	-24.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б158	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД - МИЛОРАД ДОДИК	189	187	2.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б180	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	93	92	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б182	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	39	49	-10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б182	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	74	64	10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	САНСКИ МОСТ	032А006	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	217	226	-9.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	САНСКИ МОСТ	032А006	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	103	110	-7.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	САНСКИ МОСТ	032А006	НАРОД И ПРАВДА (НИП)	8	13	-5.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	САНСКИ МОСТ	032А006	НЕС - ЗАЈЕДНО	34	36	-2.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	САНСКИ МОСТ	032А008А	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	78	76	2.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	САНСКИ МОСТ	032А008А	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	99	98	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	САНСКИ МОСТ	032А008Б	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА - ДФ	9	0	9.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	САНСКИ МОСТ	032А008Б	НАША СТРАНКА	10	0	10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	САНСКИ МОСТ	032А008Б	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	155	0	155.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	САНСКИ МОСТ	032А008Б	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	75	0	75.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	САНСКИ МОСТ	032А008Б	НАРОДНИ ПОКРЕТ	26	0	26.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	САНСКИ МОСТ	032А008Б	НАРОД И ПРАВДА (НИП)	12	0	12.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	САНСКИ МОСТ	032А008Б	НЕС - ЗАЈЕДНО	25	0	25.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	САНСКИ МОСТ	032А010	НАРОД И ПРАВДА (НИП)	13	7	6.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	САНСКИ МОСТ	032А010	НЕС - ЗАЈЕДНО	38	6	32.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	САНСКИ МОСТ	032А011	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	162	157	5.00

Трка	Општина	Код бирачког мјеста	Странка	Гласова ЈИИС - унесени у ОНК-у	Гласова Које су унијели оператери на БМ	Разлика
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б012	ГОРАН ВИДОВИЋ - НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	0	1	-1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б012	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД - МИЛОРАД ДОДИК	521	511	10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б012	БХ ЗЕЛЕНИ / СДА	13	10	3.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б013	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА - ВОЉА НАРОДА	30	29	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б013	СДП БИХ - НАПРИЈЕД БИХ	6	5	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б018А	ДНС - НЕНАД НЕШИЋ	31	26	5.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б018А	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД - МИЛОРАД ДОДИК	186	156	30.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б018А	СДП БИХ - НАПРИЈЕД БИХ	4	5	-1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б018Б	ДНС-НЕНАД НЕШИЋ	57	51	6.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б018Б	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	47	41	6.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б018Б	ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ - ДЕМОС	68	87	-19.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б019	ДНС-НЕНАД НЕШИЋ	24	34	-10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б019	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	33	32	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б019	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА - ВОЉА НАРОДА	51	48	3.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б019	ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ - ДЕМОС	82	79	3.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б019	ПДП - ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА	4	3	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б020	ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ - ДЕМОС	78	75	3.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б021	ДНС - НЕНАД НЕШИЋ	64	97	-33.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б022	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	29	26	3.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б023А	ДНС-НЕНАД НЕШИЋ	34	28	6.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б023А	ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ - ДЕМОС	42	52	-10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б023Б	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	58	57	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б025А	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД - МИЛОРАД ДОДИК	317	327	-10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б026	ДНС-НЕНАД НЕШИЋ	20	21	-1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б026	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА - ВОЉА НАРОДА	21	23	-2.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б026	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД - МИЛОРАД ДОДИК	279	262	17.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б026	ПДП - ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА	16	17	-1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б074А	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	0	9	-9.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ДОБОЈ	038Б074А	БХ ЗЕЛЕНИ / СДА	278	279	-1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ЗВОРНИК	083Б011	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД - МИЛОРАД ДОДИК	700	620	80.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ЗВОРНИК	083Б012	НАРОДНИ ФРОНТ - ЈЕЛЕНА ТРИВИЋ	36	34	2.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ЗВОРНИК	083Б012	ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ-ДЕМОС	188	178	10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ЗВОРНИК	083Б014	НАРОДНИ ФРОНТ - ЈЕЛЕНА ТРИВИЋ	62	82	-20.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ЗВОРНИК	083Б014	НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ-ДАРКО БАЊАЦ ЗА ПРАВДУ И РЕД - ЛИСТА НЕБОЛШЕ ВУКАНОВИЋА	49	58	-9.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ЗВОРНИК	083Б014	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА - ВОЉА НАРОДА	6	1	5.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ЗВОРНИК	083Б014	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА - ВОЉА НАРОДА	43	44	-1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ЗВОРНИК	083Б014	ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ - ДЕМОС	121	131	-10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ЗВОРНИК	083Б015	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	17	21	-4.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ЗВОРНИК	083Б016	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД - МИЛОРАД ДОДИК	259	249	10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ЗВОРНИК	083Б018	НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ - ДАРКО БАЊАЦ	3	2	1.00

Трка	Општина	Код бирачког мјеста	Странка	Гласова ЈИИС - унесени у ОНК-у	Гласова Које су унијели оператери на БМ	Разлика
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ЗВОРНИК	083Б023	НАРОДНИ ФРОНТ - ЈЕЛЕНА ТРИВИЋ	42	41	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ЗВОРНИК	083Б023	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	33	35	-2.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ЗВОРНИК	083Б023	ПДП - ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА	9	10	-1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ЗВОРНИК	083Б026Б	ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ-ДЕМОС	81	82	-1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ЗВОРНИК	083Б062	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	16	26	-10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ЗВОРНИК	083Б062	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД - МИЛОРАД ДОДИК	444	446	-2.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СРЕБРЕНИЦА	105Б003	СРЕБРЕНИЦА МОЖЕ БОЉЕ НАПРИЈЕД! БИХ - ДФ	15	20	-5.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СРЕБРЕНИЦА	105Б004	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД - МИЛОРАД ДОДИК	174	177	-3.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СРЕБРЕНИЦА	105Б006	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	96	98	-2.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СРЕБРЕНИЦА	105Б006	НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ - ДАРКО БАЊАЦ	19	20	-1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СРЕБРЕНИЦА	105Б006	НАРОД И ПРАВДА (НИП)	88	87	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СРЕБРЕНИЦА	105Б006	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД - МИЛОРАД ДОДИК	41	39	2.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СРЕБРЕНИЦА	105Б006	СДА - СБИХ	318	324	-6.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СРЕБРЕНИЦА	105Б007	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	129	123	6.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СРЕБРЕНИЦА	105Б012А	НАРОДНИ ФРОНТ - ЈЕЛЕНА ТРИВИЋ	27	29	-2.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СРЕБРЕНИЦА	105Б012А	НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ-ДАРКО БАЊАЦ ЗА ПРАВДУ И РЕД - ЛИСТА НЕБОЈШЕ ВУКАНОВИЋА	103	104	-1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СРЕБРЕНИЦА	105Б012А	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА - ВОЉА НАРОДА	23	24	-1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СРЕБРЕНИЦА	105Б012А	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА - ВОЉА НАРОДА	85	84	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СРЕБРЕНИЦА	105Б012А	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД - МИЛОРАД ДОДИК	434	438	-4.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СРЕБРЕНИЦА	105Б012Б	ДНС - НЕНАД НЕШИЋ	69	66	3.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СРЕБРЕНИЦА	105Б012Б	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	32	41	-9.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СРЕБРЕНИЦА	105Б012Б	НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ-ДАРКО БАЊАЦ ЗА ПРАВДУ И РЕД - ЛИСТА НЕБОЈШЕ ВУКАНОВИЋА	133	132	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СРЕБРЕНИЦА	105Б012Б	НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ-ДАРКО БАЊАЦ ЗА ПРАВДУ И РЕД - ЛИСТА НЕБОЈШЕ ВУКАНОВИЋА	51	48	3.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СРЕБРЕНИЦА	105Б012Б	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	57	56	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СРЕБРЕНИЦА	105Б012Б	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА - ВОЉА НАРОДА	199	197	2.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СРЕБРЕНИЦА	105Б012Б	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД - МИЛОРАД ДОДИК	590	592	-2.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СРЕБРЕНИЦА	105Б012Б	СДА - СБИХ	21	24	-3.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А001	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	110	104	6.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А001	СБИХ - СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	31	21	10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А001	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	88	76	12.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А001	НАПРИЈЕД БИХ!	28	22	6.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А002	НАПРИЈЕД БИХ!	42	32	10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А003	НАША СТРАНКА	8	19	-11.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А003	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	144	141	3.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А003	НАРОД И ПРАВДА (НИП)	88	91	-3.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А004	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА - ДФ	36	46	-10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А004	НАША СТРАНКА	10	9	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А004	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	144	142	2.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А004	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	79	84	-5.00

Трка	Општина	Код бирачког мјеста	Странка	Гласова ЈИИС - унесени у ОИК-у	Гласова Које су унијели оператери на БМ	Разлика
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A004	СПУ БИХ-СТРАНКА ПЕНЗИОНЕРА/УМИРОВЉЕНИКА БИХ	4	3	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A004	СНАГА НАРОДА	8	10	-2.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A005	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	169	171	-2.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A006	НЕС БИХ-НАРОДНИ ЕВРОПСКИ САВЕЗ БИХ	119	0	119.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A007	СБИХ - СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	20	22	-2.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A007	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	66	63	3.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A007	СПУ БИХ - СТРАНКА ПЕНЗИОНЕРА/УМИРОВЉЕНИКА БИХ	8	14	-6.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A007	НАРОД И ПРАВДА (НИП)	98	102	-4.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A009	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА - ДФ	80	60	20.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A009	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	155	154	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A010	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	91	86	5.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A011	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	117	107	10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A011	НАПРИЈЕД БИХ!	26	15	11.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A011	НАРОД И ПРАВДА (НИП)	54	48	6.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A012	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА - ДФ	51	41	10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A012	НАША СТРАНКА	54	34	20.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A012	СБИХ - СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	12	14	-2.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A012	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	85	12	73.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A012	НЕС БИХ-НАРОДНИ ЕВРОПСКИ САВЕЗ БИХ	8	2	6.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A013	СБИХ - СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	7	3	4.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A013	НАПРИЈЕД БИХ!	35	45	-10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A014	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА - ДФ	59	56	3.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A014	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	199	147	52.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A014	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	101	97	4.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A014	НАРОД И ПРАВДА (НИП)	54	55	-1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A014	ПЛАТФОРМА ЗА ПРОГРЕС	5	6	-1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A015	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА - ДФ	63	62	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A015	СБИХ - СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	3	7	-4.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A016	НАРОД И ПРАВДА (НИП)	113	103	10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A018	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	92	82	10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A018	НАРОД И ПРАВДА (НИП)	62	63	-1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A018	СНАГА НАРОДА	8	7	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A019	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	128	138	-10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A021	НАРОД И ПРАВДА (НИП)	121	120	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A024	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА - ДФ	278	283	-5.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A024	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	118	116	2.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A024	СБИХ - СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	104	103	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A024	НАПРИЈЕД БИХ!	15	10	5.00

Трка	Општина	Код бирачког мјеста	Странка	Гласова ЈИИС - унесени у ОНК-у	Гласова Које су унијели оператери на БМ	Разлика
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A024	ПЛАТФОРМА ЗА ПРОГРЕС	8	9	-1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A024	НЕС БИХ-НАРОДНИ ЕВРОПСКИ САВЕЗ БИХ	21	22	-1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A026	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	80	79	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A026	СНАГА НАРОДА	4	3	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A031	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	156	166	-10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A032	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА - ДФ	131	128	3.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A032	НАША СТРАНКА	22	21	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A032	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	177	176	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A032	НАРОД И ПРАВДА (НИП)	77	76	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A032	ПЛАТФОРМА ЗА ПРОГРЕС	26	27	-1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A033	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	55	13	42.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A035	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	111	64	47.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A037	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	163	167	-4.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A037	СПУ БИХ - СТРАНКА ПЕНЗИОНЕРА/УМИРОВЉЕНИКА БИХ	8	23	-15.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A038	НАША СТРАНКА	91	63	28.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A040	СНАГА НАРОДА	15	14	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A041	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	102	103	-1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A042	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА - ДФ	62	61	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A042	СБИХ - СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	32	31	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A042	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	147	145	2.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A042	НАРОД И ПРАВДА (НИП)	52	53	-1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A042	НЕС БИХ-НАРОДНИ ЕВРОПСКИ САВЕЗ БИХ	10	9	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A044	СБИХ - СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	11	10	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A044	СПУ БИХ-СТРАНКА ПЕНЗИОНЕРА/УМИРОВЉЕНИКА БИХ	12	11	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A045	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	83	82	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ГОРАЖДЕ	167A002	НЕС БИХ - НАРОДНИ ЕВРОПСКИ САВЕЗ БИХ	17	27	-10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ГОРАЖДЕ	167A005	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	97	47	50.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ГОРАЖДЕ	167A005	НЕС БИХ - НАРОДНИ ЕВРОПСКИ САВЕЗ БИХ	29	28	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ГОРАЖДЕ	167A007	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	171	188	-17.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ГОРАЖДЕ	167A007	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	67	66	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ГОРАЖДЕ	167A007	НОВИ ПОЧЕТАК ЗА ПРАВДУ И РЕД - ЛИСТА НЕБОЛШЕ ВУКАНОВИЋА	192	182	10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТРЕБИЊЕ	182B009	ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ - ДЕМОС	179	174	5.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТРЕБИЊЕ	182B009	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА - ВОЉА НАРОДА	53	43	10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТРЕБИЊЕ	182B012	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА - ВОЉА НАРОДА	71	61	10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТРЕБИЊЕ	182B012	ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ - ДЕМОС	73	63	10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТРЕБИЊЕ	182B012	НАРОДНИ ДЕМОКРАТСКИ ПОКРЕТ	83	82	1.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТРЕБИЊЕ	182B012	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА СРЦЕМ ЗА НАШЕ ТРЕБИЊЕ	69	59	10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТРЕБИЊЕ	182B026A	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	71	61	10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТРЕБИЊЕ	182B026A	ПДП - ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА	7	31	-24.00

Трка	Општина	Код бирачког мјеста	Странка	Гласова ЈИИС - унесени у ОНК-у	Гласова Које су унијели оператери на БМ	Разлика
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТРЕБИЊЕ	182Б038	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	76	80	-4.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТРЕБИЊЕ	182Б038	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА СРЦЕМ ЗА НАШЕ ТРЕБИЊЕ	45	55	-10.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТРЕБИЊЕ	182Б038	ПДП - ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА	44	53	-9.00
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б106	НАРОДНИ ФРОНТ - ЈЕЛЕНА ТРИВИЋ	22	NULL ⁸³	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б106	НАША СТРАНКА	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б106	НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ-ДАРКО БАЊАЦ ЗА ПРАВДУ И РЕД - ЛИСТА НЕБОЈШЕ ВУКАНОВИЋА	54	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б106	ПОКРЕТ УСПЕШНА СРПСКА - ДР ЗЛАТКО МАКСИМОВИЋ	23	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б106	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	22	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б106	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	47	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б106	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА - ВОЉА НАРОДА	72	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б106	ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ - ДЕМОС	123	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б106	ПОКРЕТ ВОЛИМО СРПСКУ	68	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б106	РЕПУБЛИЧКА СТРАНКА СРПСКЕ-РСС	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б106	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД - МИЛОРАД ДОДИК	139	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б106	ПОКРЕТ МОРА БОЉЕ	209	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б106	ПДП - ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА	5	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б106	ПОКРЕТ ЗА БИЈЕЉИНУ, СДС СЕМБЕРИЈА, СПС - ГОРАН СЕЛАК	19	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б106	СДА - НИП - СДП	3	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б106	ДНС - НЕНАД НЕШИЋ - СРС - СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б122	НАРОДНИ ФРОНТ - ЈЕЛЕНА ТРИВИЋ	29	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б122	НАША СТРАНКА	32	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б122	НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ-ДАРКО БАЊАЦ ЗА ПРАВДУ И РЕД - ЛИСТА НЕБОЈШЕ ВУКАНОВИЋА	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б122	ПОКРЕТ УСПЕШНА СРПСКА - ДР ЗЛАТКО МАКСИМОВИЋ	41	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б122	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	6	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б122	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	30	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б122	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА - ВОЉА НАРОДА	43	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б122	ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ-ДЕМОС	78	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б122	ПОКРЕТ ВОЛИМО СРПСКУ	126	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б122	РЕПУБЛИЧКА СТРАНКА СРПСКЕ-РСС	106	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б122	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД - МИЛОРАД ДОДИК	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б122	ПОКРЕТ МОРА БОЉЕ	121	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б122	ПДП - ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА	187	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б122	ПОКРЕТ ЗА БИЈЕЉИНУ, СДС СЕМБЕРИЈА, СПС - ГОРАН СЕЛАК	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б122	СДА - НИП - СДП	53	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б122	ПОКРЕТ ЗА БИЈЕЉИНУ, СДС СЕМБЕРИЈА, СПС - ГОРАН СЕЛАК	14	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б122	СДА - НИП - СДП	0	NULL	

⁸³ NULL означава појаву да оператери уопште нису у апликацију унијели гласове на бирачком мјесту. Исто тумачење се односи на све наредне ознаке NULL у табеларном приказу.

Трка	Општина	Код бирачког мјеста	Странка	Гласова ЈИИС - унесени у ОНК-у	Гласова Које су унијели оператери на БМ	Разлика
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б122	ДНС - НЕНАД НЕШИЋ - СРС - СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА	19	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б143	НАША СТРАНКА	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	БИЈЕЉИНА	029Б143	ПОКРЕТ ВОЛИМО СРПСКУ	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А007	НАША СТРАНКА	59	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А007	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	97	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А007	ЕНЕС КУРДИЋ - НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А007	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	290	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А007	НАПРИЈЕД БИХ!	76	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А007	НАРОД И ПРАВДА (НИП)	3	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А007	ХДЗ БИХ-ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	14	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А007	БПС - СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	9	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А007	ЕСАД БАШИЋ - НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А007	СНАГА НАРОДА	15	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А007	ЗАЈЕДНО (СТРАНКА ЗА БИХ - ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА)	27	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А007	НЕС - ЗАЈЕДНО	15	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А008	НАША СТРАНКА	57	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А008	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	101	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А008	ЕНЕС КУРДИЋ - НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А008	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	314	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А008	НАПРИЈЕД БИХ!	75	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А008	НАРОД И ПРАВДА (НИП)	39	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А008	ХДЗ БИХ - ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	36	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А008	БПС - СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	7	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А008	ЕСАД БАШИЋ - НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	2	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А008	СНАГА НАРОДА	40	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А008	ЗАЈЕДНО (СТРАНКА ЗА БИХ - ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА)	21	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А008	НЕС - ЗАЈЕДНО	28	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А009	НАША СТРАНКА	16	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А009	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	59	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А009	ЕНЕС КУРДИЋ - НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А009	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	115	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А009	НАПРИЈЕД БИХ!	60	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А009	НАРОД И ПРАВДА (НИП)	5	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А009	ХДЗ БИХ - ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	65	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А009	БПС-СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	2	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А009	ЕСАД БАШИЋ - НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	3	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А009	СНАГА НАРОДА	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А009	ЗАЈЕДНО (СТРАНКА ЗА БИХ - ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА)	14	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А009	НЕС - ЗАЈЕДНО	44	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039А024А	НАША СТРАНКА	47	NULL	

Трка	Општина	Код бирачког мјеста	Странка	Гласова ЈИИС - унесени у ОИК-у	Гласова Које су унијели оператери на БМ	Разлика
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024A	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	265	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024A	ЕНЕС КУРДИЋ - НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024A	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	23	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024A	НАПРИЈЕД БИХ!	116	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024A	НАРОД И ПРАВДА (НИП)	12	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024A	ХДЗ БИХ - ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024A	БПС - СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	5	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024A	ЕСАД БАШИЋ - НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024A	СНАГА НАРОДА	40	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024A	ЗАЈЕДНО (СТРАНКА ЗА БИХ - ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА)	106	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024A	НЕС - ЗАЈЕДНО	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Б	НАША СТРАНКА	61	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Б	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	273	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Б	ЕНЕС КУРДИЋ - НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Б	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	70	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Б	НАПРИЈЕД БИХ!	99	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Б	НАРОД И ПРАВДА (НИП)	15	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Б	ХДЗ БИХ - ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Б	БПС - СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	10	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Б	ЕСАД БАШИЋ - НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	3	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Б	СНАГА НАРОДА	101	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Б	ЗАЈЕДНО (СТРАНКА ЗА БИХ - ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА)	70	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Б	НЕС - ЗАЈЕДНО	14	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Ц	НАША СТРАНКА	23	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Ц	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	351	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Ц	ЕНЕС КУРДИЋ - НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Ц	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	52	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Ц	НАПРИЈЕД БИХ!	71	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Ц	НАРОД И ПРАВДА (НИП)	17	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Ц	ХДЗ БИХ - ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	3	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Ц	БПС - СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	3	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Ц	ЕСАД БАШИЋ - НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Ц	СНАГА НАРОДА	48	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Ц	ЗАЈЕДНО (СТРАНКА ЗА БИХ - ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА)	72	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A024Ц	НЕС - ЗАЈЕДНО	7	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A033	НАША СТРАНКА	11	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A033	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	121	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A033	ЕНЕС КУРДИЋ - НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A033	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	184	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A033	НАПРИЈЕД БИХ!	60	NULL	

Трка	Општина	Код бирачког мјеста	Странка	Гласова ЈИИС - унесени у ОИК-у	Гласова Које су унијели оператери на БМ	Разлика
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A033	НАРОД И ПРАВДА (НИП)	29	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A033	ХДЗ БИХ-ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	26	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A033	БПС - СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	1	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A033	ЕСАД БАШИЋ - НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	2	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A033	СНАГА НАРОДА	13	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A033	ЗАЈЕДНО (СТРАНКА ЗА БИХ - ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА)	7	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A033	НЕС - ЗАЈЕДНО	11	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A037	НАША СТРАНКА	83	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A037	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	138	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A037	ЕНЕС КУРДИЋ - НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A037	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	284	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A037	НАПРИЈЕД БИХ!	118	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A037	НАРОД И ПРАВДА (НИП)	18	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A037	ХДЗ БИХ-ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A037	БПС - СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	16	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A037	ЕСАД БАШИЋ - НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	6	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A037	СНАГА НАРОДА	40	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A037	ЗАЈЕДНО (СТРАНКА ЗА БИХ - ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА)	23	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A037	НЕС - ЗАЈЕДНО	5	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A039	НАША СТРАНКА	69	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A039	СДА - СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	95	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A039	ЕНЕС КУРДИЋ - НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	0	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A039	СДП - СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	252	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A039	НАПРИЈЕД БИХ!	112	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A039	НАРОД И ПРАВДА (НИП)	3	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A039	ХДЗ БИХ - ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	33	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A039	БПС - СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	7	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A039	ЕСАД БАШИЋ - НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	2	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A039	СНАГА НАРОДА	12	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A039	ЗАЈЕДНО (СТРАНКА ЗА БИХ - ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА)	11	NULL	
ОВ/СО/ТВ/СГ/СД	ТЕШАЊ	039A039	НЕС-ЗАЈЕДНО	13	NULL	

Табела 2. Разлика у времену уноса бројног стања – утрка за позицију начелник/градоначелник

Општина	Код бирачког мјеста	Потписа_на_БМ_Ј ИИС	Потпис а_на_Б М_Пил от	Вријеме уноса у образац бројног стања на тестној апликацији на бирачком мјесту	Вријеме уноса бројног стања у ОИК-у	Разлика количина_потписа	Временска разлика уноса у ОБС изражена у часовима ⁸⁴
ГРАДИШКА	010Б004	385	334	2024-10-06 21:07:46.857	2024-10-07 02:37:48.103	51	5.00
ГРАДИШКА	010Б055	251	251	2024-10-06 20:22:16.287	2024-10-07 06:10:32.297	0	10.00
ГРАДИШКА	010Б057	333	333	2024-10-06 20:49:31.307	2024-10-06 21:01:31.933	0	1.00
ГРАДИШКА	010Б062	337	337	2024-10-06 20:32:13.180	2024-10-06 21:55:25.113	0	1.00
ГРАДИШКА	010Б064	348	348	2024-10-06 21:00:40.420	2024-10-07 03:50:46.317	0	6.00
ГРАДИШКА	010Б065	488	488	2024-10-06 21:01:04.170	2024-10-07 02:12:06.427	0	5.00
ГРАДИШКА	010Б066	426	426	2024-10-06 20:56:24.277	2024-10-07 05:01:28.740	0	9.00
ГРАДИШКА	010Б069	524	524	2024-10-06 20:46:25.167	2024-10-07 07:08:26.337	0	11.00
ГРАДИШКА	010Б071	367	367	2024-10-06 21:09:33.030	2024-10-06 21:19:05.450	0	0.00
ГРАДИШКА	010Б072	391	391	2024-10-06 20:50:04.353	2024-10-06 22:34:33.853	0	2.00
ГРАДИШКА	010Б076	163	163	2024-10-06 20:26:12.303	2024-10-07 08:56:39.883	0	12.00
ГРАДИШКА	010Б079	355	355	2024-10-06 20:29:11.960	2024-10-07 02:32:36.697	0	6.00
ГРАДИШКА	010Б080	332	332	2024-10-06 21:57:22.740	2024-10-07 03:16:24.950	0	6.00
ГРАДИШКА	010Б084	198	198	2024-10-06 20:23:58.740	2024-10-06 20:31:47.367	0	0.00
ДОМАЉЕВАЦ - ШАМАЦ	020А001	252	252	2024-10-06 20:47:13.120	2024-10-06 20:44:41.930	0	0.00
ДОМАЉЕВАЦ - ШАМАЦ	020А002	260	260	2024-10-06 20:06:27.253	2024-10-06 20:13:26.147	0	0.00
ДОМАЉЕВАЦ - ШАМАЦ	020А003	243	243	2024-10-06 19:33:17.390	2024-10-06 20:33:32.400	0	1.00
ДОМАЉЕВАЦ - ШАМАЦ	020А004	161	161	2024-10-06 19:20:42.687	2024-10-06 19:55:42.520	0	0.00
ДОМАЉЕВАЦ - ШАМАЦ	020А005	127	127	2024-10-06 19:12:26.433	2024-10-06 20:02:18.240	0	1.00
ДОМАЉЕВАЦ - ШАМАЦ	020А006	216	216	2024-10-06 20:11:20.363	2024-10-06 20:31:09.867	0	0.00
ДОМАЉЕВАЦ - ШАМАЦ	020А007	167	167	2024-10-06 19:37:27.640	2024-10-06 20:21:05.180	0	1.00
БИЈЕЉИНА	029Б012	337	338	2024-10-06 20:17:33.210	2024-10-06 20:44:46.743	-1	0.00
БИЈЕЉИНА	029Б013	307	307	2024-10-06 19:50:00.877	2024-10-06 20:25:42.570	0	1.00
БИЈЕЉИНА	029Б014	235	235	2024-10-06 20:48:35.150	2024-10-06 20:46:56.213	0	0.00
БИЈЕЉИНА	029Б015	289	289	2024-10-06 20:08:36.787	2024-10-06 22:52:48.183	0	2.00
БИЈЕЉИНА	029Б016	296	296	2024-10-06 19:21:47.890	2024-10-06 20:08:52.957	0	1.00
БИЈЕЉИНА	029Б017	216	215	2024-10-06 21:28:01.233	2024-10-06 22:47:43.557	1	1.00
БИЈЕЉИНА	029Б038	136	136	2024-10-06 19:43:48.330	2024-10-06 21:46:16.817	0	2.00

⁸⁴ Временска разлика уноса у ОБС (образац бројног стања) изражена позитивним бројем означава податак да је оператер на бирачком мјесту за приказан број часова унио податке прије него ОИК. Негативним бројем је изражен временски заостатак уноса података од стране оператера на бирачком мјесту у односу на унос у ОИК-у (изражено у часовима).

Општина	Код бирачког мјеста	Потписа_на_БМ_Ј НИС	Потпис а_на_БМ_Пилот	Вријеме уноса у образац бројног стања на тестној апликацији на бирачком мјесту	Вријеме уноса бројног стања у ОНК-у	Разлика количина_потписа	Временска разлика уноса у ОБС изражена у часовима ⁸⁴
БИЈЕЉИНА	029Б039	242	242	2024-10-06 19:28:19.060	2024-10-06 20:30:26.243	0	1.00
БИЈЕЉИНА	029Б041	130	130	2024-10-06 20:21:34.303	2024-10-06 21:05:45.950	0	1.00
БИЈЕЉИНА	029Б043	186	186	2024-10-06 20:15:05.833	2024-10-06 20:47:32.777	0	0.00
БИЈЕЉИНА	029Б051	436	436	2024-10-06 20:17:11.240	2024-10-06 20:06:07.223	0	0.00
БИЈЕЉИНА	029Б066	299	299	2024-10-06 19:29:04.843	2024-10-06 22:24:33.007	0	3.00
БИЈЕЉИНА	029Б090	503	503	2024-10-06 21:08:04.827	2024-10-06 20:11:30.787	0	-1.00
БИЈЕЉИНА	029Б103	247	247	2024-10-06 20:12:25.317	2024-10-06 19:56:23.737	0	-1.00
БИЈЕЉИНА	029Б106	415	NULL ⁸⁵	NULL	2024-10-06 21:00:00.917	NULL	NULL
БИЈЕЉИНА	029Б111	265	265	2024-10-06 21:12:27.403	2024-10-06 21:28:15.000	0	0
БИЈЕЉИНА	029Б121	468	468	2024-10-06 19:16:04.140	2024-10-06 19:55:13.987	0	0
БИЈЕЉИНА	029Б122	373	NULL	NULL	2024-10-06 21:33:55.657	NULL	NULL
БИЈЕЉИНА	029Б123	393	393	2024-10-06 19:31:07.517	2024-10-06 21:02:49.480	0	2
БИЈЕЉИНА	029Б133	303	303	2024-10-06 20:13:20.850	2024-10-06 20:48:49.290	0	0
БИЈЕЉИНА	029Б136	142	142	2024-10-06 19:59:27.613	2024-10-06 23:06:21.747	0	4
БИЈЕЉИНА	029Б137	395	395	2024-10-06 21:05:13.263	2024-10-06 20:05:10.427	0	-1
БИЈЕЉИНА	029Б138	297	297	2024-10-06 19:42:41.313	2024-10-06 20:42:29.853	0	1
БИЈЕЉИНА	029Б143	300	300	2024-10-06 20:46:34.510	2024-10-06 21:16:35.810	0	1
БИЈЕЉИНА	029Б148	203	203	2024-10-06 19:21:02.967	2024-10-06 19:57:09.690	0	0
БИЈЕЉИНА	029Б158	393	393	2024-10-06 20:01:54.113	2024-10-06 21:00:15.543	0	1
БИЈЕЉИНА	029Б180	361	361	2024-10-06 20:07:36.990	2024-10-06 21:27:45.017	0	1
БИЈЕЉИНА	029Б182	299	299	2024-10-06 19:38:16.703	2024-10-06 20:49:31.307	0	1
САНСКИ МОСТ	032А006	204	204	2024-10-06 19:32:31.123	2024-10-06 21:03:39.967	0	2
САНСКИ МОСТ	032А008А	138	138	2024-10-06 20:22:21.100	2024-10-06 20:15:36.973	0	0
САНСКИ МОСТ	032А008Б	148	148	2024-10-06 20:13:02.020	2024-10-06 20:34:12.913	0	0
САНСКИ МОСТ	032А009	227	227	2024-10-06 20:24:50.727	2024-10-06 21:01:57.027	0	1
САНСКИ МОСТ	032А010	205	205	2024-10-06 20:18:43.020	2024-10-06 22:01:15.647	0	2
САНСКИ МОСТ	032А011	217	217	2024-10-06 20:44:47.447	2024-10-06 21:59:40.067	0	1
САНСКИ МОСТ	032А023	248	248	2024-10-06 19:42:15.017	2024-10-07 00:00:29.287	0	5
САНСКИ МОСТ	032А026	185	185	2024-10-06 19:25:07.013	2024-10-06 23:30:47.050	0	4
ДОБОЈ	038Б012	471	471	2024-10-06 21:07:33.730	2024-10-07 00:03:05.020	0	3
ДОБОЈ	038Б013	496	496	2024-10-06 20:21:32.257	2024-10-06 23:13:17.170	0	3

⁸⁵ NULL означава појаву да оператери уопште нису у апликацију унијели гласове на бирачком мјесту. Исто тумачење се односи на све наредне ознаке NULL у табеларном приказу.

Општина	Код бирачког мјеста	Потписа_на_БМ_Ј ИИС	Потпис а_на_БМ_Пилот	Вријеме уноса у образац бројног стања на тестној апликацији на бирачком мјесту	Вријеме уноса бројног стања у ОИК-у	Разлика количина_потписа	Временска разлика уноса у ОБС изражена у часовима ⁸⁴
ДОБОЈ	038Б018А	278	278	2024-10-06 20:08:00.083	2024-10-06 21:49:36.377	0	1
ДОБОЈ	038Б018Б	337	337	2024-10-06 20:11:17.067	2024-10-06 21:18:46.827	0	1
ДОБОЈ	038Б019	415	415	2024-10-06 21:24:00.530	2024-10-06 23:46:11.783	0	2
ДОБОЈ	038Б020	323	323	2024-10-06 19:35:19.593	2024-10-06 21:03:24.903	0	2
ДОБОЈ	038Б021	325	325	2024-10-06 20:40:04.650	2024-10-06 22:09:24.193	0	2
ДОБОЈ	038Б022	237	237	2024-10-06 20:32:44.913	2024-10-06 21:48:12.923	0	1
ДОБОЈ	038Б023А	361	361	2024-10-06 21:29:57.530	2024-10-06 22:54:24.717	0	1
ДОБОЈ	038Б023Б	458	458	2024-10-06 20:26:29.633	2024-10-06 20:55:06.590	0	0
ДОБОЈ	038Б024	301	301	2024-10-06 20:29:31.150	2024-10-06 22:27:42.023	0	2
ДОБОЈ	038Б025А	300	300	2024-10-06 20:05:36.050	2024-10-06 21:07:01.340	0	1
ДОБОЈ	038Б025Б	377	377	2024-10-06 20:00:02.660	2024-10-06 20:54:07.150	0	0
ДОБОЈ	038Б026	228	228	2024-10-06 19:55:53.987	2024-10-06 22:42:26.340	0	3
ДОБОЈ	038Б074А	209	209	2024-10-06 20:23:19.287	2024-10-06 21:22:25.907	0	1
ДОБОЈ	038Б074Б	227	227	2024-10-06 20:00:09.707	2024-10-06 21:02:07.700	0	1
ДОБОЈ	038Б074Ц	184	184	2024-10-06 21:50:35.270	2024-10-06 22:42:48.853	0	1
ТЕШАЊ	039А007	297	NULL	NULL	2024-10-06 21:42:55.517	NULL	NULL
ТЕШАЊ	039А008	336	NULL	NULL	2024-10-06 21:45:06.737	NULL	NULL
ТЕШАЊ	039А009	225	NULL	NULL	2024-10-06 21:17:55.937	NULL	NULL
ТЕШАЊ	039А024А	365	NULL	NULL	2024-10-06 21:28:01.220	NULL	NULL
ТЕШАЊ	039А024Б	412	NULL	NULL	2024-10-06 22:51:51.167	NULL	NULL
ТЕШАЊ	039А024Ц	390	NULL	NULL	2024-10-07 01:07:01.960	NULL	NULL
ТЕШАЊ	039А033	252	NULL	NULL	2024-10-07 00:42:51.043	NULL	NULL
ТЕШАЊ	039А037	375	NULL	NULL	2024-10-06 21:23:31.093	NULL	NULL
ТЕШАЊ	039А039	322	NULL	NULL	2024-10-06 22:42:00.463	NULL	NULL
ЗВОРНИК	083Б011	518	518	2024-10-06 20:43:38.120	2024-10-06 23:40:38.363	0	3
ЗВОРНИК	083Б012	407	407	2024-10-06 19:29:01.827	2024-10-06 20:17:48.240	0	1
ЗВОРНИК	083Б013	348	348	2024-10-06 19:49:41.923	2024-10-06 20:23:35.100	0	1
ЗВОРНИК	083Б014	376	376	2024-10-06 21:05:03.420	2024-10-06 21:15:25.170	0	0
ЗВОРНИК	083Б015	381	381	2024-10-06 19:45:16.860	2024-10-06 20:26:41.507	0	1
ЗВОРНИК	083Б016	221	221	2024-10-06 19:33:28.720	2024-10-06 22:31:42.667	0	3
ЗВОРНИК	083Б017	252	252	2024-10-06 19:09:56.637	2024-10-06 19:59:18.050	0	0
ЗВОРНИК	083Б018	143	143	2024-10-06 19:54:02.957	2024-10-06 19:58:21.440	0	0
ЗВОРНИК	083Б022	378	378	2024-10-06 19:46:39.533	2024-10-06 23:41:01.957	0	4

Општина	Код бирачког мјеста	Потписа_на_БМ_Ј ИИС	Потпис а_на_БМ_Пилот	Вријеме уноса у образац бројног стања на тестној апликацији на бирачком мјесту	Вријеме уноса бројног стања у ОИК-у	Разлика количина_потписа	Временска разлика уноса у ОБС изражена у часовима ⁸⁴
ЗВОРНИК	083Б023	392	392	2024-10-06 19:41:27.203	2024-10-06 23:15:29.030	0	4
ЗВОРНИК	083Б026А	393	393	2024-10-06 20:13:17.317	2024-10-06 21:36:05.080	0	1
ЗВОРНИК	083Б026Б	413	413	2024-10-06 19:24:20.030	2024-10-06 19:59:16.550	0	0
ЗВОРНИК	083Б026Ц	381	381	2024-10-06 20:06:23.800	2024-10-06 20:00:49.800	0	0
ЗВОРНИК	083Б062	418	418	2024-10-06 20:19:31.443	2024-10-06 20:47:18.823	0	0
СРЕБРЕНИЦА	105Б003	378	378	2024-10-06 20:01:13.770	2024-10-06 20:55:52.150	0	0
СРЕБРЕНИЦА	105Б004	362	362	2024-10-06 20:37:31.620	2024-10-06 21:02:38.060	0	1
СРЕБРЕНИЦА	105Б006	358	358	2024-10-06 20:17:55.973	2024-10-06 21:13:25.810	0	1
СРЕБРЕНИЦА	105Б007	382	382	2024-10-06 19:41:47.440	2024-10-06 20:33:28.663	0	1
СРЕБРЕНИЦА	105Б012А	376	376	2024-10-07 06:29:13.067	2024-10-06 22:44:53.277	0	-8
СРЕБРЕНИЦА	105Б012Б	570	570	2024-10-06 20:17:35.443	2024-10-06 22:03:19.147	0	2
СРЕБРЕНИЦА	105Б023	311	311	2024-10-06 20:14:17.397	2024-10-06 21:11:22.373	0	1
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А001	345	345	2024-10-06 20:52:04.950	2024-10-06 22:40:05.010	0	2.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А002	306	306	2024-10-06 19:39:36.690	2024-10-06 22:09:58.537	0	3.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А003	345	345	2024-10-06 21:00:56.793	2024-10-06 22:42:24.900	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А004	234	234	2024-10-06 20:48:14.213	2024-10-06 22:40:20.840	0	2.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А005	253	253	2024-10-06 20:56:55.260	2024-10-06 22:44:42.730	0	2.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А006	292	292	2024-10-06 20:44:48.400	2024-10-06 22:05:17.037	0	2.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А007	262	262	2024-10-06 21:20:30.560	2024-10-06 22:41:26.650	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А008	284	284	2024-10-06 20:08:16.253	2024-10-06 21:40:09.580	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А009	333	333	2024-10-06 19:39:29.140	2024-10-06 21:39:49.050	0	2.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А010	390	390	2024-10-06 20:00:18.130	2024-10-06 21:37:12.110	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А011	429	429	2024-10-06 19:39:55.440	2024-10-06 21:31:00.907	0	2.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А012	319	319	2024-10-06 20:09:09.037	2024-10-06 21:28:26.377	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А013	265	265	2024-10-06 20:44:47.713	2024-10-06 21:32:03.640	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А014	319	319	2024-10-06 20:46:58.790	2024-10-06 21:35:41.173	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А015	321	321	2024-10-06 20:32:26.290	2024-10-06 21:35:06.220	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А016	334	334	2024-10-06 21:14:13.543	2024-10-06 21:32:00.813	0	0.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А017	291	291	2024-10-06 20:11:32.443	2024-10-06 21:26:40.640	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А018	302	302	2024-10-06 20:53:23.323	2024-10-06 22:07:29.740	0	2.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А019	402	402	2024-10-06 20:23:31.147	2024-10-06 22:11:56.520	0	2.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А020	473	473	2024-10-06 19:17:03.513	2024-10-06 22:11:38.740	0	3.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137А021	437	437	2024-10-06 19:36:10.907	2024-10-06 22:16:25.990	0	3.00

Општина	Код бирачког мјеста	Потписа_на_БМ_Ј НИС	Потпис а_на_БМ_Пилот	Вријеме уноса у образац бројног стања на тестној апликацији на бирачком мјесту	Вријеме уноса бројног стања у ОНК-у	Разлика количина_потписа	Временска разлика уноса у ОБС изражена у часовима ⁸⁴
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A022	429	429	2024-10-06 20:18:06.460	2024-10-06 22:14:36.180	0	2.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A023	374	374	2024-10-06 20:56:02.810	2024-10-06 22:14:18.070	0	2.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A024	423	423	2024-10-06 21:28:23.500	2024-10-06 22:08:22.193	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A025	370	370	2024-10-06 20:22:49.740	2024-10-06 21:34:07.987	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A026	309	309	2024-10-06 20:54:12.200	2024-10-06 21:38:25.423	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A027	284	284	2024-10-06 21:11:12.700	2024-10-06 21:42:08.470	0	0.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A028	267	267	2024-10-06 20:59:16.107	2024-10-06 21:37:40.610	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A029	306	306	2024-10-06 20:00:03.863	2024-10-06 21:43:11.160	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A030	372	372	2024-10-06 20:36:05.290	2024-10-06 22:00:44.957	0	2.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A031	366	366	2024-10-06 21:54:41.177	2024-10-06 22:04:45.850	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A032	345	345	2024-10-06 21:34:38.813	2024-10-06 21:58:48.240	0	0.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A033	266	266	2024-10-06 21:17:10.950	2024-10-06 22:04:16.550	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A034	351	351	2024-10-06 20:36:38.150	2024-10-06 22:07:10.583	0	2.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A035	328	328	2024-10-06 21:39:22.157	2024-10-06 22:04:02.990	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A036	383	383	2024-10-06 20:41:16.243	2024-10-06 22:01:55.583	0	2.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A037	397	397	2024-10-06 21:52:14.160	2024-10-06 22:21:26.990	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A038	256	256	2024-10-06 20:55:06.963	2024-10-06 22:02:32.473	0	2.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A039	263	263	2024-10-06 20:38:20.883	2024-10-06 21:58:01.957	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A040	290	290	2024-10-06 20:39:39.760	2024-10-06 21:57:42.753	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A041	311	311	2024-10-06 20:24:28.320	2024-10-06 21:56:03.830	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A042	343	343	2024-10-06 21:56:37.583	2024-10-06 22:34:13.667	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A043	305	305	2024-10-06 21:27:40.250	2024-10-06 22:18:00.740	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A044	268	268	2024-10-06 20:42:17.103	2024-10-06 22:10:05.740	0	2.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A045	227	227	2024-10-06 20:49:48.493	2024-10-06 21:03:51.403	0	1.00
СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	137A046	253	253	2024-10-06 20:11:27.160	2024-10-06 21:05:50.730	0	1.00
ГОРАЖДЕ	167A002	414	413	2024-10-06 21:14:27.280	2024-10-06 21:51:15.753	1	0.00
ГОРАЖДЕ	167A003	536	536	2024-10-06 20:00:10.440	2024-10-06 20:07:39.537	0	0.00
ГОРАЖДЕ	167A004	372	372	2024-10-06 21:06:13.120	2024-10-06 20:19:43.770	0	-1.00
ГОРАЖДЕ	167A005	388	388	2024-10-06 20:39:55.120	2024-10-06 22:09:50.553	0	2.00
ГОРАЖДЕ	167A006	358	358	2024-10-06 20:40:21.197	2024-10-06 20:16:24.257	0	0.00
ГОРАЖДЕ	167A007	445	445	2024-10-06 20:07:44.850	2024-10-06 21:18:08.513	0	1.00
ГОРАЖДЕ	167A021	303	303	2024-10-06 21:10:49.247	2024-10-06 21:05:42.827	0	0.00
ТРЕБИЊЕ	182B008	606	606	2024-10-06 21:17:57.263	2024-10-06 21:55:55.003	0	0.00

Општина	Код бирачког мјеста	Потписа на_БМ_Ј ИИС	Потпис а_на_Б М_Пил от	Вријеме уноса у образац бројног стања на тестној апликацији на бирачком мјесту	Вријеме уноса бројног стања у ОИК-у	Разлика количина _потписа	Временска разлика уноса у ОБС изражена у часовима ⁸⁴
ТРЕБИЊЕ	182Б009	613	613	2024-10-06 21:15:10.983	2024-10-06 22:22:05.693	0	1.00
ТРЕБИЊЕ	182Б011	427	427	2024-10-06 20:57:46.620	2024-10-06 20:52:44.730	0	0.00
ТРЕБИЊЕ	182Б012	586	586	2024-10-06 20:49:01.777	2024-10-06 20:02:53.317	0	0.00
ТРЕБИЊЕ	182Б025	434	434	2024-10-06 21:05:28.887	2024-10-06 20:45:18.383	0	-1.00
ТРЕБИЊЕ	182Б026А	342	342	2024-10-06 22:00:11.190	2024-10-06 22:20:55.693	0	0.00
ТРЕБИЊЕ	182Б033	482	482	2024-10-06 21:55:12.160	2024-10-06 20:01:10.270	0	-1.00
ТРЕБИЊЕ	182Б038	576	576	2024-10-06 21:35:08.080	2024-10-06 19:53:21.940	0	-2.00

Деинсталација опреме, предаја и чување опреме, уклањање података

76. Послије завршетка уноса резултата оператери су извршили деинсталацију опреме, паковање у оригиналну амбалажу и допремање опреме која је запечаћена предата општинским/ градским изборним комисијама, а затим Централној изборној комисији БиХ.
77. У циљу заштите података који се обрађују у ЦИК БиХ, донесен је План безбједности личних података на бирачким мјестима на којима се спроводе пилот пројекат 1 – аутентификација бирача и трансмисија резултата и пилот пројекат 3 – биометријска идентификација и аутентификација за Локалне изборе 2024. године⁸⁶, који садржи техничке и организационе мјере за безбједност података, у складу с одредбама Правилника о начину чувања и посебним мјерама техничке заштите личних података бирача.⁸⁷
78. Након прикупљања свих уређаја по пилот пројекту су извађене картице и предате комисији задуженој за надзор спровођења Правилника о начину чувања и посебним мјерама техничке заштите личних података бирача. Опрема се налази у Централној изборној комисији БиХ.

5. Изазови и научене лекције

Параметри/Показатељи евалуације успјешности Пилот пројекта 1

79. Основни показатељи на основу којих је вршена процјена успјешности спровођења Пилот пројекта 1 дефинисани су у Другом периодичном извјештају о увођењу нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини⁸⁸ који се фокусирао на технички и правни аспект пилот пројекта, а који је припремила Централна

⁸⁶ Акт број: 05-02-2-1879-2/24 од 10. 9. 2024. године

⁸⁷ „Службени гласник БиХ“, број 67/09

⁸⁸ Акт ЦИК БиХ број 04-2-50-4-1192-71/20 од 2. 10. 2024. године, стр. 70.

изборна комисија БиХ и доставила у Парламентарну скупштину БиХ дана 4. 10. 2024. године. Предметни извјештај је усвојен на 23. сједници Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ одржаној 3. 12. 2024. године.⁸⁹

80. На основу спроведених активности Пилот пројекта 1 и прикупљених података, сачињен је табеларни приказ евалуације испуњености постављених параметара:

Табела 3. Параметри – исход

Ред бр.	Параметар:	Исход
1	Параметар за евалуацију успјешности апликације за идентификацију и аутентификацију ће се односити на број успјешних аутентификација, које би по показатељима предтеста и ТЕСТ-а I износили преко 98 % бирача који су приступили на бирачко мјесто. Преосталих 2 % ⁹⁰ се предвиђа из разлога лоше интернет конекције, нечитљивог отиска прста због потребе чишћења уређаја за скенирање отиска прста, због повреде јагодице прста која може криво прочитати или уопште не прочитати отисак прста и сл.	Према подацима филтрираним из базе података IDDEEA-е на основу онлајн провјере биометријских предлога који се стварају од добијених отисака прстију, постотак лица која нису могла дати отисак прста износи 2.58 %.
2	Офлајн режим рада апликације, који је Корисничком упутству за апликацију за идентификацију бирача на бирачком мјесту оцијењена са смањеним функционалностима у односу на рад у онлајн моду.	Апликација је биљежила податке и у офлајн режиму рада чиме је тестирана и ова могућност, подаци су накнадно упоређивани с базом биометријских података.
3	Преглед извјештаја које садржи апликација за идентификацију и аутентификацију бирача, односно могућношћу добијања прецизних резултата у извјештајима.	Апликација за идентификацију и аутентификацију бирача на крају дана има опцију извјештавања које се састоји од: а) Извјештаја – Преглед логовања на радној станици; б) Извјештаја – Преглед лица која су приступила идентификацији; ц) Извјештаја – Преглед успјешно идентификованих бирача; д) Извјештаја – Преглед неуспјешно идентификованих резултата; е) Извјештаја – Преглед вишеструких покушаја идентификације. На појединим лаптопима је забиљежено да није било унесених података на бирачким мјестима. Према информацији

⁸⁹ Саопштење с 23. сједнице ПД ПС БиХ <https://parlament.ba/Publication/Read/25001?pageId=238>

⁹⁰ Напомена: параметар од 2 % је био преамбициозно постављен, а заснивао се на показатељима који су добијени предтестом I ТЕСТ-ом I који су спроведени у идеалним условима.

		оператера на терену је забиљежено да је било „погрешно постављено вријеме на лаптопу због чега су након 12 часова побрисани сви дотадашњи извјештаји (апликација је реаговала као да је нови дан)“.
4	Апликативна могућност извлачења статистичких показатеља који се односе на број бирача који су приступили идентификацији и аутентификацији разврстаних по полу, животној доби, броју успјешно/неуспјешно идентификованих бирача, покушајима вишеструког гласања и сл.	Пројектним задатком није предвиђено биљежење података бирача разврстаних по полу и животној доби. Апликативни извјештаји који садрже податке о успјешно/неуспјешно идентификованим бирачима и покушајима вишеструког гласања су сачувани у PDF формату на сваком лаптопу засебно. Пројектним задатком није предвиђена апликација која ће приказати сумарни, обједињени преглед података који би се повукли из извјештаја, с лаптопа на централну тачку у ЦИК БиХ. Такође, према анкетном упитнику (Питање П1/11) 1 % оператера је указало на проблем апликације и грешке у раду (не класификује добро аутентификоване и неаутентификоване бираче у крајњем збиру, те избацује грешке при скенирању).
5	Апликативно рјешење за трансмисију резултата ће се односити на могућност уноса резултата у апликацију, односно сам рад апликације.	Према спроведеној анкети оператера (Питање П1/10) наведено је да је 1 % оператера навело да је на бирачком мјесту протекло све у реду, осим што је забиљежено кратко рушење апликације за трансмисију. На питање П1/13, 2.44 % оператера је навело да су имали проблеме с интернет конекцијом и радом апликације за трансмисију резултата. Апликативно рјешење за трансмисију резултата је у коначници омогућило унос у апликацију и трансмисију резултата.
6	Процјена покривености и функционалности интернет конекције ради преноса резултата заштићеним каналима према ЦИК-у БиХ.	На питање П1/13, 2.44 % оператера је навело да су имали проблеме с интернет конекцијом и радом апликације за трансмисију резултата.
7	Процијенити обраду података у паралелном ЈИИС систему и могућност селекције и приказа добијених изборних резултата на веб страници ЦИК-а БиХ	Обрада података и приказ на веб страници ЦИК-а БиХ се показала функционалном.

Техничка опрема и запажања оператора

81. На Локалним изборима 2024. године на спровођењу Пилот пројекта 1 је било ангажовано 14 главних оператора и 177 оператора, који су у анкетном упитнику доставили своја запажања о опреми која се користила на 165 бирачких мјеста у 11 основних изборних јединица (Стари Град Сарајево, Домањевац-Шамац, Бијељина, Добој, Горажде, Градишка, Сански Мост, Сребреница, Тешањ, Требиње, Зворник).
82. На основу спроведене анкете, оператори су навели проблеме које су имали у коришћењу уређаја: 34.15 % оператора је одговорило да је све протекло без проблема, 5.54 % оператора је навело проблем у неуспјешном читавању отиска прста код бирача старије животне доби, 3,66 % оператора (3 лица) је навело проблем неуспјешног читавања отиска прста код 50 % бирача старије животне доби, 2,44 % је навело неуспјешно читавање отиска прста код бирача старије животне доби као и проблем с бирачима с трајном личном картом, односно 2,44 % оператора је навело уопштено проблем неуспјешног читавања прста код неколико бирача, даље 2,44 % оператора је навело проблем с повременим загушењем у синхронизацији са сервером, те по 1 % одговора се односе на проблем апликације и грешке у раду (не класификује добро аутентификоване и неаутентификоване бираче у крајњем збиру, те избацује грешке при скенирању), апликација за идентификацију је повремено блокирала, забиљежен је губитак интернет конекције, програм није дозвољавао опцију да бирач није у могућности дати отисак прста, погрешно је било постављено вријеме на лаптопу због чега су након 12 часова побрисани сви дотадашњи извјештаји (апликација је реаговала као да је нови дан), забиљежени су проблеми са скенером (престао радити), евидентиран је успорен рад апликације и неуспјешност читавања отиска прста код лица старије животне доби, загушење тунела за идентификацију бирача помоћу отиска прста итд.

Анализа анкетног упитника за Пилот пројекат 1 – Аутентификација бирача и трансмисија резултата

83. По окончању спровођења Пилот пројекта 1 – Аутентификација бирача и трансмисија резултата (Стари Град Сарајево, Домањевац-Шамац, Бијељина, Добој, Горажде, Градишка, Сански Мост, Сребреница, Тешањ, Требиње, Зворник) спроведена је анкета у којој су учествовали чланови Општинских изборних комисија (ОИК-а), предсједници бирачких одбора⁹¹ и оператори на уређају уређају за аутентификацију бирача (скенер бар-кода личних докумената, скенер отиска прста и лаптоп) и апликацији за трансмисију резултата. У анкети је учествовало 11 чланова ОИК-а, 21 предсједник бирачког одбора, 82 оператора и 50 бирача.

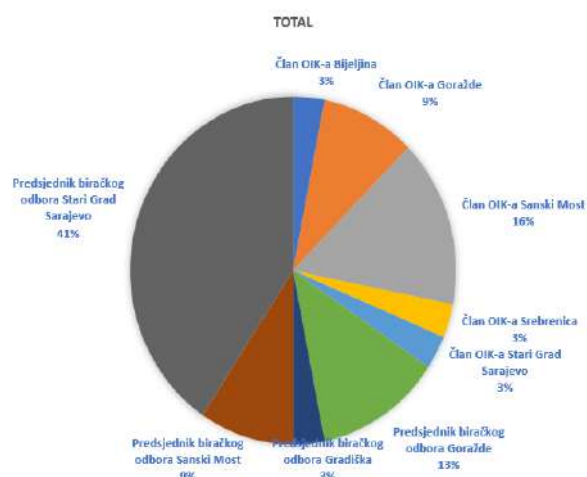
⁹¹ Умјесто појединих предсједника анкету су попунили замјеници предсједника бирачког одбора, али су одговори сврстани у категорију „Предсједник бирачког одбора“.

Резултати анкетног упитника – чланови ОИК-а и предсједници бирачких одбора

84. Анкету су попунила 32 лица, од чега је 11 чланова ОИК-а и 21 предсједник бирачког одбора у сљедећем саставу – Слика 2:

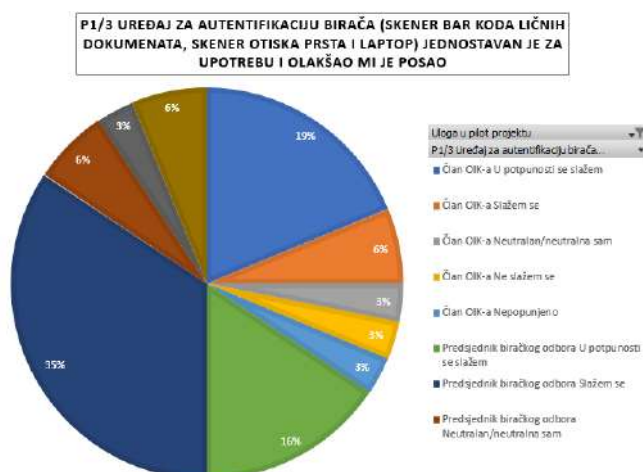
Row Labels	Sum of Broj projekta	P1/3
Član OIK-a	11	11
Bijeljina	1	1
Goražde	3	3
Sanski Most	5	5
Srebrenica	1	1
Stari Grad Sarajevo	1	1
Predsjednik biračkog odbora	21	21
Goražde	4	4
Gradiška	1	1
Sanski Most	3	3
Stari Grad Sarajevo	13	13
Grand Total	32	32

Слика 2. Улога коју сте имали и град/општина у којој сте били ангажовани на спровођењу пилот пројекта 1.

Слиједи приказ одговора на питање

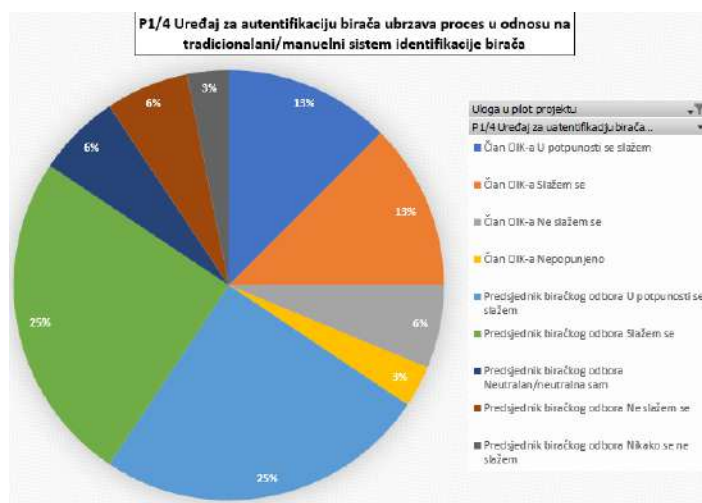
- „Уређај за аутентификацију бирача (скенер бар-кода личних докумената, скенер отиска прста и лаптоп) једноставан је за употребу и олакшао ми је посао“, Слика 3:

Слика 3. Уређај за аутентификацију бирача (скенер бар-кода личних докумената, скенер отисла прста и лаптоп) једноставан је за употребу и олакшао ми је посао

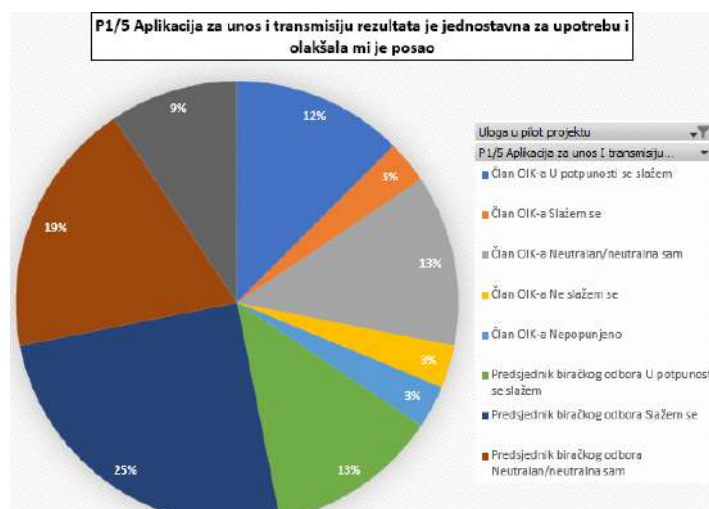
Од 32 анкетираних, **24 лица или 76 % се у потпуности слаже или слаже да је уређај за аутентификацију бирача једноставан за употребу и олакшао им је посао**, неутрална су 3 лица или 9 %, док се не слажу или никако не слажу 4 лица или 12,9 %, док је један анкетни упитник био непопуњен.

- На питање „**Уређај за аутентификацију бирача убрзава процес у односу на традиционални/мануелни систем идентификације бирача**“ позитивно су одговорила **24 лица или 77.42 % испитаника који се слажу или у потпуности слажу**, неутрална су 2 лица или 6 %, док се не слажу или никако не слажу 3 лица или 9 % испитаника да уређај за аутентификацију бирача убрзава процес у односу на традиционални/мануелни систем идентификације бирача (Слика 4):

Слика 4. Уређај за аутентификацију бирача убрзава процес у односу на традиционални/мануелни систем идентификације бирача

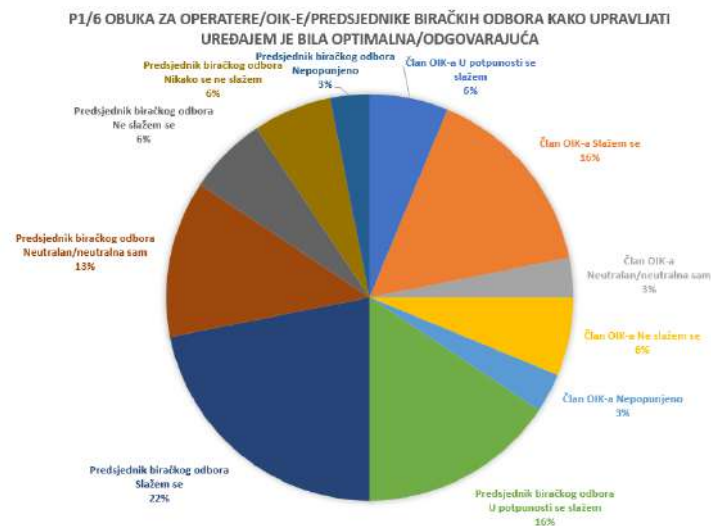
- Слједи приказ одговора на питање „**Апликација за унос и трансмисију резултата је једноставна за употребу и олакшала ми је посао**“ (Слика 5):

Слика 5. Апликација за унос и трансмисију резултата је једноставна за употребу и олакшала ми је посао

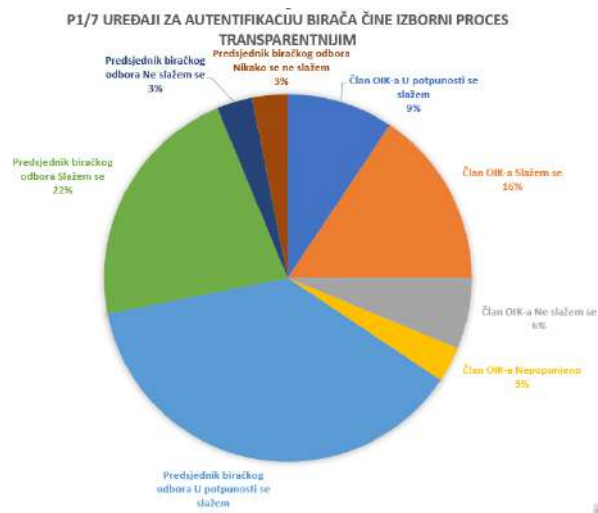
Од 32 испитаника, 13 лица или 53 % је одговорило да се у потпуности слажу или слажу да им је Апликација за унос и трансмисију резултата једноставна за употребу и да им је олакшала посао, 32 % испитаника (10 лица) је неутрално, 1 лице или 3 % се не слажу, док 4 лица нису одговорила на ово питање што износи 12 %.

- По питању обуке на питање „Обука за оператере /ОИК-е/ председнике бирачких одбора како управљати уређајем је била оптимална/одговарајућа“, 60 % испитаника или 19 лица је одговорило да се у потпуности слажу или слажу да је обука била оптимална/задовољавајућа, док је 16 % испитаника (5 лица) неутрално, 18 % (6 лица) се не слаже или никако не слаже, док је 6 % одговора остало непопуњено (Слика 6):

Слика 6. Обука за оператере /ОИК-е/ председнике бирачких одбора како управљати уређајем је била оптимална/одговарајућа.

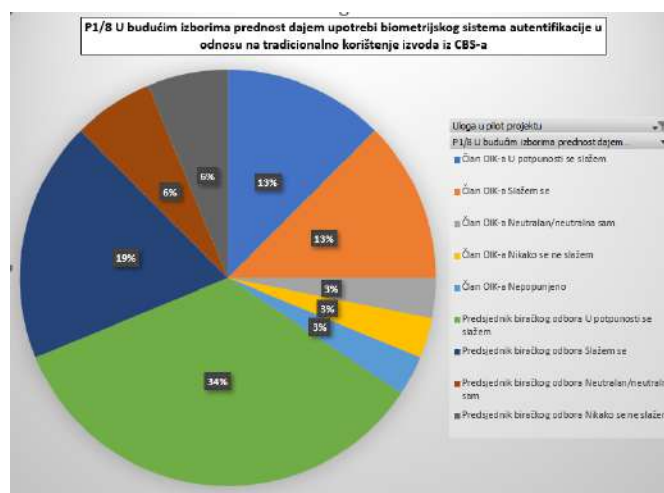
- Учесници анкете су на питање „Уређаји за аутентификацију бирача чине избор транспарентнијим“ дали следеће одговоре (Слика 7):

Слика 7. Уређаји за аутентификацију бирача чине изборни процес транспарентнијим

Из графичког приказа се може увидјети да је **85 % учесника (27 испитаника)** одговорило да се у потпуности слажу или слажу да уређаји за аутентификацију бирача чине изборни процес транспарентнијим, док се 12 % испитаника (4 лица) не слаже или никако не слаже, те је један одговор остао непопуњен што чини 3 %.

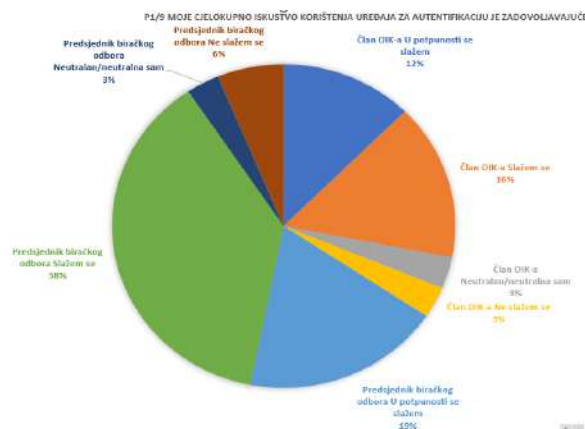
- На анкетни упит „У будућим изборима предност дајем употреби биометријског система аутентификације у односу на традиционално коришћење извода из ЦБС-а“, Слједи приказ на Слици 8:

Слика 8. У будућим изборима предност дајем употреби биометријског система аутентификације у односу на традиционално коришћење извода из ЦБС-а

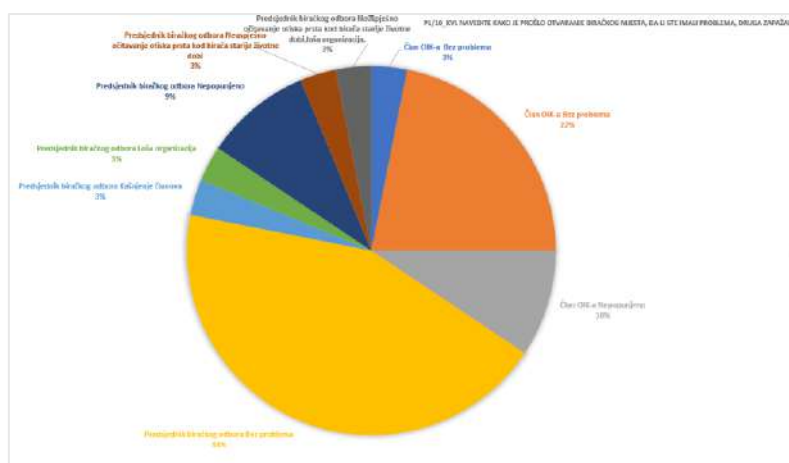
Од 32 испитаника, **25 лица или 79 % лица** је одговорило да се у потпуности слажу или слажу да би у будућим изборима предност дали употреби биометријског система аутентификације у односу на традиционално коришћење извода из ЦБС-а, 3 лица или 9 % испитаника је неутрално, док се 3 лица (или 9 %) никако не слажу, те је 1 одговор остао непопуњен (3 %).

- На упит „Моје цјелокупно искуство коришћења уређаја за аутентификацију је задовољавајуће“, 27 испитаника или 85 % се у потпуности слажу или слажу да им је цјелокупно искуство коришћења уређаја за аутентификацију било задовољавајуће, 2 лица (6 %) су неутрална у одговору, 3 лица (9 %) се не слажу да им је искуство коришћења уређаја било задовољавајуће (Слика 9):

Слика 9. Моје цјелокупно искуство коришћења уређаја за аутентификацију је задовољавајуће

Испитаницима је остављена и могућност да „Наведу како је прошло отварање бирачког мјеста, да ли су имали проблема, као и да наведу друга запажања“. С тим у вези, **47 % испитаника (15 лица) је навело да је све протекло без проблема**, 19 % испитаника (6 лица) је оставило непопуњен простор у анкети, **3 % испитаника је навело да су евидентирали неуспјешно читавање отиска прста код бирача старије животне доби**, док су још **3% испитаника**, осим евиденције о неуспјешном читавању отиска прста код бирача старије животне доби, указали на лошу организацију спровођења активности, додатних **3 % испитаника је указало само на лошу организацију активности**, те је **3 % лица евидентирало кашњење чланова бирачког одбора** (Слика 10):

Слика 10. Наведите како је прошло отварање бирачког мјеста, да ли сте имали проблема, друга запажања:

- На анкетну ставку „**Наведите да ли сте имали проблема у коришћењу уређаја и којих (описите)**“, добијена је следећа структура одговора (Табела 4):

Табела 4. Наведите да ли сте имали проблема у коришћењу уређаја и којих (описите)

Broj projekta		
Row Labels	P1/11_KVL	
Član OIK-a	11	
Bez problema	6	19%
Nepopunjeno	3	9%
Neuspješno očitavanje otiska prsta kod birača starije životne dobi	1	3%
Prekidi konekcije	1	3%
Predsjednik biračkog odbora	21	
Bez problema	6	19%
Komplikovan novi način brojanja	1	3%
Kratkotrajni prekidi prilikom korištenja skenera	1	3%
Nedefinisane jasno pojedine stavke za unošenje u uređaju, kao i u obrascima	1	3%
Nekoliko problema neuspješne identifikacije	1	3%
Nepopunjeno	4	13%
Neuspješno očitavanje otiska prsta kod birača starije životne dobi	1	3%
Neuspješno očitavanje otiska prsta kod birača starije životne dobi,	1	3%
Neuspješno očitavanje otiska prsta kod nekoliko birača, procedura vršena putem lične karte i CBS-a	1	3%
Prekidi konekcije	2	6%
Previše papirologije	1	3%
Slaba internet konekcija	1	3%
Grand Total	32	100%

- На анкетну ставку „**Наведите како је прошао изборни процес на изборни дан**“ испитаници су дали следећу структуру одговора (Табела 5):

Табела 5. Наведите како је прошао изборни процес на изборни дан

Broj projekta		
Row Labels	P1/12_KVL	
Član OIK-a	11	
Iskazuje zadovoljstvo, uređaj ubrzava izborni proces i čini ga transparentnijim	1	3%
Nepopunjeno	3	10%
U najboljem redu	7	22%
Predsjednik biračkog odbora	21	
Nepopunjeno	3	9%
Pokušaj ubacivanja glasačkih listića od strane birača koji je spriječen	1	3%
Problemi s članovima izborne komisije (osobe starije životne dobi koje slabije vide i čuju)	1	3%
U najboljem redu	16	50%
Grand Total	32	100%

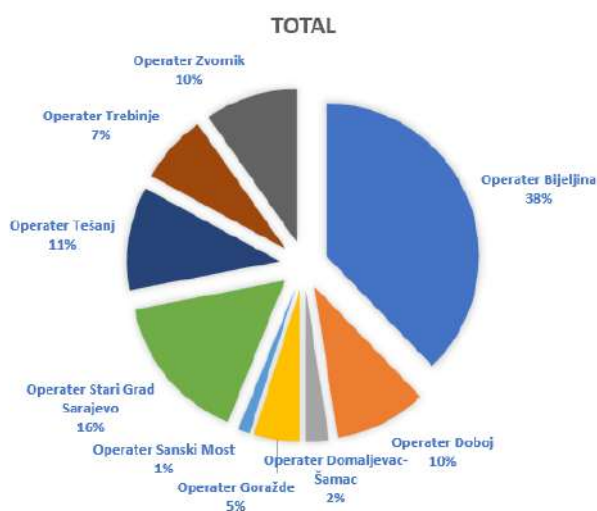
- На упит „**Наведите остале коментаре о коришћењу изборних технологија на изборни дан**“, испитаници су дали следеће одговоре (Табела 6):

Табела 6. Наведите остале коментаре о коришћењу изборних тенологија на изборни дан

Broj projekta		
Row Labels	.T P1/13_KVL	
Član OIK-a	10	
Prijedlog dodatne pripreme i edukacije osoblja	1	3%
Bez problema	1	3%
Iskazuje nezadovoljstvo, uređaj usporava izborni proces	1	3%
Iskazuje zadovoljstvo	2	6%
Iskazuje zadovoljstvo, uređaj olakšava izborni proces	1	3%
Nepopunjeno	4	13%
(blank)		3%
Predsjednik biračkog odbora	21	
Bez problema	1	3%
Iskazuje zadovoljstvo	1	3%
Iskazuje nezadovoljstvo zbog nemogućnosti identificiranja birača starije životne	1	3%
Iskazuje nezadovoljstvo, uređaj usporava izborni proces	1	3%
Iskazuje zadovoljstvo	5	16%
Iskazuje zadovoljstvo, uređaj olakšava autentifikaciju birača	1	3%
Nema komentara	1	3%
Nepopunjeno	8	25%
Neuspješno očitavanje otiska prsta kod birača starije životne dobi	1	3%
Previše obrazaca za popunjavanje zbog kojih se dešavaju greške	1	3%
Grand Total	31	100

Резултати анкетног упитника – оператери

85. Анкету су попунила 82 оператера, од чега је 31 лице било ангажовано у Бијељини, 8 у Добоју, 2 у Домаљевац-Шамцу, 4 у Горажду, 1 у Санском Мосту, 13 у Старом Граду у Сарајеву, 9 у Тешњу, 6 у Требињу и 8 у Зворнику. Процентуални приказ на Слици 11:

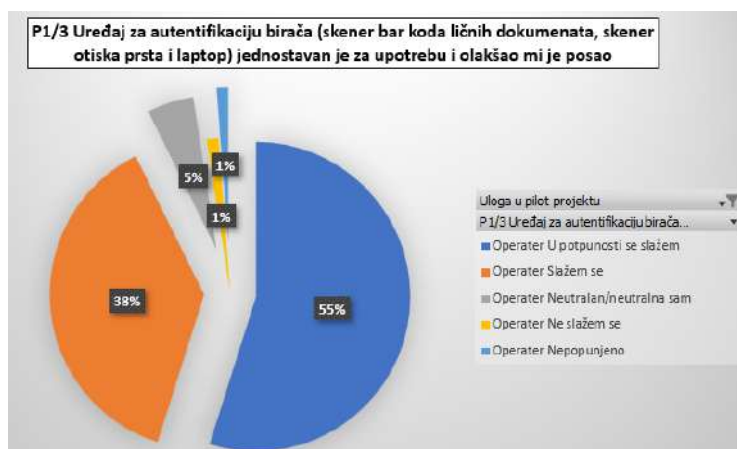

Слика 11. Улога коју сте имали и град/општина у којој сте били ангажовани на спровођењу пилот пројекта 1.

Слиједи приказ одговора на питање

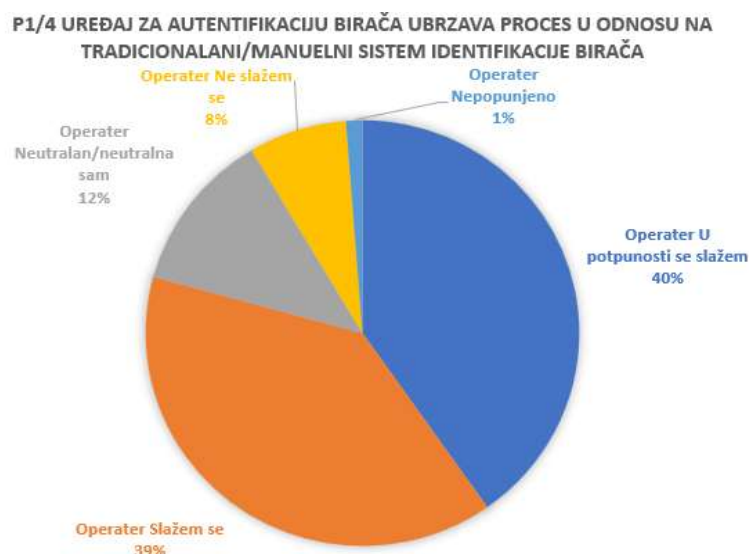

„Уређај за аутентификацију бирача (скенер бар-кода личних докумената, скенер отиска прста и лаптоп) једноставан је за употребу и олакшао ми је посао“, Слика 12:

Слика 12. Уређај за аутентификацију бирача (скенер бар-кода личних докумената, скенер отиска прста и лаптоп) једноставан је за употребу и олакшао ми је посао

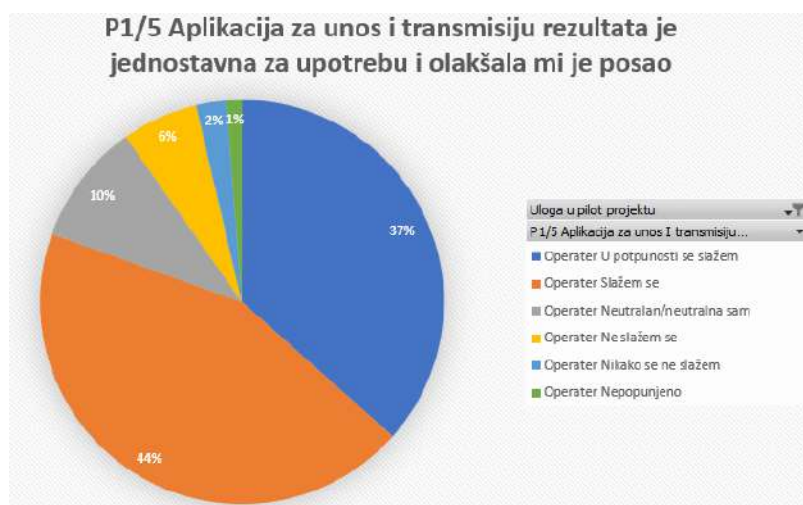
- На питање „Уређај за аутентификацију бирача (скенер бар-кода личних докумената, скенер отиска прста и лаптоп) једноставан је за употребу и олакшао ми је посао“, **93 % (или 76) оператора је одговорило да се у потпуности слажу или слажу**, 5 % (или 4) оператора је неутрално, 1 % оператора се не слаже, док 1 % није одговорило на питање.
- На питање „Уређај за аутентификацију бирача убрзава процес у односу на традиционални/мануелни систем идентификације бирача“ позитивно је одговорило **65 оператора (или 79 %) који се слажу или у потпуности слажу**, неутрално је 10 оператора или 12 %, док се не слаже 6 оператора или 8 % (Слика 13):

Слика 13. Уређај за аутентификацију бирача убрзава процес у односу на традиционални/мануелни систем идентификације бирача

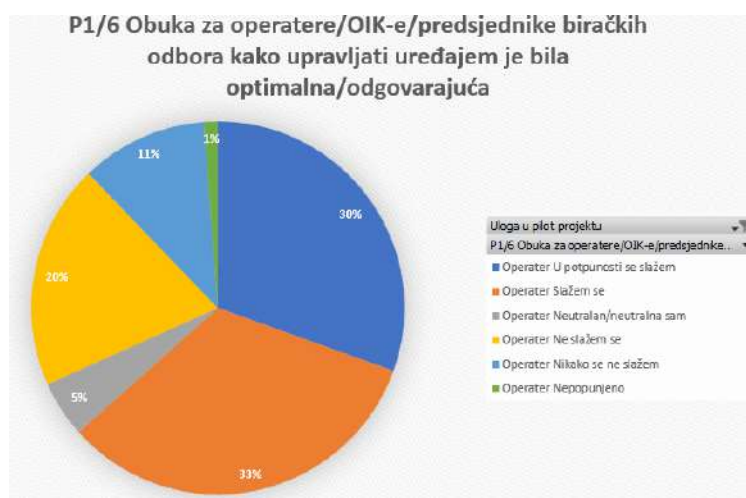
- „Апликација за унос и трансмисију резултата је једноставна за употребу и олакшала ми је посао“ (Слика 14):

Слика 14. Апликација за унос и трансмисију резултата је једноставна за употребу и олакшала ми је посао

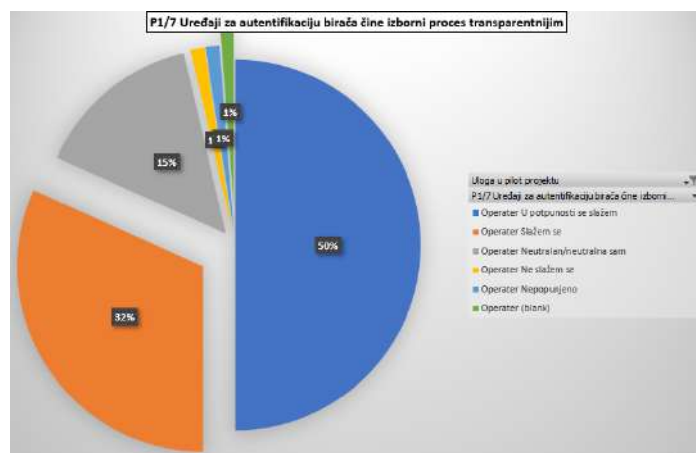
Од 88 испитаника 66 оператора или 81 % је одговорило да се у потпуности слажу или слажу да им је апликација за унос и трансмисију резултата једноставна за употребу и да им је олакшала посао, 10 % испитаника (8 лица) је неутрално, 7 оператора или 8 % се не слаже, док 1 оператор није одговорио на ово питање што износи 1 %.

- По питању обуке на питање „Обука за оператере /ОИК-е/ председнике бирачких одбора како управљати уређајем је била оптимална/одговарајућа“, 63% испитаника или 52 оператора је одговорило да се у потпуности слажу или слажу да је обука била оптимална/задовољавајућа, док је 5 % испитаника (4 оператора) неутрално, 31 % (25 лица) се не слаже или никако не слаже, док 1 оператор није одговорио (Слика 15):

Слика 15. Обука за оператере /ОИК-е/ председнике бирачких одбора како управљати уређајем је била оптимална/ одговарајућа

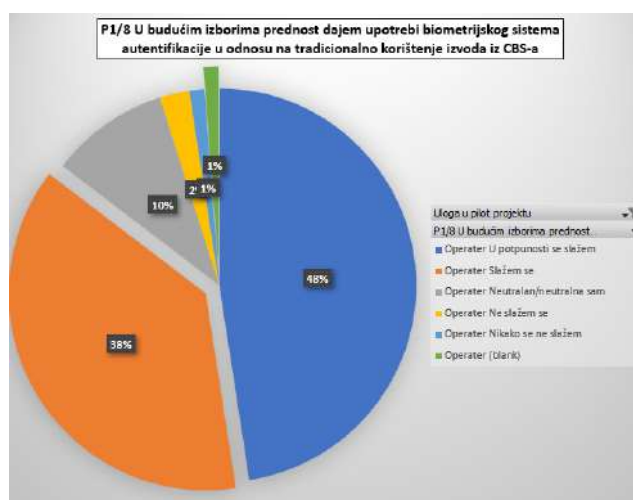
- Учесници анкете су на питање „Уређаји за аутентификацију бирача чине избор транспарентнијим“ дали следеће одговоре (Слика 16):

Слика 16. Уређаји за аутентификацију бирача чине избор транспарентнијом

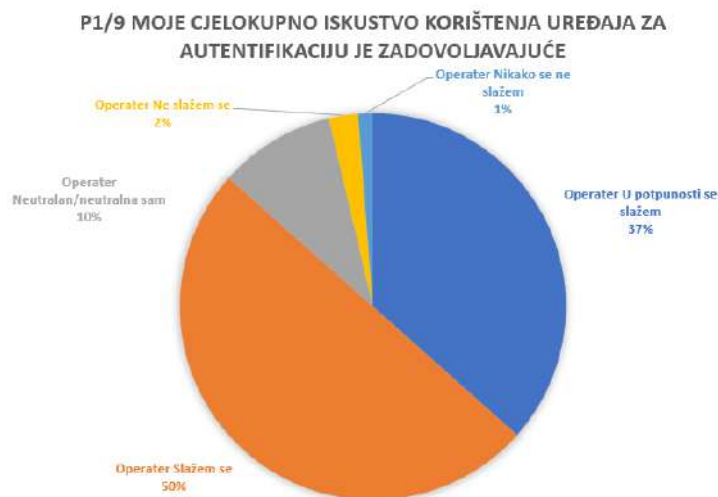
Из графичког приказа се може увидјети да је **82 % оператора (67 испитаника)** одговорило да се у потпуности слажу или слажу да уређаји за аутентификацију бирача чине изборни процес транспарентнијим, с тим да је 15 % оператора (12 лица) неутрално, док се 1% оператора (1 лице) не слаже, те је један одговор остао непопуњен што чини 1%.

- На анкетни упит „У будућим изборима предност дајем употреби биометријског система аутентификације у односу на традиционално коришћење извода из ЦБС-а“, 86 % оператора (70 лица) је одговорило да се слаже или у потпуности слаже, 10 % оператора (8 лица) је неутрално, док се 3 % испитаника (3 лица) никако не слаже с упитом. Слједи приказ на Сlici 17:

Слика 17. У будућим изборима предност дајем употреби биометријског Система аутентификације у односу на традиционално коришћење извода из ЦБС-а

- На ставку „Моје цјелокупно искуство коришћења уређаја за аутентификацију бирача је задовољавајуће“, 87 % оператера (71 лице) се у потпуности слаже или слаже да им је цјелокупно искуство коришћења уређаја за аутентификацију бирача било задовољавајуће, 10 % (8 лица) је неутрално, док се 3 % (3 лица) никако не слаже или не слаже да им је цјелокупно искуство коришћења уређаја за аутентификацију бирача било задовољавајуће (Слика 18):

Слика 18. Моје цјелокупно искуство коришћења уређаја за аутентификацију бирача је задовољавајуће

1. На анкетну ставку „Наведите како је прошло отварање бирачког мјеста, да ли сте имали проблема, друга запажања“, 80.45 % оператера (66 лица) је одговорило да је све протекло без проблема, 1 % (1 лице) је одговорило да је све протекло без проблема осим неуспјешног читавања прста код бирача старије животне доби, по 1 % је одговорило да је све прошло без проблема осим кратког рушења апликације за трансмисију, кашњења у отварању бирачког мјеста од пола часа, загушења тунела приликом отварања бирачког мјеста у трајању од 7 до 8 минута, немогућности логовања у апликацији (недостаје бекап налог), проблеми приликом коришћења уређаја за скенирање отиска прста, проблеми с апликацијом, проблеми с апликацијом за аутентификацију (баг), проблеми с радом апликације, проблеми с радом апликације (учестало блокирање), успорен рад апликације (Слика 19):

Слика 19. Наведите како је прошло отварање бирачког мјеста, да ли сте имали проблема, друга запажања

- На анкетну ставку „Наведите да ли сте имали проблема у коришћењу уређаја и којих (описите)“, добијена је следећа структура одговора (Табела 7):

Табела 7. Наведите да ли сте имали проблема у коришћењу уређаја и којих (описите)

Broj projekta	1	
Row Labels	Sum of Broj projekta	
Operator	82	
Aplikacija ima probleme i greške u radu, ne klasifikuje dobro autentifikovane i neautentifikovane birače u krajnjem zbiru. Izbacuje greške pri skeniranju	1	1.22%
Bez problema	28	34.15%
Bez problema, aplikacija za identifikaciju povremeno blokirala	1	1.22%
Gubitak internet konekcije	1	1.22%
Iskazuje nezadovoljstvo vezano za uređaje za autentifikaciju birača	1	1.22%
Kod neuspješnih očitavanja otisaka prstiju program nije dozvoljavao opciju da birač nije u mogućnosti dati otisak prsta	1	1.22%
Mali softverski problemi	1	1.22%
Nečitljivo	2	2.44%
Nepopunjeno	3	3.66%
Neuspješno očitavanje otiska prsta kod 50 % birača starije životne dobi	1	1.22%
Neuspješno očitavanje otiska prsta i autentifikacije ličnih karti kod nekoliko birača starije životne dobi	1	1.22%
Neuspješno očitavanje otiska prsta kod birača	1	1.22%
Neuspješno očitavanje otiska prsta kod birača starije životne dobi	7	8.54%
Neuspješno očitavanje otiska prsta kod birača starije životne dobi	1	1.22%
Neuspješno očitavanje otiska prsta kod birača starije životne dobi, problemi s trajnom ličnom	1	1.22%
Neuspješno očitavanje otiska prsta kod birača starije životne dobi, usporen proces	1	1.22%
Neuspješno očitavanje otiska prsta kod birača starije životne dobi	3	3.66%
Neuspješno očitavanje otiska prsta kod birača starije životne dobi i očitavanje novijih ličnih karti	1	1.22%
Neuspješno očitavanje otiska prsta kod birača starije životne dobi i očitavanje trajnih ličnih karti	1	1.22%
Neuspješno očitavanje otiska prsta kod nekoliko birača	2	2.44%
Neuspješno očitavanje otiska prsta kod nekoliko birača starije životne dobi	2	2.44%
Neuspješno očitavanje otiska prsta kod nekoliko birača starije životne dobi, problem sa biračima s trajnom ličnom kartom	1	1.22%
Neuspješno očitavanje otiska prsta kod nekoliko birača starije životne dobi; Uređaj prikazuje grešku prilikom skeniranja barkoda na ličnoj karti	1	1.22%
Nezadovoljstvo radom skenera	1	1.22%
Pogrešno postavljeno vrijeme na laptopu, zbog čega su nakon 12 sati pobrisani svi dotadašnji izvještaji, aplikacija je reagirala kao da je novi dan	1	1.22%
Povremena zagušenja u sinhronizaciji sa serverom	2	2.44%
Problem kod osoba s trajnom ličnom kartom - sporost sistema	1	1.22%
Problem pokrivenosti signala biračkog mjesta	1	1.22%
Problem sa podudarnošću otisaka kod nekoliko glasova	1	1.22%
Problemi s konekcijom i transmisijom rezultata	1	1.22%
Problemi s nestabilnom internet konekcijom i radom aplikacije za transmisiju rezultata	1	1.22%
Problemi s nestabilnom internet konekcijom, neuspješno očitavanje otiska prsta, problemi sa skenerom bar kada ličnih dokumenata	1	1.22%
Problemi s radom aplikacije	1	1.22%
Problemi s trajnom ličnom kartom, problemi s konekcijom	1	1.22%
Problemi sa signalom Mtel mreže, riješeni zamjenom za Telemach karticu	1	1.22%
Problemi sa skenerom - prestao raditi	1	1.22%
Spora brzina pretrage birača iz baze	1	1.22%
Sporost aplikacije pri očitavanju birača	1	1.22%
Sporost sistema i greške na ekranu	1	1.22%
Usporen rad aplikacije i neuspješnost očitavanja otiska prsta kod birača starije životne dobi	1	1.22%
Zagušenje tunela za identifikaciju birača pomoću otiska prsta	1	1.22%
Grand Total	82	100%

- На анкетну ставку „Наведите како је прошао изборни процес на изборни дан“ испитаници су дали следећу структуру одговора (Табела 8):

Табела 8. Наведите како је прошао изборни процес на изборни дан

Broj projekta 1		
Row Labels	Sum of Broj projekta	
Operator	82	
Bez problema	2	2.44%
Birači koji iz fizičkih razloga nisu mogli dati otisak prsta su evidentirani u posebnu evidenciju	1	1.22%
Iskazuje zadovoljstvo, uređaj ubrzava izborni proces	1	1.22%
Nečitljivo	2	2.44%
Nepopunjeno	4	4.88%
Neuspješno očitavanje otiska prsta kod birača starije životne dobi	1	1.22%
Nezadovoljstvo vremenskom organizacijom operatera	1	1.22%
Problemi s nemogućnošću očitavanja ličnog dokumenta, neuspješno očitavanje otiska prsta itd...	1	1.22%
U najboljem redu	68	82.93%
Zastoji izbornog procesa zbog signala	1	1.22%
Grand Total	82	100%

- На упит „Наведите остале коментаре о коришћењу изборних технологија на изборни дан“, испитаници су дали следеће одговоре (Табела 9):

Табела 9. Наведите остале коментаре о коришћењу изборних технологија на изборни дан

Broj projekta 1		
Row Labels	Count of Uloga u	
Operator	82	
Prijedlog za uključivanje što više općina i kantona radi relevantnosti podataka	1	1.22%
Bez problema	2	2.44%
Greške u programu pri unosu pojedinačnih glasova	2	2.44%
Greške u programu pri unosu pojedinačnih glasova(kandidati u okviru političkog subjekta)	1	1.22%
Iskazuje nezadovoljstvo	1	1.22%
Iskazuje nezadovoljstvo, aplikacija za transmisiju rezultata nepouzdana	1	1.22%
Iskazuje nezadovoljstvo, uređaj usporava postupak glasanja	1	1.22%
Iskazuje zadovoljstvo	20	24.39%
iskazuje zadovoljstvo uz prijedlog	2	2.44%
Iskazuje zadovoljstvo uz prijedlog dodatne pripreme opreme i osoblja	1	1.22%
Iskazuje zadovoljstvo uz prijedlog za boljom pripremom osoblja i opreme	1	1.22%
iskazuje zadovoljstvo uz prijedlog za rješenje ličnih karti kod starijih birača	1	1.22%
Iskazuje zadovoljstvo, uređaj olakšava izborni proces	2	2.44%
Iskazuje zadovoljstvo, uređaj olakšava izborni proces i čini ga transparentnijim	2	2.44%
Nema komentara	5	6.09%
Nepodudaranje broja glasova pri unosu	1	1.22%
Nepopunjeno	15	18.29%
Neuspješno očitavanje otiska prsta kod birača starije životne dobi	4	4.88%
Neuspješno očitavanje otiska prsta kod nekoliko birača starije životne dobi, procedura vršena putem lične karte; Sistem izbacivao da se pojedine osobe nalaze na pogrešnom biračkom mjestu	1	1.22%
Neuspješno očitavanje otiska prsta kod nekoliko birača starije životne dobi; Iskazuje zadovoljstvo	2	2.44%
Neuspješno očitavanje otiska prsta kod nekoliko birača starije životne dobi; Nezadovoljstvo vezano za funkcioniranje uređaja; Savjet za bolju i kvalitetniju obuku za izborni proces	1	1.22%
Potrebna bolja i kontinuirana koordinacija s glavnim operaterima	1	1.22%
Prijedlog vezano za upotrebu mobilne mreže	1	1.22%
Prijedlog za boljom organizacijom i autentifikacijom birača starije životne dobi	1	1.22%
Prijedlog za doradu aplikacije za unos i transmisiju rezultata	1	1.22%
Prijedlog za doradu aplikacije za unos i transmisiju rezultata i dr. prijedlozi	1	1.22%
Prijedlog za doradu aplikacije za unos i transmisiju rezultata i ispravka grešaka u aplikaciji	1	1.22%
Prijedlog za doradu aplikacije za unos, nedostatak zamjenskog osoblja operatera, samo jedan računar	1	1.22%
Prijedlog za poboljšanjem aplikacije i stabilnosti internet veze	1	1.22%
Problem s računarima	1	1.22%
problemi s aplikacijom - usporava rad	1	1.22%
Skener bar kada ličnih podataka je prilikom skeniranja prikazao lične podatke druge osobe	1	1.22%
Skeniranje otiska prsta usporava tok glasanja	1	1.22%
Tehnologije jednostavne za upotrebu	1	1.22%
Ubrzan i praktičan proces u odnosu na tradicionalan pristup, sigurnija provjera i autentifikacija, jednostavna i jasna aplikacija	1	1.22%
(blank)	1	1.22%
Grand Total	82	100%

Резиме одговора анкетних упитика за представнике ОИК-а, предсједнике бирачких одбора и оператере

Питање:	Чланови ОИК-а и предсједници бирачког одбора	Оператери
П1/3 Уређај за аутентификацију бирача (скенер бар-кода личних докумената, скенер отиска прста и лаптоп) једноставан је за употребу и олакшао ми је посао	Од 32 анкетираних, 24 лица (или 76 %) се у потпуности слажу или слажу да је уређај за аутентификацију бирача једноставан за употребу и олакшао им је посао, неутрална су 3 лица (или 9 %), док се не слажу или никако не слажу 4 лица (или 12,9 %), док је један анкетни упитник био непопуњен (Слика 3).	Од 82 анкетираних, 76 оператера (или 93 %) је одговорило да се у потпуности слажу или слажу да је уређај за аутентификацију бирача једноставан за употребу и да им је олакшао посао, 4 оператера (или 5 %) су неутрална, 1 % оператера се не слаже, док 1 % није одговорило на питање (Слика 12).
П1/4 Уређај за аутентификацију бирача убрзава процес у односу на традиционални/мануелни систем идентификације бирача	Од 32 анкетираних, позитивно су одговорила 24 лица (или 77.42 % испитаника) која се слажу или у потпуности слажу, неутрална су 2 лица (или 6 %), док се не слажу или никако не слажу 3 лица (или 9% испитаника) да уређај за аутентификацију бирача убрзава процес у односу на традиционални/мануелни систем идентификације бирача (Слика 4).	На питање „Уређај за аутентификацију бирача убрзава процес у односу на традиционални/мануелни систем идентификације бирача“ позитивно је одговорило 65 оператера (или 79 %) који се слажу или у потпуности слажу, неутрално је 10 оператера (или 12 %), док се не слаже 6 оператера или 8 % (Слика 13.)
П1/5 Апликација за унос и трансмисију резултата је једноставна за употребу и олакшала ми је посао	Од 32 испитаника, 13 лица (или 53 %) је одговорило да се у потпуности слажу или слажу да им је Апликација за унос и трансмисију резултата једноставна за употребу и да им је олакшала посао, 32 % испитаника (10 лица) је неутрално, 1 лице (или 3 %) се не слаже, док 4 лица нису одговорила на ово питање што износи 12 % (слика 5).	Од 88 испитаника, 66 оператера или 81 % је одговорило да се у потпуности слажу или слажу да им је апликација за унос и трансмисију резултата једноставна за употребу и да им је олакшала посао, 10 % испитаника (8 лица) је неутрално, 7 оператера (или 8 %) се не слаже, док 1 оператер није одговорио на ово питање што износи 1 % (слика 14.).
П1/6 Обука за оператере /ОИК-е/ предсједнике бирачких одбора како управљати уређајем је била оптимална/ одговарајућа	60 % испитаника или 19 лица је одговорило да се у потпуности слажу или слажу да је обука била оптимална/задовољавајућа, док је 16 % испитаника (5 лица) неутрално, 18 % (6 лица) се не слаже или никако не слаже, док је 6 % одговора остало непопуњено (Слика 6).	63 % испитаника или 52 оператера је одговорило да се у потпуности слажу или слажу да је обука била оптимална/задовољавајућа, док је 5 % испитаника (4 оператера) неутрално, 31 % (25 лица) се не слаже или никако не слаже, док 1 оператер није одговорио (Слика 15)
П1/7 Уређаји за аутентификацију бирача чине	85 % учесника (27 испитаника) одговорило да се	82 % оператера (67 испитаника) је одговорило да се

изборни процес транспарентнијим	у потпуности слаже или слаже да уређаји за аутентификацију бирача чине изборни процес транспарентнијим, док се 12 % испитаника (4 лица) не слаже или никако не слаже, те је један одговор остао непопуњен што чини 3 % (Слика 7).	у потпуности слажу или слажу да уређаји за аутентификацију бирача чине изборни процес транспарентнијим, с тим да је 15 % оператера (12 лица) неутрално, док се 1 % оператера (1 лице) не слаже, те је један одговор остао непопуњен што чини 1 % (Слика 16).
П1/8 У будућим изборима предност дајем употреби биометријског система аутентификације у односу на традиционално коришћење извода из ЦБС-а	Од 32 испитаника, 25 лица или 79 % лица је одговорило да се у потпуности слаже или слаже да би у будућим изборима предност дали употреби биометријског система аутентификације у односу на традиционално коришћење извода из ЦБС-а, 3 лица (или 9 % испитаника) су неутрална, док се 3 лица (или 9 %) никако не слажу, те је 1 одговор остао непопуњен (3 %), (Слика 8)	86 % оператера (70 лица) је одговорило да се слажу или у потпуности слажу, 10 % оператера (8 лица) је неутрално, док се 3 % испитаника (3 лица) никако не слаже с упитом (слика 17).
П1/9 Моје цјелокупно искуство коришћења уређаја за аутентификацију је задовољавајуће	27 испитаника (или 85 %) се у потпуности слаже или слаже да им је цјелокупно искуство коришћења уређаја за аутентификацију било задовољавајуће, 2 лица (6 %) су неутрална у одговору, 3 лица (9 %) се не слажу да им је искуство коришћења уређаја било задовољавајуће (Слика 9)	87 % оператера (71 лице) се у потпуности слаже или слаже да им је цјелокупно искуство коришћења уређаја за аутентификацију бирача било задовољавајуће, 10 % (8 лица) је неутрално, док се 3 % (3 лица) никако не слаже или не слаже да им је цјелокупно искуство коришћења уређаја за аутентификацију бирача било задовољавајуће (Слика 18)
П1/10 Наведите како је прошло отварање бирачког мјеста, да ли сте имали проблема, друга запажања	47 % испитаника (15 лица) је навело да је све протекло без проблема, 19 % испитаника (6 лица) је оставило непопуњен простор у анкети, 3 % испитаника је навело да су евидентирали неуспјешно читавање отиска прста код бирача старије животне доби, док је још 3 % испитаника осим евиденције о неуспјешном читавању отиска прста код бирача старије животне доби, указали на лошу организацију спровођења активности, додатних 3 % испитаника је указало само на лошу организацију активности, те је 3 % лица евидентирало кашњење чланова бирачког одбора (Слика 10)	80.45 % оператера (66 лица) је одговорило да је све протекло без проблема, 1 % (1 лице) је одговорило да је све протекло без проблема осим неуспјешног читавања прста код бирача старије животне доби, по 1 % је одговорило да је све прошло без проблема осим кратког рушења апликације за трансмисију, кашњења у отварању бирачког мјеста од пола часа, загушења тунела приликом отварања бирачког мјеста у трајању од 7 до 8 минута, немогућности логовања у апликацији (недостаје бекап налог), проблеми приликом коришћења уређаја за скенирање отиска прста, проблеми с апликацијом, проблеми с апликацијом за аутентификацију (баг), проблеми с радом апликације,

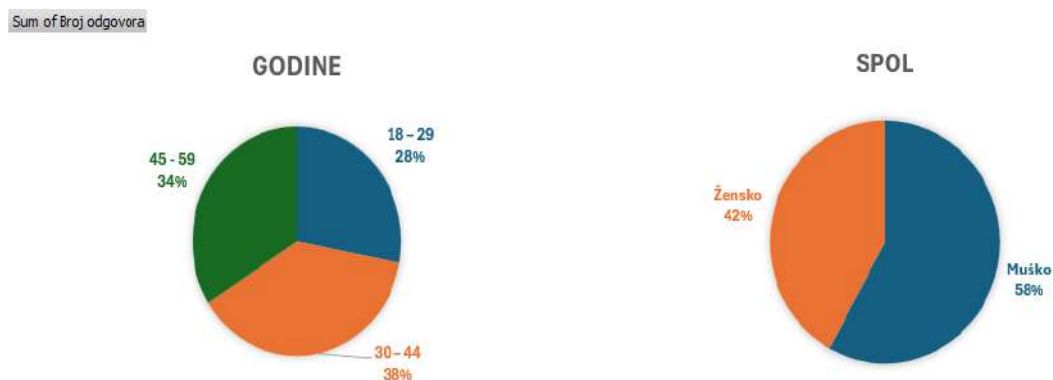
		(учестало блокирање), успорен рад апликације (Слика 19)
П1/11 Наведите да ли сте имали проблема у коришћењу уређаја и којих (описите)	19 % чланова ОИК-а и 19 % председника бирачких одбора је навело да нису имали проблема у коришћењу уређаја, по 3 % одговора се односе на неуспјешно читавање отиска прста код бирача старије животне доби, краткотрајног прекида приликом коришћења скенера, проблеме с неуспјешном идентификацијом, на нејасно дефинисане поједине ставке за уношење у уређају, као и у обрасцима, слабу интернет конекцију итд. (Табела 4)	34.15 % оператера (28 лица) је одговорило да је све протекло без проблема, 5.54 % оператера (7 лица) су навели проблем у неуспјешном читавању отиска прста код бирача старије животне доби, 3,66 % оператера (3 лица) су навела проблем неуспјешног читавања отиска прста код 50 % бирача старије животне доби, 2,44 % је навело неуспјешно читавање отиска прста код бирача старије животне доби као и проблем с бирачима с трајном личном картом, односно 2,44 % оператера је навело уопштено проблем неуспјешног читавања прста код неколико бирача. 2,44% оператера је навело проблем с повременим загушењем у синхронизацији са сервером, те по 1 % одговора се односи на проблем апликације и грешке у раду (не класифицира добро аутентифициране и неаутентифициране бираче у крајњем збиру, те избацује грешке при скенирању), апликација за идентификацију је повремено блокирала, губитак интернет конекције, програм није дозвољавао опцију да бирач није у могућности дати отисак прста, погрешно постављено вријеме на лаптопу због чега су након 12 часова побрисани сви дотадашњи извјештаји (апликација је реаговала као да је нови дан), проблем покривености сигнала бирачког мјеста, проблеми са скенером (престао радити), успорен рад апликације и неуспјешност читавања отиска прста код лица старије животне доби, загушење тунела за идентификацију бирача помоћу отиска прста итд. (Табела 7)
П1/12 Наведите како је прошао изборни процес на изборни дан	22 % чланова ОИК-а и 50 % председника бирачких одбора је одговорило да је изборни процес на изборни дан прошао у најбољем реду, 3 % чланова ОИК-а је исказало задовољство, те навели да	82.93 % оператера (68 лица) је одговорило да је изборни процес прошао у најбољем реду, 2,44 % оператера (2 лица) да је прошао без проблема, по 1 % оператера је навело да су задовољни уређајима (уређаји

	уређај убрзава изборни процес и чини га транспарентнијим, 3 % председника бирачких одбора је навело да је било проблема с члановима изборне комисије (лица старије животне доби која слабије виде и чују), те 3 % одговора којима се наводе покушаји убацивања гласачких листића од стране бирача, који су спријечени (Табела 5)	убрзавају изборни процес), али и да су незадовољни временском организацијом оператера, да су забиљежили појаву неуспјешног читавања отиска прста код бирача старије животне доби, евидентирани су проблеми с немогућношћу читавања личног документа, неуспјешног читавања отиска прста, као и застоје изборног процеса због сигнала (Табела 8)
П1/13 остале коментаре о коришћењу изборних технологија на изборни дан	9 % чланова ОИК-а исказује задовољство, 22 % председника бирачких одбора исказује задовољство коришћењем технологија, по 3 % одговора се односи на давање приједлога за додатном припремом и едукацијом особља, указује се на превише образаца за попуњавање због којих се појављују грешке, на неуспјешно читавање отиска прста код бирача старије животне доби, те по 3 % исказује незадовољство због тога што уређај успорава изборни процес, незадовољство због немогућности идентификовања бирача старије животне доби, због неуспјешног читавања отиска прста код бирача старије животне доби итд. (Табела 6)	24.39 % оператера (20 лица) је исказало задовољство (без додатних приједлога), 10.98 % оператера је исказало задовољство уз приједлог додатне припреме опреме и особља, приједлог за рјешење личних карти код старијих бирача, 6.76% оператера је навело приједлог везано за употребу мобилне мреже, за бољом организацијом и аутентификацијом бирача старије животне доби, за дораду апликације за унос и трансмисију резултата и исправку грешака у апликацији, за дораду апликације за унос, уз напомену не недостатак замјенског особља оператера, приједлог за побољшањем апликације и стабилности интернет везе, приједлог за укључивање што више општина и кантона ради релевантности података, 8.54 % оператера су навели проблеме с рачунарима, с апликацијом (успорава рад), са скенером бар-кода личних података који приликом скенирања приказује податке другог лица, те да скенирање отиска прста успорава ток гласања, навели су грешке у програму при уносу појединачних гласова, грешке у програму при уносу појединачних гласова (кандидати у оквиру политичког субјекта), док је 3.66 % оператера исказало незадовољство коришћењем изборних технологија (Табела 9)

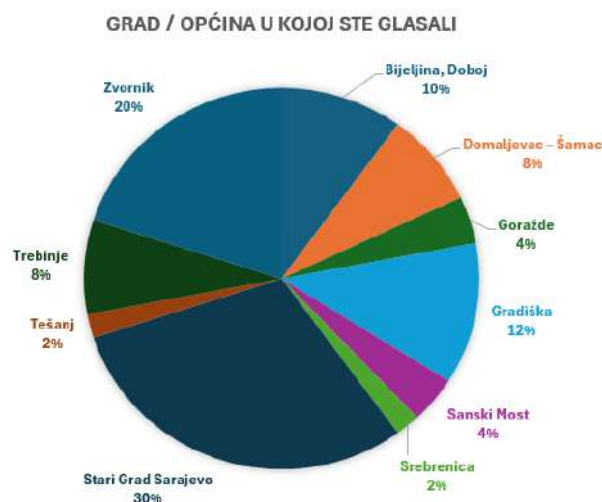
Резултати анкетног упитника – бирачи

86. Слиједи приказ резултата анкете о искуству бирача на бирачким мјестима гдје се спровео Пилот пројекат 1 – Аутентификација бирача и трансмисија резултата (Стари Град Сарајево, Домањевац-Шамац, Бијељина, Добој, Горажде, Градишка, Сански Мост, Сребреница, Тешањ, Требиње, Зворник), која је спроведена онлајн, путем објаве анкете на веб страници Централне изборне комисије БиХ.
87. У периоду од 14. 11. 2024. године до 20. 12. 2024. године, онлајн анкету је попунило 50 бирача. Слиједи приказ добне и родне структуре бирача који су попунили анкету – Слика 20:

Слика 20. Добна и родна структура испитаника

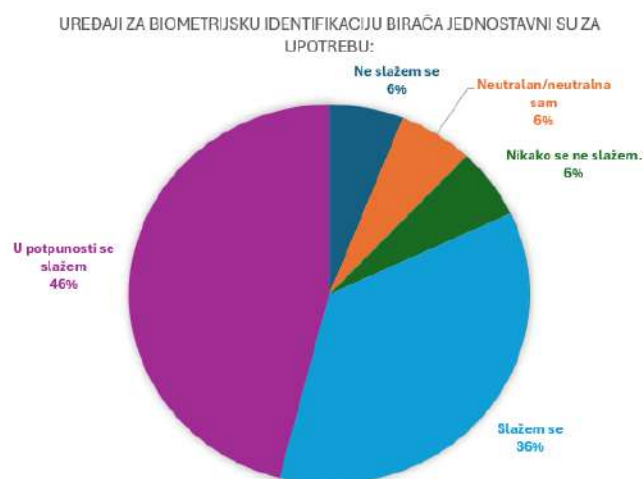
- На питање одабира града/општине у којој су испитаници гласали добијена је сљедећа структура одговора – Слика 21:

Слика 21. Град/општина у којој сте гласали

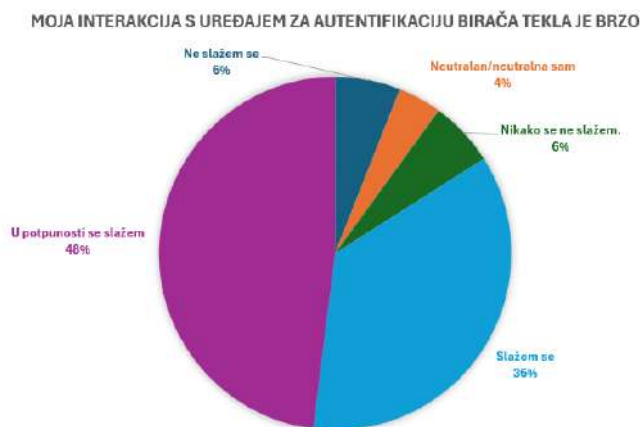
Анкету је попунило 15 бирача (30 %) који су гласали у Општини Стари Град Сарајево, 10 бирача из Зворника (20 %), 6 из Градишке (12 %), 5 из Бијељине и Добоја (10 %), 4 из Домањевац-Шамца (8 %), 4 из Требиња (8 %), 2 из Горажда (4 %), 2 из Санског Моста (4 %), 1 из Сребренице (2 %) и 1 из Тешња (1 %).

- На питање „Уређаји за биометријску идентификацију бирача једноставни су за употребу“ добијена је сљедећа структура одговора – Слика 22:

Слика 22. Уређаји за биометријску идентификацију бирача једноставни су за употребу

На питање „Моја интеракција с уређајем за аутентификацију бирача текла је брзо“ добијена је сљедећа структура одговора – Слика 23:

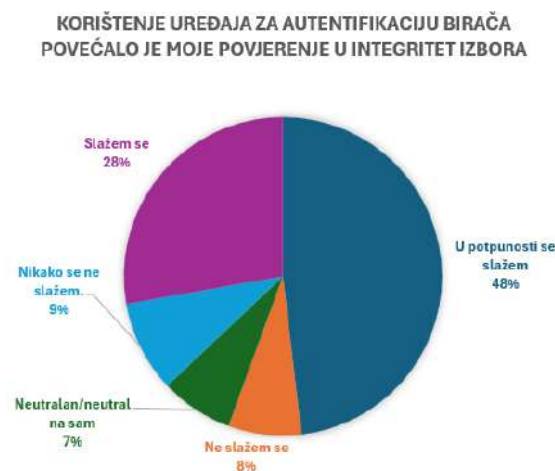
Слика 23. Моја интеракција с уређајем за аутентификацију бирача текла је брзо

- На питање „Уређај за аутентификацију бирача чини изборни процес транспарентнијим“ добијена је сљедећа структура одговора – Слика 24:

Слика 24. Уређај за аутентификацију бирача чини избори процес транспарентнијим

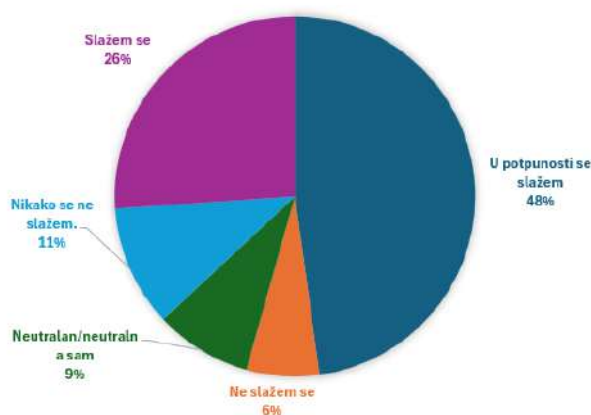
- На питање „Коришћење уређаја за аутентификацију бирача повећало је моје повјерење у интегритет избора“, добијена је сљедећа структура одговора – Слика 25:

Слика 25. Коришћење уређаја за аутентификацију бирача повећало је моје повјерење у интегритет избора

- На питање „У будућим изборима предност дајем употреби уређаја за аутентификацију бирача у односу на традиционално коришћење извода из ЦБС-а“, добијена је сљедећа структура одговора – Слика 26:

U BUDUĆIM IZBORIMA PREDNOST DAJEM UPOTREBI
UREĐAJA ZA AUTENTIFIKACIJU BIRAČA U ODNOSU NA
TRADICIONALNO KORIŠTENJE IZVODA IZ CBS

Слика 26. У будућим изборима предност дајем употреби уређаја за аутентификацију бирача у односу на традиционално коришћење извода из ЦБС-а

- На питање „Моје цјелокупно коришћење уређаја за аутентификацију бирача је задовољавајуће“ испитаници су дали сљедећу структуру одговора – Слика 27:

Слика 27. Моје цјелокупно искуство коришћења уређаја за аутентификацију бирача је задовољавајуће

- На упит „Наведите остале коментаре о коришћењу изборних технологија на изборни дан“, испитаници су дали сљедеће одговоре (Табела 10):

Табела 10. Наведите остале коментаре о коришћењу изборних технологија на изборни дан

Мојој баки није хтјео да очита отисак прста, чекала је 5 минута само на очитање а prije toga још 10 минута у реду. Мојој баки је 82 године.
Изборну технологију у потпуности подржавам. Мишљења сам да се што prije треба започне користити у Bosni и Hercegovini. Највећи разлог је избјећи злоупотребу воље гласача и саме злоупотребе чланова бирачких одбора који су намјенски постављени у исте од стране политичких субјеката.
Није проблем у изборним технологијама већ мало већ корупцији, какве год уређаје ставите куповине гласова ће бити а мора се наћи начин да се спријечи, да би избори били validни.
У потпуности задовољна цијелим начином provoђења Pilot пројекта.
Podаци успјешно унесени за Nacelnika као и за Опћинско вјеће.
Problema у коришћењу уређаја није било што stare личне карте нису пролазиле и старијим особама аутентификација није могла проћи оштећене jagodice.
Izlazni процес прошао у најбољем реду извјештаји слаи у 11.00 13.00 и 15.00 сати.
Po питању коментара о коришћењу изборне технологије грађани су задовољни, само се мора наћи рјешење за старија документа -личне карте.
Pad система у току гласања.
S obzirom да сам била predsjednik BO, нисам била довољно упучена у сам процес идентификације путем отиска прста. Оно што јесам запазила јесте да особе старије од 60 година нису могле бити идентификоване због великог оштећења jagodica прста, те су били заведени ручно.
Уређаји за очитавање отиска прста и скенирање бар кода особних докумената повећавају транспарентност изборног процеса, те олакшавају и убрзавају трансмисију података.
Избори су протекли у најбољем реду, пуно нам је помогао operater који је радио на pilot пројекту ,избори су ишли брже није било гуžве, све препоруке за pilot пројекат и у предстојећим изборима.

Резиме одговора анкетних упитника за бираче

ПИТАЊЕ	ОДГОВОР БИРАЧА
Уређаји за биометријску идентификацију бирача једноставни су за употребу	82 % бирача се у потпуности слаже или слаже да су уређаји за биометријску идентификацију једноставни за употребу, 6 % је неутрално, 12 % се не слаже или никако не слаже (слика 22)
Моја интеракција с уређајем за аутентификацију бирача текла је брзо	84 % бирача се у потпуности слаже или слаже да је њихова интеракција с уређајем за аутентификацију бирача текла брзо, 4 % је неутрално и 12 % бирача се никако не слаже или не слаже (слика 23)
Уређај за аутентификацију бирача чини изборни процес транспарентнијим	75 % бирача се у потпуности слаже или слаже да уређај за аутентификацију бирача чини изборни процес транспарентнијим, 8 % је неутрално, 17 % се никако не слаже или не слаже (слика 24)
У будућим изборима предност дајем употреби уређаја за аутентификацију бирача у односу на традиционално коришћење извода из ЦБС-а	74 % бирача се у потпуности слаже или слаже да ће у будућим изборима предност дати употреби уређаја за аутентификацију бирача у односу на традиционално коришћење извода из ЦБС-а. 9 % је неутрално, 17 % се никако не слаже или не слаже (слика 25)
Моје цијелокупно коришћење уређаја за аутентификацију бирача је задовољавајуће	76 % бирача се у потпуности слажу или слажу да им цијелокупно коришћење уређаја за аутентификацију бирача задовољавајуће, 12 % је неутрално, док се 12 % никако не слаже или не слаже (слика 26)
Наведите остале коментаре о коришћењу изборних технологија на изборни дан	Неки од коментара бирача су: да старијем лицу није успјело очитавање отиска прста, да се изборна технологија у потпуности подржава, да није проблем у изборним технологијама већ корупцији, и какви год уређаји да се употријебе куповине гласова ће бити чему се мора стати на крај, да су у потпуности задовољни коришћењем уређаја, да није било проблема у коришћењу уређаја осим са старим личним картама, као и с очитавањем отиска прста код старијих лица, да уређаји повећавају транспарентност, истакнута је помоћ оператера на бирачком мјесту итд. (Табела 8)

Пилот пројекат 2 - Оптички скенери и аутоматско пребројавање гласачких листића

1. Опште информације о пројекту

88. На дан одржавања Локалних избора у Босни и Херцеговини 6. 10. 2024. године Централна изборна комисија БиХ (ЦИК БиХ) је спровела Пилот пројекат 2 – “Оптички скенери и аутоматско пребројавање гласачких листића” који је подржан кроз пројекат USAID-а “Подршка изборном интегритету у Босни и Херцеговини” (у даљем тексту USAID SEI). За реализацију пилот пројекта USAID SEI је обезбиједила цца 1 милион USD, што је укључивало стручну подршку за организацију избора путем скенера, те идентификовање добављача, набавку скенера и пратеће опреме, развој софтвера и обуку изборне администрације. Пилот пројекат је укључивао USAID SEI тим од петеро људи, те техничког партнера за период од четири мјесеца.
89. **Циљ пилот пројекта 2** је допринијети директном и бржем преносу, као и обради резултата с бирачког мјеста, што може утицати на повећање повјерења грађана у изборни процес и спречавања манипулација изборних резултата.
90. Централна изборна комисија БиХ је Одлуком о дјелокругу примјене пилот пројекта Централне изборне комисије БиХ за Локалне изборе 2024. године⁹² и Одлуком о измјенама и допунама Одлуке о дјелокругу примјене пилот пројекта Централне изборне комисије БиХ за Локалне изборе 2024. године⁹³ **утврдила да ће на подручју 7 основних изборних јединица (Вогошћа, Тузла, Високо, Столац, Нови Град, Приједор и Мостар)** спровести Пилот пројекат 2 – “Оптички скенери и аутоматско пребројавање гласачких листића” што је подразумијевало поступак у којем се гласачки листићи убацују у гласачку кутију кроз оптички скенер који аутоматски пребројава резултате гласања, те омогућава директну трансмисију резултата. Аутоматски пребројани резултати гласања се након затварања бирачких мјеста електронски достављају Централној изборној комисији БиХ.
91. Пилот пројекат 2 – “Оптички скенери и аутоматско пребројавање гласачких листића” је спроведен на **145 бирачких мјеста**.⁹⁴
92. Пројекат USAID SEI је путем јавног позива за доставу понуда извршио избор добављача опреме и апликативних рјешења, обуку општинских/градских изборних комисија у општинама у којим је спроведен пилот пројекат, организацију тренинга

---

⁹² “Службени гласник БиХ”, број 31/24

⁹³ “Службени гласник БиХ”, број 57/24

⁹⁴ Одлука о одређивању бирачких мјеста за спровођење пилот пројекта за Локалне изборе 2024. године (“Службени гласник БиХ”, број 57/24)

за оператере опреме, обуку председника бирачких одбора за бирачка мјеста на којима се спроводио пилот пројекат и ЦИК-у БиХ пружио стручну и техничку подршку с обукама у вези увођења изборних технологија.

93. За Пилот пројекат 2 – “Оптички скенери и аутоматско пребројавање гласачких листића” именовано је **11 главних оператера и 145 оператера опреме**.⁹⁵
94. Овај извјештај је припремљен на основу информација садржаних у „Извјештају о постизборном прегледу – пилот пројекат скенери гласачких листића БиХ“ (USAID/Smartmatic, 26. 12. 2024. Верзија 3.1) и Извјештају USAID SEI пројекта „Оптички скенери с директном трансмисијом резултата“ – Научене лекције и акциони план (децембар 2024. године) који су достављени ЦИК-у БиХ.

2. Легислатива

95. Поред општих подзаконских аката који регулишу спровођење свих пилот пројеката на Локалним изборима 2024. године, за потребу спровођења пилот пројекта 2 – Оптички скенери и аутоматско пребројавање гласачких листића, ЦИК БиХ је донио следеће подзаконске акте:
- Правилник о спровођењу избора на бирачким мјестима у Босни и Херцеговини на којим се користе оптички скенери и врши директна трансмисија резултата за Локалне изборе 2024. године – Пилот пројекат 2.⁹⁶
  - Правилник о измјенама Правилника о спровођењу избора на бирачким мјестима у Босни и Херцеговини на којима се користе оптички скенери и врши директна трансмисија резултата за Локалне изборе 2024. године - Пилот пројекат 2.⁹⁷
  - Одлука о форми и садржају гласачког листића за све нивое власти непосредних избора за гласање на бирачким мјестима путем оптичког скенера и директном трансмисијом изборних резултата на Локалним изборима 2024. године.⁹⁸
  - Одлука о допуни Одлуке о форми и садржају гласачког листића за све нивое власти непосредних избора за гласање на бирачким мјестима путем оптичког скенера и директном трансмисијом изборних резултата на Локалним изборима 2024. године.⁹⁹
  - Упутство о начину контроле изгледа и садржаја гласачког листића за спровођење непосредних избора на бирачким мјестима за гласање путем

---

⁹⁵ Одлука о именовању главних оператера и оператера за инсталацију, провјеру, рад на опреми, рјешавање техничких проблема, деинсталацију и припрему опреме за спровођење пилот пројекта (број акта: 06-1-07-2323-1/24 од 27. 9. 2024. године) и Одлука о измјени и допуни одлуке о именовању главних оператера и оператера код спровођења пилот пројекта (73. сједница ЦИК БиХ од 2. 10. 2024.)

https://www.izbori.ba/Documents/izbori_2024/09/d30/odluka_o_imenovanju_operatera-bos.pdf

⁹⁶ „Службени гласник БиХ“ број 61/24

⁹⁷ „Службени гласник БиХ“ број 65/24

⁹⁸ Број акта: 05-1-02-2-1582- 1/24 од 16. 8. 2024. године

⁹⁹ Број акта: 05-1-02-2-1582-2/24 од 22. 8. 2024. године

оптичког скенера и директном трансмисијом изборних резултата за Локалне изборе 2024. године.¹⁰⁰

- Инструкција за изборне комисије основних изборних јединица у којима се спроводи пилот пројекат 2 „Оптички скенери и директна трансмисија резултата“.¹⁰¹
- Програм обуке изборне администрације за спровођење избора на бирачким мјестима у Босни и Херцеговини на којима се користе оптички скенери и врши директна трансмисија резултата за Локалне изборе 2024.

3. Локација спровођења Пилот пројекта 2 – Оптички скенери и аутоматско пребројавање гласачких листића

96. Пилот пројекат 2 – Оптички скенери и аутоматско пребројавање гласачких листића ће се реализовати на статистички и демографски релевантном узорку од 145 бирачких мјеста у 7 основних изборних јединица (Вогошћа, Тузла, Високо, Столац, Нови Град, Приједор и Мостар).¹⁰² Списак бирачких мјеста на којима је спроведен Пилот пројекат 2 је дат у прилогу овог поглавља.

4. Евалуација и резултати Пилот пројекта 2

97. Након изборног дана и завршетка пилот пројекта извршена је ревизија (преглед) резултата чији циљ је био процијенити тачност и ефикасност електронског скенирања гласачких листића и процеса преноса резултата, укључујући упоређивање резултата електронских бирачких мјеста с резултатима добијеним ручним бројањем, као и рад скенера гласачких листића током изборног дана.
98. Сам процес је укључивао детаљно упоређивање резултата са свих пилот бирачких мјеста између резултата добијених аутоматским бројањем с резултатима добијеним ручним бројањем. Прикупљање података обухватало је безбједан пренос електронских резултата са скенера гласачких листића у систем управљања резултатима RMS, (који је развио добављач скенера и касније предао ЦИК-у БиХ), као и резултата добијених ручним бројањем у ЈИИС апликацију ЦИК БиХ. Кључни артефакти, као што су CSV датотеке¹⁰³ оба система и слике гласачких листића, подржали су детаљно упоређивање и рјешавање неслагања.

---

¹⁰⁰ Акт број: 05-1-02-2-1870/24 од 29. 8. 2024. године

¹⁰¹ Инструкција за изборне комисије основних изборних јединица у којима се спроводи пилот пројекат 2 „Оптички скенери и директна трансмисија резултата“ разматрана на колегију ЦИК-а БиХ 17. 9. 2024. године

¹⁰² Одлука о дјелокругу примјене пилот пројекта Централне изборне комисије БиХ за Локалне изборе 2024. године, Одлука о измјенама и допунама Одлуке о дјелокругу примјене пилот пројекта Централне изборне комисије БиХ за Локалне изборе 2024. године

¹⁰³ CSV датотеке имају одређени формат који омогућује спремање података у таблично структурисаном формату

Прикупљање података

99. **Електронски/аутоматизовани резултати** су прикупљени тако да је систем/софтвер аутоматски пребројао гласове са скенираних листића који су директно пренесени са скенера гласачких листића на систем управљања резултатима тј. на RMS сервер након затварања бирачких мјеста (резултати као и скенирани листићи су додатно пренесени на главни сервер на меморијским картицама на сваком скенеру) Прије самог дешифровања и обраде резултата RMS сервер је потврдио аутентичност долазећег преноса. Када је RMS примио резултате са свих бирачких мјеста, извјештаји с иницијално прикупљеним подацима су генерисани у утврђену CSV датотеку.
100. **Резултати добијени ручним бројањем** су прикупљени директно од овлашћеног особља ЦИК БиХ из ЈИИС апликације и достављени у CSV датотекама према договореним спецификацијама.

Пренос резултата

101. Од 145 скенера на терену, само њих 143 је могло пренијети резултате, јер се на два бирачка мјеста прешло на традиционално гласање. **Свих 143 скенера пренијело је резултате на RMS који се налазио у ЦИК-у БиХ.**
102. Током преноса резултата уочено је сљедеће:
- Било је поновних покушаја преноса резултата, а у неким случајевима је било потребно рестартовати (поново покренути) скенере како би пренос био успјешан. Сам рестарт омогућава скенеру да ажурира систем приликом поновног покушаја спајања на мрежу. Број поновних покушаја преноса резултата се не може одредити због тога што ова информација није дио записа и јер се шифровање преносног пакета дешава прије самог преноса.
  - Било је случајева гдје је замјена USB модема с бирачког мјеста које је успјешно извршило пренос, урађена као дио техничке изолације како би се одредио узрок потешкоћа у преносу резултата. USB модем је, такође, био саставни дио комплета за непредвиђене ситуације за случај да се приликом рјешавања проблема утврди да USB модем не ради како треба.
  - Неки скенери нису успјели извршити пренос резултата на бирачком мјесту због недостатка времена, али су то успјешно извршили у ОИК/ГИК-у.

Вријеме гласања

103. На основу прикупљених информација и записа из уређаја спроведена је детаљна анализа процеса за добијање и снимање гласова коришћењем скенера.
104. Процес „гласања“ коришћењем скенера гласачких листића спроведен је кроз сљедеће кораке:
- **Иницијализација скенирања:** Скенер активира ролер и снима слику гласачког листића.

- **Валидација снимљене слике:** Када је слика снимљена, систем верификује да ли је гласачки листић важећи за бирачко мјесто и да није мијењан или поништен.
  - **Детекција ознаке:** Систем почиње тражити ознаке на гласачком листићу како би тачно одредио намјеру бирача да глас да означеном кандидату или политичком субјекту.
  - **Отпуштање и похрана:** На крају скенер испушта гласачки листић у гласачку кутију и информише гласача да је његов/њен глас успјешно забиљежен.
105. Сваки од ових процеса може се нагледати и пратити кроз записе скенера, који нам помажу да одредимо просјечно вријеме потребно систему да обради гласачки листић. Ово просјечно вријеме фокусира се само на процес онда када је гласачки листић добијен и правилно похрањен у гласачку кутију, без узимања у обзир случајева када је гласачки листић враћен или вријеме између убацивања оба гласачка листића.
106. Како би се одржала тајност гласа, записи скенера не праве разлику између различитих дужина или врсти изборних утрка које се обрађују, јер записивање таквих информација би потенцијално угрозило повјерљивост.
107. Добављач је забиљежио да **скенирање листића у просјеку траје 15 секунди** (14,98 с), па **до 19 секунди** (18,71 с) у неким општинама/градовима. Ово је посебно битно јер „скенер не зна“ да ли је листић којег обрађује дужи или краћи. Из овога разлога се рачуна просјечно вријеме. Коалиција Под Лупом је забиљежила да је потребно између 40 и 45 секунди за скенирање највећег гласачког листића, што указује на дуже скенирање од оног које је утврдио добављач, али још увијек оптимално за локалне изборе на којима су се скенирала само два гласачка листића и одзив је био релативно низак.
108. Просјечно вријеме које је установио добављач, па и оно које су забиљежили посматрачи присутни на већини пилот бирачких мјеста, показује досљедан тренд обраде, што указује на стабилан рад током цијелог изборног периода.

Процес упоређивања резултата и налази прегледа/ревизије

109. Иако није било разлике и потребе за поређењем резултата, на одређеном броју бирачких мјеста, је урађен процес упоређивања електронских резултата и резултата ручног бројања у сврху тренинга поређења имица (слике) и резултата бројања како би се оцијенила тачност и упоредио рад оба механизма у овом пилот пројекту.
110. Упоређивање резултата добијених електронским и ручним бројањем је извршено на узорку двије основне изборне јединице **Мостар и Нови Град**.
111. Процес упоређивања резултата добијених електронским и ручним бројањем почео је 14. 10. 2024. године у Главном центру за бројање у Сарајеву. Сам процес упоређивања дефинисан је чланом 49. Правилника о спровођењу избора на

бирачким мјестима у Босни Херцеговини на којима се користе оптички скенери и врши директна трансмисија резултата за Локалне изборе 2024. године – Пилот пројекат 2¹⁰⁴. Како је процес био дефинисан у смислу општих описа, сљедећи корак је био проширена процедура која укључује интеграцију са стварним улазним и излазним подацима, те времену извршења.

112. Током процеса ревизије упоређивања резултата идентификовани су случајеви минималних (испод 2 % на мањем броју бирачких мјеста)¹⁰⁵ одступања и, осим за Мостар и Нови Град, анализирао их је УСАИД СЕИ тим и прослиједио овлашћеном тиму ЦИК-а БиХ на верификацију.

Одступања су се десила из неколико разлога:

- Људска погрешка током ручног бројања, код сабирања и одузимања гласова.
- Ситуација када су бирачи нпр. прецртавали листе на гласачким листићима и ако је линија укрштања пролазила кроз квадратић скенер је једном или више кандидата дао глас (у зависности од дужине или положаја линија укрштања или ситуација када су бирачи гласали на начин да нису ознаку унијели у квадратић испред назива политичког субјекта или имена кандидата, него су на примјер заокружили или подвукли назив политичког субјекта или кандидата.

113. **Скенери гласачких листића нису показали проблеме с тачношћу током свих симулација и активности.** Ипак, у неким случајевима гдје се намјера бирача сматра важећом по закону, скенери је нису могли препознати (нпр. као што је случај гдје су бирачи заокружили или подвукли назив политичког субјекта или кандидата).

Одступања и рјешења

114. Није било случајева значајне разлике између електронског и ручног бројања. Иако је велики број бирачких мјеста показао мање разлике по упоређивању резултата, те разлике нису биле значајне и повезане су с људском погрешком и дјеловањем, а не техничким проблемима са скенерима. Како електронски резултати подржавају тачност програмског израчунавања и непромјениве доказе који се могу валидирати, они могу послужити као поуздан извор за анализу.
115. У наставку је дат преглед/сажетац бирачких мјеста с разликама у било којој од три категорије: 1. укупан број гласачких листића, 2. укупан број неважећих гласачких листића и 3. укупан број важећих гласачких листића.

---

¹⁰⁴ https://www.izbori.ba/Documents/izbori_2024/09/P_1870-bos.pdf

¹⁰⁵ [Линк за табелу с детаљима електронски извршеног упоређивања](#)

Табела 11. Преглед бирачких мјеста гдје су се појавиле разлике између електронског и ручног бројања по категоријама

Локација	Више од 10 гласова	Мање од 9 гласова	Мање од 3 гласа	Без разлике	Укупно случајева
Мостар - Изборна јединица 1 (Сјевер)				1	1
Мостар - Изборна јединица 2 (Стари град)		2			2
Мостар - Изборна јединица 3 (Југоисток)			1		1
Мостар - Изборна јединица 4 (Југ)	1				1
Мостар - Изборна јединица 5 (Југозапад)	3				3
Мостар - Изборна јединица 6 (Запад)				1	1
Нови Град	2	5	4		11
Приједор	1	7	10	7	25
Столац	1	1	5	2	9
Тузла	7	6	10	7	30
Високо	1	6	1	3	11
Вогошћа	6	14	15	13	48
УКУПНО	22	41	46	34	143

116. У свим случајевима и након процеса упоређивања, резултати добијени ручним бројањем су се сматрали званичним, чак и у случајевима да је било мањих одступања у поређењу с електронским резултатима.

Ревизија рада/перформанси система

Пријављени проблеми током изборних активности

117. Дан прије избора, 5. 10. 2024. године, општинске/градске изборне комисије (ОИК/ГИК) су доставиле и инсталирале скенере гласачких листића на одговарајућим локацијама. Током овог дана урађена је дијагностика компоненти скенера како би се утврдило да функционишу.
118. Током 5. 10. 2024. и на дан избора 6. 10. 2024. године, добављач опреме је пружао техничку подршку оператерима на терену.
119. У периоду 5. - 6. 10. 2024. године, запримљено је укупно 14 захтјева везаних за рад скенера гласачких листића.

Неки од проблема су:

- 4 проузрокована људском погрешком:
  - Чланови бирачког одбора ставили отисак штамбиља на погрешно мјесто (2 бирачка мјеста – Високо и Приједор)
  - Добављач опреме конфигурисао скенер за погрешно бирачко мјесто (1 бирачко мјесто – Вогошћа)
  - Чланови нису закључили гласање након тестирања опреме (1)
- 3 проузрокована оштећеним SD картицама, (Високо и Вогошћа)

- 3 проузрокована заглављивањем гласачког листића, (Тузла)
- 1 скенер се требао очистити, (Тузла)
- 1 скенер се није могао покренути унаточ замјени SD картице два пута.
Претпоставка је да је утор за SD картицу у скенеру оштећен што је спријечило правилно читавање SD картица (Вогошћа).
- 2 због погрешног времена и датума. Могуће је да се у овом случају олабавила CMOS батерија током транспорта скенера (Нови Град и Вогошћа).

Скенири гласачких листића

120. Од укупно 14 пријављених проблема и 145 распоређених скенера, само један проблем (оштећен утор за SD картицу) може се приписати квару хардвера (стопа квара од 0,68 %) гдје је било потребно замијенити скенер. У овом случају, бирачко мјесто у Тузли с оштећеном SD картицом је прешло на традиционално гласање. Предсједник Градске изборне комисије (ГИК) је одлучио да неће чекати на резервни скенер, јер се ствара гужва, а није било особља које би могло отићи по резервни скенер. У оваквим случајевима доступност резервних скенера постаје веома битна.
121. Поред напријед наведеног случаја, још један скенер у Тузли није коришћен и предсједник ГИК-а је одлучио прећи на традиционални/ручни начин гласања, јер скенер није препознавао гласачке листиће. Након анализе је утврђено да је члан бирачког одбора отисак штамбиља стављао на погрешно мјесто, изван простора скенирања, на дно странице, што се подудара с ознакама времена и спречава скенер да препозна гласачки листић. Самим тим, ово је био људски фактор, односно проблем у обуци (јер је лице стављало штамбиљ на криво мјесто), а не квар хардвера.

Безбједне дигиталне (SD) картице

122. Током саме изборне активности пријављена су само **три случаја неисправности SD картица**, два прије дана избора и један на дан избора, што од 145 распоређених уређаја представља 2.06 % локација за електронско гласање.
123. Иако је уобичајени рок трајања SD картице 10 година, постоје фактори који могу умањити њене перформансе и/или изазвати привремене грешке. На дужину и квалитету животног рока углавном утичу различити фактори као што је квалитета, циклус снимања података (типично 100к), околице (температура, влажност, прашина, итд.), те руковање. Искуствено, већина оштећења SD картица је резултат:
- Погрешног постављања SD картица у портове и/или њихово помјерање због транспорта уређаја.
  - Оштећења једне од SD меморијских картица, вјероватно повезано са статичким електрицитетом, хардверским кваром, флукуацијама струје и/или околишним условима.

Ниједна од SD картица замијењених у суботу, 5. 10. 2024. године није претрпјела трајна оштећења, јер су могле поново да се читају и формирају. С обзиром на то, хипотеза о оштећењу података и погрешном постављању картица представља највјероватније разлоге за квар.

Први корак када дође до квара SD картице је да се изврши редовна замјена картице. Ово се ради коришћењем празне резервне SD картице, која је дио комплета за непредвиђене ситуације који се дистрибуишу на терену. У неким случајевима, у зависности од околности и прикладности, може се извршити опоравак с пуном мастер SD картицом. Ова процедура мора бити предмет одобрења и мора је спровести овлашћено особље. Током пилот пројекта, све замјене SD картица је обављало техничко особље добављача опреме (који су, нажалост, били странци и на недовољно локација, те је потребно ажурирати процедуру како би се благовремено могле замијенити SD картице), које је користило поступак с пуним мастер SD картицама које су носили са собом, како не би потрошили редовне празне SD картице из сетова за непредвиђене ситуације, узимајући у обзир да гласачки листићи нису били убачени.¹⁰⁶ Додатно, на изборни дан мастер SD картице су додијелене локалним аналитичарима/тренерима добављача, по једна у свакој пилот општини, у случају потребе за замјеном.

Остало

124. Дан прије избора и на сам дан избора пријављени су неки оперативни проблеми, али у мањем обиму. Неки од случајева су се односили на погрешно коришћење скенера од стране оператера и бирача или околишне услове (као на примјер неомогућавање гласања, гласачки листићи нису уметнути правилно, папир се заглављивао). У неким другим случајевима, као што су грешке са SD картицама и неуспјели покушаји преноса података, редовна процедура за рјешавање ових проблема у различитим фазама је обухватала поновно покретање уређаја. Ово је редован механизам који обезбјеђује да хардвер и софтвер буду присиљени на поновно покретање, чиме се смањује вјероватноћа појаве упорно присутних проблема са загушеним процесима и/или хардвером.

Коришћење крпице за чишћење

125. Што се тиче употребе крпица за чишћење, очекује се да неки уређаји могу наићи на проблеме при читавању јер лећа скенера није очишћена. Ове ситуације се не могу 100 % контролисати, јер неки бирачи могу користити различите оловке за означавање које се не суше довољно брзо или остављају остатке који прљају скенер. Такође, фактори из околине (прашњава околина, значајна изложеност влази) и други инциденти (убацивање запрањаних гласачких листића, залијеplени листићи, проливена течност, итд.) могу довести до сличних ситуација. Чак и редовно хабање приликом чега се умеће велики број гласачких листића доводи до

---

¹⁰⁶ Битно је напоменути да је опоравак с пуном мастер SD картицом осјетљив механизам за непредвиђене ситуације, које мора урадити не само квалификовано, него и овлашћено особље у складу с околностима. Једном када процјена околности то дозволи и када је прибављено одговарајуће овлашћење, овај поступак се лако може користити за опоравак и изладу непокреног примјера такве конфигурације локације.

запрљања/блокирања леће скенера честицама папира, иако се ово ријетко дешава и зависи од врсте папира, околинским условима и броју обрађених гласачких листића.

Прекомјерно загријавање

126. Иако су неке од општинских и градских изборних комисија на конференцији о наученим лекцијама навеле прекомјерно загријавање у мањем броју скенера смјештених у истој згради, техничко особље за подршку није запримило такве пријаве. Скенери гласачких листића су електронска опрема која је дизајнирана да континуирано ради током дана избора, тако да је природна појава релативно високе температуре на задњем дијелу опреме. Када се користе у многим различитим условима у којима су распоређени и тестирани, ови уређаји се могу безбједно користити током дужих периода, те стално скенирати током времена потребног за уобичајени изборни дан.
127. Као одговор на потенцијални проблем прекомјерног загријавања, спроведен је детаљан тест. Укупно 20 скенера гласачких листића радило је у континуитету и скенирало тестне гласачке листиће од 30 инчи при највећој могућој брзини. На крају теста скенирано је 1.200 гласачких листића током 12 часова рада. Тест је урађен у затвореном окружењу на 25 степени Целзијуса и уз влажност зрака од 50%. Нити у једном случају није дошло до прегријавања скенера, нити квара на софтверу/хардверу.
128. **Иако у тесту није било проблема, забиљежени су случајеви прегријавања.** Међутим, према пријављеним инцидентима нема доказа о значајним проблемима због прегријавања, нити већем обиму појаве ових проблема.

Враћени гласачки листићи

129. Скенери гласачких листића дизајнирани су с низом техничких захтјева како би се обезбиједило да се само важећи гласачки листићи прихвате за бројање. На овај начин се штити прецизно бројање и из истог разлога скенер враћа сваки гласачки листић за који није недвосмислено потврђено да је важећи.
130. Током пилот пројекта гласачима су враћени неки гласачки листићи када скенер није могао недвосмислено утврдити да је листић важећи. Ови су случајеви детаљно анализирани кроз записе (logs) скенера и резултати анализе су представљени у наставку.
131. Главни закључци из анализе записа су сљедећи: обука о правилном начину коришћења фасцикле за заштиту тајности гласања, посебно у случају дужих гласачких листића који су коришћени на пилот пројекту, мора бити већа, а можда је потребно размислити и о дужој фасцикли за заштиту тајности гласања или о некој варијацији на исту. Као што је то био случај приликом коришћења фасцикле у другим дијеловима свијета, тако се и током овог пилот пројекта фасцикла показала адекватном за заштиту приватности гласача, док је истовремено обезбиједила правилно убацивање гласачког листића у скенер од стране грађана. Међутим, сами услови овог пилот пројекта, посебно дужина гласачког листића,

представљали су изазов за неке гласаче. Иако ово није изненађујуће за пилот пројекат, потребно је додатно прилагођавање за будућност.

132. Преглед и верификација записа скенера су показали да је током изборног дана било укупно 94.665 покушаја скенирања гласачког листића. Од овог броја 14.020 (14,81 %) покушаја идентификовано је као неуспјешно из сљедећих разлога: 8.430 (8,91 %) због неправилног убацивања гласачког листића (фасцикле); 4.588 (4,85 %) због неправилног поравнања; 573 (0,61 %) због заглављивања папира и 429 (0,45 %) покушаја због тога што су гласачки листићи били неважећи.

Табела 12. Преглед броја/процента неуспјешног скенирања гласачких листића

Врста	Појава	Проценат
Неправилно убацивање гласачког листића (фасцикла)	8,430	8,91 %
Неправилно поравнање	4,588	4,85 %
Заглављивање папира	573	0,61 %
Неважећи гласачки листићи	429	0,45 %

133. Иако запис скенера даје детаљан преглед рада и перформанси скенера током изборног дана, то нужно није довољно да се, на примјер, направи разлика између неправилног убацивања због тога што је и фасцикла за заштиту тајности стављена у скенер, или неправилног убацивања због тога што гласач није пустио гласачки листић када га је скенер покушао скенирати. То је разлог зашто, у неким случајевима није могуће дати недвосмислен разлог зашто се нешто од овога десило.

134. **Неправилно убацивање гласачког листића (фасцикла за заштиту тајности гласања)** – Када год се гласачки листић убаци у скенер, или се открије неочекивано физичко стање, скенер од гласача тражи да проба поново убацити гласачки листић (читав поступак уобичајено траје мање од 5 секунди). С тим у вези, током пилот пројекта је у записима наведено да је 8.430 покушаја убацивања гласачког листића у скенер (8,91 % свих покушаја) морало бити поновљено због:

- Убацивање гласачког листића у скенер заједно с фасциклом за заштиту тајности гласања.
- Гласачи су тако чврсто држали фасциклу да скенер није могао преузети гласачки листић.

С обзиром на то, веома је важно напоменути да нигдје није евидентирано да бирач у коначници није могао успјешно поново убацити гласачки листић у скенер и дати свој глас након што је првобитно гласачки листић враћен због неправилног убацивања. Процјењује се да је враћање гласачких листића само утицало на трајање гласања, које је продужено за неколико секунди, у просјеку. Ова ситуација се дешавала и када је гласач убацио други гласачки листић у скенер, док први још увијек није био обрађен.

135. **Неправилно поравнање** – Неправилно поравнање се детектује када год се гласачки листић правилно чита, али је слика некако искривљена, те постоји ризик да неће бити могуће недвосмислено утврдити ваљаност гласачког листића.

Ово се дешава када се:

- Гласачки листић „укриво“ скенира под углом, вјероватно због недостатака у штампању. Неки штампарски недостаци можда нису очигледни, али ако постоје могу утјецати на правилно препознавање скениране слике. Неке од неправилности које можемо навести су уске маргине, искривљена штампа, штампа није центрирана, гласачки листићи с мрљама, неправилно резање, погрешна величина.
- Постоји мања опструкција у скенирању која у потпуности заустави или спријечи процес уноса.
- Погрешно коришћење фасцикле за заштиту тајности гласања.

У овим случајевима није могуће недвосмислено утврдити да ли је гласачки листић важећи, а према захтјевима дизајна скенер је програмиран да одбије такав листић. **Током пилот пројекта ово је примијећено у записима за 4,85 % покушаја убацивања (4.588 пута).** У овом случају не постоји евиденција да бирач у коначници није могао дати свој глас због овога.

136. **Заглављивање папира** – У записима је евидентирано **573** случаја заглављивања папира, што је **0,61%** свих покушаја убацивања у гласачку кутију према узетим записима. Међутим, не постоји евиденција случаја да гласачи нису могли искористити своје право гласа нити да њихов глас није пребројан. Узрок заглављивања папира у скенеру је велика количина папира у гласачкој кутији која спречава да нови гласачки листићи слободно упадну у кутију. Иако се ово не може у потпуности потврдити из записа (logs), дужина гласачких листића је и према искуству пројектног тима разлог пренатрпаности гласачке кутије на дан избора, али и током тестова који су спроведени прије избора. Због тога се вјерује да је ово главни разлог за ову појаву.

137. **Неважећи гласачки листићи** – Ова ситуација се може десити када скенер не може прочитати QR код гласачког листића. То се јавља у случајевима када је QR код оштећен, лоше одштампан, искривљен или ако се у његовој близини стави отисак штампила или нека ознака, што га чиним нечитљивим. Препорука у оваквим случајевима је да се гласачки листић поново скенира или замјени за листићем који је правилно штампан како би се процес завршио.

Неки од узрока су били и радни услови леће скенера, али ово би утицало на читање свих врста гласачких листића. Када је лећа прљава, због сталног коришћења; коришћења различите врсте оловке, присуства страних твари на гласачком листићу (љепило, селотејп, блато, итд.) уређај највјероватније неће моћи препознати безбједносне елементе и елементе за идентификацију на гласачком листићу и аутоматски ће га одбацити. На овај начин избјегава било какво криво тумачење података/неправилну обраду података.

Још један од могућих разлога је стављање отиска штампила или ознаке преблизу ознакама за вријеме на гласачком листићу, што доводи до тога да скенер погрешно чита или одбије гласачки листић. **Током пилота утврђено је 429 (0,45 %)**

покушаја убацавања гласачких листића у скенер који су на крају одбачени јер су били неважећи.

Особље ангажовано на пилот пројекту

138. За потребе рада на бирачким мјестима и спровођења пилот пројекта 2, Централна изборна комисија БиХ је расписала **Јавни позив за избор главних оператора и оператора за спровођење “Пилот пројекта – за Локалне изборе 2024. године”**¹⁰⁷. Дана 27. 9. 2024. године ЦИК БиХ је донио Одлуку о именовању главних оператора и оператора за инсталацију, провјеру, рад на опреми, рјешавање техничких проблема, деинсталацију и припрему опреме за спровођење пилот пројекта.¹⁰⁸ За Пилот пројекат 2 – Оптички скенери и аутоматско пребројавање гласачких листића именовано је 11 главних оператора и 145 оператора.
139. Оператери су били задужени за инсталацију, провјеру, рада на опреми, рјешавање техничких проблема, деинсталацију и припрему опреме за поврат док је главни оператор координисао рад оператора на нивоу основне изборне јединице, те учествовао у рјешавању комплексних техничких проблема у раду изборних технологија на бирачком мјесту. Избор, именовање и плаћање оператора је извршено од стране Централне изборне комисије БиХ.
140. Тренинг оператора је одржан према сљедећем распореду: 27. 9. 2024. године (Приједор); 30. 9. (Нови Град, Столац, Мостар), 2. 10. (Тузла, Високо) и 3. 10. 2024. године (Вогошћа).
141. Такође, представници добављача опреме су 12. 9. 2024. године одржали обуку за 5 оператора ЦИК БиХ који су били задужени за процес упоређивања електронских и ручних резултата, како би се оспособили за рад на радним станицама.
142. Тренинзи изборних комисија основних изборних јединица Нови Град, Приједор, Тузла, Високо, Вогошћа, Столац и Мостар су одржани у периоду од 16. - 19. 9. 2024. године, а тренинг председника и замјеника председника бирачких одбора: Нови Град, Приједор, Тузла, Високо, Вогошћа, Столац и Мостар у периоду од 26. 9. - 2. 10. 2024. године.
143. Надаље, техничку подршку изборним комисијама и бирачким одборима пружали су директно чланови тима USAID SEI које је спровео Democracy International у партнерству с добављачем, у склопу пројекта, што је укључивало четири међународна стручњака за скенере, четири локална тренера/техничка стручњака и петочлани стручни и технички тим изборних стручњака USAID SEI пројекта, који су били распоређени по свих седам општина и пружили стручну и техничку подршку с обуком, технологијом (замјеном SD картица, скенера, итд.) посебно на дан одржавања Локалних избора.

---

¹⁰⁷ https://www.izbori.ba/Documents/2024/08/javni_poziv_operateri_p_2024-bos.pdf?v=1

¹⁰⁸ 71. сједница од 27. 9. 2024. године, број акта: 06-1-07-2323-1/24 од 7. 9. 2024. године

Конференција „Оптички скенери с директном трансмисијом резултата – Искуства и лекције с Локалних избора у БиХ“

144. Од 18. – 19. новембра 2024. године на Јахорини у организацији USAID SEI, одржана је дводневна конференција с представницима изборних комисија из седам пилот градова/општина и учешће Централне изборне комисије БиХ. Овај сусрет омогућио је представницима комисија да директно подијеле своја искуства у припреми и имплементацији избора уз коришћење скенера, износећи позитивне аспекте, односно оно што је функционисало, те изазове на које су наишли током спровођења, као и приједлоге и потенцијална рјешења за наредне изборе.
145. Свих седам изборних комисија су презентовале успјешне праксе у примјени скенера као и кључне проблеме, укључујући повратне информације бирача, те су предложена рјешења која би могла побољшати изборни процес.
146. Међу позитивним аспектима, свих седам изборних комисија је навело сарадњу на спровођењу пилота с USAID SEI пројектом, добављачем опреме и ЦИК-ом БиХ, као и подршку политичких субјеката и бирача указујући на ентузијазам у вези нових технологија и изборних искустава, материјала попут приручника и правилника, те уопштено успјешног изборног дана, када, без обзира на неколико потешкоћа, није било већих проблема с новим технологијама.
147. Међу највећим изазовима, комисије наводе кратке рокове за припрему пилот пројекта, неблаговремено именовање предсједника и оператера, кратко вријеме за обуку, логистику, тајност гласања и заштитне фасцикле, те неколико техничких проблема са скенерима, који су изазвали забринутост и мање редове на неким бирачким мјестима док нису ријешени.
148. Од препорука, осим више времена за организацију избора, обуку, транспорт као и остале аспекте припреме избора, комисије препоручују проширење коришћења скенера, ажурирање технологије, повећање капацитета тј. броја скенера као и људских ресурса који су потребни на свим нивоима.

*Конференција
„Оптички скенери с
директном
трансмисијом
резултата –
Искуства и лекције с
Локалних избора у БиХ*

Анкете

Анкете за чланове општинских/градских изборних комисија, председнике бирачких одбора и оператере

149. По окончању спровођења Пилот пројекта 2 – Оптички скенери и аутоматско пребројавање гласачких листића, ЦИК БИХ је спровео анкете за изборну администрацију (чланове ОИК/ГИК Вогошћа, Високо, Тузла, Мостар, Столац, Приједор, Нови Град, председници бирачких одбора¹⁰⁹, оператери на уређају оптички скенер и бираче који су гласали на бирачким мјестима гдје се спроводио овај пилот пројекат.
150. Циљ спровођења анкете је био прикупљање информација о искуству корисника, изазовима с којима су се сусрели током изборног процеса, те задовољству испитаника цјелокупним процесом.
151. На анкетна питања је одговорило 26 чланова ОИК-а/ГИК-а, 21 председник бирачког одбора, 71 оператер и 38 бирача.
152. Анкету за оператере је попунио 71 оператер, од чега је 7 лица било ангажовано у Мостару, 6 у Новом Граду (Република Српска), 19 у Приједору, 7 у Стоцу, 16 у Тузли и 8 у Вогошћи.

Резиме одговора је приказан у табели у наставку.

---

¹⁰⁹ Умјесто појединих председника анкету су попунили замјеници председника бирачког одбора, али су одговори сврстани у категорију „Председник бирачког одбора“

Табела 13. Резиме одговора на анкетна питања

Питање:	Чланови ОИК-а и предсједници бирачког одбора	Оператери
П2/3 Уређај за скенирање и аутоматско пребројавање гласачких листића је једноставан за употребу и олакшао ми је посао	Од 76 анкетираних, 61 лице или 81 % се у потпуности слаже или слаже да је скенирање и аутоматско пребројавање гласачких листића једноставно за употребу и олакшало им је посао , неутрално је 10 лица или 13 % испитаника	86 % (или 61) оператора је одговорило да се у потпуности слажу или слажу , 10 % (или 7) оператора је неутрално, 4 % оператора се у потпуности не слаже или не слаже
П2/4 Уређај за скенирање и аутоматско пребројавање гласачких листића убрзава процес у односу на традиционални систем пребројавања гласачких листића	Позитивно је одговорило 66 лица или 87% испитаника који се слажу или у потпуности слажу , неутрална су 2 лица или 3 %, док се не слаже или никако не слаже 8 лица или 10 % испитаника	Позитивно је одговорило 57 оператора (или 80 %) који се слажу или у потпуности слажу , неутрално је 9 оператора или 6 %, док се никако не слаже или не слаже 13 оператора или 7 %
П2/5 Трансмисија резултата је једноставна за употребу и олакшала ми је посао	Од 76 испитаника 57 лица или 75 % је одговорило да се у потпуности слажу или слажу да им је трансмисија резултата једноставна за употребу и да им је олакшала посао , 9 % испитаника (7 лица) је неутрално, 12 лица или 16 % се не слаже или никако не слаже	Од 71 испитаника 60 оператора или 85 % је одговорило да се у потпуности слажу или слажу да је трансмисија резултата једноставна за употребу и да им је олакшала посао , 8 % испитаника (6 лица) је неутрално, 5 оператора (или 7 %) се не слаже
Обука за оператере /ОИК-е/ предсједнике бирачких одбора како управљати уређајем је била оптимална/одговарајућа	74 % испитаника или 57 лица је одговорило да се у потпуности слажу или слажу да је обука била оптимална/задовољавајућа , док је 14 % испитаника (10 лица) неутрално, 11 % (8 лица) се не слаже, док је 1 % одговора остало непопуњено	89 % испитаника или 63 оператора је одговорило да се у потпуности слажу или слажу да је обука била оптимална/задовољавајућа , док је 10 % испитаника (7 оператора) неутрално, 1 % (1 лице) се не слаже
П2/7 Уређаји за скенирање и аутоматско пребројавање гласачких листића бирача чине изборни процес транспарентнијим	86 % учесника (65 испитаника) одговорило је да се у потпуности слажу или слажу да уређај за скенирање и аутоматско пребројавање гласачких листића чине изборни процес транспарентнијим , 7 % учесника (6 лица) је неутрално, док се 4 %	87 % оператора (62 испитаника) одговорило да се у потпуности слажу или слажу да уређаји за скенирање и аутоматско пребројавање гласачких листића чине изборни процес транспарентнијим , с тим да је 13 % оператора (лица) неутрално

Питање:	Чланови ОИК-а и предсједници бирачког одбора	Оператери
	испитаника (3 лица) не слажу, те су два одговора остала непопуњена што чини 3 %	
П2/8 У будућим изборима предност дајем употреби уређаја за скенирање и аутоматско пребројавање гласачких листића у односу на традиционално пребројавање гласачких листића	76 % испитаника (58 лица) је одговорило да се слажу или у потпуности слажу , 17 % испитаника (13 лица) је неутрално, док се 7 % испитаника (5 лица) никако не слаже с упитом	90 % оператера (64 лица) је одговорило да се слажу или у потпуности слажу , 7% оператера (5 лица) је неутрално, док се 2 % испитаника не слажу с упитом, те је 1 питање остало непопуњено
П2/9 Моје цјелокупно искуство коришћења уређаја за скенирање и аутоматско пребројавање гласачких листића је задовољавајуће	63 испитаника или 83 % се у потпуности слажу или слажу да им је цјелокупно искуство коришћења за скенирање и аутоматско пребројавање гласачких листића било задовољавајуће , 9 лица (12 %) је неутрално у одговору, 4 лица (5 %) се не слажу да им је искуство коришћења уређаја било задовољавајуће.	62 испитаника или 88 % се у потпуности слажу или слажу да им је цјелокупно искуство коришћења за скенирање и аутоматско пребројавање гласачких листића било задовољавајуће , 7 лица (10 %) је неутрално у одговору, 1 лице (1 %) се не слаже да је искуство коришћења уређаја било задовољавајуће
П2/10 Наведите како је прошло отварање бирачког мјеста, да ли сте имали проблема, друга запажања	19.74 % представника ОИК-а је одговорило да је све протекло без проблема или без већих проблема , док је исто навело 43.42 % предсједника бирачких одбора , 6.58 % одговора је остало непопуњено, по 1.32% је навело да је све протекло у складу са законом и у најбољем реду, док по 1.32 % одговора указују да је било грешака у штамбиљању, заборављени су кораци при раду или је било недовољно знање предсједника бирачких одбора, уочена су кашњења на бирачком мјесту, од чега је једно каснило због скенера, на дан уочи избора извјештај из скенера се није могао испринтати , каснило се с отварањем бирачког мјеста због извјештаја, проблеми с убацивањем листића истовремено , као и успјешна трансмисија резултата из петог	Од 71 испитаника, 76 % оператера је навело да је све текло без проблема или да није било проблема , 15 % испитаника да је све протекло у најбољем реду тј. одлично, док је преосталих по 1 % испитаника навело да су имали пар интервенција , да је на једном скенеру било постављено погрешно вријеме на дисплеју, да је једно бирачко мјесто каснило с отварањем и да је замијењен један скенер, да су SD картице које нису радиле замијењене другим , те да је једно бирачко мјесто каснило с отварањем због скенера који је одмах принтао извјештај. Такође, 2 % испитаника сматра да је један скенер недовољан за једно бирачко мјесто.

Питање:	Чланови ОИК-а и предсједници бирачког одбора	Оператери
	покушаја, наведено је да је добијено више печата него што је потребно.	
П2/11 Наведите да ли сте имали проблема у коришћењу уређаја и којих (опишите)	14.48 % представника ОИК-а је одговорило да је све протекло без проблема или без већих проблема, а идентичан одговор је дало и 30.27 % предсједника бирачких одбора, 6.58 % је непопуњених одговора, по 1.32 % испитаника је навело да је било проблема с дијагностиком, а који су уклоњени, с трансмисијом, повремени застој скенера и враћање листића за начелника, проблеми са скенерима, неприхваћање листића што је узроковало затварање бирачког мјеста на 30 мин, скенер је престајао с радом због прегријавања, уређај је блокирао неколико пута, али је проблем уклоњен, успорено процесовање, вишеструко понављање преноса података у главни сервер, заглављивање листића, коришћење фасцикли, гужве због споријег гласања, замјена SD картица, замрзавање слике на скенеру (проблем отклонили оператери и настављен је рад) итд.	42.25 % оператора је навело да нису имали проблема, 2.82 % су навели да нису имали проблем осим с трансмисијом резултата, 2.82 % је навело да нису имали проблема осим што је скенер враћао понекад листић, 2.82 % оператора је навело да скенер није прихватао листић за начелника, по 1.41 % оператора су навели да су имали безуспјешан процес трансмисије резултата, бирачи старије животне доби су имали проблема с коришћењем скенера, фасцикле чине процес комплексним, гласачи су покушали скенирати листић заједно с фасциклом, гласачки листићи су запињали у уређају, створене су гужве због спорости скенера, заглављен листић због погрешног убацивања, лоша покривеност сигнала мобилног оператора, наведени су мањи проблеми с акумулатором, чишћењем скенера и трансмисијом резултата, заглављивање папира због пуне гласачке кутије (али је проблем отклоњен), проблем приликом слања резултата (4Г модем се није могао повезати на мрежу), проблем у руковању с фасциклама, проблеми с USB-ом (али ријешено), релативно споро обрађивање листића у скенеру, забиљежена је и појава да је скенер одбијао велики листић час времена због чега је настављено гласање на традиционалан начин, скенер није прихватао листиће који су имали печат на погрешном

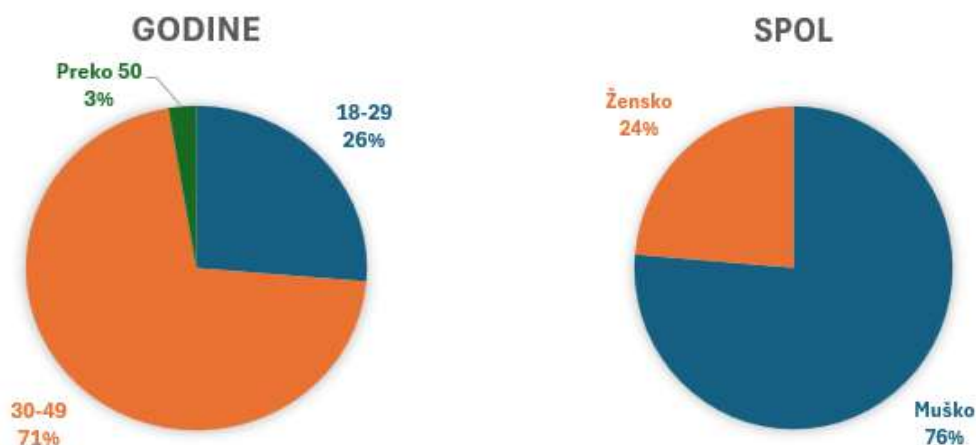

Питање:	Чланови ОИК-а и предсједници бирачког одбора	Оператери
		мјесту, све потешкоће су успјешно отклоњене итд.
П2/12 Наведите како је прошао изборни процес на изборни дан	21.06 % представника ОИК-а је навело да је изборни процес протекао без проблема или без већих проблема или уобичајено и задовољавајуће, а 48.70 % предсједника бирачких одбора је навело да је све протекло у најбољем реду, у складу с процедурама или уредно или без проблема или већих проблема, по 1.32 % одговора се односило на потешкоће с трансмисијом, кашњење и застој у раду, проблеме са скенером, одустајање бирача због гужви на бирачком мјесту, настанак гужви јер бирачи нису знали користити уређај, бирачи су негодовали због гужви, проблеми с убацивањем оба листића истовремено, бирачима старије животне доби је потребна помоћ при употреби скенера, док је наведен и одговор да је приватност при убацивању листића у скенер нарушена у односу на класичну кутију итд.	52.12 % оператора је навело да је изборни процес прошао без проблема или без већих проблема или одлично, док је 30.99 % оператора навело да је све протекло у најбољем реду, 1.41 % оператора је навело да су изнесене похвале од стране међународних организација, по 1.41 % оператора је навело да се гласање наставило на традиционалан начин, непрактичност фасцикли што успорава гласање и угрожава тајност гласања, проблем с маркерима приликом означавања (пресликавање), те је приватност понекад била нарушена, процес је успорен, али је све протекло без проблема итд.
П2/13 Наведите остале коментаре о коришћењу изборних технологија на изборни дан	3.95 % испитаника је исказало задовољство без додатних приједлога, док 11.88 % испитаника исказује задовољство уз приједлоге за бољи механизам повлачења листића и бржу обраду, за бољу обуку бирачких одбора, више повести рачуна о посматрачима, је исказано задовољство уз напомену да је гласање спорије у односу на традиционални начин, да је бирачима старије животне доби неопходна помоћ при гласању, 9,24 % испитаника је дало	29.58 % оператора нема коментара, 18.31 % је исказало задовољство, 2.85 % је навело да је бирачима старије животне доби теже убацивати листић у скенер, по 1.41 % оператора је навело да је све протекло без проблема, потреба едукације бирача о коришћењу нових технологија, гласање је спорије путем скенера, предложено је коришћење више уређаја на бирачким мјестима ради бржег гласања, предложена је боља обука бирачких одбора, наведено је да су маркери били видљиви и на

Питање:	Чланови ОИК-а и предсједници бирачког одбора	Оператери
	приједлог, а је потребно побољшати аутентификацију бирача, да се уведу уређаји на свим бирачким мјестима, да се укине ручно бројање, уведе већи број скенера и директна трансмисија резултата, да се скенер унаприједи на начин да боље препознаје неважећи листић, да се обезбиједи додатна обука становништва и бржи процес верификације, да се обезбиједи додатна обука за старију популацију, да се осмисли другачији начин убацивања листића који не укључује фасцикле, по 1.32 % испитаника су рекли да је скенер лаган за употребу/трансмисија је спора, да је солидна примјена нових технологија, да су нове технологије одличне, као и да је спора обрада гласачких листића, да постоје недостаци у препознавању свих аномалија на листићу, да је уочено несналажење са скенером код неких бирача, те су изнесене жалбе у вези анонимности итд.	другој страни гласачког листића, те да технологија није адекватна за лица с потешкоћама, изнесено је мишљење да се може више урадити по питању идентификације бирача, указано је на нарушеност тајности приликом гласања, на неадекватно руковање фасциклама, на погрешно убацивање и враћање листића из скенера, предложена је обука/едукација бирача уопштено или путем видеа, као и путем плаката, предложена је промјена величине листића и престанак употребе фасцикли, наведено је да технологија чини изборе транспарентнијим, али је гласање спорије и компликованије, итд.

Анкета за бираче

153. У периоду од 14. 11. 2024. године до 20. 12. 2024. године, ЦИК БиХ је спровео онлајн анкету за бираче.
154. Укупно 38 бирача је попунило упитник од чега 76 % мушкараца и 24 % жена. Према старости 26 % испитаника су старости од 18-29 година; 71 % од 30-49 година и 3 % испитаника имају више од 50 година.

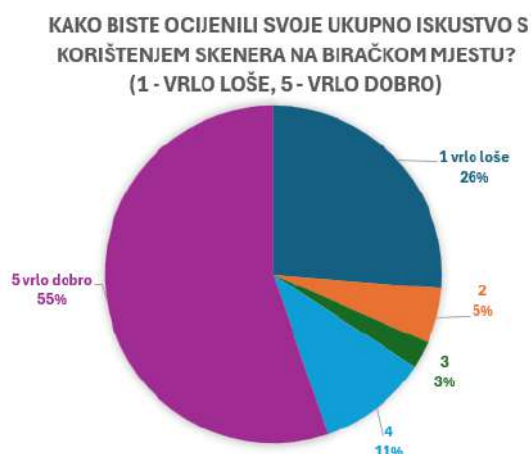

Слика 28. Добра и полна структура бирача који су попунили анкету

У наставку је дат приказ одговора испитаника.

Како бисте оцијенили своје укупно искуство с коришћењем скенера на бирачком мјесту?

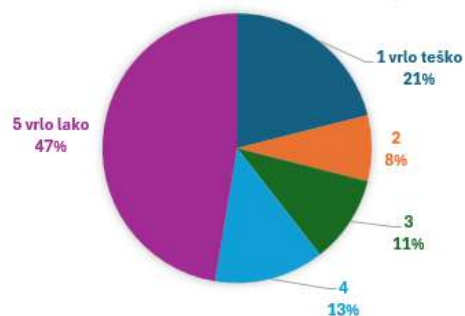
55 % бирача или 21 лице одговорило је да су имали врло добро искуство с коришћењем скенера, док је 26 % бирача или 10 лица одговорило да су имали врло лоше искуство с коришћењем скенера

Колико је било лако користити скенер?

47 % бирача или 18 лица је одговорило да су врло лако користили скенер, док је 21 % бирача или 8 лица навело да им је било врло тешко користити скенер

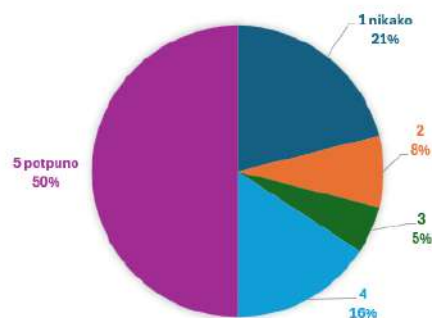
KOLIKO JE BILO LAKO KORISTITI SKENER (1- VRLO TEŠKO, 5- VRLO LAKO)

Јесу ли вам упуте о коришћењу скенера биле јасне и разумљиве?

50 % бирача или 19 лица је одговорило да су им упуте биле потпуно јасне, док је 21 % бирача или 8 лица одговорило да им упуте нису биле никако јасне.

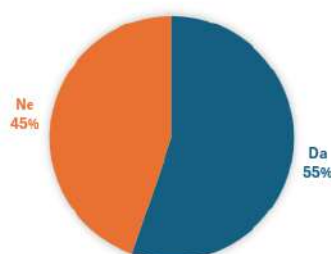
JESU LI VAM UPUTE O KORIŠTENJU SKENERA BILE JASNE I RAZUMLJIVE? (1 - NIKAKO, 5 - POTPUNO)

Да ли сте примијетили разлику у начину попуњавања гласачког листића?

55 % бирача или 21 лице је одговорило да су примијетили разлику, док је 45 % бирача или 17 лица навело да нису примијетили разлику у начину попуњавања гласачког листића

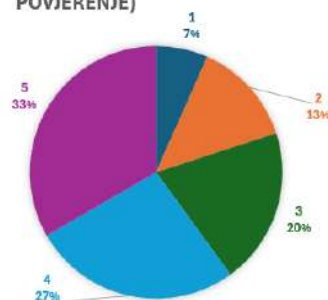
DA LI STE PRIMIJETILI RAZLIKU U NAČINU POPUNJAVANJA GLASAČKOG LISTIĆA (NPR. SJENČENJE KVADRATIĆA UMJESTO OZNAČAVANJA X)

Колико сте имали повјерења у скенер да ће исправно забиљежити ваш глас?

33 % бирача или 20 лица је одговорило да је имало потпуно повјерење, док је 7 % бирача или 8 лица одговорило да је имало врло мало повјерења.

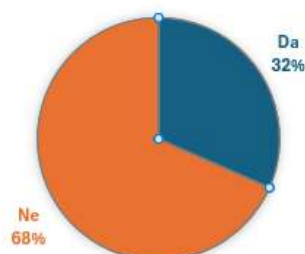
KOLIKO STE IMALI POVJERENJA U SKENER DA ĆE ISPRAVNO ZABILJEŽITI VAŠ GLAS? (1 - VRLO MALO POVJERENJA, 5 - POTPUNO POVJERENJE)

Да ли сте имали било каквих проблема приликом коришћења скенера?

68 % бирача (или 26 лица) одговорило је да није имало проблема, док је 32 % бирача (или 12 лица) одговорило да су имали проблема приликом коришћења скенер.

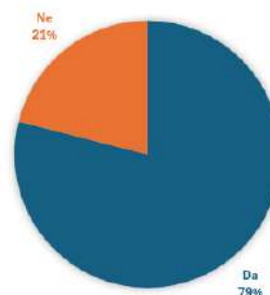
DA LI STE IMALI BILO KAKVIH PROBLEMA PRILIKOM KORIŠTENJA SKENERA

Да ли планирате гласати на Општим изборима 2026. године?

79 % бирача или 30 лица је одговорило да планира гласати на Општим изборима 2026. године, док је 21 % бирача или 8 лица одговорило негативно.

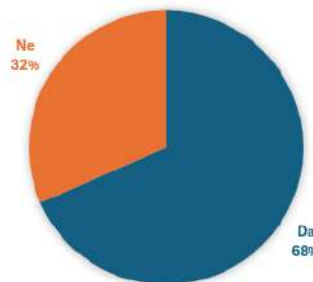
DA LI PLANIRATE GLASATI NA OPĆIM IZBORIMA 2026. GODINE

Да ли бисте били вољни поново користити скенер?

68 % бирача (или 26 лица) је одговорило с ДА, док је 32 % бирача (или 12 лица) одговорило да нису вољни поново користити скенер.

DA LI BISTE BILI VOLJNI PONOVO KORISTITI SKENER

Укупно потрошени буџет

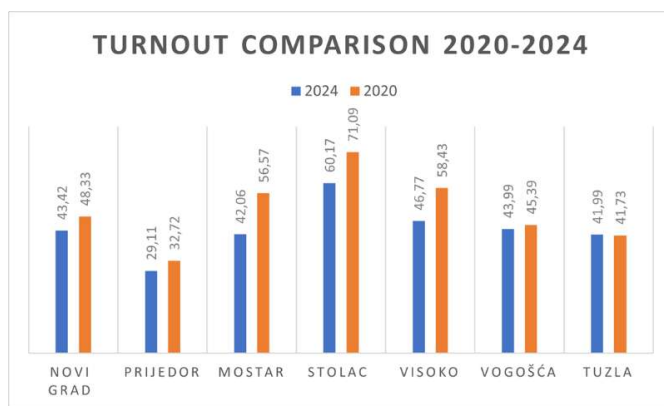
155. Вриједност набављене и дониране опреме (оптичких скенера) је 500.000 USD, а према подацима USAID пројекта „Подршка изборном интегритету“ (SEI) за реализацију свих активности пилот пројекта укључујући стручну подршку за организацију избора путем скенера, те идентификовање добављача, набавку опреме и пратеће опреме, развој софтвера и обуку изборне администрације, USAID SEI тим од петоро људи, те техничког партнера за период од четири мјесеца, обезбијеђено је цца 1 милион USD.

5. Изазови и научене лекције

Главне лекције – позитивни аспекти

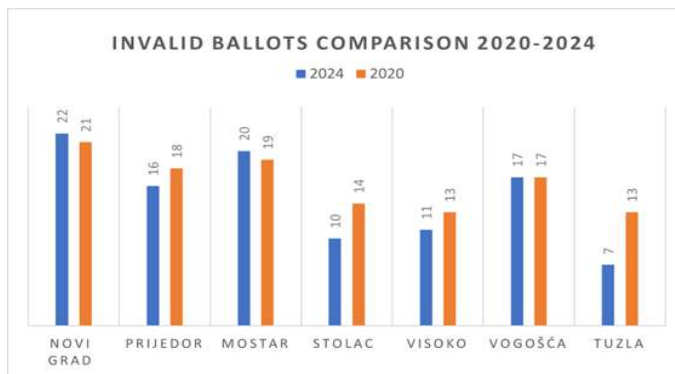
156. На основу анализе прикупљених података и извршене ревизије могуће је констатовати сљедеће:
- **Поуздана технологија/функционалност оптичких скенера:** Од 145 оптичких скенера, 143 (98 %) су функционисала, што је омогућило несметан изборни процес. Само два скенера нису била коришћена на дан избора (један због техничког проблема, а други због погрешно штампаних гласачких листића). Надаље, три скенера су захтијевала техничку подршку на лицу мјеста због замјене меморије. Доступност искусне техничке подршке и додатне техничке опреме минимизовали су кашњења у гласању, међутим, резервне картице с меморијом требају бити доступне на бирачким мјестима за будуће изборе.
  - **Оптимално вријеме скенирања:** Процес гласања коришћењем оптичких скенера трајао је између 44,9 секунди (према подацима Коалиције Под Лупом) и 40 секунди (SEI/Smartmatic тестирање), укључујући највећи гласачки листић (у Тузли и Приједору). То је било довољно да два гласачка листића не узрокују кашњења, али треба обратити пажњу на изборе на којима ће се користити четири гласачка листића за четири нивоа власти.

- **Брзо и тачно бројање и пренос резултата:** Укупно 98 % резултата је електронски пренесено, док је преосталих 2 % пренесено физички због оптерећења безбједне интернет мреже у минутима након гласања. За разлику од резултата који су ручно бројани, те који су ажурирани у данима након избора, електронски резултати нису мијењани и били су континуирано доступни јавности на интернет страници ЦИК БиХ.
- **Благовремено отварање и затварање бирачких мјеста:** Бирачка мјеста отворена су и затворена на вријеме на већини локација (према међународним и домаћим посматрачима), што указује на једноставност коришћења технологије. Мања кашњења често нису била повезана с техничким проблемима са скенерима, већ са стандардним процедурама које спроводе чланови бирачких одбора приликом отварања бирачког мјеста. Иако су неки медији пренијели информације о чекању и редовима за гласање, битно је подсетити да су редови од највише 20-ак људи у одређеним периодима нормална и очекивана реалност избора. Мања чекања су, такође, очекивана на дан избора и не представљају проблем ако нису константна током дана, те ако се бирачка мјеста затворе на вријеме. Благовремено затварање бирачких мјеста у свим, осим три бирачка мјеста, још је једна индикација да су скенери исправно радили, те да није било претјераних гужви.
- **Стабилан одзив бирача:** Одзив бирача благо је пао због броја људи који су гласали у односу на број на бирачком списку. Међутим, с обзиром на неуобичајено велик број регистрованих лица на бирачком списку у односу на становништво и стварни број оних који су гласали на Локалним изборима 2020. и 2024. године, остао је стабилан. Упоредијући Локалне изборе 2020. године укупан број регистрованих бирача био је 3.384.244, док је током 2024. године порастао на 3.400.204, што указује на стабилан одзив на локалне изборе. Већина пилот општина забиљежила је пад одзива, највише Мостар, док је Тузла забиљежила благи пораст одзива.

Слика 29. Поређење одзива бирача за пилот општине за Локалне изборе 2020. и 2024. године

- **Мање неважећих листића:** Скенери су помогли у смањењу броја неважећих листића на основу поређења Локалних избора 2020. и 2024. године у којој је већина пилот општина забиљежила смањење броја неважећих листића. Док укупни тренд показује смањење неважећих гласачких листића у већини општина, Тузла је забиљежила највеће смањење с 13 на 7 неважећих гласачких листића, док је Столац смањio број неважећих гласачких листића с 14 на 10. Високо и Приједор су забиљежили мања смањења с 13 на 11 и с 18 на 16 гласачких листића.

Слика 30. Поређење неважећих гласачких листића у пилот општинама – Локални избори 2020. и 2024. године

Главне лекције: Изазови 2024. године

- **Вријеме припреме пилота:** Вријеме за набавку и конфигурисање скенера за гласање било је прекратко за правилно спровођење пилот активности, као и завршавање потребних припрема (развијање подзаконских аката, приручника, као и обука изборне администрације).
- **Обука бирача и обука чланова бирачких одбора:** Уноточ вишеструким симулацијама гласања и директној обуци коју је организовао USAID SEI, како су напоменули и посматрачи ODHR-а и чланови изборних комисија, потребни су континуирани напори у образовању бирача и темељитој обуци чланова бирачких одбора, како би се побољшало коришћење технологије.
- **Институционални капацитет:** ЦИК је подузео изузетне напоре како би организовао изборе на 5.817 бирачких мјеста, а спровођење четири пилота истовремено, оптеретило је његов већ ограничен капацитет. Кључни изазов за наредне изборе биће успостављање потребног унутрашњег капацитета, посебно за обуку, ИТ капацитете и инфраструктуру.
- **Тајност гласања:** Велики гласачки листићи морали су бити штампани с обје стране како би се обухватиле отворене листе и бројни кандидати. То је захтијевало да гласачки листићи буду стављени у заштитне фасцикле због тајности гласања, што је узроковало проблеме јер су бирачи имали потешкоћа у њиховом коришћењу, док је скенер враћао неке од листића и по више пута.

Потребна је одговарајућа обука бирача о коришћењу заштитних фасцикли, боља обука и инструкције за оператере, као и потенцијално коришћење заслона око кутије за гласање за наредне изборе, који ће додатно штитити тајност.

- **Дизајн гласачких листића:** Због великих димензија гласачког листића скенери су враћали одређене листиће по неколико пута, да би их након више покушаја прихватили. То је продужило вријеме гласања и представљало ризик да лице које је стајало близу кутије за гласање види избор бирача. Потребна су значајна прилагођавања дизајна гласачког листића за изборе који укључују четири гласачка листића.
- **Електронски и ручни резултати избора:** Електронски и ручни резултати приказани су по бирачким мјестима на веб страници ЦИК-а, али у посебним поткатегоријама. Дигитално поређење електронских и ручних резултата, (како би се уочиле било какве разлике веће од 2 %) показало је мале разлике између два скупа резултата, које нису прелазиле 2 %, потврђујући да потпуно ручно бројање није потребно за наредне изборе.
- **Изборне преваре:** Иако скенери спречавају манипулацију резултатима након што се листићи убаце у скенер, а потом и гласачку кутију, посматрачи су забиљежили случајеве гласања у име бирача. Како би се то спријечило у будућности, биометријска технологија може се повезати с технологијом скенирања/бројања гласачких листића, тако да се користе листићи само бирача чији су биометријски подаци препознати, чиме би се даље смањиле преваре.

ПРИЛОГ

Локације бирачких мјеста на којима је спроведен пилот пројекат 2 – Оптичко скенирање и аутоматско пребројавање гласачких листића

а) Нови Град – 11 редовних бирачких мјеста

Код БМ	Назив БМ	Локација
007Б007	ЈАБЛАНИЦА 1	ДРУШТВЕНИ ДОМ ЈАБЛАНИЦА - НОВИ ГРАД
007Б009	ДОБРЉИН	ОШ ДОБРЉИН
007Б015	СВОДНА	ОШ СВОДНА
007Б021	РАДОМИРОВАЦ	ОШ РАДОМИРОВАЦ
007Б024	ПОЉАВИЦЕ 1	ОШ ПОЉАВНИЦЕ
007Б040	СУХАЧА	Д.Д. СУХАЧА
007Б042	РЕПОВАЦ	Д.Д. ЈАБЛАНИЦА-НОВИ ГРАД
007Б043	БУЉУК	А.С. НОВИ ГРАД
007Б047	ЈАБЛАНИЦА 2	Д.Д. ЈАБЛАНИЦА-НОВИ ГРАД
007Б051	ХОЗИЋИ	Д.Д. ХОЗИЋИ
007Б052	ПОЉАВНИЦЕ 2	ОШ ПОЉАВНИЦЕ

б) Приједор - 25 редовних бирачких мјеста

Код БМ	Назив БМ	Локација
009Б016А	КОЗАРАЦ 1А	ОШ КОЗАРАЦ
009Б016Б	КОЗАРАЦ 1Б	ОШ КОЗАРАЦ
009Б017	КОЗАРАЦ 2	ОШ КОЗАРАЦ
009Б018	КОЗАРАЦ 3	ОШ КОЗАРАЦ
009Б019	КОЗАРАЦ 4	ОШ КОЗАРАЦ
009Б020	КОЗАРАЦ 5	ОШ КОЗАРАЦ
009Б023А	КАМИЧАНИ А	ПШ КАМИЧАНИ
009Б023Б	КАМИЧАНИ Б	ПШ КАМИЧАНИ
009Б023Ц	КАМИЧАНИ Ц	ПШ КАМИЧАНИ
009Б044	ДОЊА ЉУБИЈА 1	ПШ ДОЊА ЉУБИЈА
009Б056А	ПЕТРОВО А	ОШ ПЕТРОВО
009Б056Б	ПЕТРОВО Б	ОШ ПЕТРОВО
009Б074	ЧИРКИН ПОЉЕ 1	ДОМ МЗ ЧИРКИН ПОЉЕ
009Б075	ЧИРКИН ПОЉЕ 2	ДОМ МЗ ЧИРКИН ПОЉЕ
009Б076	ЧИРКИН ПОЉЕ 3	ДОМ МЗ ЧИРКИН ПОЉЕ
009Б077	ЧИРКИН ПОЉЕ 4	ДОМ МЗ ЧИРКИН ПОЉЕ
009Б078	ОРЛОВАЧА 1	НОВИ ДОМ ОРЛОВАЧА
009Б079А	ОРЛОВАЧА 2А	СТАРИ ДОМ ОРЛОВАЧА
009Б079Б	ОРЛОВАЧА 2Б	СТАРИ ДОМ ОРЛОВАЧА
009Б080	РАШКОВАЦ 1	МЗ РАШКОВАЦ - КОД СТАДИОНА
009Б081	РАШКОВАЦ 2	СТАДИОН ПОЉАНА - БЕРЕК

009Б100	ПРИЈЕДОР ЦЕНТАР 4	ЕКОНОМСКА ШКОЛА ПРИЈЕДОР
009Б101	ПРИЈЕДОР ЦЕНТАР 5	ЕКОНОМСКА ШКОЛА ПРИЈЕДОР
009Б102	ПРИЈЕДОР ЦЕНТАР 6	ЕКОНОМСКА ШКОЛА ПРИЈЕДОР
009Б111	ДОЊА ЉУБИЈА 2	ПШ ДОЊА ЉУБИЈА

ц) Тузла – 32 редовна бирачка мјеста

Код БМ	Назив БМ	Локација
050А010	БРЧАНСКА МАЛТА 1	ОШ "БРЧАНСКА МАЛТА"
050А011	БРЧАНСКА МАЛТА 2	ОШ "БРЧАНСКА МАЛТА"
050А012	БРЧАНСКА МАЛТА 3	ОШ "БРЧАНСКА МАЛТА"
050А013	БРЧАНСКА МАЛТА 4	ОШ "БРЧАНСКА МАЛТА"
050А014	БРЧАНСКА МАЛТА 5	ОШ "БРЧАНСКА МАЛТА"
050А015	БРЧАНСКА МАЛТА 6	ОШ "БРЧАНСКА МАЛТА"
050А016	БРЧАНСКА МАЛТА 7	ОШ "БРЧАНСКА МАЛТА"
050А017	БРЧАНСКА МАЛТА 8	ОШ "БРЧАНСКА МАЛТА"
050А018	БРЧАНСКА МАЛТА 9	ОШ "БРЧАНСКА МАЛТА"
050А036	КУЛА 1	ГИМНАЗИЈА „МЕША СЕЛИМОВИЋ“
050А074	НОВИ ГРАД И 1	ОШ "НОВИ ГРАД"
050А075	НОВИ ГРАД И 2	ОШ "НОВИ ГРАД"
050А076	НОВИ ГРАД И 3	ОШ "НОВИ ГРАД"
050А077	НОВИ ГРАД И 4	ОШ "НОВИ ГРАД"
050А078	НОВИ ГРАД И 5	ОШ "НОВИ ГРАД"
050А079	НОВИ ГРАД ИИ 1	ОШ "НОВИ ГРАД"
050А103	СЛАВИНОВИЋИ 4	ОШ "СЛАВИНОВИЋИ"
050А104	СЛАВИНОВИЋИ 5	ОШ "СЛАВИНОВИЋИ"
050А105	СЛАВИНОВИЋИ 6	ОШ "СЛАВИНОВИЋИ"
050А106А	СЛАВИНОВИЋИ 7А	ОШ "СЛАВИНОВИЋИ"
050А106Б	СЛАВИНОВИЋИ 7Б	ОШ "СЛАВИНОВИЋИ"
050А107	СЛАВИНОВИЋИ 8	ОШ "СЛАВИНОВИЋИ"
050А108	СЛАВИНОВИЋИ 9	ОШ "СЛАВИНОВИЋИ"
050А109	СЛАВИНОВИЋИ 10	ОШ "СЛАВИНОВИЋИ"
050А127	СЈЕЊАК 6	ОШ "НОВИ ГРАД"
050А128	СЈЕЊАК 7	ОШ "НОВИ ГРАД"
050А142	ШИ СЕЛО 4	ГИМНАЗИЈА „МЕША СЕЛИМОВИЋ“
050А143	ШИ СЕЛО 5	ГИМНАЗИЈА „МЕША СЕЛИМОВИЋ“
050А144	ШИ СЕЛО 6	ГИМНАЗИЈА „МЕША СЕЛИМОВИЋ“
050А145А	ШИ СЕЛО 7А	ГИМНАЗИЈА „МЕША СЕЛИМОВИЋ“
050А145Б	ШИ СЕЛО 7Б	ГИМНАЗИЈА „МЕША СЕЛИМОВИЋ“
050А147	ШИ СЕЛО 9	ГИМНАЗИЈА „МЕША СЕЛИМОВИЋ“

д) Високо – 11 редовних бирачких мјеста

Код БМ	Назив БМ	Локација
116A009	УВОРИЋИ	ОШ МУСА ЋАЗИМ ЋАТИЋ В. ЧАЈНО
116A011	ГРАЧАНИЦА I	ОШ МУСА ЋАЗИМ ЋАТИЋ В. ЧАЈНО
116A020	НОВО НАСЕЉЕ	ГИМНАЗИЈА ВИСОКО
116A023	ГОРЊЕ РОСУЉЕ I	ОШ КУЛИН БАН
116A031	ГОРЊЕ РОСУЉЕ II	ОШ КУЛИН БАН
116A032	СТАРИ ГРАД-НОВО БРДО	ОШ КУЛИН БАН
116A033	СТАРИ ГРАД-КРАЉЕВАЦ	ОШ КУЛИН БАН
116A034	СТАРИ ГРАД-СЕБИЉ	ОШ КУЛИН БАН
116A035	ПОДВИСОКИ	ОШ КУЛИН БАН
116A041	ЖЕЉЕЗНИЧКА СТАНИЦА	ГИМНАЗИЈА ВИСОКО
116A047	ГРАЧАНИЦА II	ОШ МУСА ЋАЗИМ ЋАТИЋ В. ЧАЈНО

е) Вогошћа – 48 редовних бирачких мјеста

Код БМ	Назив БМ	Локација
135A001	КОБИЉА ГЛАВА 1	ОШ ЗАЈКО ДЕЛИЋ
135A002	КОБИЉА ГЛАВА 2	ОШ ЗАЈКО ДЕЛИЋ
135A003	КОБИЉА ГЛАВА 3	ОШ ЗАЈКО ДЕЛИЋ
135A004	КОБИЉА ГЛАВА 4	ОШ ЗАЈКО ДЕЛИЋ
135A005	ХОТОЊ 1	ОШ ИЗЕТ ШАБИЋ, ДОЊИ ХОТОЊ
135A006	ХОТОЊ 2	ОШ ИЗЕТ ШАБИЋ, ДОЊИ ХОТОЊ
135A007	ХОТОЊ 3	ОШ ИЗЕТ ШАБИЋ, ДОЊИ ХОТОЊ
135A008	ХОТОЊ 4	ОШ ИЗЕТ ШАБИЋ, ДОЊИ ХОТОЊ
135A009	ХОТОЊ 5	ОШ ИЗЕТ ШАБИЋ, ДОЊИ ХОТОЊ
135A010	ХОТОЊ 6	ОШ ИЗЕТ ШАБИЋ, ДОЊИ ХОТОЊ
135A011	БЛАГОВАЦ 1	ДРУШТВЕНИ ДОМ БЛАГОВАЦ
135A012	БЛАГОВАЦ 1	ПОСЛОВНИ ПРОСТОР, УЛ. БЛАГОВАЦ 1 БР. 192
135A013	ТИХОВИЋИ	ДРУШТВЕНИ ДОМ
135A014	ВОГОШЋА 1	ОШ МИРСАД ПРЋАВОРАЦ
135A015	ВОГОШЋА 2	ОШ МИРСАД ПРЋАВОРАЦ
135A016	ВОГОШЋА 3	ОШ МИРСАД ПРЋАВОРАЦ
135A017	ВОГОШЋА 4	ОШ МИРСАД ПРЋАВОРАЦ
135A018	ВОГОШЋА 5	ОШ МИРСАД ПРЋАВОРАЦ
135A019	ВОГОШЋА 6	ОШ МИРСАД ПРЋАВОРАЦ
135A020	ВОГОШЋА 7	ОШ ЗАХИД БАРУЧИЈА
135A021	ВОГОШЋА 8	ОШ ЗАХИД БАРУЧИЈА
135A022	ВОГОШЋА 9	ОШ ЗАХИД БАРУЧИЈА
135A023	ВОГОШЋА 10	ОШ ЗАХИД БАРУЧИЈА
135A024	ВОГОШЋА 11	СРЕДЊОШКОЛСКИ ЦЕНТАР ВОГОШЋА
135A025	ВОГОШЋА 12	СРЕДЊОШКОЛСКИ ЦЕНТАР ВОГОШЋА
135A026	ВОГОШЋА 13	СРЕДЊОШКОЛСКИ ЦЕНТАР ВОГОШЋА

135A027	ВОГОШЋА 14	СРЕДЊОШКОЛСКИ ЦЕНТАР ВОГОШЋА
135A028	ВОГОШЋА 15	СРЕДЊОШКОЛСКИ ЦЕНТАР ВОГОШЋА
135A029	ВОГОШЋА 16	СРЕДЊОШКОЛСКИ ЦЕНТАР ВОГОШЋА
135A030	ВОГОШЋА 17	ПОСЛОВНИ ПРОСТОР, УЛ. КРИВОГЛАВЦИ 1 БР. 6
135A031	СВРАКЕ 1	О. Ш. ПОР. ЕФ. РАМИЋ
135A032	СВРАКЕ 2	ОШ ПОРОДИЦЕ ЕФ.РАМИЋ
135A033	СЕМИЗОВАЦ1	ОШ ПОРОДИЦЕ ЕФ.РАМИЋ
135A034	СЕМИЗОВАЦ2	ОШ ПОРОДИЦЕ ЕФ.РАМИЋ
135A035	СЕМИЗОВАЦ3	ОШ ПОРОДИЦЕ ЕФ.РАМИЋ
135A036	ГОРА	ОШ ГОРА
135A037	ХОТОЊ 7	ОШ ИЗЕТ ШАБИЋ, ДОЊИ ХОТОЊ
135A038	ВОГОШЋА 18	ОШ ЗАХИД БАРУЧИЈА
135A039	ВОГОШЋА	ОШ ЗАХИД БАРУЧИЈА
135A040	ВОГОШЋА19	ПОСЛОВНИ ПРОСТОР
135A041	ВОГОШЋА 1	ОШ МИРСАД ПРЊАВОРАЦ
135A042	КОБИЉА ГЛАВА 5	ОШ "ЗАЈКО ДЕЛИЋ"
135A043	ХОТОЊ 8	ОШ ИЗЕТ ШАБИЋ, ДОЊИ ХОТОЊ
135A044	ХОТОЊ 9	ОШ ИЗЕТ ШАБИЋ, ДОЊИ ХОТОЊ
135A045	ХОТОЊ 10	ОШ ИЗЕТ ШАБИЋ, ДОЊИ ХОТОЊ
135A046	БЛАГОВАЦ 1	БЛАГОВАЦ 1 ПОСЛОВНИ ПРОСТОР БЛАГОВАЦ
135A047	ВОГОШЋА 20	ОШ МИРСАД ПРЊАВОРАЦ
135A048	ВОГОШЋА 21	ОШ ЗАХИДА БАРУЧИЈА

ф) Столац – 9 редовних бирачких мјеста¹¹⁰

Код БМ	Назив БМ	Локација
176A003	ПОДГРАД 1	ДЈЕЧИЛИ ВРТИЋ СТОЛАЦ
176A004	СТОЛАЦ 1А	ОШ СТОЛАЦ
176A007	БОБАНОВО	ДОМ БОБАНОВО
176A011	ВИДОВО ПОЉЕ	ВИДОВО ПОЉЕ ББ
176A013	СТОЛАЦ 3	ОШ СТОЛАЦ
176A012	СТОЛАЦ 2	ВАТРОГАСНИ ДОМ СТОЛАЦ
176A015	ПОДГРАД 2	ДЈЕЧИЛИ ВРТИЋ СТОЛАЦ
176A018	СТОЛАЦ 1Б	ОШ СТОЛАЦ
176A017	ЦРНИЋИ	ОШ ЦРНИЋИ

¹¹⁰ Pravilnik Правилник о измјенама Правилника о спровођењу избора на бирачким мјестима у Босни и Херцеговини на којим се користе оптички скенери и врши директна трансмисија резултата за Локалне изборе 2024. године – Пилот пројекат 2

г) Мостар – 9 редовних бирачких мјеста

Код БМ	Назив БМ	Локација
151A006	ГУБАВИЦА	ОШ ГУБАВИЦА
152A002	БЛАГАЈ 2	ОШ БЛАГАЈ
153A013	ЕКОНОМСКА ШКОЛА 1	ЕКОНОМСКА ШКОЛА
153A014	ЕКОНОМСКА ШКОЛА 2	ЕКОНОМСКА ШКОЛА
153A036	ЕКОНОМСКА ШКОЛА 3	ЕКОНОМСКА ШКОЛА
154A007Ц	ОШ ПОТОЦИ	ОШ ПОТОЦИ
155A027 ¹¹¹	ЦЕНТРАЛНА ЗОНА 2	VI. ОШ
155A026	ЦЕНТРАЛНА ЗОНА 1	VI. ОШ
156A005	ГОРАНЦИ	МЗ ГОРАНЦИ

---

¹¹¹ Исправка текста Одлуке о одређивању бирачких мјеста за спровођење пилот пројекта за Локалне изборе 2024.године („Службени гласник“ број: 59/24)

Пилот пројекат 3 – Биометријска идентификација и аутентификација бирача

1. Опште информације о пројекту

157. Централна изборна комисија БиХ је Одлуком о дјелокругу примјене пилот пројеката Централне изборне комисије БиХ за Локалне изборе 2024. године број: 05-1-02-2-419-1/24 од 3. 4. 2024. године утврдила да ће се, у сарадњи с Мисијом ОЕБС-а у Босни и Херцеговини, на подручју Брчко дистрикта БиХ на свих 138 редовних брачких мјеста организовати пилот пројекат биометријске идентификације и аутентификације бирача, а који је обухватио поступак потврђивања идентитета бирача на бирачком мјесту након идентификације путем личних документа из члана 5.12 став (4) Изборног закона Босне и Херцеговине.
158. Избор извођача радова за имплементацију Пилот пројекта, те комплетни трошкови пројекта обезбијеђени су од стране међународног донатора, док је имплементација вршена путем Мисије ОЕБС-а у Босни и Херцеговини.¹¹²
159. У оквиру припреме и спровођења пројекта значајан допринос реализацији пројекта пружила је IDDEEA– Агенција за идентификационе / идентификацијске документе / исправе, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине на начин припреме и обезбјеђивања неопходних података за пројекат.
160. Пројекат је обухватио набавку хардвера и софтвера, те избор и тренинг оператера за рад на бирачком мјесту. Ангажман и плаћање 154 оператера за рад у току изборног дана извршено је од стране Централне изборне комисије БиХ.

2. Легислатива

161. Поред општих подзаконских аката који регулишу спровођење свих пилот пројеката на Локалним изборима 2024. године за потребу спровођења Пилот пројекта 3 – “Биометријска идентификација и аутентификација бирача” Централна изборна комисија БиХ је усвојила низ докумената којима се регулишу различити аспекти спровођења тестног пројекта на 138 брачких мјеста у Брчко дистрикту БиХ:
- Правилник о чувању и посебним мјерама техничке заштите личних података бирача на бирачким мјестима а којима се спроводи пилот пројекат 1 – Аутентификација бирача и трансмисија резултата и пилот пројекат 3 –

---

¹¹² Одабрани извођач радова од стране ОЕБС Мисије у БиХ била је компанија Smartmatic

Биометријска идентификација и аутентификација бирача за Локалне изборе 2024. године.¹¹³

- Правилник о начину спровођења Пилот пројекта 3 – Биометријска идентификација и аутентификација бирача на подручју Брчко дистрикта БиХ.¹¹⁴
- План безбједности личних података на бирачким мјестима на којима се спроводе пилот пројекат 1 – Аутентификација бирача и трансмисија резултата и Пилот пројекат 3 – Биометријска идентификација и аутентификација за Локалне изборе 2024. године.¹¹⁵
- Одлука о одобравању права на привремено коришћење фотографија бирача с бирачких мјеста у Брчко дистрикту БиХ за потребе спровођења пилот пројекта.¹¹⁶
- Одлука о достави биометријских података гласача с бирачких мјеста у Брчко дистрикту БиХ за потребе спровођења пилот пројекта број 3.¹¹⁷
- Одлука о одобравању права на привремено коришћење података бирача за потребе тестирања Система за управљање идентитетом Пилот пројекта 3 – Биометријска идентификација и аутентификација бирача (85.869 бирача).¹¹⁸
- Одлука о одобравању права на привремено коришћење података бирача за потребе тестирања Система за управљање идентитетом Пилот пројекта 3 – Биометријска идентификација и аутентификација бирача (68 бирача).¹¹⁹
- Инструкција за рад бирачких одбора на бирачким мјестима на којима ће се спроводити пилот пројекти за Локалне изборе 2024.¹²⁰

3. Локација спровођења Пилот пројекта 3 – Биометријска идентификација и аутентификација бирача

162. Пилот пројекат 3 – Биометријска идентификација и аутентификација бирача за Локалне изборе 2024. године спроведен је на **138 бирачких мјеста у Брчко дистрикту БиХ** што је регулисано у члану 3. Одлуке о одређивању бирачких мјеста за спровођење пилот пројекта за Локалне изборе 2024. године. Локације бирачких мјеста су дате у прилогу овог поглавља.

---

¹¹³ 59. сједница, 29. 8. 2024. године, број: 05-1-02-2-1879-1/24

¹¹⁴ „Службени гласник БиХ“ број 61/24

¹¹⁵ Акт број: 05-02-2-1879-2/24 од 10. 9. 2024. године

¹¹⁶ Акт број: 06-1-07-1-1127-15/24 од 22. 8. 2024. године

¹¹⁷ 52. сједница од 14. 8. 2024.

¹¹⁸ 60. сједница од 2. 9. 2024.

¹¹⁹ 60. сједница од 2. 9. 2024.

¹²⁰ Разматрана на Колегију ЦИК БиХ 17. 9. 2024.

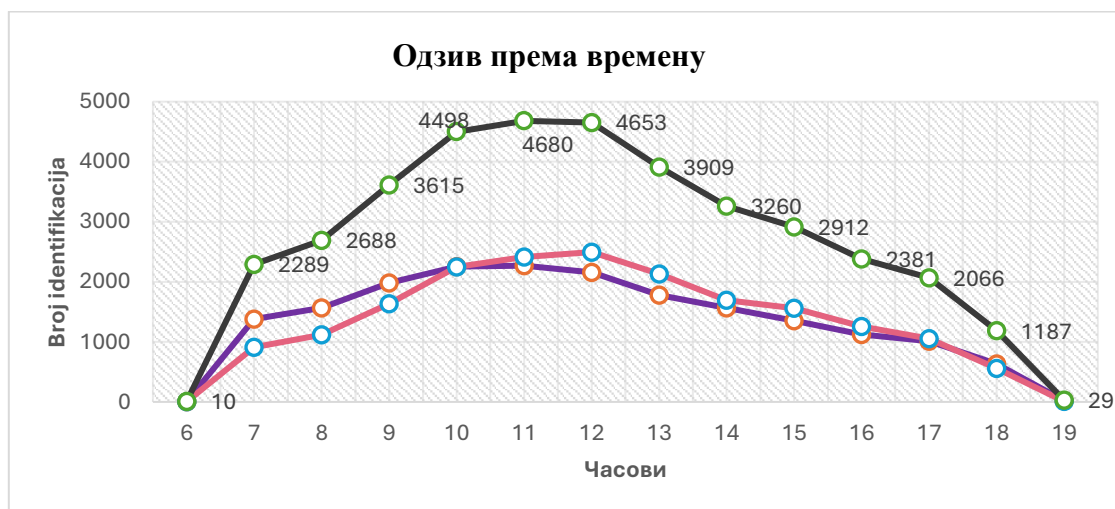
4. Евалуација и резултати Пилот пројекта 3

а) Општи показатељи

163. Након завршеног Пилот пројекта и транспорта уређаја с бирачких мјеста у Централну изборну комисију БиХ извршен је пренос података с УСБ меморијских стикова који су коришћени на бирачким мјестима, те су урађене анализе података.
164. Идентификација и аутентификација на 138 бирачких мјеста је извршена за укупно 38.177 бирача.

Табела 14. Укупан број идентификованих бирача према полној структури

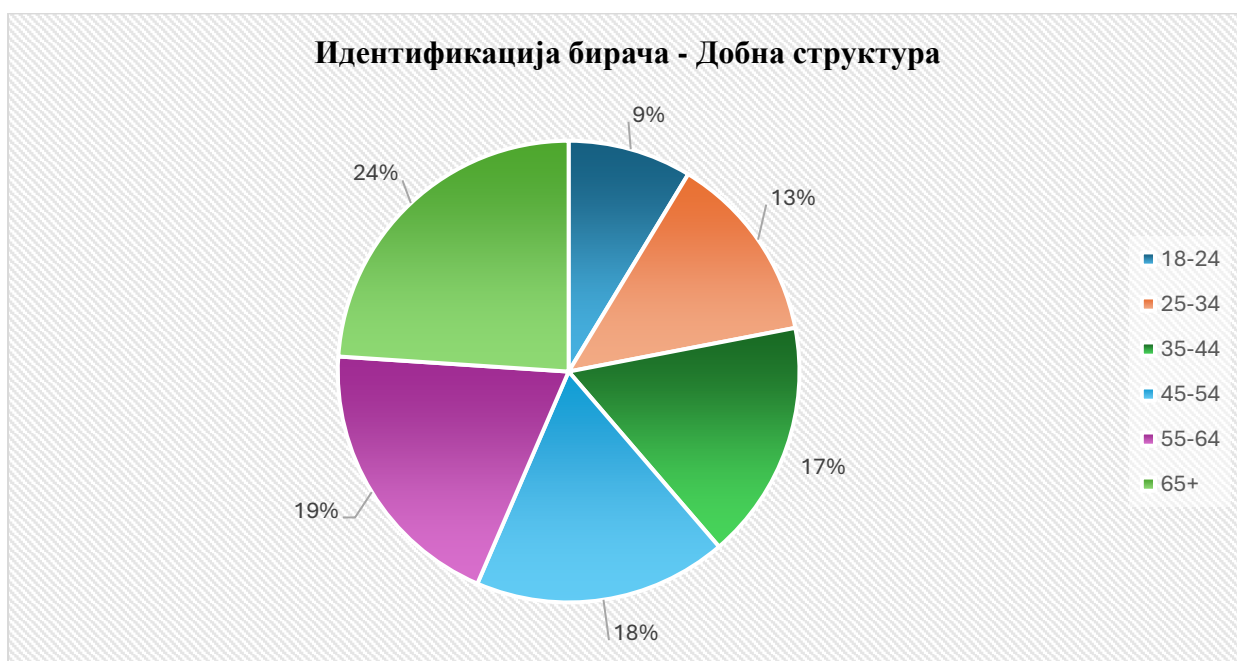
Женски пол	Жене %	Мушки пол	Мушкарци %	Укупно	Процена т (%)
19.087	50,00 %	19.090	50,00 %	38.177	44,67 %

Графикон 1. Графички приказ броја идентификација и аутентификација према времену

Табела 15. Преглед броја идентификација и аутентификација према времену

Час	Мушки пол	Женски пол	Укупно
6 ¹²¹	5	5	10
7	1380	909	2289
8	1568	1120	2688
9	1980	1635	3615
10	2251	2247	4498
11	2269	2411	4680
12	2158	2495	4653
13	1780	2129	3909
14	1564	1696	3260
15	1352	1560	2912
16	1122	1259	2381
17	1010	1056	2066
18	631	556	1187
19	20	9	29
Укупно	19.090	19.087	38.177

Графикон 2. Графички приказ броја идентификација и аутентификација према добној структури

¹²¹ Вријеме и број извршења идентификација и аутентификација чланова бирачког одбора

Табела 16. Преглед броја идентификација и аутентификација према добној структури

Године	Број бирача	Проценат
18-24	3310	9 %
25-34	5076	13 %
35-44	6391	17 %
45-54	6781	18 %
55-64	7473	19 %
> 65	9146	24 %

а) Показатељи за бираче који нису биометријски идентификовани

165. У току изборног поступка, од 38.177 идентификованих бирача за 2.207 бирача није могла бити извршена идентификација, те је омогућено гласање на основу одобрења предсједника бирачког одбора у складу с чланом 11. Правилника о начину спровођења Пилот пројекта 3 – Биометријска идентификација и аутентификација бирача за Локалне изборе 2024. године на подручју Брчко дистрикта БиХ број: 06-1-07-1-29/24 од 2. 9. 2024. године.

Табела 17. Преглед бирача који нису могли бити биометријски идентификовани с укупним показатељима

Идентификована лица % од укупног броја бирача (%)	Број идентификованих с посебним одобрењем у односу на број уписаних бирача (%)	Број идентификованих с посебним одобрењем	Просјечан број по БМ (Број идентификованих/број БМ)
44,67%	2,58%	2.207	16

Табела 18. Структура бирача који нису могли бити биометријски идентификовани

Слаб квалитет отиска прста	Отисак прста није могао бити упоређен/без подударања	Недостаје отисак прста	Отисак није могао бити прочитан	Укупно
224	44 ¹²²	0	1939	2.207

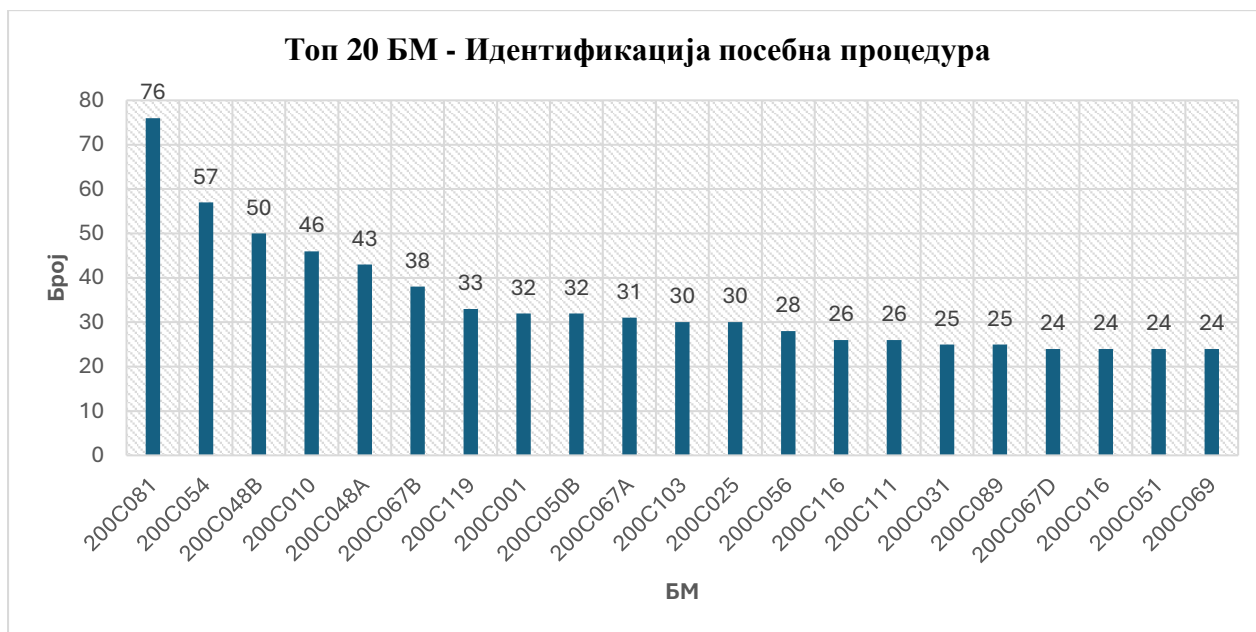
¹²² На основу информације достављене од стране извођача радова у питању је иста категорија неидентификованих бирача, односно категорија да отисак није могао бити прочитан.

Графикон 3. Графички приказ структуре бирача који нису могли бити биометријски идентификовани

Графикон 4. Графички приказ добне структуре бирача који нису могли бити биометријски идентификовани

Графикон 5. Приказ 20 бирачких мјеста с највећим бројем бирача којима није било могуће извршити биометријску идентификацију и аутентификацију

Табела 19. Преглед броја бирача по бирачким мјестима који нису могли бити биометријски идентификовани с процентуалним показатељима

Шифра БМ	Укупно уписаних бирача у ЦБС	Укупно идентификованих бирача	Идентификовани бирачи с одобрењем	% од укупног броја идентификованих	% од укупног броја уписаних бирача у ЦБС
200Ц001	785	336	33	9,82	4,20
200Ц002	496	221	16	7,24	3,23
200Ц003	709	355	19	5,35	2,68
200Ц004	710	305	13	4,26	1,83
200Ц005А	804	360	18	5	2,24
200Ц005Б	676	265	9	3,4	1,33
200Ц006	651	301	19	6,31	2,92
200Ц007	695	284	15	5,28	2,16
200Ц008	427	189	7	3,7	1,64
200Ц009	687	304	9	2,96	1,31
200Ц010	831	222	46	20,72	5,54
200Ц011	565	134	7	5,22	1,24
200Ц012А	626	265	23	8,68	3,67
200Ц012Б	708	297	16	5,39	2,26
200Ц013	294	192	10	5,21	3,40
200Ц014А	762	355	9	2,54	1,18

200Ц014Б	816	392	19	4,85	2,33
200Ц014Ц	692	311	21	6,75	3,03
200Ц015	726	370	11	2,97	1,52
200Ц016	634	274	27	9,85	4,26
200Ц017	592	291	13	4,47	2,20
200Ц018	136	52	8	15,38	5,88
200Ц019	462	154	9	5,84	1,95
200Ц020	277	159	3	1,89	1,08
200Ц021	859	387	17	4,39	1,98
200Ц022	693	309	20	6,47	2,89
200Ц023	733	310	17	5,48	2,32
200Ц024	885	407	21	5,16	2,37
200Ц025	980	460	39	8,48	3,98
200Ц026	945	418	16	3,83	1,69
200Ц027	771	318	13	4,09	1,69
200Ц028	914	437	11	2,52	1,20
200Ц029	525	181	13	7,18	2,48
200Ц030	555	211	5	2,37	0,90
200Ц031	703	272	25	9,19	3,56
200Ц032	463	157	13	8,28	2,81
200Ц033	320	120	6	5	1,88
200Ц034	396	183	15	8,2	3,79
200Ц035	757	300	14	4,67	1,85
200Ц036А	507	135	22	16,3	4,34
200Ц036Б	544	119	8	6,72	1,47
200Ц037	264	82	12	14,63	4,55
200Ц038	863	331	11	3,32	1,27
200Ц039	415	108	12	11,11	2,89
200Ц040	307	86	2	2,33	0,65
200Ц041	980	318	32	10,06	3,27
200Ц042	705	272	6	2,21	0,85
200Ц043	813	353	13	3,68	1,60
200Ц044	588	97	11	11,34	1,87
200Ц045	684	262	15	5,73	2,19
200Ц046	211	92	8	8,7	3,79
200Ц047	473	277	14	5,05	2,96
200Ц048А	915	453	45	9,93	4,92
200Ц048Б	710	424	51	12,03	7,18
200Ц048Ц	907	441	16	3,63	1,76
200Ц049	934	210	9	4,29	0,96
200Ц050А	948	517	6	1,16	0,63

200Ц050Б	993	583	32	5,49	3,22
200Ц051	624	306	25	8,17	4,01
200Ц052	677	301	10	3,32	1,48
200Ц053	829	376	13	3,46	1,57
200Ц054	773	367	57	15,53	7,37
200Ц055	846	390	12	3,08	1,42
200Ц056	678	333	28	8,41	4,13
200Ц057	631	400	11	2,75	1,74
200Ц058	826	404	9	2,23	1,09
200Ц059	549	212	9	4,25	1,64
200Ц060	738	296	16	5,41	2,17
200Ц061	774	356	12	3,37	1,55
200Ц062	670	255	20	7,84	2,99
200Ц063	679	257	14	5,45	2,06
200Ц064	200	109	8	7,34	4,00
200Ц065	899	399	15	3,76	1,67
200Ц066	178	86	1	1,16	0,56
200Ц067А	717	336	32	9,52	4,46
200Ц067Б	686	367	38	10,35	5,54
200Ц067Ц	627	282	22	7,8	3,51
200Ц067Д	734	351	27	7,69	3,68
200Ц068	259	61	6	9,84	2,32
200Ц069	593	237	25	10,55	4,22
200Ц070	671	287	18	6,27	2,68
200Ц071	691	298	19	6,38	2,75
200Ц072	629	279	18	6,45	2,86
200Ц073	760	355	19	5,35	2,50
200Ц074	863	446	24	5,38	2,78
200Ц075А	647	318	13	4,09	2,01
200Ц075Б	631	318	26	8,18	4,12
200Ц076	192	68	5	7,35	2,60
200Ц077	134	75	6	8	4,48
200Ц078А	553	321	10	3,12	1,81
200Ц078Б	689	372	13	3,49	1,89
200Ц079	324	117	7	5,98	2,16
200Ц080	520	312	10	3,21	1,92
200Ц081	840	574	78	13,59	9,29
200Ц082	257	121	12	9,92	4,67
200Ц083	674	304	5	1,64	0,74
200Ц084	395	213	9	4,23	2,28
200Ц085А	676	380	22	5,79	3,25

200Ц085Б	638	336	11	3,27	1,72
200Ц086	248	133	3	2,26	1,21
200Ц087	826	309	17	5,5	2,06
200Ц088	855	376	6	1,6	0,70
200Ц089	878	408	25	6,13	2,85
200Ц090	678	322	13	4,04	1,92
200Ц091	288	138	14	10,14	4,86
200Ц092	611	333	16	4,8	2,62
200Ц093	865	334	16	4,79	1,85
200Ц094	609	324	15	4,63	2,46
200Ц095	464	130	3	2,31	0,65
200Ц096	237	156	8	5,13	3,38
200Ц097	775	181	19	10,5	2,45
200Ц098	421	149	10	6,71	2,38
200Ц099	492	133	6	4,51	1,22
200Ц100	336	160	4	2,5	1,19
200Ц101	687	141	13	9,22	1,89
200Ц102	315	116	11	9,48	3,49
200Ц103	681	322	30	9,32	4,41
200Ц104	456	243	2	0,82	0,44
200Ц105	697	333	27	8,11	3,87
200Ц106	701	328	8	2,44	1,14
200Ц107	307	161	11	6,83	3,58
200Ц108	252	138	4	2,9	1,59
200Ц109	690	319	25	7,84	3,62
200Ц110	340	116	13	11,21	3,82
200Ц111	799	366	26	7,1	3,25
200Ц112	414	174	8	4,6	1,93
200Ц113	910	516	14	2,71	1,54
200Ц114	685	312	18	5,77	2,63
200Ц115	324	33	1	3,03	0,31
200Ц116	872	512	26	5,08	2,98
200Ц117	940	540	18	3,33	1,91
200Ц118	677	361	19	5,26	2,81
200Ц119	854	457	33	7,22	3,86
200Ц120	682	423	6	1,42	0,88
200Ц121	680	295	17	5,76	2,50
200Ц122	397	163	8	4,91	2,02
200Ц123	303	120	3	2,5	0,99
200Ц124	201	109	6	5,5	2,99
УКУПНО	85.895	38.177	2.207	5,78	2,57

а) Показатељи за бираче који су дошли на погрешно бирачко мјесто

166. Поред функционалности биометријске идентификације и аутентификације, уређај који је коришћен у Пилот пројекту могао је бирачу који је дошао на погрешно бирачко мјесто дати информацију о исправном бирачком мјесту.
167. Од укупног броја бирача који су приступили бирачком мјесту (38.177), на погрешно бирачко мјесто је приступило 2.977 бирача или 3,48 %. Након добијене информације о исправном бирачком мјесту, 1.945 бирача остварило је своје бирачко право на исправном мјесту, док 132 бирача нису гласала.

Табела 20. Преглед податка о бирачима који су приступили погрешном бирачком мјесту

Одзив за сва бирача мјеста (%)	Погрешно бирачко мјесто (%)	Број бирача који су приступили погрешном БМ	Просјечно по БМ	Број бирача који су приступили исправном БМ након добијања информације	Број бирача који нису приступили исправном БМ
44,67 %	3,48 %	2.977	22	2.845	132

Графикон 6. Проценат удјела бирача који су након информације о исправном бирачком мјесту искористили бирачко право

Табела 21. Преглед процентуалних податка по БМ о бирачима који су приступили погрешном бирачком мјесту

Бирачко мјесто	Број бирача који су дошли на погрешно БМ (%)	Укупни одзив на БМ (%)
200Ц001	15,16 %	42,80 %
200Ц002	4,44 %	44,56 %
200Ц003	2,82 %	50,07 %

Бирачко мјесто	Број бирача који су дошли на погрешно БМ (%)	Укупни одзив на БМ (%)
200Ц004	2,25 %	42,96 %
200Ц005А	1,00 %	44,78 %
200Ц005Б	0,89 %	39,20 %
200Ц006	1,08 %	46,24 %
200Ц007	0,86 %	40,86 %
200Ц008	1,17 %	44,26 %
200Ц009	1,16 %	44,25 %
200Ц010	0,24 %	26,71 %
200Ц011	0,71 %	23,72 %
200Ц012А	3,04 %	42,33 %
200Ц012Б	1,98 %	41,95 %
200Ц013	2,04 %	65,31 %
200Ц014А	1,18 %	46,59 %
200Ц014Б	0,86 %	48,04 %
200Ц014Ц	2,75 %	44,94 %
200Ц015	6,20 %	50,96%
200Ц016	1,89 %	43,22 %
200Ц017	8,28 %	49,16%
200Ц018	0 %	38,24 %
200Ц019	0,22 %	33,33 %
200Ц020	0,36 %	57,40 %
200Ц021	2,21 %	45,05 %
200Ц022	3,61 %	44,59 %
200Ц023	1,64 %	42,29 %
200Ц024	1,81 %	45,99 %
200Ц025	2,86 %	46,94 %
200Ц026	2,43 %	44,23 %
200Ц027	2,20 %	41,25 %
200Ц028	2,84 %	47,81 %
200Ц029	5,14%	34,48 %
200Ц030	1,08%	38,02 %
200Ц031	1,99 %	38,69 %
200Ц032	2,16 %	33,91 %
200Ц033	0,63 %	37,50 %
200Ц034	0,76 %	46,21 %
200Ц035	3,43 %	39,63 %
200Ц036А	2,17 %	26,63 %
200Ц036Б	0,74 %	21,88 %

Бирачко мјесто	Број бирача који су дошли на погрешно БМ (%)	Укупни одзив на БМ (%)
200Ц037	1,14 %	31,06 %
200Ц038	3,01 %	38,35 %
200Ц039	0,48 %	26,02 %
200Ц040	0,33 %	28,01 %
200Ц041	1,53 %	32,45 %
200Ц042	2,13 %	38,58 %
200Ц043	0,98 %	43,42 %
200Ц044	0,85 %	16,50 %
200Ц045	0,44 %	38,30 %
200Ц046	0,95 %	43,60 %
200Ц047	10,15 %	58,56 %
200Ц048А	2,84 %	49,51 %
200Ц048Б	3,38 %	59,72 %
200Ц048Ц	1,76 %	48,62 %
200Ц049	0,21 %	22,48 %
200Ц050А	2,85 %	54,54 %
200Ц050Б	1,21 %	58,71 %
200Ц051	0,64 %	49,04 %
200Ц052	2,36 %	44,46 %
200Ц053	0 %	0,00 %
200Ц054	0,91 %	47,48 %
200Ц055	0,59 %	46,10 %
200Ц056	44,25 %	49,12 %
200Ц057	12,84 %	63,39 %
200Ц058	6,05 %	48,91 %
200Ц059	5,83 %	38,62 %
200Ц060	4,47 %	40,11 %
200Ц061	1,16 %	45,99 %
200Ц062	6,12 %	38,06 %
200Ц063	2,50 %	37,85 %
200Ц064	0,50 %	54,50 %
200Ц065	1,00 %	44,38 %
200Ц066	3,37 %	48,31 %
200Ц067А	1,81 %	46,86 %
200Ц067Б	1,02 %	53,50 %
200Ц067Ц	0,64 %	44,98 %
200Ц067Д	1,50 %	47,82 %
200Ц068	0 %	23,55 %

Бирачко мјесто	Број бирача који су дошли на погрешно БМ (%)	Укупни одзив на БМ (%)
200Ц069	2,70 %	39,97 %
200Ц070	4,62 %	42,77 %
200Ц071	1,88 %	43,13 %
200Ц072	2,70 %	44,36 %
200Ц073	1,05 %	46,71 %
200Ц074	0,35 %	51,68 %
200Ц075А	1,24 %	49,15 %
200Ц075Б	0,79 %	50,40 %
200Ц076	8,33 %	35,42 %
200Ц077	1,49 %	55,97 %
200Ц078А	1,63 %	58,05 %
200Ц078Б	0,87 %	53,99 %
200Ц079	4,32 %	36,11 %
200Ц080	8,27 %	60,00 %
200Ц081	1,31 %	68,33 %
200Ц082	0 %	47,08 %
200Ц083	0,74 %	45,10 %
200Ц084	0,25 %	53,92 %
200Ц085А	0,89 %	56,21 %
200Ц085Б	2,19 %	52,66 %
200Ц086	2,02 %	53,63 %
200Ц087	1,94 %	37,41 %
200Ц088	1,75 %	43,98 %
200Ц089	3,42 %	46,47 %
200Ц090	0,59 %	47,49 %
200Ц091	0,69 %	47,92 %
200Ц092	3,27 %	54,50 %
200Ц093	2,31 %	38,61 %
200Ц094	3,12 %	53,20 %
200Ц095	0,22 %	28,02 %
200Ц096	0 %	65,82 %
200Ц097	0,90 %	23,35 %
200Ц098	0,71 %	35,39 %
200Ц099	0,41 %	27,03 %
200Ц100	1,19 %	47,62 %
200Ц101	0,58 %	20,52 %
200Ц102	46,03 %	36,83 %
200Ц103	2,64 %	47,28 %

Бирачко мјесто	Број бирача који су дошли на погрешно БМ (%)	Укупни одзив на БМ (%)
200Ц104	16,89 %	53,29 %
200Ц105	4,45 %	47,78 %
200Ц106	2,57 %	46,79 %
200Ц107	4,89 %	52,44 %
200Ц108	6,35 %	54,76 %
200Ц109	4,20 %	46,23 %
200Ц110	14,12 %	34,12 %
200Ц111	4,88 %	45,81 %
200Ц112	5,56 %	42,03 %
200Ц113	2,75 %	56,70 %
200Ц114	3,07 %	45,55 %
200Ц115	0,31 %	10,19 %
200Ц116	18,23 %	58,72 %
200Ц117	11,91 %	57,45 %
200Ц118	11,37 %	53,32 %
200Ц119	7,03 %	53,51 %
200Ц120	12,02 %	62,02 %
200Ц121	3,09 %	43,38 %
200Ц122	2,77 %	41,06 %
200Ц123	2,31 %	39,60 %
200Ц124	3,48 %	54,23 %

а) Показатељи о потребном времену за биометријску идентификацију и аутентификацију бирача

168. Током спровођења Пилот пројекта, за сваког бирача који је приступио бирачком мјесту евидентирано је потребно вријеме за биометријску идентификацију и аутентификацију бирача.

169. Просјечно потребно вријеме износило је 35 секунди.

Табела 22. Преглед потребног времена за биометријску идентификацију и аутентификацију

Просјечно вријеме биометријске идентификације и аутентификације (секунде)	Максимално вријеме биометријске идентификације и аутентификације (секунде)	Најбрже вријеме биометријске идентификације и аутентификације (секунде)
35	79	22

Табела 23. Преглед потребног времена за биометријску идентификацију и аутентификацију на БМ

Шифра бирачког мјеста	Просјечно вријеме (секунде)
200Ц111	22,25
200Ц120	23
200Ц118	24,99
200Ц110	25,69
200Ц035	26,46
200Ц002	26,97
200Ц104	27,04
200Ц117	27,28
200Ц028	27,74
200Ц014Ц	27,87
200Ц116	27,95
200Ц056	28,61
200Ц055	28,63
200Ц059	29,03
200Ц119	29,1
200Ц022	29,25
200Ц063	29,28
200Ц021	29,38
200Ц109	29,82
200Ц073	29,92
200Ц103	29,96
200Ц048Ц	30,01
200Ц106	30,16
200Ц004	30,4
200Ц048Б	30,63
200Ц089	30,75
200Ц123	30,78
200Ц013	31,01
200Ц093	31,02
200Ц058	31,05
200Ц042	31,13
200Ц090	31,52
200Ц050А	31,53
200Ц074	31,56
200Ц085А	31,63
200Ц121	31,92
200Ц015	32,04
200Ц064	32,12
200Ц048А	32,25
200Ц053	32,37
200Ц085Б	32,43
200Ц023	32,47

Шифра бирачког мјеста	Просјечно вријеме (секунде)
200Ц078Б	32,47
200Ц071	32,65
200Ц036Б	32,9
200Ц050Б	32,91
200Ц068	32,92
200Ц088	33,03
200Ц112	33,05
200Ц092	33,13
200Ц067Ц	33,15
200Ц113	33,16
200Ц054	33,24
200Ц026	33,28
200Ц052	33,28
200Ц006	33,33
200Ц057	33,34
200Ц016	33,36
200Ц043	33,38
200Ц070	33,71
200Ц099	34,05
200Ц100	34,12
200Ц039	34,5
200Ц017	34,68
200Ц081	34,78
200Ц091	34,9
200Ц084	35,06
200Ц075А	35,3
200Ц012Б	35,85
200Ц124	35,86
200Ц062	35,9
200Ц024	35,95
200Ц078А	36,07
200Ц067Д	36,09
200Ц122	36,12
200Ц083	36,27
200Ц037	36,33
200Ц051	36,35
200Ц007	36,38
200Ц067А	36,46
200Ц038	36,48
200Ц011	36,51
200Ц003	36,53
200Ц101	36,54
200Ц098	36,55
200Ц010	36,69

Шифра бирачког мјеста	Просјечно вријеме (секунде)
200Ц061	36,69
200Ц060	36,8
200Ц029	36,93
200Ц009	36,99
200Ц102	37,01
200Ц097	37,15
200Ц027	37,21
200Ц087	37,23
200Ц020	37,3
200Ц014Б	37,35
200Ц108	37,51
200Ц114	37,55
200Ц025	37,63
200Ц094	38,16
200Ц072	38,17
200Ц069	38,28
200Ц030	38,83
200Ц080	39,38
200Ц031	39,61
200Ц047	39,83
200Ц065	40,08
200Ц105	40,13
200Ц049	40,69
200Ц005А	40,92
200Ц032	41,03
200Ц012А	41,08
200Ц018	41,09
200Ц075Б	41,7
200Ц033	42,34
200Ц066	42,93
200Ц005Б	42,96
200Ц040	43,21
200Ц045	43,33
200Ц095	43,33
200Ц041	43,35
200Ц014А	44,1
200Ц082	44,28
200Ц096	44,38
200Ц001	44,63
200Ц076	44,79
200Ц115	44,94
200Ц044	46,09
200Ц079	46,33
200Ц034	46,51

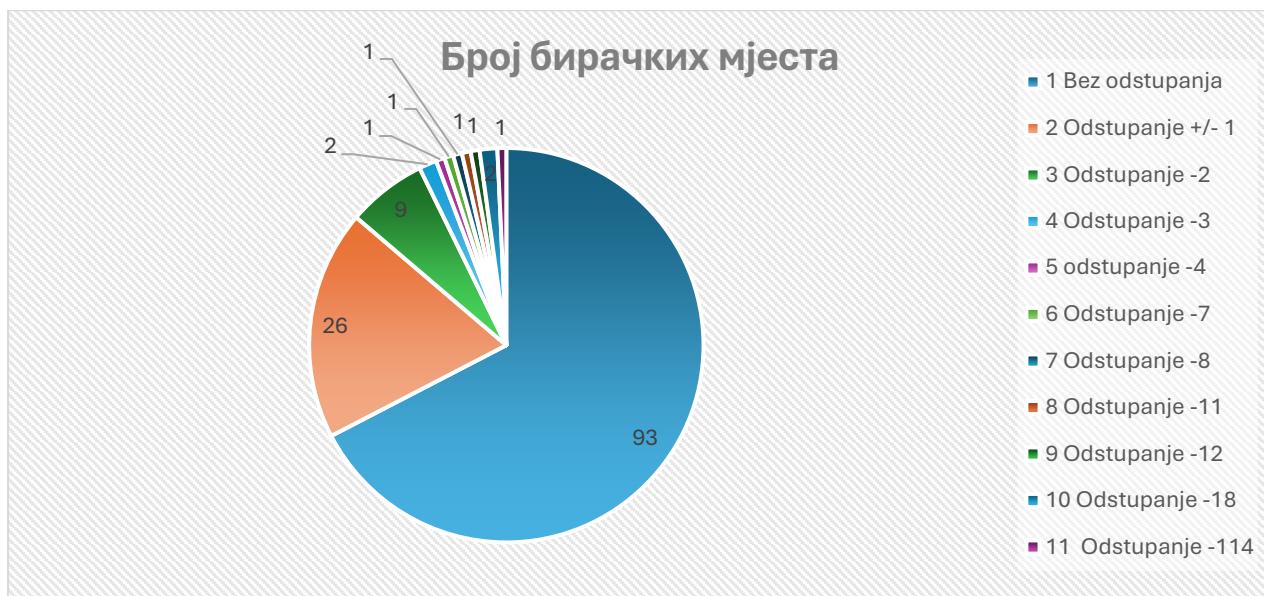
Шифра бирачког мјеста	Просјечно вријеме (секунде)
200Ц107	47,07
200Ц086	47,53
200Ц067Б	48,85
200Ц008	49,54
200Ц046	52,29
200Ц036А	54,16
200Ц019	56,82
200Ц077	79,41

а) Упоредна анализа података Пилот пројекта и података у ЈИИС БиХ

170. За потребе додатних анализа извршено је упоређивање података о броју бирача прикупљених у Пилот пројекту и путем Јединственог изборног информационог система БиХ, скенирањем бар-кодова Извода с бирачких мјеста у Главном центру за бројање гласова.
171. Извршеном анализом утврђено је да на 93 бирачка мјеста или 67 % нема одступања у подацима о броју бирача који су остварили бирачко право, док су одступања уочена на 45 бирачких мјеста и кретала су се у распону од -/+ 1 до -114 на бирачком мјесту 200Ц038.

Табела 24. Преглед бирачким мјеста с податаком о одступању

Р/Б	Категорија	Број бирачких мјеста	%
1	Без одступања	93	67,39
2	Одступање +/- 1	26	18,84
3	Одступање -2	9	6,52
4	Одступање -3	2	1,45
5	Одступање -4	1	0,72
6	Одступање -7	1	0,72
7	Одступање -8	1	0,72
8	Одступање -11	1	0,72
9	Одступање -12	1	0,72
10	Одступање -18	2	1,45
11	Одступање -114	1	0,72
УКУПНО		138	100 %

Графикон 7. Проценат удјела бирачких мјеста с вриједношћу одступања

Р/Б	Шифра БМ	Укупан број бирача биометријска идентификација и аутентификација (Пилот пројекат)	Укупан број бирача Изводи из ЦБС-а (ЈИИС БиХ)	Одступање ¹²³
1	200Ц001	336	354	-18
2	200Ц002	221	224	-3
3	200Ц003	355	356	-1
4	200Ц004	305	306	-1
5	200Ц005А	360	360	0
6	200Ц005Б	265	266	-1
7	200Ц006	301	301	0
8	200Ц007	284	284	0
9	200Ц008	189	189	0
10	200Ц009	304	304	0
11	200Ц010	222	222	0
12	200Ц011	134	134	0
13	200Ц012А	265	266	-1
14	200Ц012Б	297	297	0
15	200Ц013	192	192	0
16	200Ц014А	355	355	0
17	200Ц014Б	392	393	-1
18	200Ц014Ц	311	311	0
19	200Ц015	370	372	-2

¹²³ На основу достављених информација од стране извођача радова и ИК Брчко дистрикта БиХ разлика у подацима настала је због неадекватног рада оператера на терену

20	200Ц016	274	276	-2
21	200Ц017	291	291	0
22	200Ц018	52	52	0
23	200Ц019	154	154	0
24	200Ц020	159	159	0
25	200Ц021	387	387	0
26	200Ц022	309	310	-1
27	200Ц023	310	310	0
28	200Ц024	407	407	0
29	200Ц025	460	460	0
30	200Ц026	418	418	0
31	200Ц027	318	318	0
32	200Ц028	437	437	0
33	200Ц029	181	181	0
34	200Ц030	211	211	0
35	200Ц031	272	273	-1
36	200Ц032	157	157	0
37	200Ц033	120	120	0
38	200Ц034	183	182	1
39	200Ц035	300	300	0
40	200Ц036А	135	135	0
41	200Ц036Б	119	119	0
42	200Ц037	82	83	-1
43	200Ц038	331	445	-114
44	200Ц039	108	107	1
45	200Ц040	86	86	0
46	200Ц041	318	319	-1
47	200Ц042	272	272	0
48	200Ц043	353	353	0
49	200Ц044	97	97	0
50	200Ц045	262	262	0
51	200Ц046	92	92	0
52	200Ц047	277	277	0
53	200Ц048А	453	452	1
54	200Ц048Б	424	428	-4
55	200Ц048Ц	441	452	-11
56	200Ц049	210	210	0
57	200Ц050А	517	518	-1
58	200Ц050Б	583	584	-1
59	200Ц051	306	305	1
60	200Ц052	301	303	-2
61	200Ц053	376	375	1
62	200Ц054	367	367	0
63	200Ц055	390	390	0

64	200Ц056	333	333	0
65	200Ц057	400	402	-2
66	200Ц058	404	406	-2
67	200Ц059	212	224	-12
68	200Ц060	296	296	0
69	200Ц061	356	356	0
70	200Ц062	255	255	0
71	200Ц063	257	257	0
72	200Ц064	109	109	0
73	200Ц065	399	399	0
74	200Ц066	86	85	1
75	200Ц067А	336	336	0
76	200Ц067Б	367	368	-1
77	200Ц067Ц	282	282	0
78	200Ц067Д	351	351	0
79	200Ц068	61	61	0
80	200Ц069	237	237	0
81	200Ц070	287	288	-1
82	200Ц071	298	300	-2
83	200Ц072	279	279	0
84	200Ц073	355	355	0
85	200Ц074	446	446	0
86	200Ц075А	318	319	-1
87	200Ц075Б	318	318	0
88	200Ц076	68	68	0
89	200Ц077	75	77	-2
90	200Ц078А	321	321	0
91	200Ц078Б	372	372	0
92	200Ц079	117	117	0
93	200Ц080	312	312	0
94	200Ц081	574	592	-18
95	200Ц082	121	121	0
96	200Ц083	304	305	-1
97	200Ц084	213	213	0
98	200Ц085А	380	380	0
99	200Ц085Б	336	335	1
100	200Ц086	133	141	-8
101	200Ц087	309	309	0
102	200Ц088	376	376	0
103	200Ц089	408	410	-2
104	200Ц090	322	322	0
105	200Ц091	138	138	0
106	200Ц092	333	333	0
107	200Ц093	334	334	0
108	200Ц094	324	324	0

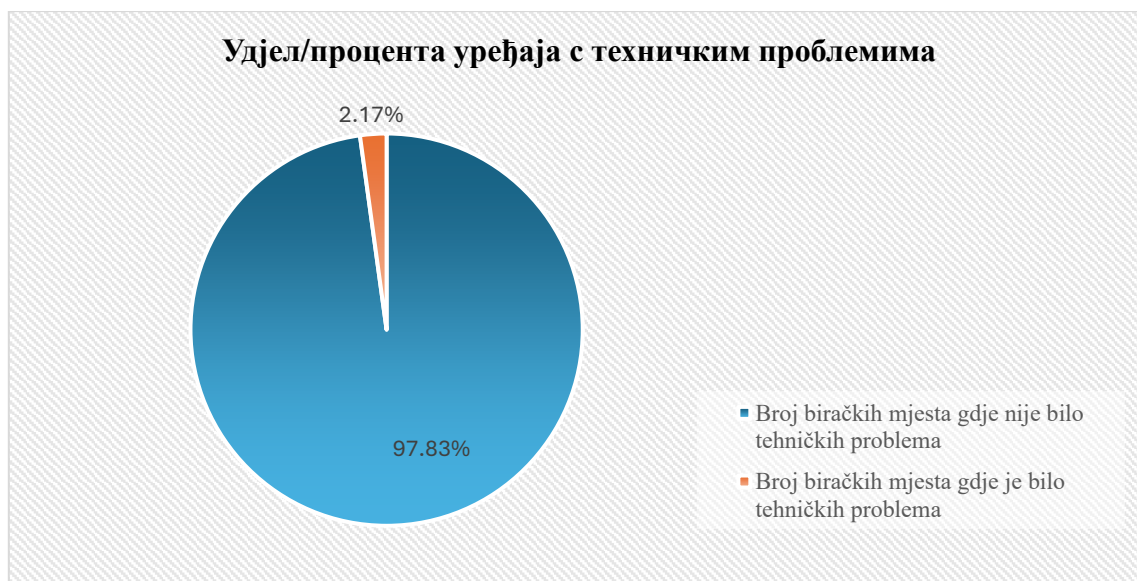
109	200Ц095	130	130	0
110	200Ц096	156	156	0
111	200Ц097	181	184	-3
112	200Ц098	149	151	-2
113	200Ц099	133	133	0
114	200Ц100	160	161	-1
115	200Ц101	141	142	-1
116	200Ц102	116	116	0
117	200Ц103	322	322	0
118	200Ц104	243	243	0
119	200Ц105	333	333	0
120	200Ц106	328	328	0
121	200Ц107	161	161	0
122	200Ц108	138	138	0
123	200Ц109	319	319	0
124	200Ц110	116	116	0
125	200Ц111	366	366	0
126	200Ц112	174	174	0
127	200Ц113	516	516	0
128	200Ц114	312	312	0
129	200Ц115	33	33	0
130	200Ц116	512	512	0
131	200Ц117	540	547	-7
132	200Ц118	361	362	-1
133	200Ц119	457	457	0
134	200Ц120	423	424	-1
135	200Ц121	295	295	0
136	200Ц122	163	163	0
137	200Ц123	120	120	0
138	200Ц124	109	109	0
УКУПНО		38.177	38.405	-228

1. Техничка опрема

172. У току спровођења Локалних избора 2024. године у Брчко дистрикту БиХ, односно током коришћења опреме на бирачким мјестима, на три (3) бирачка мјеста: 200Ц060, 200Ц109 и 200Ц117 било је потребно замијенити уређаје на два (2) бирачка мјеста VIU – десктоп уређаји нису исправно функционисали због неисправности читача документа – MRZ-а, а на једном бирачком мјесту јер је оператер затворио бирачко мјесто прије 19:00 часова).
173. На основу спроведене анкете, једна од примједби је била да код лица с дужим ноктима није могуће узети отисак прста; да је у неким случајевима било неопходно

у току рада рестартовати уређај, те да је код појединих уређаја долазило до “титрања” екрана.

Укупан број коришћених уређаја	Број бирачких мјеста гдје није било техничких проблема	%	Број бирачких мјеста гдје је било техничких проблема	%
138	135	97.8 %	3	2,2 %

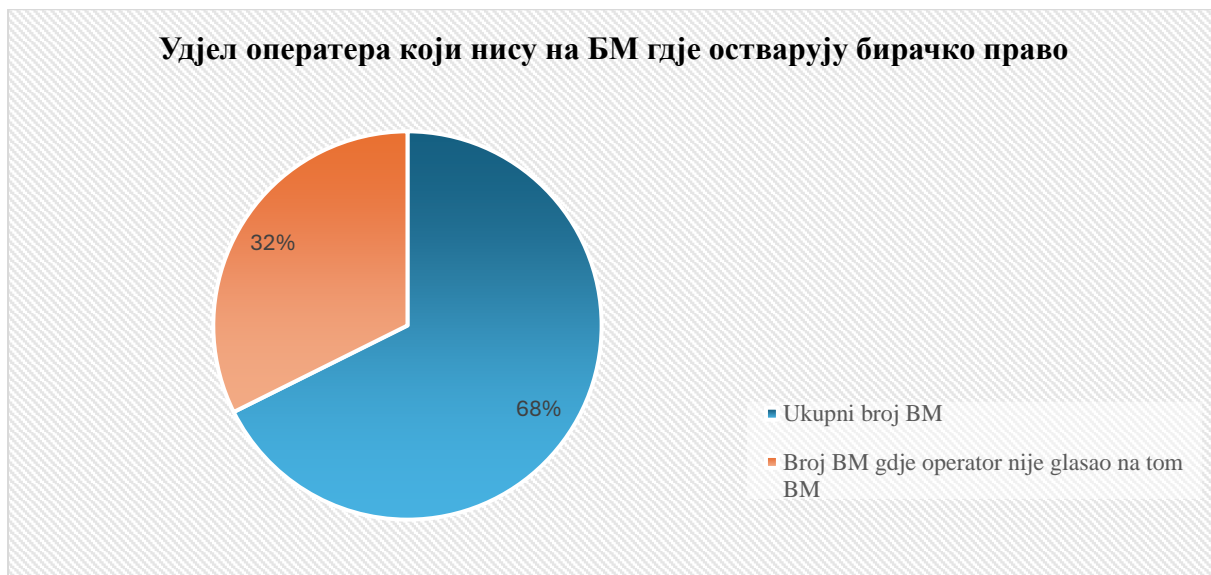

Графикон 8. Проценат удјела броја уређаја с техничким проблемима

2. Особље ангажовано на пројекту

174. За потребе рада на бирачком мјесту Централна изборна комисија БиХ је објавила јавни позив за пријаву заинтересованих кандидата за позицију оператора. На јавни позив укупно су се од тражених 160 оператора пријавила 32 лица, те је Централна изборна комисија БиХ у више наврата понављала јавни позив за ангажман оператора.
175. Од 163 позвана оператора, обуци су присуствовала 154 оператора. Обука оператора је извршена у периоду од 25. до 28. 9. 2024. године у Брчко дистрикту БиХ и обухватила је теоријске основе организације рада на бирачком мјесту и основне појмове везане за изборни процес, те практични дио који је укључио радње и поступке везане за коришћење опреме на бирачком мјесту.
176. У сарадњи с особљем Брчко дистрикта БиХ, извршено је распоређивање 138 оператора на бирачка мјеста према принципу да оператор буде распоређен на бирачко мјесто гдје остварује своје бирачко право. Од 138 бирачких мјеста, на 66 бирачких мјеста није било могуће распоредити оператора који остварује своје

бирачко право на том бирачком мјесту, те су нераспоређени оператори ангажирани као замјена оператора у току изборног дана, а како би се омогућило бирачко право ангажованим операторима на бирачком мјесту.

Графикон 9. Проценат удјела броја оператора који нису на БМ гдје гласају

5. Изазови и научене лекције

177. Изазови и научене лекције идентификовани током евалуације су сљедећи:

- Више од 50 % бирача своје бирачко право остварило је у периоду између 10:00 и 13:00 часова.
- Излазност мушкараца и жена равномјерно је подијељена.
- Највећи удјел бирача који су остварили бирачко право 24 % је из добне скупине 65+ (старији од 65 година).
- Укупан проценат бирача код којих није било могуће извршити идентификацију и аутентификацију у односу на одзив бирача је 5,78 %.
- Више од 72 % бирача који нису могли бити идентификовани је из добне скупине 65+ (старији од 65 година).
- Бирачко мјесто 200Ц120 има два (2) највећа нивоа провјере у 11:00 часова и 16:00 часова.
- Више од 75 % бирачких мјеста има вријеме провјере испод 40 секунди.
- Бирачко мјесто 200Ц077 има скоро двоструко дуже вријеме провјере 79 секунди.
- Бирачко мјесто 200Ц111 има најбрже вријеме провјере приближно 22 секунде. Провјером записа уређај је имао 98 % провјера помоћу MRZ читача.
- Бирачка мјеста с просјеком дужим од 40 секунди имају више од 20 % случајева ручне провјере (уношењем података помоћу екранске типковнице)

- На 85 % бирачких мјеста (116 од 138) има мање од 5 % случајева да су бирачи дошли на погрешно бирачко мјесто.
- На 5 % бирачких мјеста (7 од 138) није било бирача који нису уписани у извод из ЦБС-а на другом бирачком мјесту.
- Бирачка мјеста 200Ц102 и 200Ц056 имала су више од 40 % случајева бирача који су приступили погрешном бирачком мјесту (више од 150 случајева појединачно БМ).
- Бирачи који су приступили на бирачко мјесто на којем нису уписани да гласају, у 94 % случајева остварили су своје бирачко право на исправном бирачком мјесту у току изборног дана.
- Упоређивањем укупних података одзива према подацима за биометријску идентификацију и аутентификацију у 67 % нема одступања у подацима, док у 93 % случаја одступање је ± 2 .
- На четири (4) бирачка мјеста забиљежена су највећа одступања 200Ц038 (-114), 200Ц081 (-18), 200Ц059 (-12) И 200Ц048Ц (-11).
- У 2,2 % случајева извршена је замјена уређаја због техничких проблема.
- У првом јавном позиву за оператере пријављено је мање од 20 % потребних оператера за рад на бирачком мјесту.
- На 32 % бирачких мјеста није било могуће ангажовати оператера с тог бирачког мјеста, те је био потребан додатни ангажман особља.
- На основу спроведене анкете, више од 96,3 % оператера и 90,1 % бирача сматра да се повећава транспарентност изборног процеса, 97 % оператера и 88 % бирача дају предност коришћењу биометријске идентификације у односу на традиционални начин идентификације.

Пилот пројекат 4 – Видео надзор на бирачким мјестима

1. Опште информације о пројекту

178. Сврха Пилот пројекта 4 – Видео надзор на бирачким мјестима је била провјера могућности увођења изборних технологија на бирачка мјеста у виду надзора над процесом гласања и бројања, путем снимања аудио и видео технологијом у циљу заштите интегритета процеса гласања и бројања, а у складу с чланом 5.2.а став (1) Изборног закона БиХ који прописује да бирачка мјеста која је посебно одредила Централна изборна комисија БиХ након консултација с општинском изборном комисијом, укључујући и просторију предвиђену за гласање и/или бројање гласачких листића, могу бити покривена опремом за видео надзор на начин на којим се не угрожава тајност гласања.
179. У циљу припреме коначних циљева Пилот пројекта 4 – Видео надзор на бирачким мјестима, реализоване су следеће припремне активности: а) обезбијеђена су финансијска средства у износу од 30.000,00 КМ која су одобрена од стране Министарства финансија и трезора БиХ¹²⁴ за набавку опреме за спровођење пилот пројекта успоставе видео надзора на одређеном броју бирачких мјеста у БиХ; б) успостављена је комуникација с општинским/градским изборним комисијама; ц) извршена је идентификација основних изборних јединица у којима ће бити спроведен пилот пројекат, д) идентификована су бирачка мјеста на којима ће бити спроведен пилот пројекат; е) припремљени су релевантни подзаконски акти, ф) спроведена је јавна набавка опреме за видео надзор; г) Именовани су оператери за руковање опремом; и) реализована је обука оператера те председника и чланова бирачких одбора Општинске/градске изборне комисије о начину поступања на бирачком мјесту у смислу спровођења Пилот пројекта 4.
180. Централна изборна комисија БиХ је Одлуком о измјенама и допунама Одлуке о дјелокругу примјене пилот пројекта Централне изборне комисије БиХ за Локалне изборе 2024. године¹²⁵ утврдила да ће на подручју 5 основних изборних јединица (Зеница, Центар Сарајево, Бања Лука, Источно Ново Сарајево и Власеница) спровести Пилот пројекат 4 – Видео надзор на бирачким мјестима, што је подразумијевало поступак у којем се на бирачком мјесту у току процеса гласања снима гласачка кутија, а у току процеса бројања гласачких листића снима се сто на којем се врши пребројавање гласачких листића¹²⁶.

---

¹²⁴ Акт број: 07-1-16-1-246-2/24 од 29. 4. 2024. године

¹²⁵ “Службени гласник Бих”, број 57/24.

¹²⁶ Члан 9. Упутства о инсталацији, коришћењу опреме за видео надзор, преносу и чувању надзорних видео снимака, о одговорностима изборних комисија и бирачких одбора, те прекршајима због кршења прописаних правила – Пилот пројекат 4 (“Службени гласник БиХ” број 61/24).

181. Надаље, у складу с чланом 4. Одлуке о одређивању бирачких мјеста за спровођење пилот пројеката за Локалне изборе 2024. године одређено је 10 бирачких мјеста у пет основних изборних јединица за спровођење Пилот пројекта 4.¹²⁷
182. Дана 27. 9. 2024. године Централна изборна комисија БиХ је донијела Одлуку о именовању главних оператера и оператера за инсталацију, провјеру, рад на опреми, рјешавање техничких проблема, деинсталацију и припрему опреме за спровођење пилот пројеката¹²⁸, а дана 2. 10. 2024. Одлуку о измјени и допуни одлуке о именовању главних оператера и оператера код спровођења пилот пројеката¹²⁹. За Пилот пројекат 4 именовано је 10 оператера.¹³⁰

2. Легислатива

183. Поред општих аката који су припремљени и усвојени за све пилот пројекте¹³¹, За потребе спровођења Пилот пројекта 4 – Видео надзор, ЦИК БиХ је донио следеће документе којима се регулишу активности из пилот пројекта 4:
- Упутство о инсталацији, коришћењу опреме за видео надзор, преносу и чувању надзорних видео снимака, о одговорностима изборних комисија и бирачких одбора, те прекршајима због кршења прописаних правила – Пилот пројекат 4¹³² (у даљем тексту Упутство).
  - Одлука о одређивању бирачких мјеста за спровођење пилот пројеката за Локалне изборе 2024. године¹³³.
  - Инструкција за изборне комисије основних изборних јединица у којима се спроводи „Пилот пројекат 4 – Видео надзор на бирачким мјестима“.

3. Локација спровођења Пилот пројекта 4 – Видео надзор на бирачким мјестима

184. Пилот пројекат 4 – Видео надзор на бирачким мјестима за Локалне изборе 2024. године спроведен је на 10 бирачких мјеста у пет основних изборних јединица што је регулисано у члану 4. Одлуке о одређивању бирачких мјеста за спровођење

---

¹²⁷ „Службени гласник БиХ”, број 57/24.

¹²⁸ 71. сједница од 27. 9. 2024. године, број акта: 06-1-07-2323-1/24 од 27. 9. 2024. године

¹²⁹ 73. сједница ЦИК БиХ од 2. 10. 2024.

¹³⁰ https://www.izbori.ba/Documents/izbori_2024/09/d30/odluka_o_imenovanju_operatera-bos.pdf

¹³¹ Одлука о дјелокругу примјене пилот пројеката Централне изборне комисије БиХ за Локалне изборе 2024. године („Сл. гласник БиХ“ бр. 31/24., Одлука о измјенама и допунама Одлуке о дјелокругу примјене пилот пројеката Централне изборне комисије БиХ за Локалне изборе 2024. „Сл. гласник БиХ., бр. 57/24;), Упутство о спровођењу пилот пројеката на Локалним изборима 2024. године уз употребу изборних технологија („Сл. гласник БиХ“ бр. 31/24.), Одлука о одређивању бирачких мјеста за спровођење пилот пројеката за Локалне изборе 2024. године („Сл. гласник БиХ“ бр. 57/24.) и Исправка текста Одлуке о одређивању бирачких мјеста за спровођење пилот пројеката за Локалне изборе 2024. године, („Службени гласник“ број: 59/24).

¹³² „Службени гласник БиХ“ број 61/24

¹³³ „Службени гласник БиХ“ број 57/24

пилот пројеката за Локалне изборе 2024. године. Списак бирачких мјеста је дат у прилогу на крају овог поглавља.

4. Евалуација и резултати Пилот пројекта 4

185. Укупан број бирача на 10 пилот бирачких мјеста је био 7.189, од чега је гласало 3.719 или 52 %.
186. Основни показатељи на основу којих је вршена процјена успјешности спровођења пилот пројекта 4 су дефинисани у Другом периодичном извјештају о увођењу нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини¹³⁴ који се фокусирао на технички и правни аспект пилот пројеката, а који је припремила Централна изборна комисија БиХ и доставила у Парламентарну скупштину БиХ дана 4. 10. 2024. године. Предметни извјештај је усвојен на 23. сједници Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ одржаној 3. 12. 2024. године.¹³⁵

Показатељи успјеха и извори података према показатељима:

Бр.	Показатељ	Извор података према показатељима
1.	Да ли је опрема набављена транспарентно и одговорном процедуром?	Одлука о избору најповољнијег понуђача за набавку видео надзора с уградњом на бирачким мјестима
2.	Да ли је коришћење видео опреме вршено досљедно како је прописано правним актима?	Записник о раду бирачког одбора (ЗАРБО) на бирачким мјестима на којима је коришћен видео надзор.
3.	Да ли се опрема користила ради очувања тајности гласања?	Извјештаји оператера с 10 бирачких мјеста.
4.	Да ли су бирачи били упознати да на бирачком мјесту постоји видео камера; (постер на улазу и слично)?	Извјештај и одговори на Упитник за чланове ОИК-а из 5 основних изборних јединица у којима је спроведен Пилот пројекат 4.
5.	Да ли је коришћење камера спријечило потенцијалне преваре?	Одговори на Упитник за предсједнике бирачких одбора на бирачким мјестима на којима је коришћен видео надзор.
6.	Да ли су бирачи/посматрачи исказивали забринутост због коришћења видео камере на бирачком мјесту и слично?	Одговори на анкету за бираче о њиховим искуствима која су имали коришћењем видео надзора на бирачком мјесту на којем су гласали.
7.	Остала запажања и коментари оператера.	

Процедура јавне набавке за набавку видео надзора с уградњом на бирачким мјестима

187. Поступак јавне набавке спроведен је путем конкурентског захтјева за доставу понуда. Обавјештење о набавци објављено је на порталу Јавних набавки, број

¹³⁴ Акт ЦИК БиХ број 04-2-50-4-1192-71/20 од 2. 10. 2024. године, стр. 70.

¹³⁵ Акт Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ број 01-50-1-15-23/24 од 3. 12. 2024. године

обавјештења: 794-7-1-185-3-36/24 од 12. 8. 2024. године. Примљена је само једна понуда понуђача Artco Group д.о.о. Сарајево. Комисија за набавку именована Рјешењем број: 07-2-16-3-1046-2/24 од 9. 7. 2024. године извршила је преглед и оцјену понуде (Записник о прегледу и оцјени понуда број: 07-2-16-3-1046-8/24 од 28. 8. 2024.) и утврдила да је понуда понуђача Artco Group д.о.о. Сарајево прихватљива будући да је у складу са захтјевима из предметне тендерске документације и у оквиру буџета планираног за предметну набавку. Комисија је упутила приједлог Централној изборној комисији БиХ за избор најповољнијег понуђача и додјелу уговора на износ од 25.600,00 КМ без ПДВ-а, односно 29.952,00 КМ с ПДВ-ом.¹³⁶ У предметном поступку предвиђена је е-Аукција. С обзиром на то да је примљена само једна понуда, није било могуће спровести е-Аукцију, а у складу с чланом 4. став (2) Правилника о условима и начину коришћења е-Аукције.¹³⁷

Процедуре коришћења видео надзора на бирачком мјесту

188. Коришћење видео надзора на бирачком мјесту је регулисано подзаконским актом ”Упутство о инсталацији, коришћењу опреме за видео надзор, преносу и чувању надзорних видео снимака, о одговорностима изборних комисија и бирачких одбора, те прекршајима због кршења прописаних правила – Пилот пројекат 4.
189. Сви учесници изборног процеса на дан избора, 6. 10. 2024. године су били обавијештени да је простор под видео надзором путем плаката постављених на улазу и унутар бирачког мјеста, као и вербалним путем од стране чланова бирачких одбора.

Постер

190. Видео надзор је био постављен на видљиво мјесто унутар просторија гдје су организована бирачка мјеста и током процеса гласања камера је снимала гласачку кутију. Камера није снимала бираче при уласку на бирачко мјесто, током гласања, као ни при изласку с бирачког мјеста.

---

¹³⁶ Одлука о избору најповољнијег понуђача доступна на линку

https://www.izbori.ba/Documents/2024/09/Odluka%20o%20izboru_04092024_12.pdf

¹³⁷ “Сл. Гласник БиХ” број 80/23.

Снимци с видео надзора

191. Након затварања бирачких мјеста камера је била усмјерена у правцу стола на којем су бројани гласачки листићи. Приликом бројања гласачких листића чланови бирачког одбора који су бројали гласове су окренули сваки гласачки листић према камери и гласно читали резултате с гласачког листића, о чему постоји видео и аудио запис. Начин постављања видео камера је обезбиједио очување тајности гласања.

Снимак с видео надзора

Запажања из Записника о раду бирачког одбора (ЗАРБО) с бирачких мјеста

192. Чланом 12 Упутства о инсталацији, коришћењу опреме за видео надзор, преносу и чувању надзорних видео снимака, о одговорностима изборних комисија и бирачких одбора, те прекршајима због кршења прописаних правила – Пилот пројекат 4, прописано је да се о цијелом поступку коришћења видео надзора води посебна евиденција у Записнику о раду бирачког одбора (ЗАРБО) која садржи све податке везане за рад уређаја, те друга запажања од стране оператера и предсједника бирачког одбора.

193. Увидом у ЗАРБО обрасце свих десет бирачких мјеста на којима је спроведен Пилот пројекат 4 констатовано је да су предсједници бирачких одбора само на три бирачка мјеста евидентирали да се на истим спроводи пилот пројекат 4 и то – Град Бања Лука БМ: 034Б245, Општина Источно Ново Сарајево БМ: 140Б005 и Општина Власеница БМ: 103Б009).
194. Од стране акредитованих посматрача и бирача није било примједби. **У ЗАРБО обрасцима за осталих 7 бирачких мјеста нема било каквих информација да се на тим бирачким мјестима спроводио пилот пројекат.**

Деинсталација опреме, предаја и чување опреме

195. Послије завршетка бројања оператери су извршили деинсталацију опреме, паковање у оригиналну амбалажу и допремање опреме која је запечаћена предата у Главни центар за бројање у Сарајеву. Након прикупљања свих система надзора, комисијски су извађене картице и предате техничком особљу Главног центра за бројање. Опрема се налази у Централној изборној комисији БиХ.
196. Видео и аудио записи на SD картицама чувају се у сефу у Централној изборној комисији БиХ за период од 12 мјесеци од датума објаве потврђених резултата Локалних избора 2024. године у Босни и Херцеговини у Службеном гласнику БиХ.¹³⁸ Протеком рока чувања датотеке се комисијски уништавају, изузев ако надлежно тужилаштво затражи чување тих снимака.¹³⁹

Извјештаји оператера који су инсталирали и надзирали видео надзор на бирачким мјестима

197. Десет (10) оператера који су инсталирали и надзирали рад опреме, те извршили деинсталацију опреме, доставили су своје извјештаје Централној изборној комисији БиХ. У свим извјештајима је констатовано да је опрема инсталирана у складу с Упутством о инсталацији, коришћењу опреме за видео надзор, преносу и чувању надзорних видео снимака, о одговорностима изборних комисија и бирачких одбора, те прекршајима због кршења прописаних правила – Пилот пројекат 4, инсталација је извршена прије отварања бирачких мјеста, сви бирачи су били упознати да су бирачка мјеста под видео надзором путем плаката и вербално од стране чланова бирачких одбора на што није било примједби, напротив, забиљежени су позитивни коментари и одобравање од стране посматрача и бирача. Након завршетка процеса бројања опрема је деинсталирана, прописно упакована и достављена у Главни центар за бројање, те комисијски предата особљу Главног центра за бројање.

---

¹³⁸ Резултати Локалних избора 2024. године су објављени у службеним гласилима – “Службени гласник БиХ” бр. 75 од 5. 11. 2024. и “Службени гласник БиХ” број 78 од 15. 11. 2024. године.

¹³⁹ Члан 14 Упутства о инсталацији, коришћењу опреме за видео надзор, преносу и чувању надзорних видео снимака, о одговорностима изборних комисија и бирачких одбора, те прекршајима због кршења прописаних правила – Пилот пројекат 4.

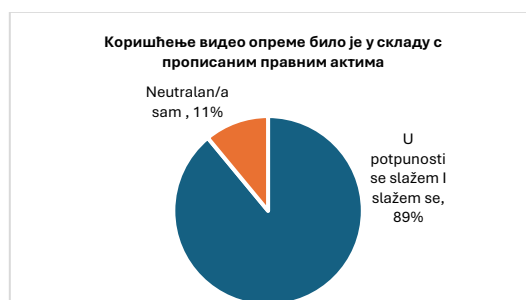
Анализа Упитника – Пилот пројекта 4 – Видео надзор на бирачким мјестима

198. У циљу прикупљања информација о искуствима коришћења нових технологија на бирачким мјестима и изазовима с којима су се суочили коришћењем ове технологије, уколико их је било, те ефикасношћу ових технологија на бирачким мјестима гдје је спроведен пилот пројекат 4 ЦИК БиХ је спровео анкету за изборну администрацију и бираче.
199. Упитник за изборну администрацију о искуствима и наученим лекцијама је достављен предсједницима општинских/градских изборних комисија 5 основних изборних јединица и то: Зеница, Центар Сарајево, Бања Лука, Источно Ново Сарајево и Власеница и предсједницима бирачких одбора 10 бирачких мјеста на којима је спроведен Пилот пројекат 4.
200. Надаље, Упитник за бираче који су гласали на бирачким мјестима на којима је био коришћен видео надзор, објављен је на веб страници ЦИК БИХ www.izbori.ba¹⁴⁰. У наставку је дата анализа одговора на Упитнике.

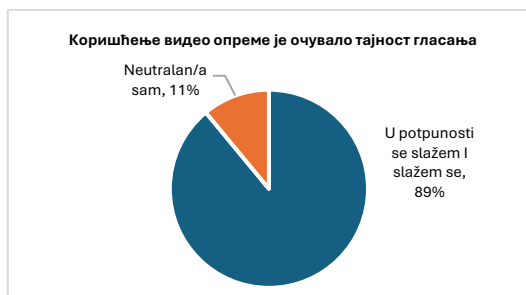
Одговори на Упитник за изборну администрацију

201. На Упитник је одговорило 6 чланова ОИК-а/ГИК-а и 3 предсједника бирачких одбора.

89 % испитаника сматра да је коришћење видео опреме било у складу с прописаним правним актима; насупрот 11 % оних који су неутрални по овом питању.

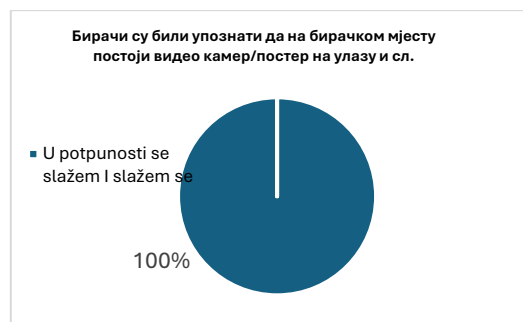

89 % испитаника су мишљења да је коришћење видео опреме очувало тајност гласања, а 11 % је неутрално.

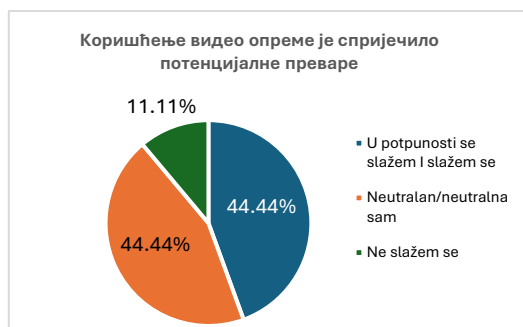

¹⁴⁰ <https://www.izbori.ba/Default.aspx?Lang=3&CategoryID=361&v=071120249847>

Сви испитаници (100 %) су одговорили да су бирачи били упознати да на бирачком мјесту постоји видео камера.

44 % испитаника сматра да је коришћење видео опреме спријечило потенцијалне преваре насупрот 11 % оних који се не слажу с овом констатацијом, а 44 % испитаника нема став по овом питању.

89 % испитаника је одговорило да бирачи/посматрачи нису исказали забринутост због коришћења видео надзора, док је 11 % испитаника неутрално по овом питању.

67 % испитаника преферира употребу видео надзора на бирачким мјестима у будућности, а 33 % испитаника је неутрално.

78 % испитаника је означило да је њихово цјелокупно искуство на бирачком мјесту уз употребу видео камера било задовољавајуће, а 22 % је неутрално по овом питању.

Остали коментари испитаника су сљедећи:

- отварање бирачких мјеста протекло је у реду,
- није било проблема с опремом на бирачким мјестима,
- бирачи похвалили употребу нових технологија на бирачком мјесту,
- цјелокупан процес протеклао без икаквих проблема,
- позитивна промјена и искорак транспарентнијег спровођења изборног циклуса,
- јако корисна ствар која растеређује бирачки одбор,
- превише времена је потрошено за приказивање сваког листића у камеру.

Одговори бирача о искуствима у коришћењу ових уређаја на бирачком мјесту

202. На Упитник о искуству бирача који су гласали на бирачким мјестима на којима је био инсталиран видео надзор, а који је био доступан на веб страници www.izbori.ba одговорила су 4 бирача.

Упитник су попунила два бирача женског и два бирача мушког пола.

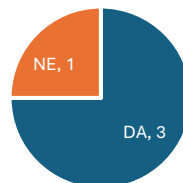
Старосна доб бирача који су одговорили на упитник је сљедећа: 2 бирача су старости од 30-44 године; један бирач припада добној скупини од 45-59 година, док је један бирач старости 18-29 година.

Бирачи су гласали у Граду Бања Лука (1), у Општини Центар Сарајево (2) и у Општини Источно Ново Сарајево (1).

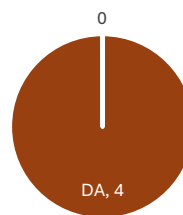
Три бирача су означила да су гласала на бирачком мјесту гдје је био инсталиран видео надзор, а један бирач је гласао на бирачком мјесту гдје није било видео надзора.

Да ли је на БМ гдје сте гласали био инсталиран видео надзор?

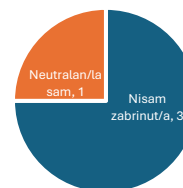
Сви испитаници су одговорили да су били упознати о коришћењу видео камера на БМ.

Да ли сте били упознати о коришћењу видео камера на БМ?

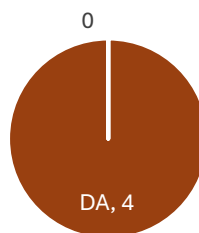
Три бирача су одговорила да нису били забринути због коришћења видео камера на бирачком мјесту, док је један бирач неутралан.

Да ли сте забринути због коришћења видео камера на БМ?

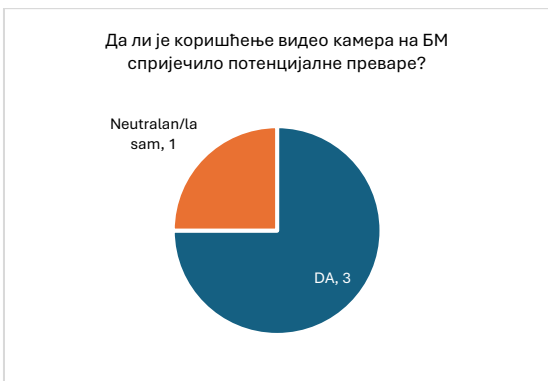

Сви испитаници су мишљења да је коришћење видео надзора за снимање гласачке кутије и бројања гласачких листића процес учинило транспарентнијим.

Да ли је коришћење видео надзора процес учинило транспарентнијим?

Три бирача су мишљења да је коришћење видео камера на бирачком мјесту спријечило потенцијалне преваре, док је један бирач неутралан.

Три бирача подржавају увођење видео надзора на свим бирачким мјестима, док је један бирач неутралан по овом питању.

Исходи

203. Исходи спровођења пилот пројекта 4 у односу на показатеље су приказани у табели која слиједи.

Бр.	Показатељ	Исход
1.	Да ли је опрема набављена транспарентно и одговорном процедуром?	Опрема је набављена транспарентно и одговорном процедуром.
2.	Да ли је коришћење видео опреме вршено досљедно како је прописано правним актима?	Према извјештајима оператора коришћење видео опреме је вршено у складу с прописаним правним актима. Међутим, већина председника бирачких одбора (7 од 10) није унијела информације о пилот пројекту у Записник о раду бирачког одбора ЗАРБО, што је у супротности с Чланом 12. Упутства о инсталацији, коришћењу опреме за видео надзор, преносу и чувању надзорних видео снимака, о одговорностима изборних комисија и бирачких одбора, те прекршајима због кршења прописаних правила – Пилот пројекат 4.
3.	Да ли се опрема користила ради очувања тајности гласања?	Опрема је коришћена на начин да је у потпуности очувана тајност гласања.
4.	Да ли су бирачи били упознати да на бирачком мјесту постоји видео камера; (постер на улазу и слично)?	Бирачи су путем постера и обавјештењима чланова бирачких одбора били упознати да се на бирачком мјесту налази видео надзор.

Бр.	Показатељ	Исход
5.	Да ли је коришћење камера спријечило потенцијалне преваре?	Коришћење камера на бирачком мјесту је имало и превентивну функцију због психолошког ефекта и спознаје да се процес гласања и бројања снима.
6.	Да ли су бирачи/посматрачи исказивали забринутост због коришћења видео камере на бирачком мјесту и слично?	Увидом у записнике о раду бирачког одбора (ЗАРБО) на пилотираним бирачким мјестима није било примједби бирача/посматрача на коришћење видео надзора.
7.	Остала запажања и коментари оператера.	Према наводима из извјештаја 10 оператера, бирачи и посматрачи су исказали подршку и одобравање због видео надзора на бирачким мјестима.
8.	Одговори на анкетна питања	На анкетни Упитник за изборну администрацију одговорило је 6 чланова ОИК/ГИК-а и 3 председника бирачких одбора. На анкетни Упитник за бираче који је објављен на веб страници www.izbori.ba одговорила су 4 бирача.

Укупно потрошени буџет

204. Укупно утрошени буџет за спровођење пилот пројекта 4 – Видео надзор на бирачким мјестима износи 25.600,00 КМ без ПДВ-а, односно 29.652,00 КМ с ПДВ-ом. Услуге оператера је платио добављач опреме.

5. Изазови и научене лекције

205. Финансијски аспект пилот пројекта и расположиви буџет су покрили потребе пилот пројекта. Међутим, за увођење видео надзора на свим бирачким мјестима потребно је обезбиједити значајна буџетска средства која би обухватила набавку опреме, рад оператера и остале придружене трошкове за тренинг, као и информативно-едукативну кампању.
206. Процедура набавке опреме је била транспарентна уз примјену одговорне процедуре.
207. Коришћење видео опреме је вршено у складу с прописаним правним актима.
208. Пилот пројекат 4 – видео надзор је имао за циљ заштиту интегритета процеса гласања и бројања гласова – ова метода је тестирана и може се сматрати да се показала корисном; повећана је свијест изборних корисника; аудио и видео записа процеса гласања и бројања гласова документују цијелу процедуру на бирачком мјесту и могу бити вјеродостојан доказ у случају изборних неправилности.
209. Недостатак који треба превладати јесте одсуство било какве евиденције у 7 Записника о раду бирачког одбора о видео надзору на бирачком мјесту. Препорука би била да се унаприједи тренинг председника/чланова бирачких одбора, и да се припреми листа за провјеру у ЗАРБО обрасцу на којој би биле наведене тачне радње које је потребно провјерити у вези с коришћењем видео опреме, присуства оператера, примједби посматрача и бирача.

210. Прилагодити подзаконске акте да се примјена видео надзора на бирачком мјесту учини ефикаснијом чиме би се испунила сврха увођења ове технологије за повећање интегритета изборног процеса.

Прилог

Локације спровођења пилот пројекта 4

Зеница

Код БМ	Назив БМ	Локација	Број бирача	Гласало
093A017	ЦЕНТАР 1	ОШ “МЕША СЕЛИМОВИЋ”	775	318 (41 %)
093A020	ЦЕНТАР 4	ОШ “МЕША СЕЛИМОВИЋ”	778	293 (38 %)

Центар Сарајево

Код БМ	Назив БМ	Локација	Број бирача	Гласало
136A067	СКЕНДЕРИЈА 1	ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ ПОСЛОВНА ШКОЛА, СКЕНДЕРИЈА 70	933	327 (35 %)
136A069	СКЕНДЕРИЈА 3	ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ ПОСЛОВНА ШКОЛА, СКЕНДЕРИЈА 70	871	322 (37 %)

Бања Лука

Код БМ	Назив БМ	Локација	Број бирача	Гласало
034B217	ЦЕНТАР 1/2	МЗ ЦЕНТАР СИМЕ ШОЛАЈЕ 7	697	390 (56 %)
034B245	КУЉАНИ 3	ПШ ЈОВАН ФУЧИЋ КУЉАНИ	622	460 (74 %)

Источно Ново Сарајево

Код БМ	Назив БМ	Локација	Број бирача	Гласало
140B005	ПЕТРОВИЋИ	ПРОСТОРИЈЕ МЗ ПЕТРОВИЋИ БР. 15	200	128 (64 %)
140B010	ОШ “СВЕТИ САВА” - 1	УЛ. КАРАЂОРЂЕВА 1	904	567 (63 %)

Власеница

Код БМ	Назив БМ	Локација	Број бирача	Гласало
103B001	ОСНОВНА ШКОЛА	ОШ ВЛАСЕНИЦА	704	432 (61 %)
103B009	БРЕГОВИ	ОШ ВЛАСЕНИЦА	705	482 (68 %)

II ДИО

СТУДИЈА ИЗВОДЉИВОСТИ ЗА УВОЂЕЊЕ СПЕЦИФИЧНИХ ИЗБОРНИХ ТЕХНОЛОГИЈА У ИЗБОРНИ ПРОЦЕС БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Сажетак

1. Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговиен је на својој 23. сједници одржаној 3. 12. 2024. године усвојио закључак којим је задужио Централну изборну комисију БиХ (у даљем тексту: ЦИК БиХ) да изради студију изводљивости за увођење специфичних изборних технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини и то у року од 90 дана од дана усвајања Закључка, а у складу с чланом 20.16е Изборног закона Босне и Херцеговине.
2. Истим закључком задужио је Савјет министара БиХ да, у складу са захтјевом ЦИК БиХ, обезбиједи финансијска средства у Буџету институција БиХ за 2025. годину за набавку потребне опреме за увођење специфичних изборних технологија у изборни процес Босне и Херцеговине.
3. Ова студија рађена је на основу стечених знања и искустава стечених provedеним пилот пројектима, пренесеним знањима и искуствима са двију студијских посјета државама које су увеле технологије у изборни процес (Грузија и Албанија), те знањима стеченим учествовањем на стручним конференцијама, као и учествовањем у посматрачким мисијама.
4. Сама студија изводљивости заснована је на технологијама на којима је проведен пилот пројекат и то технологије биометријске верификације бирача, и технологије скенирања гласачких листића, а све у циљу ефикасности, тачност и транспарентности изборног процеса у Босни и Херцеговини. Обухвата детаљно провођење поступка увођења технологија, обуку као и обезбјеђивање потебне подршке.
5. **Биометријска верификација бирача:** Пилот пројекат биометријске верификације бирача укључивао је примјену биометријских уређаја за идентификацију бирача (BVID) на бирачким мјестима. Ова технологија је имала за циљ да побољша аутентификацију бирача и минимализује могућност превара везаних за излазност бирача. Пројекат је укључивао обуке за особље ЦИК БиХ и изборних комисија основних изборних јединица (у даљем тексту: ОИК), обезбјеђујући несметан рад на дан избора. Анкете су показале високи ниво задовољства и међу испитаницима и међу гласачима, наглашавајући ефикасност система у поједностављивању процеса верификације и повећању транспарентности. Постизборна консолидација података и генерисање извјештаја додатно су потврдили успјех овог пилота.
6. **Технологије скенирања гласачких листића:** Пилот пројекат скенирања гласачких листића имао је за циљ аутоматизацију процеса пребројавања гласова, смањујући могућност људских грешака и убрзавајући објављивање резултата. 145 уређаја за скенирање гласачких листића је распоређено, а оператери су прошли опсежну обуку. Пројекат је показао значајна побољшања у тачности и ефикасности, а повратне информације корисника одражавају позитиван утицај на цјелокупни изборни процес.
7. **Анализа трошкова и користи:** Анализа трошкова и користи у студији открила је значајно почетно улагање у хардвер, софтвер и обуку, али предвиђала и дугорочне уштеде кроз повећану оперативну ефикасност и смањени ручни рад. Предности укључују брже бројање гласова, побољшану прецизност и побољшано повјерење бирача. Изазови као што су технички кварови и потреба за опсежном обуком

постоје, уз препоруке за потребне оквире подршке и сталне механизме повратних информација.

8. Кључне препоруке:

1. **Обезбјеђивање буџета:** Обезбјеђивање буџета прије изборне године, како би се омогућило довољно времена за тестирање/прихватање рјешења, као и едукацију бирача.
2. **Ангажман заинтересованих страна:** Обезбјеђење транспарентне комуникације и сарадње са свим заинтересованим странама на изборима.
3. **Брзина гласања:** ограничење идентификовано у пилоту за скенирање гласачких листића била је брзина убацивања свих гласачких листића од стране бирача. Потребно је промијенити дизајн гласачког листића како би се побољшала брзина.
4. **Изградња капацитета:** ЦИК БиХ треба да ангажује Тим за руковођење пројектом задужен за управљање технологијом и њеном примјеном на изборима. Такође, постојећи људски ресурси треба да у потпуности схвате технологију и њен утицај на њихове повезане улоге.
5. **Потребни оквир подршке:** Успостављање намјенских позивних центара и теренских техничара на лицу мјеста за подршку операцијама.
6. **Континуирана обука:** Текући програми обуке за изборне званичнике како би се обезбиједила стручност у коришћењу нових технологија.
7. **Унапређење инфраструктуре:** Обезбјеђивање поузданог напајања и ефикасне логистике за руковање опремом.

Посебна напомена:

8. Спровођењем пилот пројекта провјерена је могућност увођења специфичних технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини, али је за потпуну имплементацију технологија на свим бирачким мјестима у Босни и Херцеговини неопходно спровести низ сложених, међусобно повезаних активности за чију реализацију је неопходно укључити низ других инситуција које би, у складу са својим надлежностима, требале пружити подршку реализацији једног овако комплексног процеса.
9. За коришћење специфичних технологија у изборном процесу на избори дан потребно је донијети стратешке одлуке да ли ће се користити изборне технологије и уколико ће се користити које технологије ће бити коришћене (Студија изводљивости рађена је за технологије које су пилотиране за Локалне изборе 2024. године), обезбиједити неопходна новчана средства што је прије могуће како би све активности биле реализоване на вријеме (динамички план ове студије предвидио је да ове активности започну у 03. мјесецу 2025. годину, свака одгода аутоматски помјера друге рокове), обезбиједити адекватно складиште и процес за конфигурацију опреме (складиште мора имати одређене услове везане за влажност простора и температуру ради утицаја на осјетљивост технологије, али и додатни простор за припрему и конфигурацију уређаја), спровести сложене поступке јавних набавки међународног платног разреда, кадровски попунити Централну изборну комисију БиХ, обезбиједити довољан број вањских сарадника, ријешити питање ИТ подршке процесу (с обзиром на недостатак квалификоване радне снаге путем уговора о дјелу са службеницима других институција одговарајућег профила

или ангажовањем IT компаније), усвојити неопходне законске измјене, припремити софтвере и процедуре, тестирати функционалности опреме, развити и реализовати системе едукације за све укључене актере, припремити све неопходне активности које ће гарантовати потпуну заштиту личних података грађана Босне и Херцеговине, предузети неопходне активности за потребе сајбер безбједности, ангажовати капацитете телеком оператера, те низ других неопходних активности како би успостављени механизми гарантовали потпуни интегритет и транспарентног изборног процеса.

10. Ради ефикасног рада и комуникације неопходно је успоставити Интерресорну радну групу коју би чинили представници свих надлежних институција као што су Парламентарна скупштина БиХ, Савјет министара БиХ, Министарство финансија и трезора БиХ, Министарство комуникација и промета БиХ, Министарство безбједности БиХ, Агенција за идентификационе документе, евиденцију и размјену података БиХ, Агенција за заштиту личних података БиХ, Агенција за јавне набавке БиХ, телеком оператери итд).
11. Након што се испуне сви технички услови обухваћени овом Студијом изводљивости, Централна изборна комисија БиХ може утврдити да су се стекли сви неопходни услови за увођење технологије у изборни процес у Босни и Херцеговини како је то прописано о чланом 20.16е Изборног закона БиХ.

1. Увод

Сврха студије

12. ЦИК БиХ истражује примјену напредних изборних технологија како би унаприједио интегритет, ефикасност и транспарентност изборног процеса. Конкретно, ЦИК БиХ разматра увођење технологије биометријске верификације бирача и скенирања гласачких листића на бирачким мјестима на дан избора. Ова студија изводљивости има за циљ да пружи свеобухватну анализу потенцијалних користи, изазова, трошкова и захтјева повезаних са имплементацијом ових технологија. Крајњи циљ је утврдити да ли је такво увођење одрживо и дати препоруке за успјешну стратегију имплементације.

Обим студије

13. Ова студија изводљивости покрива неколико критичних области неопходних за информисани процес доношења одлука у вези с увођењем изборних технологија. Обим укључује:
  - Преглед технологија биометријске верификације бирача и скенирања гласачких листића.
  - Анализа предности и изазова повезаних с овим технологијама.
  - Детаљан план имплементације, укључујући техничке и инфраструктурне захтјеве.
  - Анализа трошкова и користи за процјену финансијских импликација.
  - Правна и регулаторна анализа како би се обезбиједила усклађеност с постојећим законима и идентификовање неопходних законских промјена.
  - Процјена утицаја обраде на заштиту личних података.
  - Мјере безједности и приватности ради заштите информација бирача и интегритета избора.
  - Пилот план тестирања и евалуације за процјену ефикасности технологија.
  - Обука и изградња капацитета изборног особља.
  - Стратегије укључивања заинтересованих страна како би се обезбиједила широка подршка и транспарентност.
  - Процјена ризика и план поступања за рјешавање потенцијалних изазова током имплементације.

Коришћена методологија

14. Да би се постигли циљеви наведени у овој студији, примијењен је вишеструки приступ, који укључује и квалитативне и квантитативне методе истраживања. Методологија укључује:

- Анализа документације: Испитивање постојећих извјештаја, студија случаја и академских радова који се односе на биометријску верификацију бирача и технологије скенирања гласачких листића које се користе у другим земљама.
  - Упоредна анализа: Анализа сличних технолошких имплементација у изборним процесима других држава како би се идентификовале најбоље праксе и научене лекције.
  - Интервјуи са заинтересованим странама: Обављање интервјуа с кључним заинтересованим странама, укључујући изборне званичнике, технолошке стручњаке и представнике релевантних владиних и невладиних организација.
  - Анализа трошкова: Процјена финансијских захтјева кроз пројекције буџета и анализу трошкова и користи.
  - Процјена ризика: Идентификација потенцијалних ризика и развој стратегија за ублажавање.
  - Анализа Пилот пројекат: Процјена четири пилот пројекта која је ЦИК БиХ имплементирао на Локалним изборима 2024. за контролисану и мјерљиву имплементацију технологија.
15. Овај комбиновани приступ обезбјеђује детаљну и избалансирану анализу, пружајући ЦИК БиХ поуздане податке и дјелотворне увиде за усмјеравање процеса доношења одлука.

2. Изборни процес

Опис тренутног изборног процеса

16. Тренутни систем гласања у Босни и Херцеговини је мануелни, што значи да укључује физичке гласачке листиће и надзор процеса путем чланова бирачких одбора и посматрача. Кључни елементи тренутног система укључују следеће:

Регистрација бирача

17. Централни бирачки списак је евиденција о држављанима БиХ који имају бирачко право у складу с Изборним законом БиХ и формира се, води и користи за потребе организације и спровођење избора у складу са законом, за спровођење референдума, за спровођење опозива изабраног званичника и изборе органа локалне самоуправе у складу са законом. Централни бирачки списак сачињава се и води на основу података из службених евиденција о пребивалишту и боравишту држављана Босне и Херцеговине које води надлежни државни орган, других јавних исправа и службених евиденција о држављанима Босне и Херцеговине које воде ЦИК БиХ и други надлежни органи и на основу јавних исправа и података који се добију непосредно од грађана.
19. Евиденција Централног бирачког пописа садржи следеће податке о држављанима Босне и Херцеговине који имају бирачко право:
- а) презиме и име и име једног родитеља,
  - б) датум рођења,

- ц) јединствени матични број,
- д) пол,
- е) назив општине гдје бирач има пребивалиште, односно назив општине гдје бирач има боравиште,
- ф) адреса пребивалишта или боравишта (мјесто, улица, кућни број),
- г) назив општине односно изборне јединице за коју лице има право гласа,
- х) бирачка опција,
- и) бирачко мјесто,
- ј) датум пријаве пребивалишта или боравишта,
- к) рубрика "напомена".

Процес гласања

18. Приликом уласка на бирачко мјесто ради идентификације и гласања сваки бирач мора предочити један од важећих личних докумената (лична карта, возачка дозвола или пасош). Након што члан бирачког одбора утврди идентитет бирача и његово име буде пронађено у изводу из Централног бирачког списка, бирач се потписује идентично као на идентификационом документу поред свог имена у изводу из Централног бирачког списка.
19. Када бирач буде идентификован и потпише се у извод из Централног бирачког списка, члан бирачког одбора задужен за издавање гласачких листића, на сваки гласачки листић, на предњој страници испод текста "Упутство за гласање" у доњем лијевом углу ставља отисак штамбиља бирачког мјеста и потписује се поред штамбиља, објашњава бирачу како треба исправно попунити гласачке листиће уз напомену да обавезно погледа упутство о начину гласања на полеђини сваког гласачког листића, затим му издаје гласачке листиће и одмах га упућује према једној од слободних гласачких кабина како би попунио гласачке листиће.
20. Испуњавање гласачког листића на бирачком мјесту је тајно, гласање је лично. Предсједник и чланови бирачког одбора дужни су да обезбиједи тајност гласања и онемогуће да неко лице гласа умјесто другог лица под његовим именом, или да поново гласа.
21. Након попуњавања гласачких листића бирач их пресавија тако да се заштити тајност гласа и један по један гласачки листић убацује у гласачку кутију. Члан бирачког одбора задужен за контролу гласачке кутије води рачуна да сви гласачки листићи буду убачени у гласачку кутију.

Бројање гласова

22. Након затварања бирачких мјеста, почиње процес пребројавања гласова. Ово укључује ручно сортирање и бројање гласачких листића од стране бирачког одбора. Резултати се уписују на службеним обрасцима и достављају у ОИК који је задужен да резултате избора унесе у Јединствени изборни информациони систем (ЈИИС). Ова радња понавља се након сваког пребројавања за сваки од нивоа који се пребројавају (4 нивоа за опште изборе и 2 нивоа за локалне изборе).

23. Овај процес ручног бројања је дуготрајан, постоји велика могућност људске грешке, а што резултује кашњењем у објављивању резултата.

Постојећи изазови и ограничења

24. Постојећи изборни процес у Босни и Херцеговини суочава се с неколико изазова:
1. **Наводи о превари бирача:** ручна природа идентификације бирача чини је подложном случајевима вишеструког гласања и лажног представљања.
  2. **Административне грешке:** Ручни процеси укључени у регистрацију бирача, идентификацију и бројање гласова склони су људској грешци, што може утицати на тачност изборних резултата.
  3. **Питања транспарентности:** Недостатак технолошке интеграције утиче на транспарентност изборног процеса, што доводи до смањења повјерења међу бирачким тијелом.
  4. **Одгођени резултати:** Процес ручног бројања гласова може довести до значајних кашњења у објављивању резултата, продужавајући изборну неизвјесност.
  5. **Интензивни трошкови и ресурси:** Опсежан надзор и потребна физичка инфраструктура намећу значајна финансијска и ресурсна оптерећења изборним комисијама.
25. С обзиром на ове изазове, постоји потреба да се истраже технолошки напреси који могу поједноставити изборни процес, побољшати безбједност и транспарентност, те изградити веће повјерење међу гласачима. Технологије биометријске верификације бирача и скенирања гласачких листића нуде одређена рјешења којима се могу превазићи ови проблеми, обезбјеђујући ефикасан, тачан и транспарентнији изборни процес.

3. Циљеви студије

Примарни циљеви

26. Примарни циљеви ове студије изводљивости су оцијенити одрживост увођења технологије биометријске верификације бирача и скенирања гласачких листића у изборном процесу у Босни и Херцеговини. Студија има за циљ да пружи свеобухватно разумјевање како се ове технологије могу интегрисати, а како би се побољшао изборни интегритет, ефикасност и транспарентност. Примарни циљеви су:
1. **Процијенити технолошку подобност:** Утврдити прикладност биометријске верификације бирача и технологија скенирања гласачких листића у контексту јединственог изборног окружења и административног оквира Босне и Херцеговине.
  2. **Процијенити предности и изазове:** Анализирати потенцијалне користи од имплементације ових технологија, као што су побољшана аутентификација гласача, смањена превара, брже бројање гласова и повећана транспарентност.

- Поред тога, идентификовати и процијенити потенцијалне изазове и ограничења која могу настати током имплементације и рада.
3. **Финансијска анализа:** Извршити детаљну анализу трошкова и користи како би се процијениле финансијске импликације увођења ових технологија, укључујући почетне инвестиције, оперативне трошкове и дугорочне уштеде.
  4. **Усклађеност са законима и прописима:** Анализирати постојеће законске и регулаторне оквире како би се обезбиједило да је увођење ових технологија у складу с важећим законима. Идентификовати све неопходне законске промјене које су потребне да би се олакшала имплементација.
  5. **Инфраструктура и технички захтјеви:** Идентификовати техничке и инфраструктурне захтјеве потребне за ефикасну имплементацију, укључујући хардвер, софтвер, мрежну инфраструктуру и разматрање напајања.
  6. **Сигурност и заштита приватности:** Истражити импликације на безбједност и приватност биометријске верификације бирача и технологија скенирања гласачких листића. Дати препоруке за заштиту података бирача и обезбјеђење интегритета изборног процеса.

Секундарни циљеви

27. Поред примарних циљева, студија изводљивости настоји постићи и сљедеће секундарне циљеве:
  1. **Пилот тестирање и евалуација:** Развити план пилот пројекта за тестирање технологија у контролисаном окружењу. Навести критерије и мјере за процјену успјеха и ефективности пилот пројекта.
  2. **Обука и изградња капацитета:** Процијенити потребе за обуком изборне администрације и особља како би се обезбиједиле потребне припреме за управљање и коришћење нових технологија. Осмислити свеобухватан програм обуке и распоред.
  3. **Ангажман заинтересованих страна:** Идентификовати кључне заинтересоване стране, укључујући владине и невладине организације, као и бираче. Развити комуникациони план за ангажман заинтересованих страна, прикупљање повратних информација и изградњу широке подршке за увођење ових технологија.
  4. **Процјена и ублажавање ризика:** Извршити детаљну процјену ризика како би се идентификовали потенцијални ризици и изазови који могу настати током процеса имплементације. Развити стратегије и планове за изванредне ситуације за превазилажење ових ризика.
  5. **Временски оквир имплементације:** Предложити детаљан временски оквир имплементације, укључујући кључне датуме, како би се усмјерио поступак увођења биометријске верификације бирача и технологије скенирања гласачких листића.

Специфични циљеви

28. Да би се постигли ови циљеви, студија се фокусирати на специфичне, мјерљиве циљеве, укључујући, али не ограничавајући се на:

- **Смањење злоупотребе бирача:** демонстрирати значајно смањење случајева превара бирача коришћењем биометријске верификације бирача.
- **Бржи резултати:** Остварити брже и прецизније бројање гласова путем аутоматског скенирања гласачких листића.
- **Повећано повјерење бирача:** Побољшати повјерење бирача у изборни процес повећањем транспарентности и смањењем административних грешака.
- **Трошкова ефикасност:** Омогућити повољан размјер трошкова и користи упоређујући дугорочне финансијске уштеде с почетним инвестиционим и оперативним трошковима.

29. Руководећи се овим циљевима, студија изводљивости има за циљ да ЦИК БиХ обезбједи јасну основу засновану на подацима за доношење потребних одлука у вези с модернизацијом њених изборних процеса. Крајњи циљ је обезбједити безбједан, ефикасан и транспарентан изборни систем који подржава демократске вриједности.

4. Биометријска верификација бирача

Преглед технологије

30. Биометријска верификација бирача укључује употребу биометријских података бирача, као што су отисци прстију или препознавање лица, за аутентификацију идентитета бирача на бирачким мјестима. Ова технологија је дизајнирана да побољша интегритет и ефикасност процеса гласања обезбјеђујући да само гласачи с правом гласа могу гласати.

Предности

1. **Побољшана безбједност:** биометријска верификација значајно смањује ризик од лажног представљања бирача и вишеструког гласања.
2. **Прецизност:** Употреба јединствених биометријских идентификатора обезбјеђује виши ниво тоачности у верификацији бирача.
3. **Ефикасност:** Убрзава процес верификације бирача, смањујући вријеме чекања на бирачким мјестима.
4. **Повјерење:** Изграђује веће повјерење међу бирачима у изборни процес минимизујући евентуалне преваре.

Изазови

1. **Заштита приватности:** Обезбјеђење заштите биометријских података и усклађености с прописима о приватности.
2. **Захтјеви за обуку:** Потреба за опсежном обуком за лица на анкетама како би ефикасно управљали биометријским системима.
3. **Логистика и техничка подршка:** Потребе за великим простором за

складиштењем и припрему опреме, транспорт до бирачких мјеста и поврат опреме, као и за пружање техничке подршке током распоређивања.

5. Технологије скенирања гласачких листића

Преглед технологије

31. Технологија скенирања гласачких листића укључује употребу електронских скенера за бројање гласачких листића. Ови уређаји дигитално региструју трагове тинте на гласачким листићима и користе софтверске алгоритме за тумачење изборне воље бирача. Ова технологија има за циљ да побољша брзину и тачност пребројавања гласова, умањи људске погрешке и побољша укупну ефикасност изборног процеса.

Предности

1. **Повећана ефикасност:** Аутоматизација процеса пребројавања гласова значајно смањује вријеме потребно за збрајање резултата, омогућавајући брже објављивање резултата.
2. **Прецизност:** Електронско пребројавање минимизује ризик од људских грешака у бројању, обезбјеђујући прецизније резултате избора.
3. **Транспарентност:** Употреба ревизорских трагова и могућност репродукције процеса скенирања могу побољшати транспарентност и интегритет избора.
4. **Исплативост:** Временом, смањење ручног рада и бржа обрада могу довести до уштеде трошкова.

Изазови

1. **Технички проблеми:** Зависност о електронским уређајима може довести до потенцијалних техничких кварова који би могли утицати на процес бројања. Потребно је планирати коришћење уређаја за непредвиђене случајеве.
2. **Обука:** Потребна је свеобухватна обука изборне администрације за ефикасан рад и рјешавање проблема с уређајима за скенирање.
3. **Инфраструктура:** Потребно је обезбиједити адекватно напајање и безбједно складиште за опрему како би се подржала технологија.
4. **Логистика и техничка подршка:** Потребне за великим простором за складиштење и припрему опреме, транспорт до бирачких мјеста и поврат опреме, као и за пружање техничке подршке током распоређивања.

6. Утицај на изборни интегритет

32. Увођење биометријске верификације бирача и технологија скенирања гласачких листића у Босни и Херцеговини имала би значајан утицај на цјелокупни интегритет изборног процеса. Ово поглавље говори о томе како би ове технологије побољшале транспарентност, ефикасност и повјерење, фокусирајући се на кључне налазе из пилот пројеката и запажања изборних актера.

Унапређење транспарентности

1. Праћење података у реалном времену

- Употреба биометријских уређаја за верификацију бирача омогућава праћење и извјештавање о бирачким информацијама у реалном времену. Ово омогућава изборним званичницима да одмах открију и отклоне све аномалије.
- Уређаји за скенирање гласачких листића омогућују тренутно и тачно пребројавање гласова, смањујући шансе за људску грешку и обезбјеђујући транспарентност у процесу пребројавања гласова.

2. Јавно доношење одлука

- ЦИК БиХ може јавно објављивати изборне податке у реалном времену и преносити их уживо на интернету, обезбјеђујући транспарентност у процесима доношења одлука.

Повећана ефикасност

1. Смањено вријеме обраде

- Увођење уређаја за верификацију и технологија скенирања гласачких листића значајно скраћује вријеме потребно за верификацију бирача и бројање гласова. Ово поједностављује изборни процес и омогућава бржу објаву резултата.
- Ефикасно постављање опреме и подршка на лицу мјеста могу додатно допринијети несметаном раду на дан избора, минимизујући кашњења и сметње.

2. Ниже стопе грешака

- Аутоматизација верификације бирача и бројања гласова путем напредних технологија смањује ручне грешке, што доводи до прецизнијих изборних исхода.
- Технологије, такође олакшавају брзо откривање и рјешавање било каквих техничких проблема, обезбјеђујући минималан утицај на изборни процес.

Изградња повјерења

1. Повјерење заинтересованих страна

- Позитивне повратне информације од бирача, изборних званичника и других заинтересованих страна омогућују повећано повјерење у изборни процес због примјене напредних технологија.

2. Унапређење безбједносних мјера

- Имплементирати свеобухватно шифровање података и протоколе безбједног складиштења како би се заштитиле информације бирача и обезбиједио интегритет података.
- Успоставити физичке и сајбер-безбједносне мјере како би се спријечио неовлашћени приступ и неовлашћено мијењање изборних података, чиме би се побољшала укупна безбједност изборног процеса.

Изазови и могућности за унапређење

1. Ограничења ресурса

- Имплементација нових технологија поставља додатне захтјеве за потребним људским и техничким ресурсима ЦИК-а БиХ.
- Ограничени ресурси такође утичу на обим јавног информисања и потребе едукације бирача, што указује на потребу за додатним финансирањем и подршком на будућим изборима.

2. Оперативни захтјеви

- Неки технички кварови и логистички проблеми пријављени су током пилота, као што су поломљени безбједносни печати и грешке оператера. Ови инциденти, иако мањи, наглашавају потребу за свеобухватном обуком и планирањем за изванредне ситуације. Очекује се да ће 3 % имати проблема у раду, али који су отклоњиви.

33. Примјена технологије биометријске верификације бирача и скенирања гласачких листића на локалним изборима 2024. значајно је побољшала интегритет, транспарентност и ефикасност изборног процеса у Босни и Херцеговини. Упркос неким изазовима, позитивни резултати и повратне информације заинтересованих страна указују на снажан потенцијал за ширу имплементацију на неким од будућих избора, али уз потребе сталних побољшања и обезбјеђивање потребне подршке.

7. Анализа трошкова и користи

Иницијална инвестиција

36. Увођење технологије биометријске верификације бирача и скенирања гласачких листића захтијева значајна почетна улагања. У овом дијелу су наведени трошкови везани за имплементацију ових технологија на свим бирачким мјестима у Босни и Херцеговини.

Процјењује се да би постављање 6.000 уређаја за верификацију бирача, као и 6.000 скенера гласачких листића, те спровођење свих других неопходних активности, коштало оквирно око 112.500.000,00 КМ за изборе 2026. године. Ове количине укључују резервне уређаје за непредвиђене случајеве. Додатно, процјена укључује све капацитете које ЦИК БиХ треба изградити, попут нових запошљавања, куповину и припрему уређаја и подршке потребне за примјену изборне технологије. Детаљну процјену трошкова могуће је урадити након спроведеног поступка испитивања тржишта и доношења стратешких одлука које ће одредити обим пројекта.

Биометријски уређаји за верификацију бирача

- **Уређаји и хардвер:** уређаји за биометријску провјеру бирача, укључујући једноструке оптичке читаче отиска прста, тастатуре с екраном осјетљивим на додир, MRZ (машински читљиве зоне), скенере, термалне штампаче и power banks (батерије), сервере и хардвере потребне за безбједност система.
- **Софтвер:** Smart PollBook софтвер за уређаје и Identity Management System (IDMS) за позадинске операције.
- **Removable Storage:** USB флеш дискови за похрањивање података бирача.

- **Напајање:** Power banks (екстерне батерије) које могу покрити најмање 12 радних часова.
- **Паметне картице и термо папир:** Паметне картице за активирање уређаја и термални папир за штампаче.
- **Бртве за заштиту од неовлашћеног отварања:** Бртве за обезбјеђивање одјељака.

Опрема за скенирање гласачких листића

- **Уређаји и хардвер :** уређаји за скенирање гласачких листића укључујући одговарајући софтвер за скенирање гласачких листића и табеларни приказ резултата.
- **Обука и подршка :** Ресурси за обуку оператера и пружање техничке подршке на лицу мјеста.

Оперативни трошкови

Текући оперативни трошкови укључују одржавање, техничку подршку и периодична ажурирања хардвера и софтвера. Ови трошкови обезбјеђују несметано функционисање изборних технологија и спречавају техничке кварове током критичних изборних периода.

Одржавање и подршка

- **Техничка подршка:** Континуирана техничка подршка на лицу мјеста, као и током предизборног, изборног дана и постизборног периода.
- **Одржавање:** Редовно одржавање уређаја и ажурирање софтвера како би се обезбиједиле оптималне перформансе.

Обука и изградња капацитета

- **Текућа обука:** Периодичне обуке за нову и постојећу изборну администрацију како би се обезбиједила стручност у руковању опремом.
- **Оквир подршке:** Успостављање оквира подршке укључујући позивни центар и техничаре на терену.

Дугорочне штедње

Упркос високим почетним улагањима, увођење ових технологија представља значајне дугорочне уштеде и користи.

Добитак ефикасности

- **Смањено вријеме пребројавања:** Електронско скенирање гласачких листића значајно смањује вријеме пребројавања, онемогућава погрешно пребројавање, а омогућава брже објављивање резултата.
- **Нижи административни трошкови:** аутоматизовани процеси смањују потребу за великим физичким радом, чиме се смањују административни трошкови током више изборних циклуса.

Повећана прецизност и смањене грешке

- **Минимизована људска грешка:** Аутоматизација верификације бирача и бројања гласачких листића смањује случајеве људске грешке, што доводи до прецизнијих резултата.
- **Побољшано откривање превара:** Биометријска верификација

минимизује лажно представљање бирача и вишеструко гласање, побољшавајући интегритет избора.

Финансијске импликације

37. Анализа трошкова и користи наглашава потенцијал за значајне дугорочне финансијске уштеде кроз смањење ручних процеса, повећану ефикасност и побољшану тачност.

Уштеде трошкова

- **Смањење броја понављања избора:** Повећана прецизност смањује вјероватноћу изборних спорова и потребу за скупим поновним изборима.
  - **Смањење превара:** Побољшане безбједносне мјере резултују мањим бројем случајева преваре, што доводи до нижих истражних и корективних трошкова.
38. Почетно улагање у биометријску верификацију бирача и технологије скенирања гласачких листића представља значајну финансијску обавезу. Међутим, постигнута значајна оперативна ефикасност, уштеде трошкова и побољшања тачности показују повољан однос трошкова и користи. Успјешна имплементација и позитивне повратне информације од пилот пројеката током локалних избора 2024. пружају снажну основу за ширу имплементацију.

8. Правна и регулаторна анализа

39. Имплементација технологије биометријске верификације бирача и скенирања гласачких листића у Босни и Херцеговини захтјева детаљно испитивање постојећег правног и регулаторног оквира. Ово поглавље оцјењује усклађеност с постојећим законима, идентификује неопходне законске измјене и процјењује прописе о заштити података и приватности како би се обезбиједило успјешно увођење ових технологија.

Усклађеност с важећим законима

40. Локални избори у Босни и Херцеговини 2024. одржани су у законском оквиру који пружа солидну основу за демократске изборе, иако су недавни амандмани које је Високи представник увео непосредно прије изборног процеса представљали значајне изазове. Ови амандмани су имали за циљ јачање мјера заштите интегритета и мјера за изградњу повјерења, али и даље постоје неке дугогодишње препоруке и недоследности.
1. **Реформе изборног закона:** Реформе из 2024. укључивале су одредбе за професионалнију изборну администрацију, као што је именовање предсједника бирачких комисија и замјеника предсједника без номинације од стране политичких странака. Међутим, ове промјене су значајно оптеретиле ЦИК БиХ додатним одговорностима, доводећи капацитете којима располаже у немогућу ситуацију због чега постоје одређена кашњења у имплементацији.
  2. **Рјешавање изборних спорова:** Правни оквир захтијева од ЦИК БиХ да рјешава велики број приговора. Ова структура мора бити евалуирана како би се обезбиједило ефикасно рјешавање изборних спорова и усклађеност с међународним стандардима.

Заштита података и приватност

41. Изборни процес укључује обраду личних података бирача и других учесника у изборном процесу што примарно подразумијева примјену правила заштите личних података.
42. Примјена биометријске верификације бирача укључује прикупљање и обраду осјетљивих личних података. Ово захтијева одговарајуће мјере заштите података како би се заштитила приватност бирача и како би активности биле спроведене у складу с међународним стандардима.
  1. **Прикупљање и складиштење података:** Биометријски подаци које прикупљају биометријски уређаји за идентификацију бирача на нивоу уређаја и централно морају бити безбједно похрањени и заштићени од неовлашћеног приступа. Све активности морају бити усклађене са Законом о заштити личних података у Босни и Херцеговини, цијели поступак мора бити регулисан, те мора бити обезбијеђен поступак контроле и ревизије.
  2. **Транспарентност:** Бирачи морају бити информисани о сврси и обиму прикупљања биометријских података. Транспарентне комуникационе стратегије треба имплементирати како би се изградило повјерење бирача.

Потребне законске промјене

43. Како би се олакшало увођење технологије биометријске верификације бирача и скенирања гласачких листића, потребне је провјерити могућност потреба одређених законских измјена и допуна:
  1. **Правна основа за коришћење биометријских података:** Потребно је успоставити законодани оквир који дозвољава прикупљање, складиштење и употребу биометријских података за верификацију бирача. Ово укључује дефинисање обима, сврхе и трајања задржавања података.
  2. **Електронско скенирање и пребројавање:** Потребно је припремити измјене и допуне Изборног закона БиХ како би се формализовала употреба електронског скенирања гласачких листића и процеса аутоматизованог бројања гласова. Овим измјенама се обезбјеђује ваљаност електронски пребројаних гласова и утврђивања/потврђивања резултата гласања.

Међународни стандарди и препоруке

44. Имплементација биометријских и електронских технологија гласања мора бити усклађена с међународним изборним стандардима и најбољом праксом. Приликом увођења технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини потребно је водити се препорукама Уреда за демократске институције и људска права (ОЕБС/ОДИHR):
  1. **Транспарентност у имплементацији:** Обезбиједити транспарентност у процесима доношења одлука и приступ јавности информацијама у вези с имплементацијом нових технологија.
  2. **Ангажман заинтересованих страна:** Потребно је укључити све изборне актере, укључујући политичке странке, организације цивилног друштва и

међународне посматраче, како би се прикупиле повратне информације и изградио консензус око увођења технологије.

3. **Континуирано праћење и евалуација:** Потребно је успоставити механизме за континуирано праћење и евалуацију перформанси технологија и њиховог утицаја на изборни процес. Под овим се подразумевају редовне ревизије и јавно извјештавање.
45. Успјешна имплементација технологије биометријске верификације бирача и скенирања гласачких листића у Босни и Херцеговини захтијева пажљиву анализу законских и регулаторних оквира, обезбјеђивање усклађености с постојећим законима и рјешавање свих неопходних законских измјена и допуна. Заштита података и мјере приватности морају имати приоритет како би се заштитили лични подаци бирача, а усклађивање с међународним стандардима повећаће кредибилитет и транспарентност изборног процеса.

9. Инфраструктура и технички захтјеви

46. Успјешна имплементација технологије биометријске верификације бирача и скенирања гласачких листића у Босни и Херцеговини захтијева снажну инфраструктуру и техничке могућности. У овом одјељку су наведени неопходни хардверски и мрежни и захтјеви за повезивање, заједно с детаљним увидима из пилот пројекта 2024.

Захтјеви за складиштење

47. Потребно је обезбиједити складиште за складиштење електронске опреме, као и за припрему за изборе. Слиједи процјене за складиште:
- Складишни простор: 1.500 м² површине. Може се смањити употребом система регала. Процјењује се да ће бити ускладиштено 600 стандардних палета
  - Припремна површина: 1.000 м² (узимајући у обзир 10 м² по позицији стола и простор за помицање опреме) за око 90 оператера на врхунцу рада
  - Административна површина: 200 м²

Логистички захтјеви

48. Како би се обезбиједило правилно распоређивање, за изборни период треба узети у обзир следеће:
- Превоз опреме до бирачких мјеста и поврат опреме у складишта (у зависности од величине камиона или превозног средства)
  - **Оператери:**
    - За рад и уређаја за верификацију и скенера гласачких листића – скенер гласачких листића захтијева интервенцију само на почетку и на крају изборног дана

- 5.300 оператера (под претпоставком 5.300 бирачких мјеста) + 5% резервних оператера
- **Техничари теренске подршке на дан избора:**
  - У просјеку један техничар на сваких 10 бирачких мјеста – с изузецима за удаљена и густа подручја
  - Укупно: 650 + 5% резерве
- **Национални позивни центар за подршку:**
  - Позивни центар за подршку оператерима и техничарима за подршку на терену
  - Централна локација за смјештај call центра у Сарајеву
  - Процјењује се да је потребно 70 мјеста заједно са 7 супервизора и једним координатором

Хардверски захтјеви

1. Биометријски уређаји за идентификацију бирача (BVID)

- **Спецификације:** велики екран осјетљив на додир, читач отиска прста, MRZ (машински читљива зона) скенер, термални штампач, торбица за ношење, омогућена 2-факторска аутентификација, редундантни уређаји за складиштење података бирача, претинац за складиштење података с функцијом обезбјеђења видљив печатима, 1 поклопац батерије при најмањем радном часу батерије/поп.

2. Уређаји за скенирање гласачких листића

- **Спецификације** дуплекс скенер, велики екран, омогућена 2-факторска аутентификација анкетираних радника, редундантни уређаји за похрану података о гласању, безбједан независни физички дио за сваки уређај за похрану гласова, дио за похрану података мора имати функцију за обезбјеђење печатима, и напајање батерија/напајања 12 радних сати.

Захтјеви за Дата центром

49. Дата центар је неопходан да угости позадинске системе за верификацију бирача, као и за скенере гласачких листића. За верификацију бирача, то је централна база података која управља конфигурацијом уређаја за верификацију и агрегирањем података о излазности. За скенере гласачких листића, служи и за конфигурацију и за примање резултата с бирачких мјеста након затварања избора.
50. Како би се обезбиједио континуитет, препоручљиво је имати главни податковни центар, као и бекап центар података. Сервере и друге захтјеве треба репликовати на оба:
  - **Физички простор:**
    - 6 м2 у сваком дата центру
    - Посебно хлађење
    - Систем за гашење пожара
    - Физичко обезбјеђење с контролом приступа

- **Опрема:**
  - Процјена је 30 сервера
  - Прекидачи
  - Заштитни зидови
  - Балансери оптерећења

Мрежа и повезивање

1. Синхронизација података

- За уређаје за верификацију, безбједну и поуздану мрежну инфраструктуру за синхронизацију података између бирачких мјеста и централних сервера како би се обезбиједило ажурирање података и безбједносна копија у реалном времену.

2. Повезивање

- Стабилне и безбједне интернетске везе на бирачким мјестима и центром за бројање како би се олакшао приенос података и даљинска подршка. Ово се односи и на уређаје за верификацију и за скенере за бројање гласачких листића.

Безбједносне мјере

1. Заштита података

- Свеобухватне мјере за заштиту биометријских података и података бирача, у складу с одредбама о Закону о заштити личних података БиХ.

2. Енкрипција

- Протоколи за шифровање података и за податке у мировању, и за податке у транзиту како би се спријечио неовлашћени приступ.

3. Физичка безбједност

- Печати за заштиту од неовлашћеног отварања и безбједносна рјешења за складиштење хардвера и потрошног материјала потребног за спречавање неовлашћене употребе.

Техничка подршка

1. Техничка подршка на лицу мјеста

- Ангажовање техничких стручњака и техничара на терену ради пружања хитне подршке и рјешавања проблема током изборног периода. Процјењује се да би било потребно 650 техничара теренске подршке за распоређивање у цијелој Босни и Херцеговини, као и одређени број резервних ресурса.

2. Тренинг

- Свеобухватни програми обуке за особље ЦИК БиХ, укључујући обуку тренера (ТОТ) и обуку оператера (ТОО), а спроведени у циљу обезбјеђивања ефективне употребе нових технологија. Документација о обуци и подршка требају бити на локалним језицима.

3. Постизборне операције

- Постизборна консолидација података и генерисање извјештаја.

Потребно је изградити детаљне постизборне извјештаје и учинити их доступнима јавности.

Управљање ризиком

1. Вишкови

- Резервни центри података и планови за непредвиђене ситуације како би се обезбиједила доступност и поузданост ситема у случају техничких кварова или прекида.

2. Стратегија теренске подршке

- Структурисана стратегија теренске подршке, подијељена на регије с обученим теренским техничарима додијељеним свакој регији. На овај начин је обезбијеђен благовремени одговор на техничке проблеме на дан избора.

51. Инфраструктура и технички захтјеви наведени у овом поглављу су критични за успјешну имплементацију биометријске верификације бирача и технологије скенирања гласачких листића. Детаљно планирање, имплементација и стратегије подршке демонстриране током пилот пројекта 2024. пружају потребан оквир за увођење ових технологија на будућим изборима.

10. Заштита личних података

52. Имплементација технологије биометријске верификације бирача и скенирања гласачких листића укључује прикупљање, складиштење и обраду личних података, што представља одређене изазове везане за безбједност и заштиту личних података. Ово поглавље испитује потенцијалне ризике повезане с овим технологијама и наводи мјере потребне за заштиту података бирача и обезбјеђење интегритета изборног процеса.

Заштита података

1. Безбједност биометријских података

- **Шифровање:** Сви биометријски подаци прикупљени путем биометријских уређаја за идентификацију бирача морају бити шифровани и у мировању, и у транзиту како би се спријечио неовлашћени приступ.
- **Безбједно складиштење:** биометријске податке треба чувати на безбједним серверима с посебним контролама приступа ради заштите неовлашћеног коришћења података.

2. Усклађеност с прописима о заштити личних података

- **Усклађеност са Законом о заштити личних података БиХ:** Неопходно је обезбиједити да обрада биометријских података буде потпуно усклађена са Законом о заштити личних података БиХ. Ово подразумјева информисање бирача и обезбјеђење њиховог права на приступ, исправљање и брисање својих података. Подразумјева минимизовање података, ограничавање сврхе и обезбјеђивање да се подаци обрађују

законито и транспарентно.

Безбједност система и мреже

1. Мрежна безбједност

- **Шифровање и безбједне везе:** Сви подаци који се преносе преко мрежа требају бити шифровани коришћењем безбједних протокола (нпр. TLS) како би се спријечило пресретање и неовлашћени приступ. Безбједне везе су неопходне за заштиту комуникације између бирачких мјеста и централних сервера.
- **Заштитни зид и системи за откривање упада:** Увођење заштитних зидова и система за откривање упада може помоћи у надгледању и заштити мреже од злонамјерних активности и сајбер пријетњи.

2. Мјере физичке безбједности

- **Безбједни објекти :** Дата центри и серверске собе морају имати физичке мјере безбједности, укључујући ограничен приступ, надзорне камере и безбједносно особље, како би се спријечио неовлашћени физички приступ осјетљивим подацима и опреми.
- **Печати против неовлашћеног отварања:** Цјелокупан хардвер, као што су уређаји за верификацију и скенери гласачких листића, треба да буде обезбијеђен печатима за откривање и спречавање било какве физичке злоупотребе.

Мјере сајбер безбједности

1. Процјена рањивости и тестирање упада у систем

- Периодичне процјене рањивости и тестирање евентуалних упада у систем треба да се спроводе како би се идентификовале и отклониле безбједносне слабости у системима који се користе за биометријску верификацију и скенирање гласачких листића.
- **План одговора на инциденте:** Успоставити свеобухватан план одговора на инциденте како би се брзо позабавили потенцијалним инцидентима у вези сајбер безбједности. Ово укључује процедуре за откривање, пријављивање и ублажавање кршења безбједности и враћање нормалног рада.

2. Аутентификација и ауторизација корисника

- **Контрола приступа заснована на улогама:** Имплементирати контролу приступа засновану на улогама како би се обезбиједило да само овлашћено особље може приступити осјетљивим подацима и системима. Овим се минимизује ризик од интерних пријетњи и неовлашћеног приступа.
- **Вишефакторска аутентификација:** Потребно је користити методе вишефакторске провјере аутентичности за приступ критичним системима како би се побољшала безбједност и спријечили неовлашћени приступи.

Заштита приватности

1. Транспарентност

- Потребно је обавијестити бираче о прикупљању и коришћењу њихових биометријских података. Тиме се гради повјерење и обезбјеђује усклађеност с прописима о заштити личних података.
- **Политика приватности:** Развијати и објавити свеобухватне политике приватности које описују како ће се подаци бирача прикупљати, користити, похрањивати и штитити уз услов да не откривају конкретне мјере што би довело до угрожавања система заштите.. Ове политике требају бити лако доступне бирачима.

2. Анонимизација података

- **Анонимизовање осјетљивих података:** У свим случајевима гдје је то могуће потребно је анонимизовати осјетљиве податке бирача у циљу заштите приватности појединца. Ово укључује уклањање личних података из скупова података који се користе за анализу и извјештавање.

Препоруке

1. Континуирано праћење и евалуација

- Имплементирати континуиране механизме праћења и евалуације процјене ефикасности мјера безбједности и приватности. Редовне ревизије и прегледи помажу у идентификацији области за побољшање и обезбјеђују сталну усклађеност са законским и регулаторним захтјевима.

2. Образовање и свијест

- Спровести образовне кампање за подизање свијести бирача и изборних званичника о важности безбједности података и приватности. Потребно је развити програме обуке како би се обезбиједило да сви актери разумију своје улоге и одговорности у заштити личних података.

53. Рјешавање проблема безбједности и приватности кључно је за успјешну имплементацију технологије биометријске верификације бирача и скенирања гласачких листића у Босни и Херцеговини. Увођење снажних мјера заштите података, јачањем сајбер безбједности и обезбјеђивањем усклађености са законским оквирима, ЦИК БиХ може заштитити податке бирача и одржати интегритет изборног процеса.

11. Пилот тестирање и евалуација

54. Пилот тестирање технологије биометријске верификације бирача и скенирања гласачких листића спроведено је током локалних избора у Босни и Херцеговини 2024. године. Ово поглавље детаљно описује циљеве, методологију, резултате и евалуације ових пилот пројеката како би се оцијенила њихова дјелотворност и прикупили увиди за ширу имплементацију.

55. Пилоти су укључивали провјеру аутентичности отиска прста и пренос резултата избора директно у ЦИК БиХ (примијењено на 165 бирачких мјеста у 11 општина);

оптички скенери за пребројавање гласачких листића (145 бирачких мјеста у 7 општина), и биометријска идентификација бирача на 138 бирачких мјеста у Брчко дистрикту БиХ, видео камере на бирачким мјестима (10 бирачких мјеста у 5 општина).

Циљеви пилот пројеката

1. **Потврдити ефикасност технологије:** Процијенити функционалност и поузданост биометријских уређаја за верификацију бирача и опреме за скенирање гласачких листића у стварном изборном окружењу.
2. **Идентификовати оперативне изазове:** Открити све техничке или логистичке проблеме који могу настати током примјене и рада ових технологија.
3. **Прикупљање повратних информација корисника:** Прибавити повратне информације од изборних званичника, анкетара и гласача како би се оцијенила прихваћеност и задовољство корисника.
4. **Процијените утицај на изборни процес:** Измјерити утицај ових технологија на ефикасност, тачност и интегритет изборног процеса.

Методологија

56. Пилот пројекти су помно планирани и изведени, укључујући неколико кључних корака:

1. **Имплементација и конфигурација**
  - Организована су 2 одвојена пилота који укључују уређаје за биометријску верификацију, један у Дистрикту Брчко, а други у 11 општина.
  - Спроведен је један пилот за скенере гласачких листића у 7 општина.
  - Спроведен је један пилот пројекат за успостављање видео надзора на бирачким мјестима.
2. **Обука и подршка**
  - Одржана је свеобухватна обука тренера (ТОТ), којој су присуствовали представници ЦИК БиХ, ИДЦЕЕА-е и изборних комисија. То је укључивало теоријску и практичну обуку.
  - Обука оператера (ТОО) одржана је у општинама, обука оператера је трајала више дана. Свака сесија је користила узорке уређаја, с тренерима који су пружали практичну обуку за инсталацију, рад и рјешавање проблема.
  - Техничку подршку на лицу мјеста пружио је тим стручњака за рјешавање било каквих проблема током избора.
3. **Едукација бирача и симулације**
  - Разне активности, укључујући симулације, спроведене су у општинама како би се гласачи и политичке странке едуквали о новим системима, те како би се обезбиједило да се упознају с процесом прије дана избора.

Резултати евалуације

1. Биометријска верификација бирача

- Остварена је успјешна верификација бирача, уз високо задовољство корисника пријављено кроз анкете.
- Подаци с уређаја су консолидовани након избора у централном систему како би се генерисали свеобухватни извјештаји.

2. Технологије скенирања гласачких листића

- Уређаји за скенирање гласачких листића радили су несметано, уз одређене техничке проблеме. То је довело до бржег и прецизнијег бројања гласова.
- Повратне информације оператера бирачких мјеста и бирача указују на позитиван утицај на транспарентност и ефикасност процеса гласања.
- Било је проблема с уносом више гласачких листића у скенере гласачких листића од стране једног бирача.
- Скенери гласачких листића вратили су неке гласачке листиће, откривајући тајност гласања.

3. Технички и логистички изазови

- Пријављени су неки случајеви кварова уређаја, али брза техничка подршка и мјере у случају непредвиђених околности ублажиле су ове проблеме.
- Логистика распоређивања и одржавања опреме ефикасно је вођена кроз активно планирање и алокацију ресурса.

Мјерила евалуације

57. Учинковитост пилот пројеката процијењена је према неколико кључних мјерила:

1. **Ефикасност:** Вријеме потребно за верификацију бирача и пребројавање гласова је значајно смањено.
2. **Прецизност:** Забиљежено је смањење ручних грешака и побољшана тачност података.
3. **Задовољство корисника:** Висок ниво задовољства међу анкетарима и гласачима обезбиједио је прихватање и повјерење у нове системе.
4. **Оперативни изазови:** Технички проблеми који су се појавили били су мањи и брзо су ријешени, показујући дјелотворност оквира подршке.

Препоруке за будућу имплементацију

1. **Унаприједити програме обуке:** Проширити и усавршити програме обуке за изборне званичнике и остала укључена лица како би се обезбиједила стручност у коришћењу нових технологија.
2. **Вријеме потребно за реализацију:** Буџет треба издвојити много прије избора, а набавке треба спровести најмање 10-12 мјесеци прије дана избора.
3. **Свеобухватна инфраструктурна подршка:** Успоставити намјенски оквир подршке укључујући позивне центре и техничаре на лицу мјеста за пружање благовремене помоћи.
4. **Континуирано ангажовање јавности:** Континуирано едуковати и ангажовати бираче у циљу изградње повјерења и разумијевања нових система.
5. **Свеобухватно управљање ризицима:** Развијати и имплементирати детаљне

планове управљања ризицима како би био омогућен одговор на потенцијалне изазове и како би се обезбиједило несметано пословање.

6. **Промјене на гласачким листићима:** С обзиром проблеме с уносом више гласачких листића у скенер, препоручује се укључити све изборне утрке на једном гласачком листићу кроз промјене дизајна.

Рјешавање брзине гласања

58. Главни изазов када су у питању скенери гласачких листића је вријеме које би сваком гласачу било потребно да „унесе“ 4 гласачка листића у скенер и колико би времена требало за обраду у њиховој тренутној величини. Постоје 2 опције за рјешавање питања времена које је потребно за обраду гласачких листића:
  1. Додати скенер гласачких листића на свако бирачко мјесто – два скенера
  2. Редизајнирање гласачког листића на којем ће сви нивои за које се гласа бити на једном гласачком листићу.

59. Прва опција не би подразумијевала промјене у процесу или дизајну гласачког листића. Међутим, то би удвостручило трошкове увођења скенера гласачких листића – хардвера, софтвера, складиштења, транспорта, техничке подршке итд. Приједлог је да се сва такмичења на предстојећим изборима уврсте на један гласачки листић. То би подразумијевало искључење имена кандидата са страначких листа, а обиљежавао би се само њихов број. У овом случају бирачи би бирали назив листе и број кандидата. Потпуна листа имена кандидата може се учинити доступном на бирачком мјесту као постер или као летак у бирачкој кабини.

60. Промјенама би се постигле сљедеће предности:
  1. Бирачи би имали само један гласачки лист умјесто досадашња 4. Овим би се олакшало означавање, као и уметање гласачког листића у скенер.
  2. Скенери гласачких листића би могли обрадити гласачки листић брже од обраде 4 гласачка листића. То би резултовало са двије ствари:
    - Брже вријеме гласања и мање редова
    - Нема потребе за потенцијалним другим скенером који би вјероватно био потребан у случају 4 гласачка листића.

Недостаци овог рјешења су сљедећи:

1. Захтијева реформу законодавства
  2. Неким гласачима (посебно старијим лицима) може бити збуњујуће да одаберу број кандидата умјесто имена
61. Једноставан модел је укључен на сљедећим страницама као примјер како би гласачки листић за опште изборе био представљен.

116 Visoko/Visoko

ОРЋИ ИЗБОРИ 04.06.2026.
ОПШТИ ИЗБОРИ 04.06.2026.

Predsjedništvo BiH / Предсједништво БиХ
(Гласајте за 1/Glasujte за 1/Glasajte за 1)

☐ KANDIDT	☐ КАНДИДАТ	☐ KANDIDT	☐ KANDIDT
☐ КАНДИДАТ	☐ KANDIDT		

Парламентарна скупштина БиХ / Parlamentarna skupština BiH
(Гласајте за 1/Glasujte за 1/Glasajte за 1)

☐ BOSANSKOHERCEGOVAČKI DEMOKRATI - DŽEBRAIL BAJRAMOVIĆ	☐ HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	☐ STRANKA PENZIONERA/ UMIROVLJENIKA BIH	☐ SOCIJALDEMOKRATE BOSNE I HERCEGOVINE SDBIH
☐ DEMOKRATSKA FRONTA	☐ САЗЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД - МИЛОРАД ДОДИК	☐ NEZAVISNI BLOK	☐ NEZAVISNA BOSANSKOHERCEGOVAČKA LISTA
☐ LABURISTIČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE LABURISTI BIH	☐ NAROD I PRAVDA	☐ SDA-STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	
☐ NAŠA STRANKA	☐ HDZ BIH-HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BIH	☐ EKOLOŠKI SLOBODARSKI POKRET "ESPO"	
		☐ PLATFORMA ZA PROGRES	
		☐ STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	

Odaberite najviše 3 kadidata
Изаберите највише 3 кандидата

☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
☐ 5	☐ 6	☐ 7	☐ 8
☐ 9	☐ 10		

Parlament FBiH / Парламен ФБиХ
(Гласајте за 1/Glasujte за 1/Glasajte за 1)

☐ HDZ BIH-HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BIH	☐ SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	☐ HSP BIH-HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH	☐ DEMOKRATSKA NARODNA ZAJEDNICA BIH DNZ BIH - KRAJIŠKA STRANKA
☐ NAROD I PRAVDA	☐ HRVATSKA NEZAVISNA LISTA	☐ UDAR LJEVICE	☐ LABURISTIČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE LABURISTI BIH
☐ SDA-STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	☐ NAŠA STRANKA	☐ SBB	☐ HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990
☐ DEMOKRATSKA FRONTA- GRAĐANSKI SAVEZ	☐ BOŠNJAČKI POKRET	☐ UNIJA SOCIJALDEMOKRATA BH USD BH	

Odaberite najviše 3 kadidata
Изаберите највише 3 кандидата

☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
☐ 5	☐ 6	☐ 7	☐ 8
☐ 9	☐ 10	☐ 11	☐ 12
☐ 13	☐ 14	☐ 15	☐ 16

116 Visoko/Visoko

ОРЋИ ИЗБОРИ 04.06.2026.
ОПШТИ ИЗБОРИ 04.06.2026.

Skupštine kantona u FBiH / Скупштине кантона у ФБиХ
(Гласајте за 1/Glasujte za 1/Glasajte za 1)

☐ LABURISTIČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE LABURISTI BIH	☐ SDA-STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	☐ STRANKA PENZIONERA/UMIROVLJENIKA BIH	☐ SOCIJALDEMOKRATE BOSNE I HERCEGOVINE SDBIH
☐ DEMOKRATSKA FRONTA	☐ SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	☐ NEZAVISNI BLOK	☐ HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990
☐ HDZ BIH-HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BIH	☐ NAROD I PRAVDA	☐ EKOLOŠKI SLOBODARSKI POKRET "ESPO"	
☐ NAŠA STRANKA	☐ HDZ BIH-HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BIH	☐ PLATFORMA ZA PROGRES	
		☐ STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	

Odaberite najviše 3 kandidata
Изаберите највише 3 кандидата

☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
☐ 5	☐ 6	☐ 7	☐ 8
☐ 9	☐ 10	☐ 11	☐ 12
☐ 13	☐ 14	☐ 15	☐ 16
☐ 17	☐ 18	☐ 19	☐ 20
☐ 21	☐ 22	☐ 23	☐ 24
☐ 25	☐ 26	☐ 27	☐ 28
☐ 29	☐ 30	☐ 31	☐ 32
☐ 33	☐ 34	☐ 35	☐ 36
☐ 37	☐ 38	☐ 39	☐ 40

62. Пилот пројекти спроведени током локалних избора у Босни и Херцеговини 2024. године пружили су користан увид у изводљивост и ефикасност биометријске верификације бирача и технологија скенирања гласачких листића. Позитивни резултати и повратне информације корисника указују на снажан потенцијал за ширу имплементацију. Континуирана побољшања у обуци, подршци и јавном ангажману додатно би унаприједили успјех ових технологија на будућим изборима.

1 2. Обука и изградња капацитета

63. Успјешна имплементација биометријске верификације бирача и технологија скенирања гласачких листића у изборном процесу у Босни и Херцеговини у великој мјери зависи од свеобухватне обуке и изградње капацитета изборних званичника, бирачких одбора и техничког особља. У овом дијелу су наведене стратегије коришћене током пилот пројекта 2024. с препорукама за будућу обуку и иницијативе за изградњу капацитета.

Тим за управљање пројектима у ЦИК БиХ

64. ЦИК БиХ треба да изгради властите капацитете и тим за самостално управљање изборном технологијом. У ту сврху, у ЦИК БиХ би требало систематизовати следеће позиције:
- Пројекат менаџер
    - Свеукупно управљање пројектима
  - Водитељ складишта и логистике
    - Управљање свим пословима у складишту, као и дистрибуцијом/преузимањем опреме
  - Тренинг Менаџер
    - Тим за документацију
    - Тренери
  - ИТ менаџер
    - ИТ специјалисти
    - Менаџер телекомуникација
  - Менаџер теренских операција/Менаџер Call центра
    - За запошљавање/управљање теренским техничарима и оператерима
    - Управља позивним центром на дан избора

Програми обуке које треба покрити

Тренери тренера (ТОТ)

1. **Циљ:** Опремити одабрану групу тренера с дубинским знањем и практичним вјештинама потребним за коришћење нових технологија.
2. **Учесници:** особље ЦИК-а БиХ, IDDEA-е и општинских изборних комисија.
3. **Садржај:** Обука би укључивала теоријско разумијевање и практичну праксу управљања биометријским уређајима за идентификацију бирача и опремом за скенирање гласачких листића.
4. **Исход:** Ефикасно обучени тренери који би накнадно водили сесије обуке оператера (ТОО).

Обука оператора (ТОО)

1. **Циљ:** Обучити оператере бирачких мјеста који ће управљати биометријском верификацијом бирача и уређајима за скенирање гласачких листића на дан избора.
2. **Учесници:** Преко 300 оператора присуствовало је сесијама које су распоређене у четири дана, а које су одржане у различитим општинским изборним комисијама.
3. **Садржај :** Свака сесија је користила узорке уређаја, фокусирајући се на инсталацију, рад и рјешавање проблема с уређајима. Оператери су стекли практично искуство кроз симулационе активности.
4. **Исход:** Оператери су били добро припремљени за рад на дан избора, обезбјеђујући несметано и ефикасно коришћење нове технологије.

Подршка и техничка помоћ

Техничка подршка на лицу мјеста

1. **Распоређивање:** Техничари за теренску подршку и технички супервизори су распоређени да пруже помоћ на лицу мјеста током изборног периода.
2. **Одговорности:** Ови техничари су посјетили бирачка мјеста како би обезбиједили исправно постављање и рад уређаја. Они су такође брзо рјешавали техничке проблеме.
3. **Управљање инцидентима:** Техничари су били опремљени за руковање и рјешавање инцидента, као што су грешке оператора или кварови уређаја, како би се минимизовали утицаји на дан избора.

Евалуација ефикасности обуке

Анкете и прикупљање повратних информација

1. **Метод:** Спроведене су анкете међу учесницима обуке, оператерима бирачких мјеста и бирачима како би се прикупиле повратне информације о њиховим искуствима с новим технологијама.
2. **Налази:** Резултат је високи ниво задовољства, што указује да су сесије обуке биле ефикасне у опремању учесника потребним вјештинама.
3. **Приједлози за побољшање:** Учесници су дали вриједне приједлоге, истичући потребу за континуираном обуком и побољшаним оквирима подршке.

Препоруке за будућу обуку и изградњу капацитета

1. **Проширени програми обуке:** Проширити програме обуке како би се укључило више особља из различитих регија, обезбјеђујући широко распрострањену стручност у коришћењу нових технологија.
2. **Континуирано учење:** Спроводити редовне курсеве освјежавања знања и напредне обуке како би се особље информисало о новим развојима и најбољим праксама.
3. **Побољшана инфраструктура подршке:** Развити свеобухватну инфраструктуру подршке, укључујући позивни центар и техничке тимове на лицу мјеста, како би

се пружила благовремена помоћ током избора.

4. **Симулације едукације бирача:** Спровођење чешће симулације едукације бирача како би се бирачко тијело упознало с новим системима и изградило у процес.

65. Иницијативе за обуку и изградњу капацитета које су подузете током пилот пројеката 2024. биле су успјешне у припреми изборних званичника и бирача за примјену технологије биометријске верификације бирача и скенирања гласачких листића. Будући напори на обуци требали би се градити на овим основама, укључујући континуирано учење и побољшане механизма подршке како би се обезбиједио несметан и ефикасан рад напредних изборних технологија у Босни и Херцеговини.

13. Ангажман заинтересованих страна

66. Дјелотворан ангажман и комуникација актера су од виталног значаја за успјешну имплементацију технологије биометријске верификације бирача и скенирања гласачких листића у Босни и Херцеговини. У овом дијелу су наведене стратегије коришћене током пилот пројеката 2024. за ангажовање кључних актера, прикупљање њихових повратних информација те транспарентности и повјерења. Такође, даје препоруке за унапређење будућих напора на ангажовању заинтересованих страна.

Кључне заинтересоване стране

1. ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА (ЦИК БиХ)

- Примарни орган одговоран за вођење и надзор изборног процеса.
- Кључна улогу у имплементацији и управљању новим изборним технологијама.

2. Изборне комисије основних изборних јединица (ОИК)

- Сарадња с ЦИК БиХ на имплементацији пилот пројеката на локалном нивоу.
- Обезбјеђење несметаног изборног процеса на локалном нивоу.

3. Политичке странке и кандидати

- Пружање повратне информације о транспарентности и дјелотворности нових технологија.
- Укључење у дијалог у циљу разумјевања утицаја ових технологија за изборни процес.

4. Посматрачи избора и међународне организације

- Организације као што је Уред за демократске институције и људска права (ОЕБС/ОДИHR) и локална посматрачка удружења прате провођење пилот пројеката.
- Дају независне процјене и препоруке за побољшање процеса.

5. Гласачи

- Корисници нових технологија, чије су повјерење у процес најважнији.
- Њихове повратне информације и искуства пружају вриједан увид у дјелотворност пилот пројеката.

Стратегије ангажмана

1. Јавне консултације и радионице

- Организоване јавне консултације и радионице како би се прикупили доприноси различитих актера, укључујући политичке странке, организације цивилног друштва и ширу јавност .
- Радионице фокусиране на демонстрацију нових технологија и рјешавање свих недоумица или питања.

2. Редовна комуникација

- ЦИК БиХ одржава редовне сједнице, отворене за јавност и с омогућеним праћењем уживо на интернету. Ове сједнице обезбјеђују транспарентност у процесу доношења одлука.
- Редовна ажурирања и информације дијељене преко веб странице ЦИК БиХ, обезбјеђујући да се све одлуке објаве у цијелости.

3. Механизми повратних информација

- Анкете спроведене међу анкетарима, бирачима и другим заинтересованим странама како би се прикупиле повратне информације о њиховим искуствима с новим технологијама.
- Повратне информације из анкета које показују високи ниво задовољства и пружања увида у области за побољшање.

Евалуација и научене лекције

1. Позитивни исходи

- Велико задовољство корисника биометријском верификацијом бирача и технологијама скенирања гласачких листића.
- Повећана транспарентност и повјерење у изборни процес међу актерима.

2. Изазови

- Ограничен приступ јавности због ограничења ресурса, с наглашеном потребом за додатним финансирањем како би се побољшали напори за едукацију бирача.

Препоруке за будући ангажман

1. Побољшана транспарентност

- Обезбиједити да су све одлуке ЦИК БиХ у цијелости објављене на веб страници ЦИК БиХ како би се одржала транспарентност и повјерење јавности.
- Спроводити чешће јавне консултације и радионице како би се укључио шири круг заинтересованих страна.

2. Побољшани комуникациони канали

- Развијати и користити више комуникационих канала, укључујући друштвене медије, како би се досегла шира публика и пружила благовремена ажурирања.
- Успоставити намјенски комуникациони тим за управљање ангажманом актера и брзо рјешавање упита.

3. Непрекидни механизми повратних информација

- Имплементирати сталне механизме повратних информација, као што су редовне анкете и фокус групе, како би се прикупили стални доприноси заинтересованих страна.

- Користити повратне информације за интерактивно побољшање изборног процеса и технологија.
67. Ефикасно ангажирање заинтересованих страна и одржавање транспарентне комуникације су кључни за успешно увођење и имплементацију биометријске верификације бирача и технологија скенирања гласачких листића. Позитивне повратне информације и повјерење стечени током пилот пројекта у Босни и Херцеговини 2024. наглашавају важност ових напора. Будуће иницијативе треба да се фокусирају на повећање транспарентности, побољшање канала комуникације и успостављање континуираних повратних информација како би се осигурало да изборни процес испуњава потребе и очекивања свих заинтересованих страна.

14. Процјена и ублажавање ризика

68. Имплементација технологије биометријске верификације бирача и скенирања гласачких листића у Босни и Херцеговини укључује неколико потенцијалних ризика који би могли утицати на успјех изборног процеса. Овај одељак идентификује кључне ризике повезане с овим технологијама и наводи стратегије за ублажавање ових ризика како би се обезбиједио безбједан, ефикасан и транспарентан изборни процес.

Идентификовани ризици

1. Технички проблеми

- **Ризик:** Неисправности технолошке опреме могу пореметити процес гласања.
- **Ублажавање:** Обезбиједити свеобухватно тестирање и валидацију све опреме прије имплементације. Обезбиједити техничку подршку на лицу мјеста за брзо рјешавање проблема, укључујући довољан број уређаја за непредвиђене случајеве за замјену.

2. Кршења безбједности података

- **Ризик:** Неовлашћени приступ или неовлашћено мијењање биометријских података и резултата избора може угрозити приватност бирача и интегритет избора.
- **Ублажавање:** Имплементирати снажну енкрипцију за податке у мировању и у транзиту, користити безбједносна рјешења за складиштење, те спроводити редовну безбједносну ревизију и процјене рањивости.

3. Оперативни изазови

- **Ризик:** Логистички проблеми, као што су кашњења у испоруци опреме или недовољна обука за бирачке одборе, могу имати утицај на рад на дан избора.
- **Ублажавање:** Развијати детаљан план управљања пројектом, спроводити детаљне сесије обука и обезбиједити доступност адекватне резервне опрема.

4. Неповјерење бирача и отпор према технологијама

- **Ризик:** Бирачи можда нису упознати с новим технологијама, што доводи до неповјерења и отпора.

- **Ублажавање:** Спровести опсежне кампање едукације бирача и симулација како би се гласачи упознали с новим системима.
5. **Неусклађеност са законима и прописима**
- **Ризик:** Неусклађеност са законским и регулаторним захтјевима може резултовати правним изазовима и нарушеним повјерењем у изборни процес.
  - **Ублажавање:** Обезбиједити да су све технологије и процеси у складу с Изборним законом БиХ и Законом о заштити личних података БиХ, као и међународним стандардима и препорукама. Редовно ревидирати и ажурирати законске оквире по потреби.
6. **Пријетње по сајбер безбједност**
- **Ризик:** Потенцијални сајбер напади на изборну инфраструктуру могу имати утицај на изборни процес или угрозити интегритет података.
  - **Ублажавање:** Ојачати мјере безбједности мреже, укључујући заштитне зидове и системе за откривање напада, те развити план одговора на инциденте за рјешавање потенцијалних сајбер пријетњи. Управљати опремом за гласање изван мреже, искључен са било које мреже током бирачког времена. Ограничити повезивање након штампања резултата, и то само у сврху преноса.

Стратегије ублажавања

1. **Свеобухватна техничка подршка**
  - **Технички тимови на лицу мјеста:** Распоредити техничаре за подршку на терену да пружају хитну помоћ у случају техничких проблема током изборног дана. Обезбиједити да су упознати с додијељеним бирачким мјестима.
  - **Позивне линије и службе за помоћ :** Успоставити посебне телефонске линије и службе за помоћ како би се помогло анкетарима и брзо одговорило на техничка питања.
2. **Програми напредне обуке**
  - **Обука тренера (ТОТ):** Спровести детаљне тренинге за тренере, који ће затим обучавати бирачке одборе и друге изборне званичнике.
  - **Континуирано учење:** Омогућити редовне курсеве освјежавања знања и напредну обуку како би се обезбиједило да особље познаје нове технологије.
3. **Свеобухватно управљање подацима**
  - **Складиштење шифрованих података:** Обезбиједити да се биометријски подаци и резултати избора похрањују у шифрованим форматима и да је приступ ограничен само на овлашћено особље.
  - **Редунданција података** Имплементирати мјере редундантности података, као што су редовне безбједносне копије и безбједне локације за похрану, у циљу спречавања губитка података.
4. **Кампање подизања јавне свијести**
  - **Образовни материјали:** Развијати и дистрибуисати образовне материјале, као што су летци, видео снимци и онлајн садржаји, како би информисали бираче о новим технологијама.
  - **Ангажман заједнице:** Организовати догађаје и радионице за ангажовање заједнице како би се одговорило на забринутост бирача и пружио практично искуство с новим системима.
5. **Законски оквир усклађености**

- **Редовне ревизије:** Редовне ревизије правног оквира како би се обезбиједила компатибилност с примјеном нових технологија. Ажурирати политике и прописе по потреби.
  - **Тимови за правну подршку:** Основати тимове за правну подршку који ће помоћи у тумачењу и примјени изборних закона и прописа.
6. **Унапређене мјере сајбер безбједности**
- **Безбједносни протоколи:** Имплементирати напредне безбједносне протоколе, као што су вишефакторска аутентификација и безбједни канали комуникације, у циљу заштите изборне инфраструктуре.
  - **Планирање одговора на инциденте:** Развијати детаљан план реаговања на инциденте како би се одговорило на потенцијалне пријетње сајбер безбједности и обезбиједио брз опоравак од било каквих инцидентата.

69. Детаљна процјена ризика и имплементација свеобухватних стратегија ублажавања су кључни за успјешно увођење технологије биометријске верификације бирача и скенирања гласачких листића у Босни и Херцеговини. Бавећи се техничким, оперативним, правним и сајбер-безбједносним ризицима, ЦИК БиХ може побољшати безбједност, ефикасност и транспарентност изборног процеса, обезбјеђујући поуздано искуство гласања за све учеснике.

15. Временски оквир имплементације

Примјена технологије биометријске верификације бирача и скенирања гласачких листића у цијелој Босни и Херцеговини је сложен процес у више фаза. Ово поглавље даје преглед кључних датума и временских рокова потребних за обезбјеђивање несметане имплементације.

Активност	2025. година												2026. година											
	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
Фаза I: Конкурс																								
Захтјев за буџетска средства																								
Обезбјеђивање средстава																								
Нацрт тендерске документације																								
Објава конкурса/поступак																								
Спровођење конкурса																								
Евалуација конкурса																								
Обавијест о додјели																								
Фаза II: Испорука																								
Валидација захтјева																								
Припрема софтвера																								
Производња хардвера																								
Тестирање од стране корисника																								
Фаза III: Упознавање актера																								
Едукација бирача																								
Едукација/укључивање политичких субјеката																								

1 6. Закључци и препоруке

70. Студија изводљивости за увођење технологије биометријске верификације бирача и скенирања гласачких листића у Босни и Херцеговини показала је обећавајући потенцијал за побољшање ефикасности, тачности и транспарентности изборног процеса. Пилот пројекти спроведени 2024. године показали су значајна побољшања у аутентификацији бирача, брзини бројања гласова и смањењу ручних грешака. Обје технологије наишле су на добар пријем од стране анкетара и бирача, као и других актера на изборима, што указује на високи ниво задовољства и повјерења у ове системе. Међутим, уочени су неки технички и логистички изазови, као што су кварови на уређају и проблеми с уносом више гласачких листића у скенере. Рјешавање ових изазова кроз свеобухватне оквире подршке и континуиране програме обуке биће од суштинског значаја за успјешну ширу имплементацију.

Препоруке за имплементацију

71. Омогућити сљедеће:

1. Обезбјеђивање буџета:

- Обезбјеђивање буџета прије изборне године како би се омогућило довољно времена за набавку, тестирање и прихватање рјешења, према временском оквиру имплементације.

2. Ангажман заинтересованих страна:

- Обезбиједити транспарентну комуникацију и сарадњу са свим изборним актерима како би се изградила широка подршка и повјерење у нове технологије.

3. Изградња капацитета :

- ЦИК БиХ треба ангажовати посебан тим за управљање технологијом и њеном примјеном на изборима. Постојећи људски ресурси морају у потпуности разумјети технологију и њен утицај на њихове улоге.

4. Свеобухватан оквир подршке :

- Успоставити намјенске позивне центре и теренске техничаре на лицу мјеста за подршку операцијама и брзо рјешавање свих техничких проблема.

5. Континуирана обука:

- Развити и проширити текуће програме обуке за изборне званичнике и актере како би се обезбиједила стручност у коришћењу нових технологија.

6. Добављач:

- Ангажовати једног специјализованог добављача система изборне технологије како би се поједноставило складиштење, логистика и подршка.

7. Унапређење инфраструктуре:

- Бзбједно и поуздано напајање и ефикасна логистика за опрему за руковање.

8. Јавни ангажман:

- Континуирано едуковати бираче како би се изградило повјерење и разумијевање нових система.

9. Управљање ризиком:

- Развити и имплементирати детаљне планове управљања ризицима како би се припремили за потенцијалне изазове и обезбиједило несметано пословање.

10. Измјене гласачких листића :

- Поједноставити процес гласања укључивањем свих утрка на једном гласачком листићу, што може захтијевати законодавне реформе и могуће нове напоре у образовању бирача.

17. Приједлог оквирног буџета

Ред.бр.	Назив	Цијена (КМ)	Ком.	Укупна цијена (КМ)
1.	Уређај за биометријску идентификацију	3.300,00	6.000	19.800.000,00
2.	Потрошни материјал за уређаје за биометријску идентификацију	100,00	6.000	600.000,00
3.	Софтверске лиценце за уређаје за биометријску идентификацију	300,00	6.000	1.800.000,00
4.	Систем управљања идентитетом	200,00	6.000	1.200.000,00
5.	Скенери	4.700,00	6.000	28.200.000,00
6.	Вањске батерије за скенере	340,00	6.000	2.040.000,00
7.	Потрошни материјал за скенере	250,00	6.000	1.500.000,00
8.	Софтверске лиценце за скенере	320,00	6.000	1.920.000,00
9.	Систем за управљање изборима	240,00	6.000	1.440.000,00
10.	Услуге добављача/подршка за уређаје за биометријску идентификацију	12.000.000,00	1	12.000.000,00
11.	Услуге добављача/подршка за уређаје за скенере	16.000.000,00	1	16.000.000,00
12.	Логистика (запошљавање, тренинг оператера, едукација бирача, дата центар хостинг)	20.000.000,00	1	20.000.000,00
13.	Изградња складишта	2.000.000,00	1	2.000.000,00
14.	Набавка папира	1.500.000,00	1	1.500.000,00
15.	Подршка за рад Агенције за идентификационе докумените, евиденцију и размјену података	2.550.000,00	1	2.550.000,00
Укупно:				112.500.000,00

Број: 04-2-50-4-1192-89/20

Сарајево, 28. 2. 2025. године

Предсједница

др Ирена Хаџиабдић